
From: Marianne Munch Jensen
Sent: 27-01-2014 14:43:23
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: Høringssvar fra ARI - Ressourceplanen - MST-770-00019
Attachments: [2014-01-27 ARI-høringssvar -ressourceplanen.pdf](#)

Til Miljøstyrelsen,

Her fremsendes høringssvar fra Affalds- og Ressourceindustrien i relation til Ressourceplanen – j.nr. MST-770-00019.

Med venlig hilsen

Marianne Munch Jensen

Sekretariatsleder i Affalds- og Ressourceindustrien

(+45) 3377 3939

(+45) 5151 9874 (Mobil)

mamj@di.dk

ari.di.dk

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
[sendes alene elektronisk til adressen mst@mst.dk]

27. januar 2014

Høring over udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering - J.nr. MST-770-00019

Affalds- og Ressourceindustrien (ARI) takker for modtagelsen af høringsmaterialet.

ARI støtter til fulde Ressourceplanens syn på behovet for en grøn omstilling af affaldssektoren, og vi støtter planens fokus på materialeressourcerne i affald frem for det nuværende fokus på affaldets energiressourcer. Planen indeholder mange ambitiøse mål, som vi bifalder. Vi mener, at vi i høj grad er relevante medspillere i opnåelsen af målene, og vi håber, at vi kan gøre en forskel. Vi kan dog frygte, at viljen ikke alene baner vejen.

Vi mangler en klar organisering og en klar incitamentsstruktur

Det er ARI's oplevelse, at alle affaldsfraktioner, alle behandlingsformer, alle aktører m.v. er forbundne på affaldsområdet. Ingen dele kan meningsfyldt vurderes isoleret. Ressourceplanen fastsætter målene for behandlingen af væsentlige fraktioner. Mål er *blot en enkelt brik* i puslespillet. Der mangler fortsat en klar organisation og struktur, der mangler en klar og gennemsigtig regulering, der mangler en klar stillingtagen til incitamentsstrukturen - og herunder de økonomiske virkemidler - og der mangler et overblik over og et detaljeret kendskab til sektoren via relevante og valide data.

ARI savner således i høj grad en afklaring af organiseringen af affaldsforbrændingssektoren, en evaluering og revision af organiseringen af håndteringen af det genanvendelige erhvervsaffald og en afklaring af afgifter og gebyrernes incitamenter, herunder særligt forsyningssikkerhedsafgiftens udformning og konsekvenser. Vi har i høj grad brug for klare spilleregler og roller, hvis Ressourceplanens mål skal nås i 2018.

Affalds- og Ressourceindustrien
En del af DI

H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Denmark

T: +45 3377 3377
E: ari@di.dk
W: ari.di.dk

Vi mangler valide data – spænder ben for evaluering

Ressourceplanen indeholder mange ambitiøse mål, som vi bifalder. Hvor ambitiøse målene i realiteten er, er desværre svært at vurdere, idet vi i Danmark mangler et validt datagrundlag. Vi forudser, at det af samme grund bliver *svært at vurdere målopfyldelsen* ved evalueringen i 2016. Forhåbentlig vil kvaliteten af affaldsdataene være bedre i 2016, men en reel og virkelighedsnær sammenligning vil ikke være mulig. Et eksempel på ikke-valide data er, at de erhvervsvirksomheder, som vælger at bortskaffe deres affald på den kommunale genbrugsplads (f.eks. pap, jern, plast, bygge og anlægsaffald, småt brændbart). Oprindelsen er "erhvervsaffald", men affaldet tæller i affaldsdatamodellen med som "kommunalt affald". Datakvaliteten kunne i dette tilfælde forbedres ved, at de kommunale genbrugspladser blev pålagt samme indberetningspligt til affaldsdatamodellen som private affaldsbehandlingsanlæg.

Kvalificerede valg

ARI støtter som nævnt planens syn på behovet for en grøn omstilling og dermed en øget og forbedret genanvendelse af materialeressourcerne i affald. De ressourcemæssige og de økonomiske investeringer i relation til genanvendelse skal helst *effektiviseres og målrettes*, så de giver mest miljø for pengene. Det er derfor vigtigt, at kvalificere valgene om behandlingskrav og udformningen heraf. Det er derfor med glæde, at vi noterer os, at der planlægges en række livscyklusanalyser og samfundsøkonomiske analyser. Det er vores håb, at kvaliteten af disse analyser kan finde bred opbakning, og at de ikke i alt for høj grad vil bære præg af kvaliteten af tilgængelige affaldsdata.

Vi frygter, at de manglende rammer for kommunernes indsamling og sortering af det genanvendelige affald fra husholdninger vil betyde etableringen af for mange forskelligartede indsamlingsordninger, der udfordrer opnåelse af stordriftsfordele ved indsamling og den efterfølgende sortering af materialerne – og derved er ineffektive i en storskalabetragtning. Dette kan betyde et spild af offentlige midler, men også samtidig blive en *barriere for efterfølgende ændringer* – idet der så er investeret penge i den pågældende infrastruktur (værdispildsbetragtninger). Vi mener, at det på nuværende tidspunkt bør være muligt at udpege et mindre antal effektive konkrete modeller/løsninger, som det kræves, at kommunerne vælger i mellem.

Hvad sker der, hvis målene ikke nås i 2016? Konsekvenserne burde fastlægges nu. Perioden frem til 2016 er kort i lyset af, at mange kommuner formentlig vil skulle bruge hele 2014 på affaldsplanlægning inkl. høring, regulativændringer inkl. høring, praktisk tilrettelæggelse og etablering af nye indsamlingsløsninger m.v. Også i denne henseende er de ikke-valide data meget problematiske, da effektiviteten i de valgte kommunale løsninger formentlig ikke vil kunne sammenlignes og evalueres.

Husholdninger og servicesektoren

Vi støtter den skitserede adskilte indsamling af henholdsvis organisk affald og de tørre fraktioner. Det giver god mening og gode synergier.

Der er brug for en effektiv og ensartet indsamling og sortering, som kan give *ensartede kvaliteter i store mængder*. Også i den henseende er den ubegrænsede kommunale metodefrihed en ulempe. Til forskel fra kommunernes håndtering af det deponeringsegnete og forbrændingsegnete affald, som ender hos egne eller andre kommuners anlæg, skal det genanvendelige affald afsættes på et marked og have en karakter, som møder efterspørgslen. Dette er en grundlæggende anderledes præmis for kommunernes aktiviteter, hvilket der burde tages højde for. Aftagerne af affaldsressourcerne skal have kendskab og tillid til kvaliteten af det genanvendelige affald.

Mere fokus på markedet som driver

Ressourceplanen mangler i det hele taget fokus på afsætningen af de genanvendelige affaldsmaterialer, som er det altafgørende aspekt i den grønne omsætning – at få ressourcerne tilbage i kredsløbet. Alt, hvad vi gør, er ligegyldigt, hvis dette aspekt ikke lykkes. Der skal derfor meget mere fokus på, hvilke *barrierer* der pt. er for anvendelsen af affaldsressourcerne i ny vareproduktion, og på hvordan vi fjerner dem. Der mangler også fokus på at *styrke efterspørgslen* på affaldsmaterialerne. Hvis der kan skabes en efterspørgsel på – et velfungerende marked for - affaldsmaterialerne, vil øvrige initiativer og aktiviteter i relation til håndteringen af affaldet langt hen ad vejen være overflødige.

Analyse af afgiftsstrukturen

Planen angiver bl.a., at regeringen prioriterer tilskud til bl.a. udvikling af nye teknologiske løsninger. ARI er af den opfattelse, at der ikke ville være et behov for tilskud, med en velovervejet tilrettelæggelse af økonomiske styringsmidler og incitamentsstruktur på området. Vi opfordrer til, at der laves en analyse af den samlede afgiftsstruktur på hele affaldsområdet.

Tilsyn

ARI er meget begejstrede over at erfare, at planen fokuserer på effekterne af manglende tilsyn og håndhævelse. Dette aspekt har alt for længe manglet fokus og betyder pt., at affaldslovgivning er én verden, mens praksis for ofte er en anden, og det har *konkurrenceforvridding* til følge.

Vi er enige i, at affaldssektorens overholdelse af reglerne på affaldsområdet er afgørende for, om ressourcestrategiens vision for miljø og ressourcer realiseres fuldt ud og med den hastighed, der er forudsat. Et synligt, stærkt og kompetent tilsyn er "need to have". Ligeledes er en ensartet, konsekvent og påregnelig håndhævelse.

Tilsynet og håndhævelsen er i dag alt for personafhængigt og for afhængig af geografi. ARI finder, at kompetencen optimalt set bør flyttes væk fra kommunerne og f.eks. lægges i statens regionale miljøcentre. Det er svært at sikre et uvildigt tilsyn, når kommunerne selv driver konkurrerende anlæg, og det er for svært at skabe faglige miljøer, som kan sikre kvalitet og effektivitet, for tilsynsmedarbejderne i 98 kommuner.

Vi skal i øvrigt bemærke, at det slet ikke er muligt at føre tilsyn med den del af erhvervsaffaldet, som håndteres via de kommunale genbrugspladser eller indgår i kommunale indsamlingsordninger, idet der ikke er registreringskrav til affaldsproducent og mængde i disse ordninger.

ARI står naturligvis til rådighed for en uddybning af dette høringssvar.

Med venlig hilsen

Marianne Munch Jensen

Sekretariatsleder i Affalds- og Ressourceindustrien

(+45) 3377 3939

(+45) 5151 9874 (Mobil)

mamj@di.dk

ari.di.dk

From: Anne Grete Holmsgaard
Sent: 28-01-2014 12:39:57
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Julie Søgaard
Subject: MST-770-00019
Attachments: Høringssvar til ressourceplanen endelig 28 jan 2014.docx; ATT00001.htm

Kære miljøstyrelse

Jeg sender hermed vores høringssvar på ressourceplanen.

Jeg håber, at I vil behandle det på linje med de øvrige høringssvar, selv om vi ikke direkte er på høringslisten. Det tager jeg blot som udtryk for, at vi er relativt nye på banen og heller ikke selv har fået gjort opmærksomme på, at vi nok burde være på listen.

Vi synes i hvert fald at vi har så store interesser i området, da vi arbejder med processering af alle former for biologiske bi- og restprodukter, herunder organisk affald fra husholdninger og industri, at vi i hvert fald gerne vil have mulighed for at kommentere ressourceplanen. Vi vil også meget gerne have mulighed for at bidrage med kommentarer til den efterfølgende regulering i den udstrækning, hvor den kommer i høring.

Med venlig hilsen

Anne Grete Holmsgaard
Direktør

agh@biorefiningalliance.com

+45 2876 8401

www.biorefiningalliance.com

Frederiksberg
28. januar 2014

Høringssvar **Ressourceplan for affaldshåndtering, MST-770-00019**

Vi vil godt takke for muligheden for at kommentere ressourceplanen og håber på, at vores bemærkninger kan bruges i det videre arbejde med planen og den efterfølgende implementering.

Vi finder det særdeles positivt, at der er fremlagt en ressourceplan, og kan helt tilslutte os målsætningen om i langt højere grad at håndtere affald som en ressource, der kan genbruges og genanvendes frem for som et spildprodukt. Vi støtter også målsætningen om, at en større del af det organiske affald anvendes til biogas - eller anden lagerbar energi - der kan anvendes mere fleksibelt og effektivt i det samlede energisystem end det er muligt, når man brænder affaldet.

Vi finder det endvidere meget positivt, at der i ressourceplanen sættes særligt fokus på områder, hvor danske virksomheder kan bidrage med ressourceeffektive løsninger, der både kan skabe nye job herhjemme og grundlag for teknologi og systemeksport.

Vi ser frem til, at det bliver disse målsætninger, der bliver det bærende i den efterfølgende regulering af affaldsområdet og bidrager naturligvis gerne med input til denne regulering på et senere tidspunkt.

Ud over disse overordnede synspunkter, har vi en række mere specifikke kommentarer og anbefalinger, der primært knytter sig til kapitlerne 5. (husholdninger og servicesektoren), 8. (udnyttelse af næringsstoffer) og 9. (erhvervs-mæssige muligheder).

1. Det bør sikres, at der er ligestilling af egnede teknologier til øget genanvendelse og nyttiggørelse af biologisk affald fra husholdninger og erhverv.

Det er næppe hensigten, men teksten er flere steder formuleret på en måde, der får kildesortering til at fremstå som den eneste metode til udsortering af de forskellige fraktioner i husholdningsaffaldet med henblik på videre genanvendelse og nyttiggørelse af disse.

Vi vil derfor gøre opmærksom på, at der også findes andre metoder, herunder REnescience teknologien, hvor man får udskilt en større andel af bioaffaldet til videre bioforgasning end det er muligt ved kildesortering og efterfølgende kan sortere det tørre affald i de relevante fraktioner til genanvendelse. Det må desuden forventes, at der vil blive udviklet yderligere affaldshåndteringsteknologier i de kommende år. En række af disse teknologier må forventes at have et meget stort eksportpotentiale, fordi de ikke forudsætter en forudgående kildesortering af meget høj kvalitet.

Vi vil derfor anbefale, at ressourceplanen tydeliggøres og implementeres på en måde, hvor man

ikke på forhånd udelukker andre behandlingsteknologier end kildesortering. Det vil både være i tråd med ønsket om, at kommunerne får frihed til at vælge den løsning, der passer dem bedst og øge mulighederne for teknologiekspert til lande, hvor kildesortering ikke er en umiddelbar - eller den bedste - løsning.

2. Ligestillingen bør endvidere afspejles i slambekendtgørelsen. I slambekendtgørelsens bilag 1. oplistet de affaldsfraktioner, der uden forudgående godkendelse kan anvendes til jordbrugsformål (enten før eller efter bioforgasning) under forudsætning af, at de overholder grænseværdierne i slambekendtgørelsens bilag 2.

Hvis en biologisk affaldsfraktion ikke er opført på bilag 1 (der vist ikke er revideret siden 2006?) skal der søges om dispensation, hvis den skal kunne anvendes i biogas. Dispensation gives kun for 3 år ad gangen og der skal søges separat for hver kommune, hvor det kunne tænkes at fiberfraktionen fra biogassen kommer ud på jorden. Det virker i det konkrete eksempel med REnescience helt uhensigtsmæssigt. Dels fordi biovæsken kan sidestilles med slam fra spildevandsanlæg, dels fordi denne biovæske naturligvis også skal overholde grænseværdierne i bilag 2, dels fordi det i realiteternes verden vil blokere for anvendelsen af restfraktionen i biogas, hvis man er afhængig af kortvarige dispensationer, hvor man muligvis skal søge i flere kommuner sideløbende.

Vi vil derfor anbefale, at bilag 1 revideres løbende, så anvendelsen af nye perspektivrige teknologier ikke udelukkes, og at man anvender et princip om, at biologiske restfraktioner, der overholder de til enhver tid gældende grænseværdier, kan anvendes i biogas.

3. Demonstration og tilskud. Vi vil endvidere opfordre til, at det præciseres i afsnittet i indledningen om "Initiativer om affald fra husholdninger og servicesektoren" og i afsnit 9, at muligheden for tilskud og demonstration af bedre sorterings- og behandlingsanlæg ikke kun gælder kildesortering, men også andre metoder og teknologier, der kan sikre høj grad af genanvendelse og nyttiggørelse af affald fra husholdninger og servicesektoren.

4. Vi finder det uklart, om det restprodukt fra biogas, der bringes ud på jorden kan kategoriseres som materialenyttiggørelse, genanvendelse eller ingen af delene.

I henhold til definitionen af materialenyttiggørelse er energiudnyttelse og oparbejdning af materialer til brændsel ikke omfattet. Det kan tolkes således, at biogas ikke er materialenyttiggørelse, men at den afgassede restfraktion vil kunne være materialenyttiggørelse.

I Kommissionens afgørelse (2011/753) af 18. november 2011 er der åbnet for at biogasfremstilling under ét kan tælle som genanvendelse, jf. artikel 2, nr.6.

"Hvis beregningen af målet anvendes på aerob eller anaerob behandling af bionedbrydeligt affald, regnes det tilførte materiale til den aerobe eller anaerobe behandling som genanvendt, hvis behandlingen fører til kompost eller afgasset bioaffald, der om nødvendigt efter yderligere behandling anvendes som genanvendt produkt, materiale eller stof til spredning på jorden med positive virkninger for landbrug eller miljø."

Vi vil anbefale, at Kommissionens definition adopteres i ressourceplanen, således at bionedbrydeligt materiale til bioforgasning regnes for genanvendelse subsidiært materialenyttiggørelse, såfremt den afgassede restfraktion anvendes til gavn for jordbrug og miljø. Det vil efter vores mening også styrke mulighederne for, at kommunerne vælger at udnytte det organiske affald til biogas frem for blot at brænde det.

Med venlig hilsen

Anne Grete Holmsgaard
Direktør
BioRefining Alliance

From: Julie Lykke Jacobsen
Sent: 28-01-2014 11:06:49
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: MST-770-00019
Attachments: Høringssvar BGORJ på Reg.s Ressourceplan - final.pdf

Til Miljøstyrelsen.

Vedhæftet finder I BGORJs høringssvar på Udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering.

Med venlig hilsen

Julie Lykke Jacobsen
Sekretariatsleder
BGORJ

D +45 3339 4021 | M +45 2346 2541 | E juj@lf.dk
www.BGORJ.dk

BGORJ – Brancheforeningen for genanvendelse af organiske ressourcer til jordbrugsformål
c/o Landbrug & Fødevarer Axelborg, Axeltorv 3 · DK 1609 København V

BGORJ er grundlagt i 2006 og består af medlemmer som arbejder for at fremme nyttiggørelse af og viden om miljørigtigt anvendelse af organiske restprodukter. Foreningen består af en række offentlige og private virksomheder med ekspertise inden for blandt andet klima- og miljøteknologi, spildevandshåndtering og anden industriel produktion. Læs mere på www.bgorj.dk

Miljøstyrelsen
Att. Jord & Affald
Strandgade 29
1401 København K

Journalnr. MST-770-00019

Høringsvar på udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering.

Brancheforeningen for genanvendelse af organiske ressourcer til jordbrugsformål (BJORJ) har rundsendt høringsmaterialet fra Miljøstyrelsen til medlemskredsen for input samt har på to bestyrelsesmøder behandlet udkastet til Ressourceplanen for affaldshåndtering. Herunder findes BJORJs samlede høringsvar.

BJORJ støtter op om Ressourcestrategien og den fremsendte Ressourceplan, som vi forventer, vil kunne få en åbenlys positiv effekt på recirkulering af organiske ressourcer.

Krav til udsortering af den grønne del af dagrenovationen.

BJORJ så gerne, at kommunernes beslutningsevne blev understøttet af konkrete mål og krav om indsamling af udsorteret (grønt), organisk husholdningsaffald. Den ændring af indsamlingssystemerne, som kommunerne må foretage er reelt meget lille i sammenligning med de store investeringer kommunerne via fælleskommunale selskaber foretog i affaldsforbrændingsanlæg. Der findes gode eksempler at efterleve og undersøgelser viser, at et markant flertal af borgerne er positive overfor øget genanvendelse og mere sortering.

BJORJ vil henstille til, at der opsættes konkret krav og mål hvad angår den grønne del af dagrenovationen. F.eks. har Dakofas netværk for biologisk behandling og håndtering af spildevandsslam tidligere foreslået, at der stilles krav til udsortering af 60% af den grønne del, hvilket set med BJORJ's øjne kunne være et realistisk krav.

”Simple and safe”

Vi har foretaget en opgørelse, som viser, at 77 % af den samlede mængde biogødning (spildevandsslam fra kommunale renselanlæg) anvendes på landbrugsjord i dag. Det er den foretrukne løsning og den billigste. Kvaliteten (indholdet af fremmedstoffer) er blevet bedre år for år, og der foregår en fortsat løbende kvalitetsforbedring af biogødningen (spildevandsslammet). De skrappe grænseværdier samt kildeopsporing har været medvirkende til både at sikre en kontinuerlig bedre kvalitet, men også øge tilliden til produktet blandt modtagere af biogødning (spildevandsslam) og biokompost (komposteret spildevandsslam).

Biogødning (spildevandsslam) og biokompost (komposteret spildevandsslam) udgør mængdemæssigt kun ca. 2,8 % af mængden af svine- og kvæggødning som udbringes, hvorfor der ikke blandt BGORJs medlemmer eller i branchen som helhed er afsætningsvanskeligheder.

På de fleste større rensningsanlæg udnyttes gaspotentialet i spildevandet ved udrådning af slammet, inden det afvandes. De nyere teknologier for indretning og drift af rensningsanlæg går i retning af, at anlæggene både skal være energiproducerende og producerende af biogødninger, der kan anvendes i jordbruget.

Set i det lys vil BGORJ henstille til, at man ikke for ensidigt fokuserer på udvikling af teknologi, der kan sikre fosfor genvundet af biogødningen (spildevandsslammet), fremfor at fastholde fokus på genanvendelse af fosfor, som en bestanddel i biogødning (spildevandsslam) og biokompost (komposteret spildevandsslam), der fx udbringes direkte til jordbrugsformål. Det har den positive, og ikke ubetydelig sidegevinst, at øvrige næringsstoffer foruden organisk materiale (kulstof) også genanvendes til gavn for dyrkningsjorden. Oveni kommer, at man fastholder et incitament til at sikre kildeopsporing og fokus på miljøfremmede stoffer i spildevand generelt.

Affaldshierarkiet

Håndtering af alt affald/ressourcer ske med udgangspunkt i Affaldshierarkiet. Dog kan Affaldshierarkiet afviges, hvis en LCA kan påvise, at det for en konkret situation er mere optimalt at håndtere affaldet på en måde, der fraviger fra Affaldshierarkiet.

Umiddelbart er der dog ingen konsekvenser ved at afvige Affaldshierarkiet uden dokumentation vha. en LCA. Dette medfører, at der i dag forbrændes ressourcer (f.eks. biogødning), som ifølge Affaldshierarkiet burde genanvendes. Der er ingen muligheder for at sanktionere dette.

BGORJ henstiller til, at der indføres overvejelser omkring implementering af regler for konsekvens, hvis Affaldshierarkiet ikke overholdes.

Regneregler for genanvendelsesprocenten

BGORJ finder, at der er usikkerhed omkring beregningen af genanvendelsesprocenter, og så gerne nogle skarpere definitioner af og regneregler for, hvorledes disse beregnes. Konsekvensen af for mange fortolkningsmuligheder kan blive en unødigt forsinkelse af strategiens gennemførelse.

BGORJ henstiller til, at der snarest fremlægges konforme og utvetydige regler for hvorledes genanvendelsesprocenter skal beregnes.

BGORJ vil igen benytte lejligheden til at rose intentionerne i både strategi og plan og håber, at høringssvaret vil blive brugt konstruktivt. Vi stiller os naturligvis også til rådighed for en yderligere dialog om dette.

Med venlig hilsen

Sune Aagot Sckerl, formand for BGORJ

Julie Lykke Jacobsen, sekretariatsleder

From: Bruno Sander Nielsen
Sent: 29-01-2014 07:22:34
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: VS: J. nr. MST-770-00019
Attachments: bsn 14 01 28 Regeringens Ressourceplan HØRINGSSVAR.doc

Har her til morgen opdaget, at jeg ikke havde fået vedhæftet høringssvaret fra Brancheforeningen for Biogas, som jeg sendte i går aftes kl. 20.40 jf. nedenstående kvittering. Håber det alligevel kan slippe gennem nåleøjet.

Med venlig hilsen
Bruno Sander

Bruno Sander Nielsen
Sekretariatsleder / Head of Secretariat
Brancheforeningen for Biogas / Danish Biogas Association
T: +45 3339 4267
M: + 45 2724 5967
E: bsn@lf.dk
www.biogasbranchen.dk

Fra: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse [mailto:MST@MST.DK]
Sendt: 28. januar 2014 20:40
Til: Bruno Sander Nielsen
Emne: SV: J. nr. MST-770-00019

Tak for din henvendelse. Vi vil behandle den hurtigst muligt.

Læs evt. om vores sagsbehandlingstider og service på:

http://www.mst.dk/Om_miljoestyrelsen/Sagsbehandlingstider/

Venlig hilsen

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
DK-1401 København K
Tel. 72 54 40 00
Fax 33 32 22 28
mst@mst.dk

NB: Denne mail kan ikke besvares

Thank you for your mail. We will process it as soon as possible.

For further information visit our homepage at:

<http://www.mst.dk/English/>

Yours sincerely

The Danish Environmental Protection Agency
Strandgade 29
DK-1401 København K
Tel. 72 54 40 00
Fax 33 32 22 28
mst@mst.dk

PS: You can not reply this mail

Brancheforeningen for Biogas

Axeltorv 3, 1.
1609 København V
Tlf. 3339 4267
E-mail: bsn@lf.dk
www.biogasbranchen.dk

28. januar 2014

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
Att.: mst@mst.dk

Vedr. høring af udkast til ressourceplan for affaldshåndtering

Miljøstyrelsen har den 26. november 2013 udsendt udkast til ressourceplan for affaldshåndtering i høring (J. nr. MST-770-00019) i høring.

Generelle bemærkninger

Brancheforeningen for Biogas kan fuldt ud tilslutte sig regeringens ressourcestrategi og hovedsiget med nærværende ressourceplan om at se på restprodukter som en ressource, der kan genbruges eller genanvendes.

Brancheforeningen for Biogas støtter derfor op om initiativer, som fører til en øget biologisk behandling af organiske restfraktioner, så der ikke kun sker en energiudnyttelse, men også recirkulering og genanvendelse af næringsstofferne, ligesom det bidrager til vedligeholdelse af jordens kulstofindhold, som er vigtigt både af hensyn til klimaet og jordens langsigtede dyrkningsikkerhed. Det er i den forbindelse vigtigt at være opmærksom på, at fosfor kun er ét vigtigt næringsstof i husdyrgødning og organiske restfraktioner. Der er en lang række næringsstoffer og mineraler, som ikke kan udvindes efter en forbrændingsproces.

Biogasanlæggene giver endvidere en optimal udnyttelse af energipotentialet, hvor den producerede biogas har en høj energikvalitet og kan anvendes både til produktion af el og som brændstof i transportsektoren.

Brancheforeningen er endvidere helt enig i ressourceplanens pointer om, at tilførsel af organiske restprodukter fra servicesektoren og husholdningerne til husdyrgødningsbaserede biogasanlæg kan bidrage positivt til regeringens målsætning om at afgasse husdyrgødningen med afledte samfundsøkonomiske og miljømæssige fordele.

Brancheforeningen finder det endvidere positivt, at Miljøstyrelsen lægger op til at understøtte udvikling af affaldsordninger, som i højere grad har fokus på en optimal biologisk behandling af de organiske fraktioner, således at andelen kan øges markant fra de nuværende 7 pct.

Brancheforeningen finder imidlertid det ville være nyttigt med mere direkte målsætninger om biologisk behandling af de organiske fraktioner, da der er behov for udvikling af ordninger på tværs af kommuner for at gøre det rationelt. Samtidig nødvendiggør branchekoder i fødevarerhvervet, at det enkelte biogasanlæg foretager investeringer for at kunne håndtere fraktioner, som indeholder for eksempel organiske fraktioner fra husholdninger, adskilt fra andre fraktioner. Det er derfor vigtigt der kan opnås sikkerhed for tilstrækkelige mængder i en længere periode, så omkostningerne kan tjenes hjem igen.

Specifikke bemærkninger:

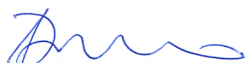
På side 29 lægges der op til, at DTU Miljø skal styrke forskning og udvikling inden for livscyklusvurderinger af affaldssystemer og affaldsfraktioner. Dette finder Brancheforeningen er positivt, men skal samtidig understrege vigtigheden af, at der i dette arbejde er fokus på at kvantificere alle afledte positive effekter, der er af for eksempel afgang af organiske restfraktioner fra husholdninger og servicesektoren sammen med husdyrgødning m.v. Disse livscyklusvurderinger kan endvidere indgå som grundlag i vurderinger af de samfundsøkonomiske perspektiver. Dette finder Brancheforeningen er vigtigt, da der hidtil i alt for mange tilfælde kun er sket en kvantificering af økonomiske omkostninger og ikke en tilsvarende kvantificering af de direkte og indirekte økonomiske gevinster.

Brancheforeningen er enig i synspunkterne på side 32 om, at der er velkendte teknologier til at behandle organiske restfraktioner i biogasanlæg. Brancheforeningen for Biogas finder imidlertid det er vigtigt, der ikke kun afsættes udviklingsmidler til udvikling af metoder til håndtering af tørre affaldsfraktioner. Det er lige så vigtigt der sættes fokus på for eksempel forbehandling af organiske fraktioner før afgang i biogasanlæg samt optimering af logistiksystemerne i listen over initiativer i perioden 2013 – 18 (side 37 og side 71-72).

I forhold til bemærkningerne i afsnit 8.2 om fosfor fra husdyrgødning (side 68) er det Brancheforeningens opfattelse, at der i forhold til for få år siden er sket et markant fald i fosforoverskuddet i husdyrgødning. Det betyder, at den omfordeling og blanding af husdyrgødning fra forskellige husdyrarter, som biogasfællesanlæg giver, i meget vid udstrækning løser problemerne med lokale overskud. Dermed mindskes behovet for bortskaffelse af fosforoverskud gennem forbrænding.

Brancheforeningen skal samtidig henvise til rapporten fra den i forbindelse med Energiforliget nedsatte Biogas Task Force, hvori det understreges, at dybstrøelse og andre tørre husdyrgødningsfraktioner med fordel kan udnyttes i biogasanlæg. Herved øges udnyttelsen af næringsstofferne i de tørre husdyrgødningsfraktioner markant, samtidig med, at det bidrager positivt til driftsøkonomien i biogasanlæggene og dermed bidrager det til at nå regeringens mål på biogasområdet.

Med venlig hilsen

Bruno Sander Nielsen

From: Jørn Jespersen
Sent: 28-01-2014 12:16:40
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: MST-770-00019 - Høringssvar - ressourceplan for affaldshåndtering
Attachments: Ressourceplan for affald.28.1.2014.doc

Brancheforeningen Dansk Miljøteknologi

28. januar 2014

Høring af ”Udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering”.

Brancheforeningen Dansk Miljøteknologi har følgende kommentarer til ”Ressourceplan for affaldshåndtering 2013 -18” udsendt af Miljøstyrelsen 26. november 2013.

Ressourceplanens målsætninger

Overordnet finder Dansk Miljøteknologi Ressourceplanens målsætninger om udnyttelse af indsamlet organisk stof til energiproduktion og udnyttelse af fosforressourcen meget positive.

Ressourceplanen som styringsmiddel

Ressourceplanen indeholder konkrete målsætninger om, at indsamlingen af organisk stof i 2018 skal være firedoblet og 80 % af fosforressourcen udnyttet. Men det er meget ukonkrete virkemidler, der beskrives for at opnå disse resultater.

Indsamlingen af organisk affald til brug i biogasanlæg skal således øges kraftigt. Men der er ingen konkrete krav til at opnå dette. Der tales om understøttelse af indsamlingsordninger, tilskud til udvikling og demonstration, partnerskaber mellem kommuner og virksomheder, kampagner, information og mange andre ting. Men det fremgår ikke, om man, som for eksempel i sin tid med Vandmiljøplan 1, vil melde konkrete krav ud i bekendtgørelser med tilhørende tidsfrister. De manglende konkrete krav rummer muligheder for at planen ikke gennemføres til de målsatte tider.

Det er endeligt vigtigt, at det indsamlede organiske affald sikres en kvalitet, der gør, at det uden problemer kan anvendes i biogasanlæg.

Genanvendelse af affald fra husholdninger og servicesektoren

Dansk Miljøteknologi finder Ressourceplanens beskrivelse af grundene til at indsamle det organiske affald separat fra dagrenovation og behandle det på biogasanlæg meget positive. Der nævnes udnyttelse af fosfor og andre næringsstoffer og omsætning af det organiske materiale til biogas. Disse intentioner er særdeles interessante for Dansk Miljøteknologis medlemsvirksomheder, da de kan give nye forretningsmuligheder ved udvikling af nye teknologier til produktion af biogas og udnyttelse af fosforressourcen. Danmark har en struktur af spildevandsrensning med biogasanlæg, der gør, at det organiske stof kan udnyttes her til biogasproduktion, som det for eksempel gøres på Billund kommunes rensning i Grindsted. Flere af Dansk Miljøteknologis medlemsvirksomheder er allerede aktive med udviklingsprojekter inden for dette område, hvor de ser et stort eksportpotentiale.

Bedre udnyttelse af vigtige næringsstoffer som fosfor

Ressourceplanen nævner især vigtigheden af at udnytte affaldets indhold af fosfor, der på Jorden er en sparsom og livsvigtig ressource. I planen redegøres især for mulighederne for en yderligere udnyttelse af fosfor i spildevandsslam.

Fosfor i spildevandsslam er enten organisk bundet eller udfældet ved hjælp af aluminium- eller jernsalte. Spildevandsslammet slutdisponeres i Danmark overvejende ved spredning på landbrugsjord eller ved forbrænding. Det med jern- og aluminiumsalte udfældede fosfor, der er bundet i spildevandsslammet, er imidlertid så tungt kemisk bundet, at det ikke umiddelbart kan optages af planter, når slammet spredes på landbrugsjord. I bedste fald opløses det i jorden over mange år. I asken fra slamforbrændingen er det udfældede fosfor også så kraftigt bundet, at det kræver store mængder syre at få opløst igen.

Der er derfor et behov for at udvikle og fremme nye teknologier til udvinding af fosfor fra spildevand og slam. En metode, der allerede anvendes, men som kan forfines, er biologisk fosforfjernelse, der sikrer, at slammets fosfor er umiddelbart tilgængeligt for planter. Andre lovende metoder er udfældning af fosfor med magnesiumsalte, som der også er igangsat udviklingsprojekter med i Danmark. Endelig foregår der i Danmark (DTU) lovende forskning med en ny metode for udvinding af fosfor fra slammaske.

Dansk Miljøteknologi er bekendt med at Miljøstyrelsen er meget aktiv i denne udvikling og finder dette meget positivt. Området er meget vigtigt både i Danmark og internationalt, så udvikling af ny dansk teknologi vil være meget betydningsfuld.

Vi ser derfor frem til en dialog om, hvordan disse nye teknologier kan udvikles og fremmes.

*Med venlig hilsen
Jørn Jespersen
Direktør
Dansk Miljøteknologi*

From: Sara Jörn
Sent: 28-01-2014 15:45:47
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: Journalnr: MST 770-00019
Attachments: logo_myriad_uden_footprint.gif; ATT5866480.htm; Ressourceplan for affaldshåndtering i 2013-2018 .pdf; ATT5866481.htm

Kære Jette Skaarup Justesen

Hermed høringssvar fra CradlePeople.

De bedste hilsner

Sara Jörn, projektleder
+45 2213 4558
www.cradlepeople.dk

cradlepeople

København den 28. januar 2014

Reference nummer: MST-770-00019

CradlePeoples høringssvar til Danmark uden affald, Ressourceplan for affaldshåndtering i 2013-2018

CradlePeople takker for modtagelsen af høringsbrev inkl. Ressourceplanen af den 26. november 2013. Det er godt, at der nu kommer konkrete initiativer til opfyldelse af Regeringens Ressourcestrategi: Danmark uden affald.

Helt overordnet er det positivt, at affald nu bliver betragtet som et spild, der skal undgås, og at affald skal betragtes som ressourcer, vi skal passe på. Vi er dermed på vej mod en cirkulær økonomi, og med større fokus på produkters design vil det blive lettere at genanvende materialer og holde dem i kredsløb.

Generelt er CradlePeople meget positiv overfor Regeringens ressourceplan. Vi hæfter os særligt ved det, at planen klart fastslår, at det er bedre at genanvende affaldet end at brænde det af, herunder at biogas og jordforbedring er at foretrække. Vi hæfter os også særligt ved ambitionen om generelt at hæve graden af genanvendelse af en række materialetyper i vores husholdningsaffald til 50 %.

Farlige stoffer og en strammere kemikaliepolitik

I Ressourceplanen står det farlige affald nævnt og samtidig bliver det, på side 26, fremhævet, at Kemikaliepolitikken og dens regulering og udvikling er særlig vigtig, når en grøn økonomi skal gennemføres.

CradlePeople mener, at det er særdeles vigtigt at være meget ambitiøs, når det handler om at undgå forureninger af farlige kemikalier i kredsløbene, særligt ift. afgasset biomasse og spildevandsslam. Men lige så vigtigt er det at få udpeget, hvilke stoffer vi ikke ønsker i kredsløb og farlige kemikalier elimineres.

Desuden bør der iværksættes en omfattende indsamling af problematiske produkter. Eksempelvis bør produkter med CFC og HCFC indsamles separat, f.eks. ældre isolerede fjernvarmerør.

CradlePeople foreslår derfor, at ressourceplanen følges af en stram kemikaliepolitik.

Mere genanvendelse af elektronik affald

I forhold til elektronik affald, anser CradlePeople det for et vigtigt skridt at hæve indsamling/genanvendelse til 65 %, og foreslår at der iværksættes en særlig indsats for metaller og sjældne jordarter. Eksempelvis genanvendes der i dag under 1 % af de sjældne jordarter. Hvilket CradlePeople opfatter som et unødvendigt ressourcespild.

Målet om at hæve indsamlingen af genopladelige batterier fra 47 til 55 % i 2018 er dog ikke nok. CradlePeople foreslår, at der laves seriøse pantordninger for de farligste produkter og dem med flest sjældne jordarter og essentielle stoffer så som mobiltelefoner og genopladelige batterier.

Planens bidrag til klimapåvirkningen

I forhold til planens bidrag til klimapolitikken holder Miljøstyrelsen sig til generelle formuleringer som f. eks:

Den største reduktion af emissionen af klimagasser, vil man opnå ved affaldsforebyggelse, hvor man nedsætter forbruget af materialeressourcer, idet det typisk koster store energimængder at udvinde råstoffer og oparbejde dem til materialer. Alle materialer har således en rygsæk af ressourceforbrug, ikke mindst energiforbrug med sig.

Derudover er der kun ganske få konkrete estimater af, hvad ressourceplanen vil betyde i forhold til at reducere klimapåvirkningen. Der synes for eksempel at være et særligt stort CO₂e-reduktionspotentiale ved at genanvende plastik også på kort sigt, men det fremgår ikke klart af planen, hvorvidt dette potentiale udnyttes.

CradlePeople foreslår derfor, at der udarbejdes en samlet opgørelse af planens samlede bidrag til klimapolitikken målt i tons CO₂e for årene indtil 2022, og at scenarierne til 2050 suppleres med forventede CO₂e udledninger. CradlePeople foreslår endvidere, at der indarbejdes en særlig målsætning for CO₂ reduktion for plastaffald i planen for perioden indtil 2022.

De afgørende faktorer for affaldssektorens CO₂ udledning er overordnet, hvor store mængder der hhv. genbruges/genanvendes, deponeres og sendes til forbrænding. Ifølge planen forventes der kun et mindre fald (angivet i procent) i mængden af affald som sendes til deponering og forbrænding indtil 2024 og kun en mindre stigning i affaldsmængderne til genanvendelse, hvorefter fordelingen mellem genanvendelse, deponering og forbrænding forventes uforandret på mellemlang (2030) og lang sigt (2050). På lang sigt forudser scenariet stigninger i affaldsmængderne til deponi og forbrænding på hhv. 0,4 og 1 mio. tons på længere sigt (2050). Det er således vanskeligt at blive klog på planens samlede bidrag til klimapolitikken, og særligt efter 2024.

CradlePeople foreslår derfor, at planen justeres, så der planlægges for mindre forbrænding, at det skrives ind, at der ikke bygges nye forbrændingsanlæg, og at de ældre og mere ineffektive anlæg nedlægges.

Ressourcestrategi II

Da CradlePeople arbejder for et affaldsløst samfund, efterlyser vi en mere konkret stillingtagen til, hvordan planen vil bidrage til muligheden for en yderligere og mere ambitiøs udnyttelse af affald til ressourcer. Derfor ser CradlePeople meget frem til Ressourcestrategi II, som handler om affaldsforebyggelse. Her bør afgørende principper være mål som forlænger varernes levetid, at fremme forretningsmodeller for leje/leasing og second hand, at der sættes vindende rammer for statslige grønne indkøb, herunder krav om at produkternes levetid nemt kan forlænges og repareres, samt fremme af miljømærkede produkter.

CradlePeople er desuden bekymret for, om planen vil fungere uden bindende krav og med et årligt budget til implementering på blot 50 mio. kr. per år. Og vil derfor opfordre til, at der arbejdes hen i mod bindende krav og et højere budget.

Med venlig hilsen
CradlePeople

Den 26/11/2013 kl. 13.10 skrev MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse <MST@MST.DK>:

J.
nr.
M
ST
-
77
0-
00
01
9

Til høringsparterne

Vedlagt er høringsbrev, liste over høringsparter samt udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering.

Med venlig hilsen

Jette Skaarup Justesen
AC-Specialkonsulent
Jord og Affald
Dir tlf.: (+45) 72 54 41 90
jesiu@mst.dk

<image001.jpg>
Strandgade 29
DK - 1401 København K
Tlf.: (+45) 72 54 40 00
www.mst.dk

<Høringsliste Ressourceplan for affaldshåndtering november 2013.pdf><Høringsudkast af Ressourceplan for affaldshåndtering november 2013.pdf><Høringsbrev til Ressourceplan for affaldshåndtering.pdf>

From: Ole Morten Petersen
Sent: 28-01-2014 15:16:42
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: MST-770-00019
Attachments: DAKOFA BioNetværk.pdf; DAKOFA Farligt affald.pdf; DAKOFA Bygge&anlæg.pdf

Frederiksberg, den 28. januar 2014

Til Miljøstyrelsen

Hermed fremsendes – på vegne af DAKOFAs faglige netværk – hørings svar fra følgende af DAKOFAs netværk:

Netværk for Affald, Jord og Grundvand; sub-netværk bio og slambehandling
Netværk for Affald, Jord og Grundvand; sub-netværk bygge- og anlægsaffald
Netværk for Farligt Affald.

De enkelte hørings svar samler op på de kommentarer og bemærkninger, der er indkommet fra de respektive netværk. Det skal pointeres, at netværkenes hørings svar således ikke er udtryk for foreningen DAKOFAs synspunkter.

Med venlig hilsen

Ole Morten Petersen
Direktør
DAKOFA
Vodroffsvej 59, 1.
1900 Frederiksberg C
Tlf.: 32 96 90 22
e-mail: omp@dakofa.dk
Hjemmeside: <http://www.dakofa.dk>

Husk DAKOFAs konference den 4. februar 2014: "Kommunernes implementering af ressourcestrategiens mål for husholdningsaffaldet", Ingeniørforeningen, Kalvebod Brygge 31, 1780 København V.
[Se mere her, hvor tilmelding er mulig.](#)

Vær en del af DAKOFAs store netværk - [Bliv medlem nu!](#)

Netværk for biologisk behandling og håndtering af spildevandsslam

Miljøstyrelsen
Jord og Affald
Strandgade 29
1401 København K

28. januar 2014
IW

J. MST-770-00019

Høringssvar: Udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering

Miljøstyrelsen har den 26. november 2013 udsendt et udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering i høring frem til 28. januar 2014. DAKOFA har i den forbindelse lagt udkastet til Ressourceplanen ud på DAKOFA's hjemmeside og udkastet har været gennemgået ved møde den 4. december 2013 i DAKOFA's netværk for biologisk behandling og håndtering af spildevandsslam. Dette notat samler op på de kommentarer og bemærkninger, der er indkommet.

Det skal pointeres, at netværkenes høringssvar ikke er udtryk for foreningen DAKOFAs holdninger eller meninger samt at medlemmerne under de enkelte netværk har mulighed for at fraskrive sig deltagelse i høringssvar og/eller give holdninger til kende i høringssvar fra andre høringsberettigede parter. Dansk Affaldsforening er således medlem af DAKOFAs netværk for biologisk behandling og håndtering af spildevandsslam, men kan ikke medvirke i nærværende høringssvar. Dansk Affaldsforening henviser til eget høringssvar.

Overordnede bemærkninger

DAKOFA's netværk for biologisk behandling og håndtering af spildevandsslam hilser Ressourceplanen meget velkommen og noterer sig, at planen er en udmøntning af Regeringens Ressourcestrategi.

Netværket er i særlig grad glad for det øgede fokus, som ressourceplanen har på genanvendelse af det organiske affald fra husholdninger og servicesektoren, herunder recirkulering og udnyttelse af fosfor. På denne måde lægger planen sig i tæt forlængelse af de politiske intentioner om en udvikling mod øget ressourceeffektivitet inden for affaldsområdet, som fremgår af Regeringens Ressourcestrategi.

I det følgende uddybes de bemærkninger, som netværket har haft til ressourceplanen.

Mål og krav

Netværket kan konstatere, at ressourceplanen ikke indeholder et konkret krav om separat udsortering af det organiske husholdningsaffald eller en genanvendelsesmålsætning.

DAKOFA afholdt i 2012 en Ressourcecamp, hvor formålet var, at give Miljøministeren et bidrag til den Ressourcestrategi, som Regeringen udsendte i oktober 2014. I DAKOFA's bidrag blev det foreslået som mål, at 60 % af det organisk husholdningsaffald kildesorteres og indsamles separat med henblik på energiudnyttelse med efterfølgende næringsstofudnyttelse. Det vil sige, at det organiske affald først behandles i et biogasanlæg med henblik på at udnytte det grønne energipotential, der er i affaldet og dernæst udnyttes det kulstof- og gødningsholdige afgassede materiale på markerne.

Ressourceplanen fastsætter et generelt genanvendelsesmål på 50 % af særlige affaldsfraktioner fra husholdningsaffaldet (træ-, pap-, papir-, plast-, metal-, glas- og organisk affald) og kommunerne får metodefrihed til at opnå dette mål inden 2022, dog med en evaluering i 2016. Netværket frygter, at et manglende krav om udsortering betyder, at det bliver mere svært at få etableret den nødvendige infrastruktur for behandling og afsætning af organisk affald. Det er usikkert om alle kommuner igangsætter indsamling af organisk affald og hvornår de gør det. Et genanvendelsesmål ville på nuværende tidspunkt hjælpe kommunerne i deres beslutningsproces.

Serviceniveauet betyder meget for de danske kommuner og mange vil af politiske årsager ikke genere borgerne for meget, hvilket en kildesortering med ekstra affaldsbeholdere ved den enkelte husstand opfattes som. På den måde er det nødvendigt at se en øget genanvendelse af f.eks. organisk affald i sammenhæng med indsamlingssystemerne. Derfor er det vigtigt, at borgernes indsats giver mening og at kommunerne kan kommunikere de ressourcemæssige effekter (miljø, energi, økonomi mv.) til borgerne.

Der er i Ressourceplanen ikke angivet sanktionsmuligheder overfor kommuner, hvis de ikke opfylder genanvendelsesmålet. Netværket foreslår derfor, at der i Ressourceplanen står, at kommunernes affaldsplaner gennemgås af Miljøstyrelsen med henblik på at vurdere om affaldsplanerne er i overensstemmelse med Ressourceplanens intentioner og mål.

Forslag til mål, krav og initiativer

- 60 % af det organisk husholdningsaffald kildesorteres og indsamles separat med henblik på energiudnyttelse med efterfølgende næringsstofudnyttelse

Alternativt

- Det fastsættes som krav, at det organiske husholdningsaffald indsamles separat
- Kommunernes affaldsplaner gennemgås af Miljøstyrelsen med henblik på at vurdere om planerne er i overensstemmelse med Ressourceplanens intentioner og mål

Anvendelse af affaldshierarkiet

I Regeringens Ressourcestrategi fremstår affaldshierarkiet som et centralt udgangspunkt for prioriteringen af håndteringen af affaldet og sættes i sammenhæng med processen med at udvikle behandlingskrav. I Ressourceplanen listes affaldshierarkiet i henhold til lovgivningen, men sættes ikke yderligere ind i sammenhæng med Ressourceplanens prioriteringer og de forventede effekter. Netværket kunne på den baggrund ønske, at affaldshierarkiet og den forventede fremdrift stod stærkere i planen, herunder en diskussion af, hvordan hierarkiet kan understøttes ved brug af LCA-vurderingen og disses metoder.

Definitioner

I affaldsbekendtgørelsen er begreberne husholdningsaffald og dagrenovation forsøgt defineret. Definitionerne af disse to fraktioner er stadig uklare og i praksis er der i kommunerne forskellige opfattelser

af, hvad dagrenovation er. En utvetydig og klar definition af disse to begreber er en nødvendighed for at føre planens mål og intentioner ud i livet, herunder i første omgang også i forhold til opgørelsen af genanvendelsesprocenten. I anden omgang er klare definitioner også en nødvendighed i henhold til EU, hvor en entydig dansk definition vil kunne være med til at sætte standarden.

Det kunne være ønskeligt om det i Ressourceplanen blev præciseret, hvordan organisk affald defineres og hvilke affaldsfraktioner der indgår i definitionen. Er fraktioner som bleer, papir, haveaffald f.eks. omfattet. Begrebet organisk affald er f.eks. ikke defineret i affaldsbekendtgørelsen.

Forslag til hvilke begreber der bør defineres i Ressourceplanen

- Husholdningsaffald
- Dagrenovation
- Organisk affald

Dokumentation og rollefordeling

Det fremgår ikke af ressourceplanen, hvilke opgaver, der skal/bør varetages af henholdsvis kommunerne, forsyningsselskaberne, de inter-kommunale selskaber eller f.eks. indsamlerne, da dette er et kommunalt anliggende. Opmærksomheden henledes på, at organiseringen ikke må blokere for gennemsigtighed i økonomien ved den enkelte løsning.

Forslag til krav

- Kommunerne skal sikre gennemsigtighed i økonomien, herunder at grundlaget for beregning af gebyrer lægges frem

Offentlig-privat samarbejde

Netværket hilser de mange initiativer om etablering af partnerskaber velkomne, da et øget samarbejde mellem de forskellige aktører i hele værdikæden er en nødvendighed, hvis det skal lykkes at øge genanvendelsen af affaldsressourcerne. Netværket kunne i den sammenhæng ønske sig, at initiativerne i højere grad også afspejlede et større fokus på at fremme offentlige og private samarbejder, da de er i høj grad er grundlaget for at udmønte planen intentioner om øget genanvendelse i form af etablering af behandlingsanlæg, logistik og afsætning af genanvendelige affaldsmaterialer.

Forslag til initiativer

- Beskrivelse af konkrete eksempler på offentlige og private samarbejder ifm. etablering, drift og logistik.

Afgifter

Netværket noterer sig, at gebyrstrukturerne vil blive taget op til revision for at sikre, at disse støtter op om planens mål og intentioner. Netværket opfordrer til, at energiafgifterne, herunder den foreslåede forsyningssikkerhedsafgift, bliver inddraget i denne revision, da der er risiko for at afgifterne ikke støtter op

om øget ressourceeffektivitet og genanvendelse uden at der fx tilknyttes yderligere retningslinjer for afgiften.

Forslag initiativer

- Revision af energifgifterne, herunder forsyningssikkerhedsafgiften med henblik på at vurdere, hvorvidt afgifterne støtter op om øget ressourceeffektivitet og genanvendelse

Specifikke bemærkninger

Husholdningsaffald

Netværket bemærker, at kommunerne har metodefrihed til at nå den forventede effekt på 50 % genanvendelse af udvalgte affaldsfraktioner fra husholdninger inden 2022. Kommunerne vil blive evalueret i 2016 med henblik for at se om udviklingen i genanvendelsen går i den rigtige retning.

Det betyder, at der kan forventes mange forskellige løsninger og ordninger for indsamling af affaldsressourcerne i kommunerne. Der vil således ikke være nogen sikkerhed for, at kommunerne f.eks. udsorterer organisk affald til genanvendelse. Netværket forslår derfor, at affaldsplanerne gennemgås (som før nævnt) af Miljøstyrelsen og at resultatet af gennemgangen bl.a. indgår i de hjælpe-initiativer til kommunerne som Ressourceplanen lister, således at videndeling mellem kommunerne øges. Det kunne være i en vejledning eller de 3-5 "bedste" affaldsplaner fremhæves til inspiration.

Med hensyn til det organiske affald er der i dag og frem til 2016 mulighed for, at kommuner med separate indsamlingsordninger for organisk husholdningsaffald kan tilbyde denne ordning til erhverv. Ressourceplanen adresserer ikke, hvordan situationen ser ud efter 2016. Netværket mener, at ordningen bør gøres permanent, da den støtter op om ressourceplanen og udnytter stordriftsfordele. Som minimum bør den forlænges til 2022.

Forslag til initiativer

- Kommunernes affaldsplaner gennemgås af Miljøstyrelsen med henblik på at vurdere om planerne er i overensstemmelse med Ressourceplanen
- Vejledning med eksempler på de 3-5 "bedste" affaldsplaner til kommunernes inspiration og videndeling
- Den Kommunale task force går i dialog med kommunerne i forbindelse med resultatet af gennemgangen af affaldsplanerne
- Ændring af affaldsbekendtgørelsen, så tidbegrænsningen af kommunernes mulighed for separat indsamling af organisk affald fra erhverv ophæves og ordningen gøres permanent

Servicesektoren

Den forventede effekt om en forøgelse af genanvendelse fra 18 % til 60 % af det organiske affald fra servicesektoren er ambitiøs, hvilket hilses velkommen. Der er dog ingen præcisering af tiltag og målopfølgning ift. 2018. Der er derfor ingen sikkerhed for, at servicesektoren faktisk udsortere det organiske affald til genanvendelse.

Ressourceplanen lægger naturligt op til genanvendelse af organisk affald i energiproduktionen (bioforgasning), uden at forholde sig til at dele af madaffaldet fra servicesektoren kan genindtræde i fødekæden til dyrefoder. Er der ikke behov for at sikre mod at "gode" råvarer "nedgraderes" fra foder til energiproduktion?

For det genanvendelige erhvervsaffald bør der opbygges et system, der sikrer, at transport, levering og håndteringen af det organiske affald kan følges og dokumenteres, herunder at det behandles på godkendte genanvendelsesanstalt. I dag er der for mange eksempler på, at det organiske genanvendelige erhvervsaffald ikke behandles i overensstemmelse med reglerne og dokumentation for håndteringen mangler.

Forslag til præciseringer og krav

- En præcisering af
 - Hvem inden for servicesektoren skal efterleve målsætningen i 2018?
 - Hvordan kan der blive fuldt op på målene?
 - Hvilke sanktioner og indskærpelser forventes anvendt?
- En præcisering/nuancering af, at organisk affald fra servicesektoren anvendt til dyrefoder stadig betragtes som en værdifuld anvendelse
- Krav om dokumentation for transport, levering og behandling af organisk affald fra servicesektoren til godkendte behandlingsanstalt

Behandlingsanstalt

Ressourceplanen har stor fokus på biogasproduktion. Der er andre alternative behandlingsmetoder, som f.eks. kompostering og udnyttelse af fedtfraktionen fra madaffald i biodiesel. Disse teknologier anvendes i andre lande.. og kan være relevante i Danmark.

Det bør det præciseres, at miljøgodkendelser til nye (for)behandlingsanstalt for organisk affald skal tage udgangspunkt i "BAT" (Best Available Technology). Dermed sikres, at anlæggene lever op til kravene til bl.a. kompost/digestat og pulpkvalitet mv., så miljøet ikke belastes unødvendigt.

Fosfor genanvendelse

Netværket noterer sig, at der er et genanvendelsesmål for fosfor i spildevandsslam på 80 %, hvilket netværket vurderer, er et realistisk mål. Det bør dog præciseres, hvorvidt de 80 % er slam fra offentlige rensningsanstalt eller om det også omfatter industrielt slam. På side 66 i Ressourceplanen fremgår det, at 52 % af slammet genanvendes og 12 % behandles i mineraliseringsanstalt, som efter behandling genanvendes til jordbrugsformål og derfor bør medregnes i den samlede genanvendelse af slam.

Netværket kunne ønske, at ressourceplanen var mere balanceret i beskrivelserne af, hvordan spildevandsslammet bør håndteres. Der er meget stor fokus på teknologiløsninger, herunder udvinding af fosfor fra slammaske. En direkte anvendelse af slammet som gødningserstatning i landbruget burde beskrives og vægtes lige så højt, som en forbrændingsløsning med efterfølgende fosforudvinding fra slammaske, da den både er billig og virker. Endvidere bør det præciseres, at slam der opfylder kravene i affald-til-jord bekendtgørelsen bør genanvendes i henhold til affaldshierarkiet medmindre en LCA vurdering siger noget andet. Det samme bør gælde for gyllefiber.

Netværket vurderer, at ca. 77 % af det danske spildevandsslam anvendes direkte til jordbrugsformål i dag, hvorfor et for ensidig fokus på ny teknologier kan risikeres at reducere allerede eksisterende recirkuleringstiltag.

I forbindelse med udvinding af fosforen kunne mere præcise formuleringer om, hvordan fosforen tænkes udvundet ønskes.

Endvidere er der ikke fokus på tilbageførsel af kulstof, som er et vigtigt jordforbedrende stof. Hvis slammet brændes vil kulstoffet være væk – og der er ingen energigevinst ved afbrænding af spildevandsslam med 70-80 % vand. Det samme gælder for andre ressourcer, som f.eks. kvælstof, kalium, magnesium og en række mikronæringsstoffer.

Der bør gøres opmærksom på kildesporing af forurenende stoffer, som en metode til stadighed at holde en høj slamkvaliteten og løbende forbedre denne. Dette afspejles heller ikke i ressourceplanen.

Forslag til initiativer

- Præcisering af, hvilke slamfraktioner, der er omfattet af målet
- Undersøgelse af effekten af tilbageførsel af kulstof som jordforbedrende middel
- Vejledning i kildesporing som metode til at øge kvaliteten i spildevandsslam og andre organiske affaldsfraktioner

Vi håber, at bemærkninger og forslag vil blive brugt konstruktivt i det videre arbejde og netværket vil igen fremhæve, at DAKOFA's netværk for biologisk behandling og håndtering af spildevandsslam er fuldt på linje med intentionen i strategien og den her fremlagte plan.

Med venlig hilsen

Formand for DAKOFA's netværk for biologisk behandling og håndtering af spildevandsslam

Morten Brøgger Kristensen

Miljøstyrelsen
Jord og Affald
Strandgade 29
1401 København K

Høringsvar: Udkast til ressourceplan for affaldshåndtering

Miljøstyrelsen har den 26. november 2013 udsendt et udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering i høring frem til den 28. januar 2014. DAKOFA har i den forbindelse lagt Ressourceplanen ud på DAKOFA's hjemmeside og gennemgået udkastet ved et møde den 9. januar 2014 i DAKOFA's netværk for farligt affald.

Nærværende notat samler op på de kommentarer og bemærkninger, der er indkommet fra netværket for farligt affald. Det skal pointeres, at netværkets høringssvar ikke er udtryk for foreningen DAKOFAs holdninger eller meninger. Desuden har medlemmerne under DAKOFA's netværk for farligt affald haft mulighed for at fraskrive sig deltagelse i høringssvaret og/eller give holdninger til kende i høringssvar fra andre høringsberettigede parter, de måtte være part af.

Overordnede bemærkninger

Indledende hilser DAKOFA's netværk for farligt affald Ressourceplanen meget velkommen og noterer sig, at der i Regeringens udspil "Danmark uden affald" bl.a. er fokus på, at der skal være kvalitet i genanvendelsen, og de farlige stoffer skal ud af affaldet, før det genanvendes.

I Ressourceplanen er der et afsnit om "Fremskrivning af affaldsmængder, kapacitetsplaner for affaldsanlæg og kriterier for placering af anlæg", hvor der findes en række oplysninger om farligt affald generelt. Hertil kommer, at der i ressourceplanen er særligt fokus på WEEE og bygge- og anlægsaffald, der bl.a. indeholder farlige stoffer. Det farlige affald er således nævnt i både Ressourcestrategien og -planen.

Farligt affald udgøres dog af mange forskellige affaldstyper, og i ressourceplanen behandles farligt affald i høj grad sammen med de enkelte affaldsstrømme. Netværket mener, at der derved er en reel risiko for, at farligt affald bliver overset, selvom det udgør en speciel delmængde af de forskellige affaldsstrømme, som kræver særlig opmærksomhed.

Farligt affald bør have et selvstændigt afsnit i ressourceplanen

DAKOFA's netværk for farligt affald er derfor af den opfattelse, at en samlet, selvstændig beskrivelse af og indsats for farligt affald, vil have en stor miljømæssig gevinst og resultere i en

øget og højere kvalitet i genanvendelige materialer. Det farlige affald og håndteringen af dette bør derfor have en mere fremtrædende rolle i Ressourceplanen og bør figurere som et hovedindsatsområde i ressourceplanen og dermed bidrage til en øget ressourceeffektivitet i Danmark.

DAKOFA's netværk for farligt affald foreslår derfor, at der indføres nedenstående afsnit om farligt affald som et af hovedindsatsområderne i planens "Konklusion og sammenfatning" (side 6):

B. Farligt affald

For at sikre en høj kvalitet i genanvendeligt materiale, skal det sikres, at mest muligt af det farlige affald tages ud af cyklus. Det kan ske ved, at der generelt kommer større fokus på udsortering af farligt affald, så der bliver afleveret mere affald, som kan blive behandlet korrekt. Der skal være fokus på, at farligt affald ikke blandes med ikke-farligt affald. Det skal være lettere at gøre det rigtige. Effekten af de initiativer, som sættes i værk, vil være, at farlige stoffer tages ud af cyklus og destrueres. Derved sikres en højere kvalitet i de produkter, som genanvendes.

Forslag til initiativer for farligt affald

Hertil foreslår DAKOFA's netværk for farligt affald, at der iværksættes en række initiativer for hovedindsatsområdet for farligt affald, som har fokus på en bedre udsortering og håndtering af farligt affald.

En del af det farlige affald, som genereres i Danmark, bliver ikke sorteret korrekt med henblik på behandling, men ender blandt andet i dagrenovationen til forbrænding. Dette kan der være mange årsager til. Det kan blandt andet skyldes behandlingsprisen eller besværet ved at udsortere det farlige affald eller, fordi man ikke er opmærksom på, at der er tale om farligt affald (skjult i produktet), og hvilke konsekvenser det kan have for miljø og sundhed, når det farlige affald ikke håndteres korrekt.

DAKOFA's netværk foreslår, at der iværksættes følgende initiativer:

- Understøtte initiativer til bedre udsortering af farligt affald fra husholdninger
- Understøtte initiativer, der kan sikre en bedre udsortering af det farlige affald generelt
- Understøtte, at brancheorganisationer i samarbejde med relevante parter får fokus på, at farligt affald skal håndteres af en godkendt virksomhed, som alle er registreret i affaldsregistret (også de kommunale)
- Understøtte, at Affaldsdatasystemet (ADS) kommer til at spille en aktiv rolle, så det f.eks. bliver muligt for virksomheder at undersøge, om en virksomhed er godkendt til at håndtere og modtage farligt affald
- Understøtte øget sporbarhed i håndtering og behandling af farligt affald så det bl.a. sikres, at der ikke sker en fortynding/spredning af de farlige stoffer
- Der bør afsættes midler under program for grøn teknologi til udvikling af nye metoder, teknologier til behandling og genanvendelse af farligt affald.
- Støtte til demonstrationsprojekter inden for farligt affald, herunder sortering, behandling og genanvendelse af f.eks. klinisk risikoaffald – hvori der ligger mange ufornybar ressourcer i form af bl.a. metaller, der i dag sendes til forbrænding

- Sikre at lovgivningen omkring håndtering og behandling af farligt affald tydeliggøres og overholdes i krav til virksomheder

Specifikke bemærkninger

Forholdet mellem øget genanvendelse og udfasning af farlige stoffer og materialer

Der lægges i Ressourceplanen vægt på at genanvende de ressourcer, der er i affaldet. Det betyder, at der også skal være fokus på at få de farlige stoffer ud af affaldet, så de ikke bliver indarbejdet i sekundære råvarer og dermed i nye produkter. Derfor bør en øget genanvendelse af affaldsressourcerne følges op med en forbedret udsortering og udfasning af de farlige stoffer. Ressourceplanen bør tage stilling til, hvilke stoffer, der falder i denne kategori, og om der kan fastlægges en bagatelgrænse for, hvornår man kan acceptere, at stofferne forbliver i kredsløbet. Eksempel herpå er PCB i bygge- og anlægsaffald og nanopartikler.

Initiativer

- Liste over farlige stoffer, der ønskes udfaset, selvom de principielt kan holdes i materialekredsløbet
- Opsamling af information og viden om farlige stoffer, som ønskes udfaset, herunder forslag til substitution
- Sikre, at resultater af LOUS (MST's liste over uønskede stoffer) gøres tilgængelige og implementeres i produkt- og affaldslovgivningen
- Iværksættelse af projekter, med henblik på at kortlægge om der er stoffer, der skal være særligt fokus på at få udfaset og få fastlagt en bagatelgrænse for. Udarbejdelse af strategier for, hvordan det vil kunne lykkes i samarbejde mellem myndigheder, affaldsproducenter og affaldsbehandlere.
- Formidling af eksisterende og ny viden om, hvordan vi skal håndtere affald med nanopartikler
- Etablering af samarbejde og koordinering til at sikre at produkterne kan genanvendes
- Gennem forvaltning af lovgivningen arbejdes for, at farligt affald ikke bliver blandet sammen med ikke-farligt affald.
- Undersøgelse af, hvilke potentialer og projekter, der kan bidrage til sporbarhed af affaldsstrømmen med henblik på en forbedret udsortering og håndtering af farligt affald

Farligt affald i husholdningerne

Oftentimes er borgerne ikke klar over, at de håndterer farligt affald, hvilket kan betyde, at de relative små mængder små mængder farlige affaldstyper, som husholdningerne håndterer, ender i dagrenovationen, da det er den nærmeste bortskaffelsesmulighed. Mangel på viden og handlemuligheder er ofte årsag til, at farligt affald fra husholdningerne ender i de forkerte affaldsstrømme.

Initiativer

- Informationskampagner til borgerne om, hvad der er farligt affald, og hvordan man i husholdningerne kan sikre en korrekt håndtering (farligt affald bør indgå i informationskampagnen, som Miljøstyrelsen har udbudt i efteråret 2013)
- Indsamlingsordninger for farligt affald kan f.eks. ske gennem flere miljøgodkendte indsamlingssteder i byggemarkeder, supermarkeder, farvehandlere, biblioteker mv.
- Punkt 5.4.4. i ressourceplanen bør omhandle et større incitament til, at servicesektoren kan være en del af indsamlingsleddet for visse farlige affaldsfraktioner

Affalddatasystemet, affaldsregisteret og farligt affald

Det er vigtigt, at få det farlige affald ud af affaldsstrømmen og få øget fokus på sporbarheden af det farlige affald. Affalddatasystemet og affaldsregistret kan være væsentlige værktøjer til at skabe det nødvendige overblik over det farlige affald. DAKOFAs netværk for farligt affald har netop igangsat en undersøgelse, som har til formål at kortlægge betydelige strømme af farligt affald i Danmark. I denne sammenhæng har det, pga. affalddatasystemets opbygning, vist sig yderst vanskeligt, om ikke umuligt, at få tilstrækkeligt kvalificerede data fra affalddatasystemet. Et eksempel på dette er, at shredderaffaldet blandt andet pga. opdelingen i primæraffald og sekundæraffald bliver "usynligt" i statistikkerne. Det bør være enkelt og let at få et overblik over mængder, typer og mulige behandlingsformer for farligt affald i Danmark via affalddatasystemet. Ressourceplanen indeholder på side 83 en tabel med opgørelser af mængder og typer af farligt affald, men ifølge netværkets medlemmer afspejles virkeligheden ikke i tallene.

Initiativer

- Virksomheder der er godkendt til at håndtere farligt affald, bør fremgå tydeligt i affaldsregistret, herunder hvilke farlige affaldsfraktioner de kan håndtere

Klassificering af farligt affald

Det europæiske regelsæt for klassificering af affald som farligt eller ikke-farligt, som er beskrevet i Annex 3 til Affalddirektivet (2008/98/EF) og Kommissionsbeslutningen om den europæiske affaldsliste (2000/532/EF), er pt. under revision. Nye regler, herunder mere stringent anvendelse af HP 14: Økotoksicitet/Miljøpåvirkning med kvantificerede kriterier, planlægges vedtaget i 2014. En nylig undersøgelse (Hennebert et al., 2014) tyder på, at man må forvente, at implementeringen af HP 14 i affaldsklassificeringen i den af Kommissionen (uofficielt) foreslåede form vil resultere i, at mængden af affaldstyper, som klassificeres som farlige alene på grundlag af HP 14, vil udgøre ca. 35 % af den samlede mængde affaldstyper, der klassificeres som farlige. Dette kan selvsagt få store konsekvenser for affaldshåndteringen og genanvendelsen, så det anbefales, at Miljøstyrelsen nøje følger udviklingen og eventuelt iværksætter en undersøgelse af, hvad konsekvenserne af de nye regler kan blive i Danmark. Det kunne samtidig give anledning til en revision af de implementerede/anvendte danske regler for affaldsklassificering, som alene baseres på totalindhold af potentielt farlige stoffer. De danske regler følger EU's direktiv på

området.

Initiativer

- Undersøgelse af hvad ændringen af reglerne for "farligt" klassificering i 2015 kommer til at betyde for klassificering af både mængder og affaldstyper, der fremadrettet klassificeres som farligt affald

På vegne af DAKOFAs netværk for farligt affald

Klaus Steen Hansen

Formand for DAKOFAs netværk for farligt affald

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

J.nr. MST 770-00019 Danmark uden affald – Ressourceplan for affaldshåndtering 2013 – 2018. Høringsudkast november 2013.

Indledning

Miljøstyrelsen har den 26. november 2013 sendt et udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018 i høring frem til d. 28. januar 2014. DAKOFA, som er høringsberettiget part, har videresendt høringsudkastet til de enkelte af DAKOFAs netværk, som derved har mulighed for at afgive separate høringssvar. Det skal pointeres, at netværkenes høringssvar ikke er udtryk for foreningen DAKOFAs holdninger eller meninger samt at medlemmerne under de enkelte netværk har mulighed for at fraskrive sig deltagelse i høringssvar og/eller give holdninger til kende i høringssvar fra andre høringsberettigede parter.

DAKOFA afholdt den 16. december 2013 et netværksmøde om Ressourceplanen. På baggrund af mødet samt diskussioner på netværksmøder afholdt i løbet af 2013, har netværket udarbejdet et høringssvar. Netværkets høringssvar har været sendt til kommentering i hele netværket, som pt. tæller 85 medlemmer.

Netværket hilser både Regeringens Ressourcestrategi "Danmark uden affald – Genanvend mere forbrænd mindre" og Ressourceplanen for affaldshåndtering 2013-2018 meget velkommen. Vi kan fuldt ud tilslutte os strategien om at sætte øget fokus på kvalitet i genanvendelsen af bygge- og anlægsaffald – både når det handler om udsortering af farlige stoffer, og når det gælder bedst mulig udnyttelse af ressourcerne. Det er vores overordnede vurdering af udkast til Ressourceplan, at planen danner et godt grundlag for implementering af strategien med hensyn til bygge- og anlægsaffaldet (B&A-affaldet).

Netværket ønsker at bidrage konstruktivt til, at vi i fællesskab kan løfte opgaven. Vi har derfor fundet anledning til at pege på nogle særlige forhold med kommentarer og konkrete forslag til ændringer, som vi mener kan bidrage til fremme af kvaliteten af B&A-affaldet. Der sigtes på at minimere spredning af farlige stoffer, hæve kvaliteten i genanvendelsen af ressourcerne og maksimere udnyttelsen af det store ressourcepotentiale af sekundære råstoffer til substitution af naturlige råstoffer.

Af nedenstående oversigt fremgår en række forslag, der er prioriteret ud fra den betragtning, at det er efterspørgslen og markedet for genanvendte B&A-produkter, som udgør det største incitament for forbedring af kvaliteten af produkterne. Motivering af de enkelte forslag fremgår af den efterfølgende tekst.

Sammenfatning af konkrete forslag til ændringer i Ressourceplanen fra DAKOFAs netværk for bygge- og anlægsaffald:

Fremme af markedet for sekundære ressourcer fra B&A-affald
<p><i>Forslag 1 – tilføjelse i tekst</i> Det foreslås, at der i Ressourceplanen (Kap 4, side 30, sidste stk.) tilføjes følgende tekst:</p> <p>”Det er desuden vigtigt, at byggebranchen inspireres til at udnytte rene materialer fra bygge- og anlægsaffald, fx som sekundære råstoffer til erstatning af naturlige/primære råstoffer. Offentlige bygherrer bør bidrage til udvikling af markedet for genanvendte materialer fra bygge- og anlægsaffald ved at stille konkrete krav til materialenyttiggørelse af bygge- og anlægsaffald.”</p>
<p><i>Forslag 2 – nyt initiativ</i> Bygherren bør forud for renovering/nedrivning af større bygninger eller anlæg gennemføre en kortlægning af potentielle ressourcer samt afsøge muligheder for afsætning af ressourcerne til genbrug eller genanvendelse. Et krav om ressourcekortlægning bør indarbejdes i lovgivningen på lige fod med kravet om miljøscreening og – kortlægning.</p>
<p><i>Forslag 3 – nyt initiativ</i> Undersøgelse af mulighederne for særlige styrings- eller lovgivningsmæssige tiltag, som kan understøtte markedet for sekundære ressourcer fra B&A-affald</p>
Opgørelse og registrering af B&A-affald
<p><i>Forslag 4 – nyt initiativ</i> Kortlægning og prognose for de mængder B&A-affald, som forventes frembragt i planlægningsperioden til 2018, 2022 og eventuelt 2050, samt prognose for råstofforbruget og mulighederne for substitution med sekundære råstoffer på national plan. Dette kan naturligt ske i et samarbejde mellem regionerne og staten.</p>
Kvalitet i genanvendelsen af B&A-affald
<p><i>Forslag 5 – nyt initiativ</i> Undersøgelse af muligheder for dokumentation af kvaliteten (teknisk og miljømæssig) af de sekundære ressourcer fra B&A-affald gennem en mærkningsordning og etablering af ordning.</p>
<p><i>Forslag 6 – nyt initiativ</i> Etablering af nationale kvalitetskriterier for uforurenet, lettere forurenet og forurenet knust B&A-affald til nyttiggørelse baseret på risikovurderinger i forhold til påtænkte anvendelser.</p>
<p><i>Forslag 7-nyt initiativ</i> Undersøgelse af muligheder for logistisk styring af strømme af B&A-affald til sikring af høj kvalitet i genanvendelsen (så højt i affaldshierarkiet som muligt).</p>
Beton
<p><i>Forslag 8 – tilføjelser til eksisterende tekst</i> Forslag til teksten i afsnittet under initiativ til øget genbrug og genanvendelse af beton, side 57:</p> <p>”Beton udgør en betydelig del af den samlede affaldsmængde. I dag nedknyttes stort set al beton, som stammer fra nedrivninger og renovering, og materialenyttiggøres som erstatning for</p>

sten og grus i ubunden form. Undersøgelser og demonstrationsprojekter i Danmark og andre EU-lande har vist, at det er teknisk acceptabelt og praktisk muligt at anvende nedknust beton in ny beton i passiv miljøklasse, men byggebranchen i Danmark har hidtil ikke fundet denne form for materialenyttiggørelse af beton som attraktiv.

Hvis en del af betonmængden i bygge- og anlægsaffaldet kan genanvendes som tilslag til ny beton, vil det løfte kvaliteten i genanvendelse af beton betydeligt. Det forudsætter imidlertid, at der kan udvikles et marked i byggebranchen for anvendelse af nedknust beton i ny beton.

- Der igangsættes en undersøgelse af mulighederne for bedre genanvendelse af beton. Undersøgelsen skal blandt andet indeholde en sammenfatning af udvikling og erfaringer fra ind- og udland vedrørende genanvendelse af beton i bunden form, analyse af markedsmæssige krav, muligheder og barrierer for genanvendelse af nedknust beton i ny beton samt en undersøgelse af, hvorvidt det er økonomisk og miljømæssigt mere hensigtsmæssigt at genanvende betonaffald som tilslag til ny beton sammenlignet med den hidtidige genanvendelse af beton i ubunden form.

Undersøgelsen knyttes til den livscyklusanalyse som Miljøstyrelsen har iværksat¹, og den bør have karakter af en sammenlignende analyse med andre former for materiale-nyttiggørelse af beton.”

”Forventede effekter i 2018”

Forslag 9 – ændring og tilføjelse til eksisterende tekst

Følgende ændringer til pkt. 7.1.3 foreslås:

- anden pind rettes til: ”Den størst mulige mængde materialer af den samlede mængde bygge- og anlægsaffald anvendes til nye formål (nyttiggøres),”
- ny tredje pind tilføjes: ”Den størst mulige mængde bygge- og anlægsaffald nyttiggøres som sekundære råstoffer til substitution af primære, naturlige råstoffer.”

Tilsyn og håndhævelse af eksisterende lovgivning

Forslag 10 – nyt initiativ

Der udarbejdes en vejledning til kommunale myndigheder om tilsyn og håndhævelse af bestemmelser om miljøscreening, miljøkortlægning, sortering, klassificering samt genbrug, genanvendelse, materialenyttiggørelse og bortskaffelse.

Information, uddannelse og kompetenceopbygning

Forslag 11 – nyt initiativ

Udarbejdelse af informationskampagner rettet mod de enkelte aktørgrupper samt etablering af efteruddannelse for kommunale myndigheder og private aktører i bygge- og anlægsbranchen.

Kommentarer af generel karakter

Ressourceplanens sigtelinjer rækker frem til 2018. Netværket mener imidlertid, at der er behov for en national vision for B&A-affald, som rækker betydelig længere ud i fremtiden. Det vil være en naturlig forlængelse af dels den nationale Ressourcestrategi, dels EU's strategi ”Europa 2020”.

¹ Oplyst på møde i MST d. 9.1.2014.

Ressourceplanen fokuserer naturligt nok på løsning af aktuelle og akutte problemer omkring B&A-affald i dag, hvor vi nedriver bygninger fra sidste århundrede, som i vid udstrækning er forurenede. En problemstilling som vi på forsvarlig vis skal tage hånd om i nutidens regulering og håndtering af B&A-affaldet.

I dag bygger vi bygninger med mindre miljøbelastende materialer, men med flere materialetyper og komplicerede konstruktionselementer fx sandwichelementer og integrerede facadeelementer. I løbet af få år må vi regne med at skulle håndtere B&A-affald med flere og langt mere komplicerede fraktioner med stort indhold af glas og kompositter samt indesluttet elektronik m.v. som antagelig bliver langt vanskeligere at sortere og genanvende end de tidligere anvendte byggematerialer og produkter.

Det er derfor nødvendigt, at vi allerede nu er visionære og arbejder målrettet på at sikre, at materialer anvendt i nutidens og fremtidens nybyggerier vil kunne bringes tilbage i materialekredsløb.

Netværket anbefaler længere sigtelinjer for området i Ressourcestrategien og dermed også i Ressourceplanen og i dennes initiativer. Der henvises til, at der i forbindelse med Ressource-camp 2012 afholdt af DAKOFA i samarbejde med KL, DI, DB og Landbrug og Fødevarer blev udviklet forslag til en vision for 2050 samt forslag til konkrete mål for området i 2024.

Fremme af markedet for sekundære ressourcer fra B&A-affald

Genanvendelsen af B&A-affald forudsætter et konkret marked, som er betinget af ressourcebehovet (herunder råstofbehovet). Netværket finder, at det derfor er nødvendigt, at den danske ressourcepolitik for B&A-affald ikke blot fokuserer på tilblivelsen og håndteringen af B&A-affald, hvad enten det betragtes som affald eller ressourcer. Ressourceplanen bør også sigte på, at der skabes afsætningsmuligheder og markeder for de sekundære ressourcer og råstoffer herunder som substitution for primære/naturlige råstoffer.

Med henvisning til Ressourceplanens beskrivelser af sammenhæng med andre danske strategier, lovgivning og planer skal det bemærkes, at det af Råstoflovens §1, 5) fremgår, at naturbundne råstoffer i videst muligt omfang skal erstattes af affaldsprodukter². Loven forpligter myndighederne til ressourceeffektiv planlægning af råstofindvindingen. Heri ligger der et incitament til også at inddrage muligheder for genanvendelse af B&A-affald i råstofplanlægningen. Man kunne derfor ønske, at der ses nærmere på muligheder for, at staten, regionerne og kommunerne forpligtiges til at bidrage til at skabe et marked for de sekundære ressourcer.

Ressourceplanens kapitel 4 om ressourcepolitik og affaldshåndtering afsluttes med bemærkning om, at byggebranchen får en central rolle i forhold til at sikre en bedre kvalitet i genanvendelse B&A-affald. Bemærkningen handler om bedre kvalitet i nedrivningen med sigte at undgå spredning af miljøfarlige stoffer. Der savnes bemærkning om byggebranchens rolle og interesser med hensyn til udnyttelse af sekundære råstoffer. Der savnes endvidere en bemærkning om statens, regionernes og kommunernes forpligtigelse til at bidrage til at skabe et marked for de sekundære råvarer (f.eks. ved at det offentlige stiller krav i udbudsmaterialet om, at der i et vist omfang skal anvendes sekundære materialer og råstoffer).

Forslag 1

Det foreslås, at der i Ressourceplanen (Kap 4, side 30, sidste stk.) tilføjes følgende tekst:

"Det er desuden vigtigt, at byggebranchen inspireres til at udnytte rene materialer fra bygge- og anlægsaffald, fx som sekundære råstoffer til erstatning af naturlige primære råstoffer.

² Bekendtgørelse af lov om råstoffer, LBK nr. 657 af 27/05/2013

Offentlige bygherrer bør bidrage til udvikling af markedet for genanvendte materialer fra bygge- og anlægsaffald ved at stille konkrete krav til materialenyttiggørelse af bygge- og anlægsaffald.”

Netværket vurderer, at det er et centralt problem for genanvendelse af B&A-affald, at markedet for sekundære ressourcer fra B&A-affald ikke fungerer tilfredsstillende. Afsætningen af sekundære ressourcer fra en renovering eller nedrivning sker oftest mere eller mindre tilfældigt. Afsætningen er sædvanligvis præget af et nedrivningsprojekts akutte behov for at komme af med B&A-affald kombineret med et samtidigt tilfældigt bygge- og anlægsprojekts behov for sekundære råstoffer. Der er behov for, at der allerede i forbindelse med planlægningen af renoveringen/nedrivningen tages stilling til, hvordan materialerne bedst muligt omdannes til ressourcer i en kvalitet, som bygherre ønsker at aftage.

Forslag 2

Bygherren bør forud for renovering/nedrivning af større bygninger eller anlæg gennemføre en kortlægning af potentielle ressourcer samt afsøge muligheder for afsætning af ressourcerne til genbrug eller genanvendelse. Et krav om ressourcekortlægning bør indarbejdes i lovgivningen på lige fod med kravet om miljøscreening og – kortlægning.

Der er behov for at få etableret et anerkendt marked for sekundære ressourcer fra B&A-affald med sædvanlige markedsfunktioner og logistisk styring af ressourcestrømmene. I Ressourceplanens kapitel 9, *Tværgående initiativer med fokus på grøn omstilling og nye erhvervsmæssige muligheder*, peges på en række initiativer, som blandt andet forventes at bidrage til, at der skabes afsætningsmuligheder for sekundære ressourcer. Netværket kan fuldt ud tilslutte sig disse initiativer. Vi foreslår endvidere, at der gennemføres en undersøgelse af markedet for sekundære ressourcer fra B&A-affald og mulighederne for styring af strømmene. Der sigtes på tiltag for at understøtte markedet og dermed sikre, at ressourcerne genbruges eller genanvendes (herunder statens, regionernes og kommunernes muligheder for at bidrage til at der skabes et gennemskueligt marked for sekundære ressourcer ud fra lige og ensartede vilkår).

Forslag 3

Undersøgelse af mulighederne for særlige styrings- eller lovgivningsmæssige tiltag, som kan understøtte markedet for sekundære ressourcer fra B&A-affald.

Opgørelse og registrering af B&A-affald

Netværket bemærker, at den store forskel i mængder og genanvendelsesprocent for B&A-affald fra 2009 til 2011 begrundes med forskellig opbygning af de to indberetningssystemer, og at en stor del af det B&A-affald, som tidligere blev registreret under bygge- og anlægsbranchen nu er fordelt på andre brancher. Som det fremgår af forskellige referencer om B&A-affald i EU og sammenligninger af mængder og procenter for genanvendelse, fx ETC/SCP working paper³ og COWI's rapport om B&A-affald i de nordiske lande⁴, er der stor forskel i opgørelserne fra land til land. Dette hænger sammen med flere forhold, herunder specielt måden at gennemføre registrering af B&A-affald, og hvilke typer affald der medregnes, m.v.

³ ETC/SCP working paper 2/2009 EU as a Recycling Society. Present recycling levels of municipal and construction & demolition Waste within EU

⁴ Norden. Assessment of initiatives to prevent waste from building and construction sectors, COWI, TemaNord 2011:533OrdV

På grundlag af ISAG registreringerne af B&A-affald gennem årene og erfaringerne fra den tidligere PROBA undersøgelse⁵ er der blandt medlemmerne i Netværket en opfattelse af, at der i Danmark gennem de seneste år produceres større mængder af B&A-affald end registreret i den officielle statistik. Det vurderes, at der genereres i størrelsesordenen 3 - 5 mio. ton, ekskl. jord og sten. Det forventes, at mængden af B&A-affald stiger i de kommende år. Dette understøttes af tallene for produktion af B&A-affald i nogle af de lande, som Danmark ofte sammenlignes med i B&A-affald henseende: Tyskland, Nederlandene og England.

Uanset hvorledes man registrerer mængderne af B&A-affald, og hvorledes man opgør genanvendelsesprocent og de hermed forbundne usikkerheder i tallene, er det en forudsætning for den fremtidige monitorering af effekterne af Ressourceplanen, at der skabes en konsolideret basis for udarbejdelse af statistikker for B&A-affald og en helt klar forståelse af grundlaget for at måle mængder af B&A-affald og genanvendelse.

Netværket finder, at opgørelse af mængderne af B&A-affald og grundlaget for at vurdere de potentielle ressourcer, den konkrete ressourceudnyttelse og genanvendelsesprocent er et spørgsmål, som Ressourceplanen bør forholde sig til.

Forslag 4

Kortlægning og prognose for de mængder B&A-affald, som forventes frembragt i planlægningsperioden til 2018, 2022 og eventuelt 2050, samt prognose for råstofforbruget og mulighederne for substitution med sekundære råstoffer på national plan. Dette kan naturligt ske i et samarbejde mellem regionerne og staten.

Kvalitet i genanvendelsen af B&A-affald

Overskriften på Ressourceplanens afsnit om B&A-affald er ”Øget kvalitet i genanvendelse af B&A-affald”. Ordet kvalitet anvendes i Ressourceplanen i to sammenhænge:

- Sikring af høj kvalitet af de sekundære produkter ved udsortering af farlige stoffer (PCB, men også andre farlige stoffer undersøges⁶).
- Sikring af høj kvalitet i selve genanvendelsen svarende til en anvendelse af de sekundære materialer så højt i affaldshierarkiet som muligt og undgå down-cycling af materialerne

Genanvendelsen af B&A-affald har de seneste 10 år været præget af problemerne omkring miljøfarlige stoffer og manglende tillid til den miljømæssige kvaliteten af de genanvendte ressourcer. Derfor giver det rigtig god mening at sigte på øget og dokumenteret kvalitet af B&A-affald med hensyn til indhold af farlige stoffer. Dokumentation af de sekundære produkters kvalitet vil bidrage til at øge tilliden til produkternes kvalitet hos aftagerne.

Forslag 5

Undersøgelse af muligheder for dokumentation af kvaliteten (teknisk og miljømæssig) af de sekundære ressourcer fra B&A-affald gennem en mærkningsordning og etablering af en ordning.

Netværket glæder sig over, at der nu også gennem faglig udredning og opfølgning sættes fokus på at inddrage andre farlige stoffer end blot PCB. Vi anser dette for at være et vigtigt skridt, som vil bidrage til, at farlige stoffer generelt udsorteres fra genanvendeligt B&A-affald og i sidste ende

⁵ Prognose for bygge- og anlægsaffald – Hovedrapport. Miljøprojekt nr. 150. Miljøstyrelsen 1990.

⁶ Der henvises til en undersøgelse om farlige stoffer i byggeaffald, igangsat under PCB-handlingsplanens initiativ nr. 16.

sikre, at de sekundære produkters miljømæssige kvalitet forbedres, hvormed også mulighederne for genanvendelse og nyttiggørelse øges. Det er i den forbindelse også vigtigt, at der tages højde for, at bygge- og anlægsprodukter i produktionsfasen kan være tilført materialer eller stoffer, som ved genanvendelse eller nyttiggørelse kan udgøre et miljømæssigt problem.

Netværket støtter, at reguleringen af materialeudnyttelse af B&A-affald revideres på baggrund af udredningen af farlige/miljøskadelige stoffer og finder det vigtigt, at den etablerede viden anvendes som grundlag for at afgøre, hvordan en tilstrækkeligt god kontrol af produkternes kvalitet kan tilrettelægges før de genanvendes/nyttiggøres. Netværket foreslår, at der i den forbindelse etableres egentlige kvalitetskriterier for B&A-affald, som fastsættes på baggrund af egentlige risikovurderinger i forhold til de påtænkte anvendelser. Netværket mener også, at der er behov for at definere flere kvalitetskategorier svarende til, hvad der allerede eksisterer på jordområdet. Et eksempel for knust beton og tegl kunne være

- Uforurennet, som kan genanvendes/nyttiggøres under lempelige forhold
- lettere forurennet, som kan genanvendes/nyttiggøres under visse restriktive forhold
- forurennet, som skal bortskaffes

Netværket mener det er vigtigt, at der defineres klare nationale anvendelseskriterier og grænseværdier for hver af de definerede kategorier. Det er nødvendigt, at metodikken/kriterierne er tilstrækkeligt robust til at kunne håndtere andre stoffer end blot de i dag kendte. Der vil til stadighed dukke nye og potentielt skadelige stoffer op i bygningsmassen.

Det skal bemærkes, at kvalitet i nedrivningsprocessen ikke nødvendigvis er det samme som kvalitet i nyttiggørelsen, men kvalitet i nedrivningen er ofte en forudsætning for at opnå kvalitet i nyttiggørelsen.

Forslag 6

Etablering af nationale kvalitetskriterier for uforurennet, lettere forurennet og forurennet knust B&A-affald til nyttiggørelse baseret på risikovurderinger i forhold til påtænkt anvendelse.

Gennem diskussioner i netværket er det kommet frem, at en styring af strømme af B&A-affaldet kan bidrage væsentligt til at fremme såvel den tekniske som den miljømæssige kvalitet af de sekundære råvarer. Med en styring af strømme menes f.eks., at B&A-affald modtaget på kommunale genbrugsstationer fra mange små og forskellige kilder som udgangspunkt bør holdes adskilt fra f.eks. B&A-affald fra større veldokumenterede projekter. Sandsynligheden for at opnå en teknisk og miljømæssig høj kvalitet af de sekundære råstoffer samt tilstrækkelig mængder til afsætning, er derfor størst i forbindelse med større projekter, hvor de sekundære råstoffer ikke blandes med materialer fra andre kilder. En logistisk styring af strømmene vil kunne bidrage til at flere materialer vil kunne genanvendes f.eks. som tilslag til produktion af ny beton, da der er bedre muligheder for at opnå tilstrækkelige gode kvaliteter – både teknisk og miljømæssigt.

Til det formål mener netværket, at der er behov for at kortlægge B&A-affaldets tekniske og miljømæssige kvalitet knyttet sammen med viden om affaldets oprindelse, og hvordan materialerne er håndteret i alle led (screening, kortlægning, sanering, nedrivning, sortering og behandling). På baggrund af den viden vil der i branchen kunne laves et paradigme for en styring af strømmene, som kan føre til, at man praksis opererer med flere kvalitetskategorier af sekundære råvarer (teknisk såvel som miljømæssigt).

Forslag 7

Undersøgelse af mulighederne for logistisk styring af strømme af B&A-affald til sikring af høj kvalitet i genanvendelsen (så højt i affaldshierarkiet som muligt).

Kommentarer til behandlingen af de enkelte fraktioner af B&A-affald

I Ressourceplanen beskrives og gives forslag til konkrete initiativer for en række fraktioner af B&A-affaldet. Netværket savner en prioritering / vægtning af indsatsen herunder helhedsorienterede overvejelser om initiativernes forventede resultater og deres miljømæssige og økonomiske effekter, herunder fremme af genanvendelse af B&A-affald på et overordnet niveau.

Netværket finder, at marginale fraktioner beskrives i detaljer og andre betydelige fraktioner kun omtales med få ord.

Asfalt

Netværket støtter tiltag omkring udarbejdelsen af en ny bekendtgørelse vedrørende nyttiggørelse af asfalt.

Beton

Siden starten af genanvendelse af B&A-affald i 1980'erne har der været behov for nedknust asfalt, tegl og beton i ubunden form til bærelag til veje, befæstelser, fyld m.v. Genbrugsstabil har været en efterspurgt vare, og det har sjældent været noget problem at komme af med nedknust beton. Men genanvendelse af nedknust beton som tilslag til produktion af ny beton har aldrig været en efterspurgt råvare i betonindustrien.

Ressourceplanen nævner, at stort set al beton, som stammer fra nedrivninger eller renoveringer af bygninger, materialenytiggøres som erstatning for grus og sten. Hvis en del af den affaldsmængde i stedet kunne indgå i produktionen af ny beton og kunne genbruges i nybyggeri, ville det forbedre genanvendelsen. Initiativet er, at der igangsættes en undersøgelse af mulighederne for bedre genanvendelse af beton.

Netværket skal i den forbindelse pege på, at der foreligger en meget betydelig mængde forskning og udvikling på dette område både i Danmark og i udlandet. Med bygning af de tre genanvendte huse som demonstrationsprojekter i begyndelsen af 1990'erne har det vist sig teknisk og praktisk muligt at bruge beton med nedknust beton som tilslag. Der findes tekniske specifikationer, standarder og anbefalinger for anvendelse af nedknust beton i ny beton i passiv miljøklasse. Det har imidlertid vist sig, at markedet finder det teknisk, økonomisk og miljømæssigt mest fordelagtigt at anvende nedknust beton i ubundne bærelag til veje og befæstelser. Betonbranchen finder det fornuftigt at fravælge nedrevet beton som tilslag og vurdere, at det er mest økonomisk hensigtsmæssigt at udnytte nedknust beton som stabilgrus⁷. Der er mange praktiske barrierer for genanvendelse af nedknust beton i ny beton, herunder rettidig tilførsel af de rette mængde til rette tidspunkt i konkrete projekter. Fremstillingen af genbrugsbeton kan ikke ske i sammen med normalbeton i samme anlæg, men kræver rensning af anlæggene før og efter betonblandingen etc.

Der findes imidlertid forskellige muligheder for udnyttelse af nedknust beton til f.eks. klaplag, fundamenter, fliser, kantsten, Hoffmannblokke m.v. Heri kunne ligge muligheder for bedre genanvendelse af beton ved etablering af centrale betonanlæg og støberier til fremstilling af beton og betonelementer af beton med nedknuste betonmaterialer og opbygning af et specifikt marked med disse elementer.

Netværket kan på baggrund af ovenstående tilslutte sig initiativet til undersøgelse af mulighederne for bedre genanvendelse af beton, men finder det nødvendigt, at undersøgelsen tager afsæt i den viden, der allerede eksisterer og meget direkte rettes mod at afdække de økonomiske, tekniske og miljømæssige muligheder og barrierer for anvendelse af betonaffald som tilslag til ny beton.

⁷ Fagbladet Beton nr. 3 August 2012

Forslag 8

Forslag til teksten i afsnittet under initiativ til øget genbrug og genanvendelse af beton, side 57:

"Beton udgør en betydelig del af den samlede affaldsmængde. I dag nedknares stort set al beton, som stammer fra nedrivninger og reovering, og materialenytiggøres som erstatning for sten og grus i ubunden form. Undersøgelser og demonstrationsprojekter i Danmark og andre EU-lande har vist, at det er teknisk acceptabelt og praktisk muligt at anvende nedknust beton i ny beton i passiv miljøklasse, men byggebranchen i Danmark har hidtil ikke fundet denne form for materialenytiggørelse af beton attraktiv.

Hvis en del af betonmængden i bygge- og anlægsaffaldet kan genanvendes som tilslag til ny beton, vil det løfte kvaliteten i genanvendelse af beton. Det forudsætter imidlertid, at der kan udvikles et marked i byggebranchen for anvendelse af nedknust beton i ny beton.

- *Der igangsættes en undersøgelse af mulighederne for bedre genanvendelse af beton. Undersøgelsen skal blandt andet indeholde en sammenfatning af udvikling og erfaringer fra ind- og udland vedrørende genanvendelse af beton i bunden form, analyse af markedsmæssige krav, muligheder og barrierer for genanvendelse af nedknust beton i ny beton samt en undersøgelse af, hvorvidt det er økonomisk og miljømæssigt mere hensigtsmæssigt at genanvende betonaffald som tilslag til ny beton sammenlignet med den hidtidige genanvendelse af beton i ubunden form.*

Undersøgelsen knyttes til den livscyklusanalyse som Miljøstyrelsen har iværksat⁸, og den bør have karakter af en sammenlignende analyse med andre former for materiale-nyttiggørelse af beton."

Initiativ for at øge genbrug af gamle mursten

Netværket er enig i de anførte betragtninger, og kan tilslutte sig det konkrete initiativ.

Initiativ om grundlag for udsortering af tagpap

Netværket er enig i de anførte betragtninger, og kan tilslutte sig det konkrete initiativ.

Imprægneret træ

Netværket er enig i de anførte betragtninger, og kan tilslutte sig det konkrete initiativ.

Vindmøllevinger

Kompositindustrien er ved at få godt styr på glasfiber. Der er udviklet teknologier til isoleringsprodukter, indstøbning af glasfiber i beton m.v. Firmaet Fiberline har oplyst, at de sender vindmøllevinger og andet kompositaffald til genvinding i Tyskland.

Netværket ser genanvendelse af vindmøllevinger som et marginalt affaldsproblem, og mener, at vindmøllevinger kan håndteres ved tilbagetagningsordninger i glasfiberindustrien.

Fjernvarmerør

Netværket ser genanvendelse af fjernvarmerør som et marginalt affaldsproblem og anbefaler, at fjernvarmerør håndteres ved tilbagetagningsordninger i rørindustrien

⁸ Oplyst på møde i MST d. 9.1.2014.

Kommentarer til ”Forventede effekter i 2018 og indikatorer”

I Ressourceplanen pkt. 7.1.3 er der nævnt to forventede effekter:

- Begrænsning af uacceptabel spredning af problematiske stoffer i miljøet med B&A-affald ved at hæve kvaliteten af det affald, der anvendes til nye formål (nyttiggøres),
- Materialer i mindst 70% af den samlede mængde af B&A-affald anvendes til nye formål (nyttiggøres)

Netværket er uforstående overfor, at en forventet effekt af Ressourceplanen er mindst 70% genanvendelse/nyttiggørelse. Dette set i lyset af de hidtidige genanvendelsesprocenter gennem årene. Vi er enige i betragtningen, som nævnt i pkt. 7.1.5 om, at initiativerne i et vist omfang kan give anledning til øget deponering af frasorteret forurenede B&A-affald på bekostningen af materialenyttiggørelse. Netværket finder imidlertid, at der ikke skal rejses tvivl om, at det fortsat er målet at genanvende B&A-affald mest muligt og deponere mindst muligt. Det er derfor vigtigt,

- at de forventede effekter og mål for genanvendelsen afspejler og støtter initiativer rettet mod fastholdelse af en høj grad af materialeudnyttelse, som nævnt i pkt. 7.1.5, hvilket også forudsætter en dedikeret indsats for at få afrenset og udsorteret farlige stoffer og problematiske materialer fra genanvendelige materialer.
- at der ikke gives inspiration til øget deponering på bekostning af indsatsen til frasortering af farlige stoffer.

Netværket mener endvidere, at der fremadrettet er behov for, at de foreslåede kvantitative mål i Ressourceplanen suppleres eller erstattes med mål relateret til den egentlige anvendelse af materialerne, f.eks. i form af krav til substitution af råstoffer.

Forslag 9

Følgende ændringer til pkt. 7.1.3 foreslås:

- *anden pind rettes til: ”Den størst mulige mængde materialer af den samlede mængde bygge- og anlægsaffald anvendes til nye formål (nyttiggøres)”.*
- *ny tredje pind tilføjes: ”Den størst mulige mængde bygge- og anlægsaffald nyttiggøres som sekundære råstoffer til substitution af primære, naturlige råstoffer”.*

Tilsyn og håndhævelse af eksisterende lovgivning

I kapitel 10 om *bedre tilsyn og håndhævelse – hurtigere omstilling* indeholder initiativer rettet mod øget fokus på håndhævelse af den eksisterende håndhævelse. Netværket støtter dette initiativ og ser et behov for, at der udvikles værktøjer, som myndighederne kan anvende f.eks. i forbindelse med tilsyn og håndhævelse af loven. Dette vil endvidere bidrage til ensartet myndighedsbehandling på national plan. Det anbefales endvidere, at lovgivningen på området gennemgås med henblik på at sikre, at de relevante myndigheder har den nødvendige kompetence til opfølgning og sanktion, såfremt, der er mistanke om, at lovgivningen ikke overholdes, eller der afgives ukorrekte eller mangelfulde oplysninger.

Forslag 10

Der udarbejdes en vejledning til kommunale myndigheder om tilsyn og håndhævelse af bestemmelser om miljøscreening, miljøkortlægning, sortering, klassificering samt genbrug, genanvendelse, materialenyttiggørelse og bortskaffelse.

Behov for teknologiudvikling

Netværket støtter Ressourceplanens initiativer rettet mod at styrke udviklingen af grøn teknologi og teknologi rettet mod at fremme mulighederne for genanvendelse af B&A-affald generelt. Netværket

ser et klart behov for, at der udvikles nye teknologier til behandling af forurenede materialer samt til afrensning af f.eks. maling fra overflader, som er energi- og materialebesparende. Der er ligeledes et behov for at udvikle teknologier til genanvendelse af gasbeton/letbeton.

Netværket mener, at der er potentiale for, at der inden for området etableres et råstof-ressourcecenter, som har fokus på styring af affaldsstrømme fra renoverings-, nedrivnings- samt bygge- og anlægsprojekter, herunder også ved nybyggeri, sortering af byggematerialer, adskillelse af bygningskomponenter, rensning af forurenede byggematerialer, rensning af mursten, fremstilling af beton og betonelementer af nedknust beton, midlertidig oplagring af B&A-affald og sekundære råstoffer (ressourcebank).

Information, uddannelse og kompetenceopbygning

Netværket ser en stor udfordring i, at få udbredt kendskabet til reglerne på området, således at alle aktører, herunder også de private borgere, er bekendt med reglerne omkring miljøscreening og – kortlægning samt anmeldekravet. Vi bifalder derfor Miljøstyrelsens igangværende arbejde vedrørende udarbejdelse af informationsmateriale.

Netværket mener endvidere, at der er et stort behov for faglig opkvalificering /efteruddannelse hos alle aktører i branchen. Det gælder både for bygherre, rådgivere, nedrivere, myndigheder, transportører og behandlere. Et generelt højere vidensniveau i branchen vil være et væsentligt skridt i retningen af at sikre udsortering af farlige stoffer og bedre kvalitet i genanvendelsen.

Forslag 11

Udarbejdelse af informationskampagner rettet mod de enkelte aktørgrupper samt etablering af efteruddannelse for kommunale myndigheder og private aktører i bygge- og anlægsbranchen.

Afsluttende bemærkninger

DAKOFAs netværk for bygge- og anlægsaffald mener, at Ressourceplanen er et skridt i den rigtige retning, og vi opfordrer til, at Miljøstyrelsen tager endnu større skridt ved at inddrage forslag, som er stillet i dette høringssvar. Netværket bidrager gerne til, at initiativer gennemføres og implementeres i praksis.

Såfremt høringssvaret giver anledning til spørgsmål eller et ønske om en uddybning, er Miljøstyrelsen meget velkommen til at rette henvendelse til undertegnede eller DAKOFAs sekretariat.

På vegne af DAKOFAs netværk for bygge- og anlægsaffald

Erik K. Lauritzen

Formand for DAKOFA's netværk for bygge- og anlægsaffald.

From: Sine Beuse Faueryby
Sent: 28-01-2014 16:39:23
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: Journalnummer: MST-770-00019
Attachments: Høringssvar til MST fra DN den 28 1 2014 endeligudgave.pdf

Til Miljøstyrelsen
Journalnummer: MST-770-00019

Vedhæftet er Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar til ressourceplan for affaldshåndtering.

Vh. Sine Beuse Faueryby.

Danmarks Naturfredningsforenings høringsvar til Ressourceplan for affaldshåndtering 2013 – 2018

Til mst@mst.dk

Journalnummer: MST-770-00019

Dette høringsvar indeholder DN's overordnede kommentarer med de vigtigste pointer samt kommentarer til hvert enkelt kapitel. Derudover har vi nogle overordnede kommentarer til miljøvurderingsrapporten.

Overordnede kommentarer samt vores vigtigste pointer:

Danmarks Naturfredningsforening (DN) tager meget positivt imod denne ressourceplan for affaldshåndtering. DN støtter, at affald skal ses som en ressource, hvor langt mere genanvendes. Med planen tager Danmark det første skridt ud af en forbrændingsæra, der har hersket i Danmark i 30 år. At vi skal forbrænde mindre affald, er DN også meget enig i.

Vi ser frem til, at ressourcestrategien også kommer til at afspejle sig i den kommende rapport om modernisering af affaldssektoren – hvor vi i Danmark absolut ikke har brug for kapacitetsudvidelser i affaldsforbrændingssektoren.

Metodefrihed blandt kommunerne:

Vi er ligeledes enige i, at kommunerne kommer til at spille en central rolle i virkeliggørelsen af denne affaldspolitik. Vi er dog ikke enige i, at en fuldstændig metodefrihed til kommunerne, er vejen frem! Det er DN's klare opfattelse, at en række kommuner i Danmark har fundet de løsninger, der skal til for at nå målet. Det er deres løsninger, der skal udbredes – det gælder f.eks. Rødovre og Holbæk kommuner. At alle kommuner nu skal til at bruge skatte kroner på at opfinde den dybe tallerken forsinker omstillingen unødigt. Det er korrekt, at der ikke er een løsning, der er rigtig for alle, men det er vores overbevisning, at de gode løsninger for hhv. parcelhuskvarterer, etageejendomme og bebyggelse på landet er opfundet og vil fungere med denne skelnen på tværs af landet. At vi risikerer at få omkring 98 forskellige affaldsløsninger er kun med til at gøre affaldssortering og genanvendelse besværligt og forvirrende. Hvis der skal være en valgfrihed, vil vi forslå, at miljøministeren udvælger tre modeller, som kommunerne kan vælge i mellem. Der er ligeledes en masse erfaringsdeling at hente, på hvordan man kan kommunikerer til borgerne om affaldsordningerne – erfaringer som skal deles.

Evalueringen i 2016:

Vi mener ikke, at det er for tidligt at holde denne evaluering i 2016. De kommunale affaldsplaner skal være vedtaget i kommunerne i oktober 2014 og umiddelbart herefter burde Miljøstyrelsen systematisk gennemgå disse planer for at se, om rammerne for affaldshåndtering er blevet radikalt ændret. Hvis disse affaldsplaner ikke ændrer markant på affaldsindsamlingen ude i kommunerne, kommer vi ikke til at nå ressourcestrategiens mål. Det kan derfor være en udfordring, hvis de lokale affaldsplaner ikke lægger op til en markant ændring af affaldshåndteringen. De kommunale affaldsplaner er gældende for en 6-årig periode, men da denne periodes planer er blevet markant forsinkede, er de kommunale affaldsplaner som kommunerne nu skal udarbejde gældende frem til 1.1 2018. Det er trods alt svært at ændre store ting i planperioden, hvis kommunerne har lavet aftaler med forskellige leverandører. Vi mener derfor, at man med rette kan argumentere for, at Miljøstyrelsen bør følge udarbejdelsen af disse kommunale affaldsplaner for at holde hånd i hanke med udviklingen mhp. at kunne gribe ind tidligere, hvis planerne tegner til at blive utilstrækkelige.

Hvordan måler vi indsatsen:

I forhold til kommunernes indsats er det uklart, om det er den enkelte kommune, der skal nå målene eller det blot er de samlede kommuner, der skal nå målene. Det bør præciseres, at det er den enkelte kommune, der skal nå målene enten frivilligt eller, hvis målene ikke kan opnås, så via tvungne ordninger beskrevet af Miljøstyrelsen svarende til de nuværende ordninger for indsamling af papir (affaldsbekendtgørelsen § 28).

De generelle mål i ressourceplanen – for eksempel at 50 % af husholdningsaffaldet skal genanvendes i 2022 – er som sådan et udmærket mål. Der betyder, at vi kan leve op til EU's mål. Der er blot nogle store udfordringer i forhold til, hvordan vi registrerer genanvendelse både i Danmark og på EU niveau. I DN har vi set eksempler på genanvendelse på tal fra kommuner, som ikke kan passe – når man ser på den reelle affaldshåndtering i kommunen. Det er vores vurdering, at det er meget forskelligt, hvordan man ude i blandt andet kommunerne opgør dette. Vi kan forstå, at der er fire modeller til, hvordan man kan vælge at opgøre genanvendelsestal. Alt afhængigt af hvilke model man bruger, kan man få forskellige genanvendelseprocenter. Til EU bruger man een model og i kommunerne bruger man en anden. Hvis alle kommuner brugte den model, man bruger til EU, ville der ikke være problemer med genanvendelsestal – på trods af, at det meste affald går til forbrænding.

DN foreslår derfor, at vi fremover ikke fokuserer på genanvendelsesmål. Det, vi reelt kan måle affaldsindsatsen på, er mængden af affald, vi sender til forbrænding og til deponi. På den måde kan vi også opgøre det affald, der har været udsorteret til genanvendelse og sendt til genanvendelsesvirksomhed, hvoraf en delmængde alligevel ikke kan genanvendes, men sendes til forbrænding. Vi burde derfor have et mål, der består af en max andel af affald, der må forbrændes. I dag forbrænder vi omkring 3,5 millioner tons affald om året. Her kunne målet i 2020 være maks. 2,5 mio. tons, i 2030 1,5 mio. tons osv.

Derudover skal der udvikles metoder til at måle forbruget af jomfruelige ressourcer, så vi sikrer os, at den ubæredygtige udvinding af jordens ressourcer standses. En sådan opgørelse vil spille godt sammen med en gradvis overgang til beskatning af ressourceforbrug.

Vi ser ligeledes, at der er stor forskel på, hvordan landene opgør affaldsmængder. Et eksempel på at affaldsopgørelser er forvirrende, ses hos Eurostat. Eurostat opgør jævnligt affaldsmængder fra de forskellige medlemslande. Det er ikke så længe siden, at opgørelsen for 2011 blev offentliggjort. Her blev det fastslået, at hver borger i Danmark skaber mere end 800 kg affald per år. Kun et par måneder senere kunne der ved et opslag i samme register findes et tal for det samme år på kun lidt mere end 700 kg affald per år for danske borgere. Tallene i sig selv viser jo en eksemplarisk reduktion, hvis det ellers havde været et udtryk for et forløb af affaldshåndteringen, men desværre er det kun et udtryk for håndtering af data på affaldsområdet.

En dansk ressource- og affaldsplan bør derfor fokuseres på den eneste entydigt målbare målsætning, nemlig at reducere affaldsmængder til affaldsforbrænding uden at øge mængden af affald til deponi.

Et andet problem med at måle på genanvendelsesprocenter er, at der ikke tages hensyn til miljøeffekten i de indsamlede materialer – dette betyder, at et kilo papir tillægges samme værdi som et kilo aluminium. Der bør derfor arbejdes på en beregningsmodel, som sikrer, at der indregnes en miljøvægtning i opgørelsen. Når man nu vælger at måle på genanvendelseprocenter kunne en løsning være at gange en miljøfaktor på de genanvendelige materialer, som indgår i beregningsmodellen. En sådan miljøfaktor kan genereres ud fra erfaringerne fra livscyklusvurderingsmetoder (f.eks. den danske UMIP-metode) og bør bestå af flere parametre, herunder f.eks. ressourceknaphed, energiforbrug ved udvinding og farlighed for mennesker og miljø.

Overordnet om initiativerne:

DN er ikke imod nogle af de initiativer, der lægges op til i ressourceplanen. Men vi mangler at få belyst; hvad det er for instrumenter, der skal til for at sikre visionen. Når vi læser initiativerne, sidder vi tilbage med spørgsmålet: Hvilke trin skal der til, hvornår, hvad og hvordan. Samtlige initiativer går på frivillige aftaler, samarbejder eller partnerskaber. Vi finder det problematisk, at man ønsker at ændre noget grundlæggende i den måde vi håndterer affald på, inden for de eksisterende rammer. Et gennemgribende opgør med de sidste 30 års affaldsforbrænding gennemføres ikke med informationskampagner og frivillige aftaler. DN ser gerne mere håndfaste initiativer bragt i spil på såvel nationalt som kommunalt niveau.

Samspil til den kommende ressourcestrategi del 2:

I DN's optik burde denne del 1 tænkes meget mere sammen med ressourcestrategiens del 2. Vi finder det yderst relevant at se på de væsentligste materialestrømme igennem hele deres forløb fra udvinding af råstoffer til afsluttende deponering eller forbrænding, for så herunder at identificere muligheder for markante miljømæssige forbedringer. I DN ser vi frem til ressourcestrategi del 2 – om affaldsforebyggelse, da det er her der skal være fokus på at forlænge produkters levetid, leje/leasings ordninger, producentansvar, pant ordninger mm.

Kommentar til enkelte kapitel:

Kommentarer til kapitel 2:

DN finder den fortolkning af Affaldshierarkiet, som fremgår af det sidste afsnit af side 11 utrolig bekymrende. I den yderste konsekvens betyder den fortolkning – at man til enhver tid og med de rette økonomiske og miljømæssige forudsætninger kan argumentere for ikke at følge hierarkiet.

Kommentarer til kapitel 3:

Da vi tidligere i dette hørings svar har givet kommentarer til affaldsdata, vil vi ikke gentage vores kommentarer her.

Der refereres i dette kapitel til den nedsatte tværministerielle embedsmandsgruppe, der skal komme med deres bud på en modernisering af affaldssektoren – vi mener, at det er en stor udfordring, at kommunerne lige nu planlægger fremtidens affaldshåndtering, uden at vi ved, hvordan fremtidens affaldssektor kommer til at se ud. Vi håber derfor på at se denne inden for nær fremtid.

Kommentarer til kapitel 4:

Det er helt centralt, at denne ressourcepolitik tænkes sammen med andre indsatsområder f.eks. klima og energi og transport. I DN er vi meget enige i, at ressourcegenanvendelse er med til at reducere klimabelastningen. Ressourcestrategien har dog en antagelse – på side 25 – om at biomasse kan betragtes som CO₂-neutralt, dette mener vi er misvisende! Biomasse kan kun være CO₂-neutralt, når en række forhold er opfyldt, og det er de langt fra altid. Derudover er vi glade for at se, at der også er fokus på samspil med kemikaliepolitikken – da det her må forventes, at der kommer en række udfordringer! DN er således enige i, at det er en rigtig prioritering at acceptere et vist fald i genanvendelsen af bygningsaffald, fordi der er behov for at sikre en bedre udskillelse af problematiske stoffer som f.eks. PCB.

Det er helt centralt for DN, at Ressourcestrategien skal følges op af en skrap kemikaliepolitik mhp. at undgå forurening af ressourcekredsløbet. Kemikaliepolitikken styres i vidt omfang af EU, men Danmark har handlemuligheder, som kunne udnyttes mere – f.eks. ved

- at stille flere kemikaliekrav som led i offentlig grøn indkøbspolitik
- at lægge grønne afgifter på udvalgte farlige kemikalier, ligesom man i dag har det på ftalater.
- yderligere fremme af miljømærkede produkter
- strammere kontrol med import fra ikke-EU-lande.

Kommentarer til kapitel 5:

Der er kun mål for genanvendelse af husholdningsaffaldet på 50 % af udvalgte fraktioner. Der er ingen mål for servicesektoren og øvrige virksomheder, kun nogle forventede effekter, som der skal forhandles om.

I forhold til servicesektoren indeholder ressourceplanen ingen mål. I dag skal virksomheder frasortere de genanvendelige materialer. Sådan er intentionerne også i ressourcestrategien, men der mangler en beskrivelse af, hvordan det kontrolleres, at det sker og hvordan sektoren så skal forbedre sig.

Af mange årsager støtter DN, at det organiske affald bliver sorteret fra ude ved borgerne. Vi havde gerne set, at dette var et krav til alle kommuner – fulgt op af et behandlingskrav – så det organiske materiale kommer til biogas. I dag ser vi, at nogle af de kommuner, der sorterer det organiske materiale, sender det til åben kompostering – hvilke ikke er miljømæssig forsvarligt. Derudover er et godt argument for at udsortere det organiske affald fra ude i husholdningerne, at det gør de tørre fraktioner lettere at genanvende. Mht. hjemmekompostering vs. indsamling af vegetabiliske dele af det organiske affald, mener vi, at det for langt størsteparten af de danske husholdninger, vil være mere miljømæssigt fordelagtigt at få det til biogas.

I dette kapitel henvises der til en analyse af dagrenovationen, der viser, at vi i dag sender ressourcer til forbrænding, som burde sendes til genanvendelse. Det er derfor på tide, at vi reviderer forståelsen af begrebet "forbrændingseget affald". Når vi ser, hvad der i dag sendes til forbrænding, er det langt fra vores forståelse af begrebet, og faktisk viser opgørelser jo, at op imod 85 % af det affald, der i dag forbrændes, kan genanvendes. Derfor så DN gerne sagen vendt på hovedet med et forbud imod at forbrænde genanvendelsesegnet affald. Dertil skal der udarbejdes en liste over, hvad der er genanvendelsesegnet affald – en sådan liste bør revideres hvert 5. år.

I relation til private husstande og service er den enkelte borgers engagement så vigtig, at indsatsen i alle kommuner på standpladsniveau bør kunne evalueres ensartet, enkelt og på dokumenteret grundlag hvert år - ligesom gebyrer jo fastsættes hvert år; tre udfordringer er meget vigtige:

- At indføre metoder til at synliggøre indsatsen på standpladsniveau, f.eks. veje alle fraktioner på alle standpladser mindst tre gange om året,
- At kildesortere til velegnede og pæne opsamlingsbeholdere kan føles rigtigt, ved at opsamlingsbeholder evt. rumopdelt til store fraktioner står samlet og let tilgængeligt. (F.eks. underjordiske containere (organisk affald, papir-pap-plast, glas og dåser samt restaffald i boligområder, bortset fra åben-lav bebyggelse)
- At skabe harmoni i økonomi og ydelse for affaldsproducenten, så det betaler sig at forebygge forurening og sortere til genanvendelse.

For kommunen er det væsentligt at skelne mellem udgifter og omkostninger, jf. Full Cost Accounting in Action: Case Studies of Six Solid Waste Management Agencies udgivet af EPA i december 1998¹ og der skal investeres langsigtet og massivt i velegnet teknologi f.eks. standpladser, opsamlingsbeholdere, komprimatorvogne med vejeudstyr, ruteplanlægning og information, tilbagetagningsordninger for udtjente produkter og emballage i detailhandelen osv., hvilket også vil bidrage til at skabe arbejdspladser. Samtidig vil affaldsbranchens arbejdsmiljøbelastninger kunne reduceres væsentligt.

En skrotningsordning for forældet teknologi, f.eks. ineffektive forbrændingsanlæg og u hensigtsmæssige opsamlingsbeholdere vil også kunne bidrage til at drive udviklingen i den rigtige retning.

Mht. afsnit 5.2.1 Mere genanvendelse af affald fra husholdninger og servicesektoren savner vi en ressourcemæssig begrundelse for ikke at igangsætte genanvendelse af papiret fra vores mælke- og juicekartoner m.m. Vi ser at lande omkring os kan genanvende denne fraktion. Der må derfor være erfaringer fra Norge og Sverige som vi kan benytte.

Med hensyn til metodefriheden har vi tidligere beskrevet problemstillingerne i dette.

Kommentarer til kapitel 6:

I kap. 6 fokuseres der meget på genanvendelsen af elektronik- og shredderaffald fra autobransen, hvilket er udmærket. Vi savner at indsamling og genbrug af farlige batterier blev bedre belyst. Det er Ni-Cd-akkumulatorerne der stadig er et ubehageligt problem. Hvornår forventes det, at disse ikke anvendes/importeres mere, især i nyt forbrugerudstyr (de små akkumulatorer), og hvornår forventes næsten alt at være væk i affaldet. Hvis det har lange udsigter, bør indsamlingen af disse farlige batterier intensiveres, samt anvendelsen være restriktiv. Vi mener derfor, at målet om at hæve indsamlingen af genopladelige batterier fra 47 til 55 % i 2018 ikke er nok. Der bør laves pantordninger for de farligste produkter og dem, der indeholder knappe ressourcer. Det gælder f.eks. genopladelige batterier og mobiltelefoner. Pantordningen skal også omfatte produkter, som i dag er i omløb.

Også genanvendelsen af *shredderaffald* bør øges, idet krav om separering ved autoophug skal øges.

Kommentarer til kapitel 7:

Ressourceplanen angiver, at byggesektorens andel af affaldsproduktionen i 2011 er som vist nedenfor:

Bygge- og anlægsaffald	Total	Genanvendelse	Forbrænding	Deponering	Midlertidig oplagring	Særlig behandling
x1000 tons (afrundet)	2.700	2.300	100	200	5	50
Andel af b&a affald i %	100	87	3	8	0	2
Andel af alt affald i %	29	41	3	38	4	18

Oversigten viser, at der ud fra en mængdemæssig betragtning især bør være fokus på sektorens bidrag til genanvendelse, deponering og særlig behandling, og ikke på mængderne til forbrænding og midlertidig oplagring, medmindre der knytter sig helt særlige forhold hertil. Det havde derfor været ønskeligt, om ressourceplanen eller miljørapporten var gået videre med en udspecificering af, hvilke af disse behandlingsfraktioner, det ud fra en mængde- og miljømæssig synsvinkel, er vigtigst at gøre noget ved, idet der selvfølgelig også skal ses på, hvilke potentialer for forbedringer, der tegner sig nu og her; altså:

- Hvad er det for fraktioner, der nu især deponeres store eller miljømæssigt vigtige mængder af?
- Hvad er det nu for fraktioner, der nu især får særlig behandling?
- Hvilke potentialer for forbedringer tegner der sig nu for disse fraktioner?
- Og er det de fraktioner, der er fokuseret på i ressourceplanen?

¹ <http://www.epa.gov/osw/conservation/tools/fca/docs/fca-case.pdf>

Initiativer vedrørende bygge- og anlægsaffald i 2013-18 (7.1, 7.2, 7.3 og 7.4)

Initiativer vedrørende en bedre kvalitet i materialenyttiggørelse af bygge- og anlægsaffald (7.1.5)

Der er ingen tvivl om, at indsatsen for at identificere og udskille PCB og andre farlige stoffer i bygværker, som skal ændres eller fjernes, er af central betydning både for undgåelse af, at stofferne efterfølgende spredes i miljøet i forbindelse med genanvendelse eller deponering, og for at de genanvendte materialers accept på markedet. Indsatser herom har været i gang længe, og igangværende undersøgelser indebærer forhåbentlig, at indsatsen kommer til at gælde alle farlige stoffer, som er identificeret i bestanden af bygninger og anlægsarbejder.

Initiativ til øget genbrug og genanvendelse af beton (7.1.5)

Knust beton bliver som nævnt brugt som et godt materiale til erstatning for grus og sten i forbindelse med vejbygning, hvor der, så vidt jeg ved, er god efterspørgsel efter rene (se ovenfor om bedre miljømæssig kvalitet) knuste materialer. Her foreslås det så helt uforståeligt, at anvendelse af knust beton i ny beton skulle indebære en (miljømæssig?) forbedring; uforståeligt, fordi den knuste beton også her alene erstatter grus og sten som tilslagsmaterialer, hvortil kommer at anvendelse af knust beton som tilslag i beton risikerer at øge cementforbruget hertil og dermed miljøbelastningen. Mærkeligt, fordi der i flere efterfølgende afsnit tales tydeligt om CO₂-konsekvenser af genanvendelse af mursten, tagpap og fjernvarmerør, men ikke her!

Initiativ for at øge genbrug af gamle mursten (7.1)

Det er prisværdigt, at der nu efter mange forudgående forsøg kører en løbende "produktion" af genanvendte mursten, som meget gerne må udvikle sig yderligere. Men beskrivelsen er noget rosenrød og nævner alene fordelene ved genanvendelsen, ikke de ulemper og udfordringer der ligger bag den praksis, at 95 % af alt nedrevet murværk nedkuses til genanvendelse, som beskrevet i branchens egen rapport "Bæredygtigt Byggeri & Tegl"; altså at murstenene ikke renses og genbruges. Det er således vigtigt, at den undersøgelse, der nu igangsættes, sætter potentialet for genbrug og CO₂-reduktion i relation til de samlede mængder af murværksaffald og det årlige forbrug af mursten til nye bygninger.

Initiativ om grundlag for udsortering af tagpap (7.1)

Der har, som nævnt, været arbejdet med udsortering og bedre nyttiggørelse af tagpapaffald. En indsats, som bør følges til dørs, så der kan drages en konklusion om, hvorvidt en udsortering og genanvendelse er miljømæssig og økonomisk bæredygtig. Men også her må gevinstens størrelse ses i et større perspektiv.

Initiativer om imprægneret træ (7.2)

Vigtigt indsatsområde, hvor der løbende er sket (forebyggende) stramninger om art og mængder af imprægneringsmidler samt om behandlingen af imprægneret træaffald.

Initiativer om vindmøllevinger (7.3)

Et indsatsområde, som vel i nogen grad er prioriteret på grund af betydningen af den danske vindmølleindustri, som netop på dette punkt er blevet kritiseret for ikke at gøre nok. Interessant, at der i den forbindelse er lavet prognoser for udviklingen af affaldsmængder af udtjente vinger. Det kunne man godt ønske sig gjort mere generelt for alle betydende kategorier af byggevarer; det fremgår af prognosen, at vindmøllevinger kun udgør en mindre del af de kommende års mængder af kompositaffald.

Initiativer om fjernvarmerør (7.4)

Der fokuseres på, at fjernvarmerør i en længere periode har indeholdt CFC'ere i lighed med perioder med anvendelse af asbest og PCB i byggeriet. Også her foreligger der prognoser for udviklingen som for vindmøllevinger. Det bør der selvfølgelig ses på mulighederne for at reducere skaderne ved.

Kommentarer til kapitel 8:

Vi er enige i, at organisk affald skal til biogas og at restfraktionerne kan medvirke til jordforbedring.

Kommentarer til kapitel 9:

DN er enig i, at omstillingen fra affaldsforbrænding til genanvendelse udgør et særligt vindue af muligheder for dansk erhvervsliv. Vi har i Danmark en infrastruktur, detaljeret regulering, ansvarlige og veluddannede borgere og en række andre forudsætninger for, at vi kan blive et land, der går foran med cirkulær økonomi, hvor ressourcerne kommer i kredsløb. Men det kræver et opgør med affaldsforbrændingen som den dominerende affaldsteknologi og en grøn teknologi, der skal fremmes.

Til gengæld skal vi satse på de teknologier – inkl. logistik og andre teknologirammer – som vil forme den kommende ressourcemodel: sortering, genanvendelse, genbrug, dele-teknologier, reparation, opgradering, levetidsforlængelse, bioforgasning, varmepumper, producentansvar, pantordninger osv. Det er DNs opfattelse, at vi i Danmark især er stærke, når vi ikke kun fokuserer på dimserne – altså selve teknikken – men ser på hele teknologien og dens samspil med andre teknologier, systemer og mennesker. Et andet særligt fokusområde knytter sig til det faktum, at Danmark

har meget begrænsede ressourcer selv. I en ressourceknapp fremtid giver det derfor særlig mening for Danmark at være rigtig god til at udvinde ressourcerne af udtjente produkter og dermed mindske afhængigheden af jomfruelige ressourcer fra andre lande.

Industrisymbiose-projekter kan f.eks. være relevante, men det er vigtigt at vurdere, hvorvidt sådanne projekter kan have negative effekter i form af mindre fokus på affaldsminimering eller substitution (nu aftager naboen jo affaldet, så hvorfor skulle vi så nedbringe mængderne eller substituere en ellers problematisk teknologi eller materiale). Symbiose kan også være for konserverende, således at en teknologi, der bliver overhalet af mere bæredygtige løsninger, hvis den findes i en symbiose, kan holdes i live længere, fordi der er en binding til en nabovirksomhed.

Vandområdet er et andet eksempel. Her kan være en tendens til at fokusere på dimser til vandrensning, produceret af store, danske virksomheder og glemme den store ekspertise, Danmark har indenfor beskyttelse af vandressourcerne via regulering, håndhævelse, planlægning og overvågning. Disse erfaringer og ekspertise kan også "sælges" og er allerede til en vis grad en eksportvare, som kan dyrkes yderligere.

Et tredje område er økologien, som vi i Danmark er førende med. Dette erhvervsområde bør fremmes kraftigt – gerne som en del af vandbeskyttelsesfokus, men også koblet til miljøbeskyttelse, dyrevelfærd og beskæftigelsespolitik.

Kommentarer til kapitel 10:

En vigtig del af ressourceplanen er bedre håndhævelse, hvilket DN kun kan støtte.

Affaldsforbrændingsanlæggene overholder ikke deres miljøgodkendelser. De overskrider gang på gang emissionskravene for luftforurening. Hver tredje dag overtræder de tre værste af Danmarks forbrændingsanlæg grænsen for, hvor mange farlige stoffer der må blæse ud af deres skorstene. Det viser en analyse af forbrændingsanlæggene udført for Miljøstyrelsen.

I en spørgeskemaundersøgelse udført af branchen selv om forløbet i 2009 svarede 15 ud af 29 affaldsforbrændingsanlæg. Resultatet fra de 15 svar var, at 11 af affaldsforbrændingsanlæggene overskred deres grænseværdier med en faktor 100 mere end 100 gange om året. De sidste 4 anlæg havde mindre overskridelser. Hvorledes det var med forholdene på de resterende anlæg kun der kun gættes på.

DN har gentagne gange bedt om at få dokumenteret at affaldsforbrændingsanlæggene overholder grænseværdierne bl.a. ved at spørge til data fra E-PRTR registeret. Det er obligatorisk for affaldsforbrændingsanlæggene at indberette deres data til E-PRTR registeret, hvilket er bragt i orden nu. Affaldsforbrændingsanlæggene har dog mærket data med fortroligt, så de ikke er tilgængelige på E-PRTR registeret. DN er derfor ikke bekendt med, om affaldsforbrændingsanlæggene overholder grænseværdierne.

I Kammeradvokatens notat til Miljøministeriet om kommunal affaldsforbrænding - vurdering af udbudspligt i mix-scenariet. 11. marts 2013 angives der en fordeling af brændsler med 55 % på erhvervsaffald og 45 % på husholdningsaffald. I Ressourceplanen er der byttet om på forholdet. Hvad er korrekt?

Notatet konkluderer, at kommunale affaldsforbrændingsanlæg kun må modtage husholdningsaffald og ikke erhvervsaffald. Alligevel fortsætter miljømyndighederne med at udarbejde miljøgodkendelser, der strider mod denne anden lovgivning.

Den manglende håndhævelse af grænseværdier på luftemissioner samt manglende overholdelse af EU Udbudsreglerne giver de danske affaldsforbrændingsanlæg store konkurrencefordele. De importerer derfor i stort omfang affald fra andre lande, hvor håndhævelsen tilsyneladende er mere effektiv.

Kommentarer til miljøvurderingsrapporten:

Denne rapport er så mangelfuld, at det eneste rigtige er at lave den om. En ressourceplan med disse mål kræver en gennemarbejdet miljøvurderingsrapport. Den giver ikke det miljømæssige overblik, som er nødvendig for en fagligt begrundet prioritering af indsatsen. Miljøvurderingen er udarbejdet på grundlag af en afgrænsningsrapport, det er nok her problemet ligger, da der tilsyneladende er blevet valgt nogle afgrænsninger, vi i DN ikke er enige i.

Derudover er 3/4 dele af teksten opsummering af, hvad der står i ressourceplanen. F.eks. når vi ser på miljørapportens omtale/vurdering af bygge- og anlægsaffald, får vi på side 7 og 13 en gentagelse af planens udsagn om, at dette er blandt de væsentligste indsatsområder. Side 8 en kort gentagelse af planens udsagn om, at begrænsning af spredningen af problematiske stoffer i miljøet er i fokus og at genanvendelsesprocenten skal øges til mindst 70 % (ovenover

står der, at den i dag er 87 % - så her er der vist en fejl). Side 19 og 20 en mere udbygget gentagelse af planen for bygge- og anlægsaffald. Side 24 information om, at der som følge af indsatsen på området vil ske en formindskelse af jord- og vandforureningen, en frigørelse af deponeringskapacitet, en formindskelse af opfyldningsarealer og en mindre eksponering af mennesker til PCB mm.; men vi savner dokumentation, kvantificering eller henvisninger af, hvad det er for initiativer, der mere konkret medvirker til hvad?

Af særlige mangler vil vi pege på:

1. Mht. vandforbrug mangler vi at få belyst, hvordan vandforbruget i Danmark vil blive påvirket af en øget genanvendelse industri. Herunder et evt. vandforbrug på centrale sorteringsanlæg, vandforbrug i husholdningerne hvis alle skal rengøre f.eks. metaller, før de går til genanvendelse. Dette skal holdes op i mod vandforbruget i de industrier, der udvinder ressourcer og oparbejder f.eks. metaller.
2. Mht. arealanvendelse til sorteringsanlæg gør vi opmærksom på, at der i kommunerne er udpeget industriområder, hvori disse anlæg skal placeres – de høre ikke hjemme i det åbne land.
3. I relation til private husstande er transport i forbindelse med indsamling og behandling væsentligt, men er ikke kvantificeret. Derfor foreslås, at kommunerne fremover indhenter data om brændstofforbrug fra transportører af kommunalt affald ligesom kommunen i affaldsplanen skal dokumentere metode, evt. stikprøve efter DS 2184 til at tilvejebringe data for brændstofforbruget for privates transport til genbrugspladserne. Der står i rapporten, at "miljøbelastningen ved transportarbejde er under alle omstændigheder lille i forhold til miljøgevinsten ved anden behandling af affaldet" dette er højst sandsynligt korrekt, men vi mangler dokumentation. Det kunne også være relevant med en belysning af miljøeffekten ved at renovationsbilerne køre på biogas.
4. Vi så gerne, at der var regnet lidt på elektronik affald, priser, farlige stoffer, akkumulatorer, tidsforløb for udfasning.
5. Mht. luftforurening kunne det være relevant at få belyst, hvilke effekt det ville have, hvis forbrænding af byggematerialer m.v. skal foregå på anlæg, der forbrænder med mere end 1100 C af hensyn til begrænsning af luftforureningen.

From: Niels Remtoft
Sent: 28-01-2014 17:37:04
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Justesen, Jette Skaarup; Nielsen, Lone Lykke
Subject: Dansk Affaldsforenings høringssvar på regeringens udkast til ressourceplan for affaldshåndtering 2013-18 (MST-770-00019)
Attachments: Dansk Affaldsforenings høringsbrev på ressourcestrategien.pdf; Dansk Affaldsforenings høringsnotat - endelig.pdf; Dansk Affaldsforenings borgerundersøgelse 2013 - hovedresultater.pdf

Til Miljøstyrelsen

Hermed Dansk Affaldsforenings høringssvar på regeringens udkast til ressourceplan for affaldshåndtering. Det består af;

Et høringsbrev

Et høringsnotat

Et notat med hovedresultaterne fra en borgerundersøgelsen gennemført af Dansk Affaldsforening

Vi ser frem til den videre proces og drøftelser om, hvordan planens mål og visioner kan forfølges.

På vegne af Dansk Affaldsforening

Niels Remtoft
Specialkonsulent

Affald er ressourcer

Dansk Affaldsforening
Vodroffsvej 59, 1. sal
DK - 1900 Frederiksberg C

T: +45 72 31 20 73
E: nir@danskaffaldsforening.dk
W: danskaffaldsforening.dk

Dansk Affaldsforening har 52 medlemmer blandt kommuner og kommunale selskaber i Danmark og på Færøerne. Medlemmerne indsamler og håndterer husholdningsaffald og erhvervsaffald fra 98 kommuner for 5,6 mio. borgere.

Til Miljøstyrelsen

Hermed Dansk Affaldsforenings høringssvar på regeringens udkast til ressourceplan for affaldshåndtering. Det består af;

Et høringsbrev

Et høringsnotat

Et notat med hovedresultaterne fra en borgerundersøgelsen gennemført af Dansk Affaldsforening

Vi ser frem til den videre proces og drøftelser om, hvordan planens mål og visioner kan forfølges.

På vegne ad Dansk Affaldsforening

Niels Remtoft

Specialkonsulent

Dansk Affaldsforening

Affald er ressourcer

Dansk Affaldsforening

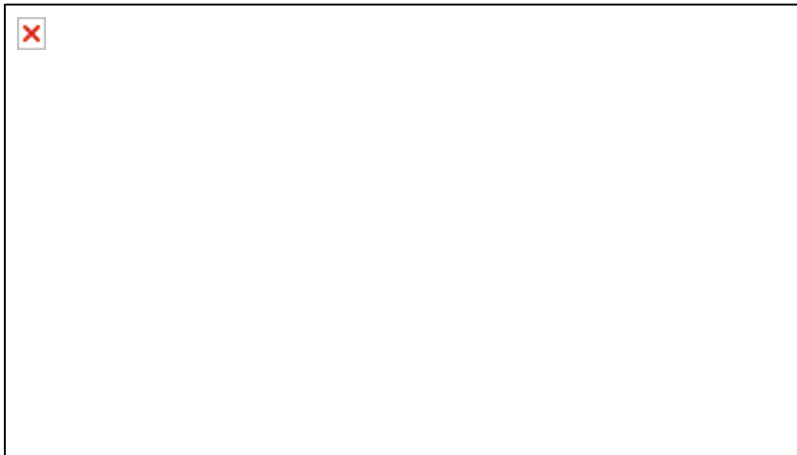
Vodroffsvej 59, 1. sal

DK - 1900 Frederiksberg C

T: +45 72 31 20 73

E: nir@danskaffaldsforening.dk

W: danskaffaldsforening.dk

- Dansk Affaldsforening har 52 medlemmer blandt kommuner og kommunale selskaber i Danmark og på Færøerne. Medlemmerne indsamler og håndterer husholdningsaffald og erhvervsaffald fra 98 kommuner for 5,6 mio. borgere.

-

-

Dansk Affaldsforening

Vodroffsvej 59, 1
DK - 1900 Frederiksberg C
Telefon +45 72 31 20 70
danskaaffaldsforening.dk

Miljøstyrelsen - Jord & Affald
Strandgade 29
1401 København K

Sendes kun som elektronisk post

Dato: 28. januar 2014
J. nr.: nir- 11.7.3.2-03

Dansk Affaldsforenings høringssvar på udkast til "Danmark uden affald - ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018"

Dansk Affaldsforening takker for at have modtaget "Danmark uden affald - ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018" i høring (ressourceplanen).

Dansk Affaldsforening støtter ressourceplanens vision om et Danmark uden affald. Affald er en ressource, og den kommunale affaldssektor arbejder konstruktivt for en effektiv brug af vores ressourcer.

Det er foreningens holdning, at der skal genanvendes mere, men at det skal gøres med omtanke. De værdifulde og begrænsede ressourcer skal prioriteres, der skal ske en reel genanvendelse og de miljøfremmede stoffer skal udsorteres, så vi kan skabe rene og miljømæssigt uproblematisk kredsløb af materialer.

Dansk Affaldsforening er enig i, at kommunerne og borgere har en afgørende rolle, hvis målsætningerne skal nås.

Ressourceplanen fastsætter de overordnede målsætninger for håndteringen af husholdningsaffald, mens det er op til det (fælles)kommunale niveau at beslutte, hvilke lokale løsninger der kan sikre, at målene nås. Dansk Affaldsforening er positiv over for, at ressourceplanen giver kommuner og affaldsselskaber tid og spillerum til at tilrettelægge lokalt forankret løsninger, der kan fremme genanvendelse af husholdningsaffald.

Dansk Affaldsforening og vores medlemmer er indstillet på at give vores væsentlige bidrag til at forfølge ressourceplanens visioner og målsætninger, men det afhænger ikke alene af os. Der er flere problemstillinger, som skal løftes af Miljøstyrelsen og de kommunale parter i fællesskab.

Genanvendelse er mere end indsamlingsprocenter!

Ressourcerne i affaldet skal bruges bedst muligt, og i den sammenhæng er det ikke tilstrækkeligt alene at fokusere på, hvor meget affald der samles ind til genanvendelse.

Det er ikke lige meget, om vi genanvender kartoffelskræller, kobber eller plastik. Det er problematisk, at borgere og kommuner ikke honoreres for det fx elskrot, haveaffald og tøj, der genanvendes. Tilsvarende tæller pantsystemer og direkte genbrug heller ikke med, når den kommunale indsats skal måles.

Det er Dansk Affaldsforenings opfattelse, at ressourceplanen i højere grad bør sætte fokus på, hvordan ressourcerne i affaldet udnyttes bedst muligt, frem for et snævert fokus på, hvor store mængder affald der indsamles af nogle få udvalgte affaldsfraktioner.

Hvordan får vi mest muligt ud af det organiske affald?

Ressourceplanen opstiller ikke et klart politisk mål for, hvorfor det organiske affald skal udsorteres, hverken på miljø-, energi- eller økonomisiden. Ressourceplanen oplister fordelene ved en udsortering, men uden at kvantificere disse.

Det er Dansk Affaldsforenings opfattelse, at kommunerne og selskaber skal have størst mulige frihedsgrader til at håndtere det organiske affald, så det giver det bedste resultat hvad angår miljø, ressourcer, energi og økonomi.

Forsyningssikkerhed

Spørgsmålet om, hvordan det sikres, at der er sorterings- og behandlingsanlæg til at modtage det affald, kommuner og selskaber samler ind fra borgerne, er endnu ikke besvaret.

Regeringen ønsker, at omlægningen til nye affaldsløsninger blandt andet sker gennem styrket offentligt-privat samarbejde. På nuværende tidspunkt er kommunernes muligheder for og incitamentet til at indgå i et offentligt-privat samarbejde yderst begrænsede.

Der må nødvendigvis arbejdes med at nedbryde de barrierer, der blokerer for etableringen af sorterings- og behandlingsanlæg, da det har stor betydning for mulighederne for at forfølge ressourceplanens visioner og målsætninger.

Øget genanvendelse er ikke gratis for borgerne!

Det er Dansk Affaldsforenings opfattelse, at det øger omkostningerne i de kommunale affaldsordninger, hvis genanvendelsen af affaldet fra husholdninger skal øges. Det viser erfaringerne fra flere af vores medlemmer.

Dansk Affaldsforening finder det problematisk, hvis vi sælger ressourceplanens positive visioner og målsætninger, på præmisser, som erfaringerne viser, er forkerte.

Samarbejde mellem Miljøstyrelsen og de kommunale parter

Dansk Affaldsforening vil på baggrund af de her rejste problemstillinger opfordre Miljøstyrelsen til at indkalde de kommunale parter til et møde. Kan der opnås klarhed og enighed om de nævnte problemstillinger, vil det styrke gennemslagskraften af ressourceplanen.

Forbrændingssektorens organisering

I forhold til forbrændingssektorens organisering nævnes helt kort, at der fremover skal skabes rammer for en mere effektiv forbrændingssektor, der sikrer, at forbrænding af affald sker i de (økonomisk) mest effektive anlæg. Det forventes, der bliver fremsat et beslutningsforslag om organiseringen i løbet af vinteren. Alt efter hvad der besluttes i denne sag, kan det få store konsekvenser for kommunerne.

Ressourceplanen lægger op til en stor omstilling af den kommunale del af affaldssektoren, hvorfor det er afgørende, at rammebetingelserne er stabile. Det er en af grundene til, at Dansk Affaldsforening anbefaler en balanceret modernisering med udgangspunkt i den såkaldte mix-model.

Genanvendeligt erhvervsaffald

Siden 2010 har håndteringen af genanvendeligt erhvervsaffald været på private hænder. Ordningen skal evalueres i år, og Dansk Affaldsforening kan allerede nu pege på to felter, der bør sættes fokus på, når ordningen evalueres.

Det viser sig, at flere mindre virksomheder af forskellige grunde har svært ved at få håndteret sit genanvendelige affald. Nogle af vores medlemmer har oplevet, at virksomheder har efterspurgt, om de måtte anvende de ordninger for husholdninger, hvor der i forvejen står en beholder lige uden for virksomhedens dør.

Der bør også ses på, om det er muligt at sikre, at der kan tilføres genanvendeligt affald fra såvel husholdninger som virksomheder til samme anlæg. Det øger kvaliteten, incitamenterne til at lave anlæggene og er utvivlsomt til gavn for samfundsøkonomien.

Dansk Affaldsforening ser frem til at deltage i arbejdet med at evaluere affaldsreformens første fase.

Afslutning

Dansk Affaldsforening er positiv over for ressourceplanen, og vi ser frem til et konstruktivt og fremadrettet samarbejde med Miljøstyrelsen, der kan bidrage til at opfylde planens ambitiøse målsætninger.

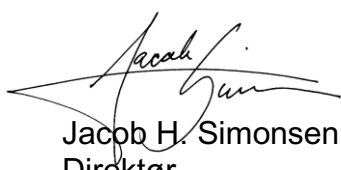
Venlig hilsen

Ove Dalsgaard
Formand

Mads Jacobsen
Formand

Jacob H. Simonsen
Direktør

Høringsnotat til Regeringens udkast til ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018

Notatet indeholder Dansk Affaldsforenings uddybende bemærkninger til regeringens høringsudkast til Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018 (ressourceplanen).

Affald er ressourcer – brug det bedre!

Dansk Affaldsforening støtter ressourceplanens vision om et Danmark uden affald. Affald er en ressource, og den kommunale affaldssektor arbejder konstruktivt for en effektiv brug af vores ressourcer.

Det er foreningens holdning, at der skal genanvendes mere, men at det skal gøres med omtanke. De værdifulde og begrænsede ressourcer skal prioriteres, der skal ske en reel genanvendelse, og de miljøfremmede stoffer skal udsorteres, så vi kan skabe rene og miljømæssigt uproblematisk kredsløb af materialer.

Dansk Affaldsforening er enig i, at kommunerne og borgere har en afgørende rolle, hvis målsætningerne skal nås.

Den kommunale sektor skal arbejde for, at tilbyde affaldsordninger der imødekommer borgernes behov og gør det enkelt og forståeligt at få affaldet tilbage i ressourcekredsløbet. Synligheden af, hvad der sker med affaldet, skal øges, så borgerne kan se, at de gør en forskel.

Det skal sikres, at der er faciliteter til at behandle affaldet effektivt, og der skal formidles viden og erfaringer mellem de kommunale aktører.

Borgerne skal sættes i centrum og involveres i udviklingen af affaldsordninger. Borgerne skal forstås bedre, så det vides, hvad der giver dem mening og værdi. De positive konsekvenser skal synliggøres, og borgerne skal vide, hvorfor det er vigtigt at sortere sit affald.

Dansk Affaldsforening og vores medlemmer er indstillet på at give vores væsentlige bidrag til at forfølge ressourceplanens visioner og målsætninger, men det afhænger ikke alene af os. En række andre faktorer spiller ind, og dem skal der tages højde for.

Det er helt afgørende, at staten og de kommunale parter i forlængelse af ressourceplanen sammen drøfter, hvordan målene nås, herunder hvorvidt planens målsætninger altid er de miljømæssigt bedste.

NOTAT

Genanvendelse er mere end indsamlingsprocenter!

Planen fastlægger en række genanvendelsesmål, der baseres på de mængder, der indsamles til genanvendelse. Det vil være mere rigtigt at kalde det indsamlingsmål end genanvendelsesmål, da der ikke er sikkerhed for, at det indsamlede affald rent faktisk genanvendes.

Målsætningerne lægger op til at fokusere på mængder og ikke på kvaliteten ("renheden") af det indsamlede affald og/eller den tilhørende behandling. At der indsamles store mængder affald, betyder ikke, at det får den bedste miljømæssige og økonomisk behandling.

Set med miljø- og økonomibriller er det fx ikke lige meget, om der genanvendes 5 kilo kartoffelskræller, 5 kilo kobber eller 5 kilo plast.

Der er derfor ikke nogen sikkerhed for, at dem, der når den højeste genanvendelsesprocent (indsamlingsprocent), også opnår de bedste miljøresultater. Det kommer an på, hvad der samles ind, og hvordan det behandles.

Dansk Affaldsforening er derfor ikke begejstret for ressourceplanens bilag 5, der foreslår, hvordan man beregner sin genanvendelsesprocent. Den fokuserer alene på de indsamlede mængder, og samtidigt er de faktorer, der indgår, uklare.

Hertil kommer, at en række af de områder, hvor borgerne (og kommunerne) gør en stor indsats, ikke har betydning for genanvendelsesprocenterne. Det drejer sig fx om pantflasker, elskrot og haveaffald. Direkte genbrug og genanvendelse af tøj honoreres heller ikke.

Anerkendelse er afgørende for borgenes motivation for at sortere mere, hvorfor det er væsentligt, at hele den indsats, borgerne gør, roses og synliggøres.

Samtidigt finder Dansk Affaldsforening det urimeligt, at de kommuner og selskaber der lægger en stor del af deres indsats på de ovennævnte områder, rent faktisk risikere at blive "straffet", da det ikke tæller med i den måde, genanvendelseprocenterne opgøres på i bilag 5.

Det er Dansk Affaldsforenings opfattelse, at der i højere grad skal sættes fokus på hvordan vi udnytter affald som ressourcer bedst muligt (miljømæssigt og økonomisk), end hvor store mængder der indsamles til genanvendelse af nogle få udvalgte affaldsfraktioner.

Affaldsdata

I ressourceplanen anvendes tal fra affaldsdatasystemet. Det er problematisk, da kvaliteten af de data, der ligger i systemet, gør, at de reelt ikke kan anvendes af kommuner og affaldsselskaber.

Indtil der er gennemført en evaluering af affaldsdatasystemet, og Miljøstyrelsen har fundet ud af, hvordan der kan rettes op på systemet, er det vigtigt, at kommuner, de kommunale brancheorganisationer og Miljøstyrelsen er enige om, hvilke data der bruges

NOTAT

til hvad og hvordan.

Hvordan får vi mest muligt ud af det organiske affald?

Nogle af vores medlemmer har regnet på, hvad der skal til for at opnå 50% genanvendelse af husholdningsaffald. En foreløbig konklusion er, at det kun kan lade sig gøre, hvis der laves separate ordninger for det organiske affald.

Ressourceplanen opstiller ikke et klart politisk mål for, at vi skal udsortere organisk affald, hverken på miljø- eller økonomisiden. Ressourceplanen oplister fordelene ved en udsortering, men uden at kvantificere disse.

Dansk Affaldsforening mener, at der ikke er miljø-, ressource-, energimæssige eller økonomiske grunde til generelt at udsortere organisk affald. En udsortering af organisk affald kan give mening lokalt afhængigt af den eksisterende infrastruktur og energiforsyning eller i situationer, hvor der skal investeres i ny infrastruktur.

Dansk Affaldsforening mener derfor, at Miljøstyrelsen skal overveje at erstatte målet – og dermed det indirekte krav - med en sigtelinje, så kommunerne har flere frihedsgrader.

Forsyningsikkerhed

Uanset om det gælder de tørre fraktioner eller det organiske affald, er det helt centralt, at der er anlæg, der kan modtage og behandle det affald, kommuner og selskaber har ansvaret for at indsamle fra borgerne.

Det helt grundlæggende spørgsmål er, hvem der skal – og vil - investere i anlæggene. Der er ingen garanti for, at "markedet" sikrer behandlingskapacitet, blot fordi affaldet samles ind – og det er særlig problematisk, for så vidt angår organisk affald.

Dansk Affaldsforening anbefaler, at der sættes et arbejde i gang, der tager fat på denne problemstilling, som har stor betydning for mulighederne for at sikre genanvendelse af husholdningsaffaldet.

Øget genanvendelse koster

Det er generelt Dansk Affaldsforenings opfattelse, at ressourceplanens økonomiske forudsætninger er for optimistiske.

Det basissystem, der sammenlignes med i planen, er desværre et utidssvarende og ineffektivt basissystem, der ikke kan findes særligt mange steder i landet. Der regnes desuden med fuldt udbyggede sorteringsanlæg, hvor der ikke medregnes udviklingsomkostninger. Der sammenlignes også med tilstande, hvor der ikke er nogle forbrændingsanlæg (barmarksværker), selvom dette ikke er tilfældet.

Erfaringerne hos vores medlemmer er da også, at det koster mere at øge indsamlingen af affald til genanvendelse.

Det kan vise sig ødelæggende for ressourceplanens gennemslagskraft, hvis den sælges på en forudsætning om ikke at koste ekstra, når det i praksis viser sig at være tilfældet.

NOTAT

Involvering af borgerne

Dansk Affaldsforening har lavet en undersøgelse, der viser, at danskerne generelt er positive overfor at sortere mere og bedre – mange mener endda, at der sorteres for lidt. Der er således stort potentiale for at styrke kildesortering.

En større gennemgang af undersøgelsens hovedresultater findes i bilag 1.

Undersøgelsen viser blandt andet, at det er afgørende, at der tages højde for, at danskernes behov er forskellige. Hvad der motiverer nogle, motiverer ikke nødvendigvis andre. Det kan heller ikke forventes, at bare fordi kommunerne eller staten beder borgerne om at sortere, så gør de det.

Et eksempel er, at selv om mange kommuner og selskaber synes de informerer meget og grundigt om deres affaldssystem, så opfatter borgerne det ikke sådan. Det er nemlig ikke lige meget, hvordan og hvornår borgerne informeres. Effekten af fx landsdækkende kampagner skal således gennemtænkes nøje, hvis de skal have nogen som helst form for effekt.

Dansk Affaldsforening vil anbefale, at konklusionerne fra undersøgelsen finder anvendelse i det fælles arbejde med at informere og involvere borgerne. Det er således oplagt at inddrage resultaterne og vores medlemmer i den informationskampagne, som Miljøstyrelsen planlægger at gennemføre.

Ressourceplanens initiativer

Ressourceplanen indeholder en række initiativer, der skal understøtte kommunerne og borgerne. Nogle af initiativerne er i gang, mens andre er i planlægningsfasen.

Flere af initiativerne har betydning for den lokale indsats, hvorfor det er afgørende, at kommuner, affaldsselskaber og brancheorganisationerne involveres. Det gælder planlægningsfasen og implementeringen.

Der er ingen tvivl om, at effekten af initiativerne styrkes, hvis det lokale og centrale niveau begge bakker dem op. Dansk Affaldsforening finder det afgørende, at såvel vi som vores medlemmer, inddrages i udformningen og implementeringen af planens initiativer.

Evaluering i 2016

Der lægges op til, at evalueringen i 2016 skal baseres på oplysninger fra affaldsdatasystemet, men de nærmere præmisser fremgår ikke af ressourceplanen.

Evalueringen bør også tage højde for, at omstillingen ude hos kommuner og selskaber tager tid. Derfor bør der også måles på, hvilke processer og tiltag, der er sat i gang for at forfølge ressourceplanens mål og visioner.

Samarbejdsforum

Dansk Affaldsforening finder det afgørende, at Miljøstyrelsen sætter sig sammen med de kommunale parter og drøfter de emner og problemstillinger, der er nævnt i dette afsnit:

NOTAT

- Hvordan måler vi genanvendelsen?
- Hvordan bruger vi vores affaldsdata?
- Hvordan får vi mest ud af det organiske affald?
- Forsyningsikkerhed – etablering af sorterings- og behandlingsanlæg
- Det koster at genanvende mere
- Involvering af borgerne
- Ressourceplanens initiativer
- Evaluering i 2016

Vi mener, at Dansk Affaldsforening sammen med vores medlemmer, vil kunne bidrage konstruktivt til drøftelser om ovennævnte emner. Vi håber derfor, at Miljøstyrelsen snarest muligt vil indkalde os til et møde, hvor vi kan tage fat på disse væsentlige spørgsmål.

Øvrige emner

Dansk Affaldsforening ønsker også at gå i dialog med Miljøstyrelsen om en række af de øvrige konkrete fraktioner, der indgår i ressourceplanen. Det drejer sig blandt andet om bygge- og anlægsaffald, farligt affald, shredderaffald og genanvendeligt erhvervsaffald. Her står vi også overfor en række udfordringer, hvis målene i ressourceplanen skal opfyldes.

Genanvendelse af plast, metal, pap, papir, træ og glas fra husholdningerne

Mere indsamling og genanvendelse af plast, metal, pap, papir, træ og glas (de tørre fraktioner) skal medvirke til, at vi når op på mindst 50 % genanvendelse af husholdningsaffald i 2022. Ifølge Miljøstyrelsen er genanvendelsen af disse fraktioner (inklusive organisk affald) i dag på 22 %. Beregningerne er baseret på tal fra affaldsdatasystemet og er derfor usikre.

Uanset dette, skal der ske en kraftig stigning i genanvendelsen af husholdningsaffald inden 2022. Foreløbige beregninger fra nogle af Dansk Affaldsforenings medlemmer viser, at det vil være meget vanskeligt at opnå de 50 % alene ved at øge indsamlingen af de tørre fraktioner. Det vil med stor sandsynlighed også være nødvendigt at indføre særskilt indsamling og behandling af organisk affald.

Omstilling kræver tid

Det kan kræve store omlægninger af de ordninger og systemer, som kommuner og affaldsselskaber har i dag. Den slags tager som bekendt tid. Det kræver investeringer, politiske beslutninger, sikkerhed for at logistikken er i orden, involvering og kommunikation med borgerne m.v.

Når der evalueres i 2016, bør der derfor også måles på, hvilke konkrete tiltag kommuner har iværksat eller er ved at iværksætte, og ikke alene på genanvendelsesprocenter.

Modtagekontrol på forbrændingsanlæg

Der er ingen tvivl om, at der er et stort potentiale for at få de genanvendelige materialer ud af det affald, der i dag kommer i forbrændingsanlæggene. Et supplement til at indføre flere og mere effektive genanvendelsesordninger er at indføre modtagekontrol på forbrændingsanlæggene.

Det vil styrke muligheder for at finde ud af, hvor der ikke sker en tilstrækkelig sortering, og dermed hvor man som kommune og selskab effektivt kan sætte ind for at øge genanvendelsen.

Forsyningssikkerhed, sorterings- og behandlingsanlæg

Det er afgørende, at kommuner og affaldsselskaber kan afsætte det genanvendelige materiale til (reel) genanvendelse. Dette vil i særlig grad udgøre et problem for det affald, som er kompliceret at behandle og/eller kun findes i mindre mængder hos husholdningerne. Et eksempel på dette er plastaffald.

Det kan i sig selv være en stor og vanskelig opgave at etablere indsamlingssystemer, der sikrer indsamlingen af ensartede og genanvendelige affaldsfraktioner, hvorfor det er helt afgørende, at der er sikkerhed for, at de efterfølgende led i værdikæden også er på plads. Denne opgave må nødvendigvis koordineres mellem de relevante parter som fx private aktører/virksomheder på genanvendelsesområdet, Miljøstyrelsen, de kommunale parter, forskningsinstitutioner m.v.

NOTAT

I den sammenhæng kan det udgøre et problem, at vi i Danmark har to parallelle systemer – et for genanvendeligt husholdningsaffald og et for genanvendeligt erhvervsaffald. Motivationen og økonomien i at etablere sorterings- og behandlingsanlæg begrænses, jo mere usikker en investor er på, om anlægget kan "tiltrække" tilstrækkelige mængder af affald af den fornødne kvalitet.

På den baggrund er det centralt, at de initiativer, der netop fokuserer på udviklingen af sorterings- og behandlingsanlæg samt partnerskab for plastaffald, iværksættes snarest muligt.

Miljøstyrelsen færdiggør i starten af 2014 en rapport, der beskriver forskellige måder at organisere og etablere et behandlingsanlæg på, herunder privat-offentligt samarbejde. "Casen" er et plastsorteringsanlæg. Allerede nu kan det konkluderes, at rapporten ikke giver nogle enkle svar på, hvordan der kan etableres sorterings- og behandlingskapacitet.

Hvor får vi mest miljø for pengene lige nu?

Visionens om Danmark uden affald er rigtig. Dermed skal kommuner, vriskomheder og myndigheder arbejde på at affald på sigt kommer tilbage i materialekredsløbet. Men indtil da må vi prioritere indsatsen. En entydig fokusering på indsamlede mængder til genanvendelse (kvantitet), sikrer ikke en sådan prioritering. Vi bør også se på, hvad der rent faktisk sker med affaldet (kvaliteten).

Fx kan det ligge lige for at satse på en øget indsamling af papir, pap og træ. Det er nemt at kommunikere, og behandlingsteknologien er velkendt. Men set ud fra et miljø- og klimaperspektiv er det nødvendigvis ikke den bedste sted at sætte ind. Der er trods alt tale om fornybare ressourcer (de ikke-fossile), som er let tilgængelige og kan genskabes enkelt og relativt hurtigt.

Det samme gælder ikke for de ikke-fornybare ressourcer (de fossile) som fx plast, metal og glas. Når de produceres, trækker vi på ressourcer, der er knaphed på, som kan være svært tilgængelige og/eller ikke tilnærmelsesvis kan genskabes i det tempo, vi anvender dem. Tænker vi på at begrænse brugen af fossile ressourcer, skal indsatsen primært rettes mod plast, metal og glas.

Der er ikke ligegyldigt, om vi genanvender 5 kilo kartoffelskræller, 5 kilo plast, 5 kilo papir eller 5 kilo kobber.

Pointen er, at kommuner og selskaber, der rent faktisk opnår den største positive miljøeffekt, ikke nødvendigvis er dem, der har den største genanvendelsesprocent. Derfor bør vi også drøfte, om der er nogle steder, hvor der er større miljø- og økonomisk fordel ved at sætte ind end andre.

Den samme problemstilling gør sig gældende, hvis en kommune eller selskab vil gøre en stor indsats for direkte genbrug og/eller forberedelse med henblik på genbrug. Får de succes med det, kan de også risikere ikke at opnå den ønskede genanvendelsesprocent. Her er der en klar kobling til den strategi for affaldsforebyggelse, som regeringen snart skal have klar. Det er afgørende, at målsætninger i ressourceplanen kan medvirke til at

NOTAT

fremme affaldsforebyggelsen – og ikke omvendt.

Udvikling og erfaringsudveksling

Dansk Affaldsforenings planlægger at lave forskellige fora for vores medlemmer, hvor der udveksles viden om eksisterende ordninger og drøftes mulighederne for nye ordninger, som kan bidrage til at øge indsamlingen af de tørre fraktioner. I den sammenhæng ville de være en fordel, hvis vi kunne anvende den nationale regulativdatabase mere aktivt.

Regulativdatabase vil være et nyttigt redskab for kommuner og affaldsselskaber, hvis man kunne søge i databasen og finde ud af, hvem der havde hvilke ordninger. Vi skal opfordre Miljøstyrelsen til at arbejde videre med dette ønske. Indtil da kunne det være en fordel at kortlægge de forskellige ordninger, der er landet over. Vi deltager gerne i et sådant arbejde.

Organisk affald

Det er Dansk Affaldsforenings opfattelse, at ressourceplanen indirekte pålægger kommunerne at udsortere organisk affald til bioforgasning. Mange af vores medlemmer er i gang med at undersøge mulighederne herfor med udgangspunkt i deres egne lokale forhold.

Hvorfor skal organisk affald udsorteres?

Miljøstyrelsen har lagt Miljøprojekt nr. 1458 til grund for ressourceplanens mål. Desværre giver miljøprojektet ikke svar på, hvorfor vi skal udsortere organisk affald, hverken på miljø- eller økonomisiden. Ressourceplanen oplister fordelene ved en udsortering, men uden at kvantificere disse.

Dansk Affaldsforening mener, at der ikke er miljø-, ressource-, energimæssige eller økonomiske grunde til generelt at udsortere organisk affald. En udsortering af organisk affald kan give mening lokalt afhængigt af den eksisterende infrastruktur og energiforsyning eller i situationer, hvor der skal investeres i ny infrastruktur. Dansk Affaldsforening mener derfor, at Miljøstyrelsen skal overveje at erstatte målet – og dermed det indirekte krav - med en sigtelinje, så kommunerne har flere frihedsgrader.

Dansk Affaldsforening har forsøgt at finde oplysninger på, om andre systemforhold kan begrunde, at det generelt er hensigtsmæssigt at udsortere organisk affald. De emner, der er i spil, er bl.a., at affaldet vil kunne erstatte energiafgrøder i de gyllebaserede biogasanlæg, at biogas kan opgraderes til naturgaskvalitet og således agere som et fleksibelt brændsel i fremtidens energisystem og/eller anvendes som drivmiddel i transportsektoren eller i, at udsortering af det organiske kan have en generelt afsmittende effekt på borgernes sorteringsindsats. Disse forhold er dog ikke belyst miljø- og samfundsøkonomisk i forhold til en fortsat forbrænding af det organiske affald. Vi efterlyser det strategiske sigte for den fremtidige håndtering af det organiske affald, som så skal underbygges med de rette virkemidler.

Vores medlemmer har brug for, at en eventuel ordning for udsortering af organisk affald kan begrundes og de skal kunne stå på mål for ordningen både miljø-, energimæssigt og økonomisk.

Afsætning til landbrugsjord

Biologisk behandling af organisk affald kræver, at der er styr på afsætningen, som i sidste ende er til landbruget. Der er som bekendt en udfordring med Mejeriernes og Dansk Kvægs brancheaftale (Arlagaarden), som betyder, at det p.t. ikke er muligt at afsætte organisk affald fra husholdninger på marker med kvæg.

Dansk Affaldsforening er i dialog med landbruget og har opstartet et samarbejde. En udfordring er dog, at landbruget som sådan ikke mangler de næringsstoffer og det kulstof, affaldsbranchen kan tilføre til landbrugsjorden. Affald kan potentielt bidrage med så lidt, at det er betydningsløst i det store billede, især hvis tilførsel af affaldsbaseret gødning kan påvirke afsætningen af landbrugets produkter. Hvis der udarbejdes en

NOTAT

sammenhængende strategi for håndtering og afsætning af det organisk affald, kunne det overvejes at opstille et mål for, at en hvis procentdel af gødningen skal være affaldsbaseret, så der kan opstå en efterspørgsel, ligesom det kendes fra den tyske ressourcestrategi.

Bioforgasning

Det forventes, at biogasbranchen gerne vil modtage oparbejdet organisk affald (pulp) i det omfang, de ikke afsætter/planlægger at afsætte digistatet til landbrug med kvæg. Flere af vores medlemmer er løbet ind i problemer med brancheaftalen, og det kunne være nyttigt at kortlægge de eksisterende og kommende gyllebaserede biogasanlæg, som reelt har mulighed for at modtage oparbejdet organisk affald. Lige nu ser flere af vores medlemmer på spildevandsrensningens rådnetanke for netop at komme uden om problemet med brancheaftalen (og in-house problematikken). Det kan være en god løsning lokalt, men hvordan ser det ud samfundsøkonomisk?

Forbehandlingsanlæg

Det organiske affald skal oparbejdes, før det kan tilføres et biogasanlæg. Det er uklart, hvem der skal etablere disse forbehandlingsanlæg. Kommunerne vil gerne, men det er ineffektivt, hvis erhvervsaffald ikke må håndteres på samme anlæg. Hvis forbehandlingsanlæg etableres som offentligt-privat partnerskab, kan kommunen ikke afsætte det organiske affald in-house – og hvorfor skulle de så investere i et anlæg?

Potentialet

Ud over udsorteringseffektivitet og rejekt ved forbehandling kan det være væsentlig at forholde sig til indsatsen for at reducere madspild. Hvis sidstnævnte kan lykkes, falder potentialet.

Indsamling af erhvervsaffald

Ressourceplanen mangler at angive, hvad der sker med kommunernes mulighed for at indsamle organisk affald fra erhverv efter 2016. Dansk Affaldsforening mener, at muligheden skal gøres permanent, så der fortsat kan høstes synergi ved indsamling, forbehandling og endelig behandling af affaldet.

Etablering af infrastruktur

Regeringen ønsker, at omlægningen til nye affaldsløsninger sker gennem styrket offentligt-privat samarbejde. Kommunerne skal jf. strategien have det primære ansvar for husholdningernes affald, mens de private virksomheder skal udvikle de teknologiske løsninger. Der er ikke knyttet initiativer op på dette fokusområde, men det er der behov for, da kommunernes muligheder for og incitamentet til at indgå i et offentligt-privat samarbejde er begrænsede.

For at realisere ressourceplanens mål er det nødvendigt med investeringer i infrastruktur til sortering af de tørre fraktioner og til forbehandling af det organiske affald. Planens faglige grundlag i form af miljøprojekt 1458 arbejder med oplande til disse behandlingsanlæg på 250.000 boliger. Det betyder, at affaldet skal komme fra mange kommuner, og hvilke muligheder foreligger der for at styre affaldet til disse få anlæg?

En mulighed er at arbejde med offentligt-offentligt samarbejde, så anlæggene har forsyningssikkerhed for affald via in-house mulighederne. Barriererne i forhold til at arbejde med rent kommunale investeringer er et mere og mere uklart kommunalt ansvar for affaldet set i relation til regeringens overvejelser om, at det forbrændingsegne affald skal tvangsudbydes. Derudover har rent kommunale anlæg i princippet ikke mulighed for at håndtere sammenligneligt erhvervsaffald. Sambehandling af husholdningsaffald og erhvervsaffald vil være mest økonomisk effektivt for anlægget og for samfundet.

Ved et offentligt-privat samarbejde er barriererne de manglende styringsredskaber (forsyningssikkerhed), idet kommunerne ikke kan anvende in-house muligheden. Derfor er kommunens incitament til at investere i et anlæg også yderst begrænset. Hvorfor skal de investere i et anlæg, som de ikke kan være sikker på at måtte bruge til borgernes affald og tage risikoen for investeringen? Lov nr. 548 fastsætter reglerne for kommunal deltagelse i selskaber. I loven er der fastlagt en grænse (50 % i gns. over 3 år, indtil 2013 var det 25 %) for hvor stor en del af omsætningen, der må komme fra salg til andre end kommuner. Hvis denne grænse overskrides, skal kommunen afhænde sin ejerandel. Det er usikkert, om lempelsen af omsætningsgrænsen gør det mere attraktivt at indgå et offentligt-privat samarbejde.

En af de 'nye' muligheder for at etablere offentligt/privat samarbejde er det såkaldte OP A/S, hvor kommunen udbyder affaldsmængderne og etablering af et behandlingsanlæg som en samlet pakke. På den måde kan kommunen sikre at afsætte affaldet til anlægget i kontraktens løbetid. Det lader dog til, at Danmark fortolker udbudsreglerne på anden måde end vores naboer i EU, hvor sådanne kontakters løbetid svarer til tilbagebetalingstiden på anlægget. I Danmark angives 5-8 år som maksimale kontraktløbetider, hvilket kan være en væsentlig barriere, hvis kommunen ikke vil tage chancer med sin investering.

NOTAT

Elektronikaffald (WEEE)

En del elektronikaffald indeholder såkaldt kritiske ressourcer, som vi har interesse i at få fat på. De indgår i en række elektroniske produkter, og det er meget vanskeligt at finde materialer, der kan substituere dem. En del elektronikaffald indeholder også miljøfremmede stoffer, som vi gerne vil have ud af ressourcekredsløbet. Elektronikaffald er desuden kendetegnende ved at være komplekse at adskille og genanvende.

Der lægges i ressourceplanen op til, at indsamlingen af elektronikaffald skal øges, og der sættes fokus på "småt" el-skrot, der ofte findes i dagrenovationen, som brændes. Der sættes også fokus på det elektroniskrot, der potentielt stjæles fra de (fælles)kommunale genbrugspladser og/eller indsamlingsordninger (typisk storskraldsordninger).

Dansk Affaldsforening vil naturligvis gerne deltage i arbejdet med at fremme indsamlingen af elektronikaffald. Vi ser derfor frem til at deltage i det partnerskab, der skal kortlægge hvilke fraktioner og produktgrupper, en øget indsamling skal fokusere på, herunder stille forslag til hvordan indsamlingen kan øges.

Borgerinddragelse

Borgerne forventes at få en afgørende rolle, hvis vi skal nå ressourceplanens ambitiøse målsætninger. Men som bekendt er det ikke lige meget, hvordan vi kommunikerer med borgerne, hvordan vi går i dialog med dem eller hvordan vi inddrager dem.

Dansk Affaldsforening gennemførte i foråret 2013 en undersøgelse, der giver indsigt i borgernes adfærd, behov og værdier. Den giver også viden om, hvad der kan motivere borgerne til at styrke deres adfærd, når det handler om at sortere affald. Undersøgelsens hovedresultater er vedlagt som bilag 1 (borgerundersøgelse).

Helt generelt er danskerne idealister. De er åbne for at sortere mere og bedre, og mange mener der genanvendes for lidt. Der er således et stort potentiale. Borgerne er meget villige til at sortere mere – ”hvis de får det, som de vil have det”.

Danskerne kan deles op i fire affaldsprofiler, der er væsensforskellige i forhold til sortering og genanvendelse:

- Idealisterne (30%) – ”genbrug er gud”
- De bekvemmelige (23%) – ”det skal være nemt, nemt, nemt!”
- Pragmatikerne (36%) – ”jeg gør det, jeg skal”
- De ligeglade (12%) - ”livet er for kort til affald”.

De forskellige parametre vægter forskelligt, men følgende kan siges om den ”bedste” affaldsløsning set fra borgernes side; Den skal give borgerne anerkendelse for det, de gør. Den skal ikke påvirke økonomien negativt. Den skal bevise, at man gør en forskel. Den skal give borgeren en god fornemmelse for egen indsats. Den skal være bekvem.

Det er generelt borgernes oplevelse, at kommuner og selskaber ikke kommunikerer godt nok om effekten og værdien ved at genanvende affald. Det hænger sammen med, at det er vanskeligt at fange danskernes opmærksomhed omkring affaldsbudskaber. Succesen afhænger af, om borgeren er i ”affaldsmode” (modtagelig for informationer om affald), om den er individualiseret, meningsfyldt og relevant, samt i hvilket omfang den ”forstyrrer” borgeren.

Uanset affaldsprofil er der fire grundlæggende motivationer, som vi skal forsøge at honorere hos borgerne, hvis vi vil have dem til at sortere, genbruge og genanvende mere.

BE better – det moralske landkort. Vi skal give borgerne god samvittighed og vise, at det gør en forskel, når de sorterer. Vi skal fortælle historier.

DO better – resultater! Vi skal gøre det nemt og økonomisk attraktivt at sortere. Vi skal kommunikere med folk, når de er i ”affaldsmode”. Giv dem praktiske løsninger, der fungerer.

FEEL better – følelserne. Vi skal tilbyde æstetiske løsninger og gøre det til en (hyggelig)

NOTAT

oplevelse at komme på genbrugspladsen. Vores kommunikation skal være underholdende og opmærksomhedsskabende.

LOOK better – den sociale status. Vi skal hjælpe borgerne med at vise omverden, at de gør en forskel og med at være rollemodel (overfor deres børn). De vil gerne fremstå positive overfor andre mennesker.

Flere af landets kommuner og selskaber arbejder ud fra den erkendelse, at vi skal være mere opmærksomme på, hvordan vi involverer og går i dialog med borgerne. Vi skal aktivt forholde os til, at det kan have stor betydning for, om vi opnår succes med vores affaldspolitiske målsætninger.

Resultaterne for denne undersøgelse bør indgå i såvel det nationale som lokale arbejde med at informere, oplyse, inddrage og kommunikere med borgerne om sortering, genbrug og genanvendelse.

Dansk Affaldsforening vil opfordre Miljøstyrelsen til at stå på det solide faglige fundament, som foreningens undersøgelse har skabt. Dansk Affaldsforening vil gerne dele vores viden og ser gerne, at Miljøstyrelsen inddrager undersøgelsen, og gerne relevante medlemmer, i den landsdækkende informationskampagne, der planlægges gennemført.

Affalddatasystemet, genanvendelsesprocenter og kvalitet i genanvendelsen

Evaluering af affalddatamodellen er nødvendig

Affalddatamodellen skal evalueres, og branchen skal involveres. Det bør ske snarest, hvis data skal kunne anvendes til evaluering af kommunernes genanvendelse i 2016, og hvis kommunerne fremover skal kunne bruge data herfra til affaldsplanlægning og tilsyn.

Modellen er baseret på indberetninger fra indsamlingsvirksomheder og affaldsbehandlingsanlæg, og de er bl.a. fejlbehæftede i forhold til, hvad der er husholdningsaffald/erhvervsaffald og i forhold typen af affald. Derfor anvender kommunerne i praksis deres egne – mere korrekte - data i affaldsplanlægningen.

Der er også risiko for dobbeltindberetning, fordi affaldet ofte indberettes af flere (indsamlere og anlæg) og der er ikke klarhed over, hvem der indberetter hvad. Og endelig er det uklart, om alt affald bliver indberettet – dvs. om alle virksomheder indberetter til affalddatamodellen.

Det illustreres af affaldsstatistikken for 2011, som er første statistik baseret på affalddatamodellen. Det fremgår her, at der på landsplan mangler 3 mio. ton i forhold til ISAG statistikken fra 2009, og at der er stor usikkerhed om kilderne. Det kan bl.a. illustreres ved, at der kun er registreret 2,6 mio. ton til forbrænding ud af de 3,3 mio. ton, som forbrændingsanlæggene selv angiver at have brændt. Samme usikkerhed er forbundet med mængden til deponering og sandsynligvis endnu mere i forhold til genanvendelse.

Det er nødvendigt, at en evaluering af affalddatamodellen inddrager både kommunernes behov for affalddata og kommunernes store viden om affaldsstrømmene. Det kan også begrundes i, at det er kommunerne (via borgerne og virksomhedernes affaldsgebyrer), der finansierer driften af modellen via et særligt gebyr på pt. 1.580 kr./1.000 indbyggere svarende til i alt knap 9 mio. kr./år.

Beregning af målet for genanvendelse

I ressourceplanens bilag 5 er vist, hvordan man kan beregne sin genanvendelsesprocent. Beregningsmetoden svarer ikke til nogle af de fire metoder, der følger af affalddirektivet, hvilket har givet anledning til nogen undren blandt vores medlemmer.

De faktorer, der indgår i beregningsmetoden i bilag 5, er ikke entydige, men genstand for fortolkning. Hertil kommer, at Miljøstyrelsen vil bruge oplysninger fra affalddatasystemet til at beregne genanvendelsesprocenterne.

Den valgte metode har en række u hensigtsmæssige konsekvenser.

Det betyder, at kommunerne (og borgerne) ikke får kredit for udvikling af genanvendelsesordninger for andre fraktioner – som f.eks. tekstiler. Det betyder også, at det er vægten af indsamlet affald, der tæller – ikke kvaliteten.

NOTAT

Alt affald, der indsamles til genanvendelse, medregnes – uanset hvor meget der efterfølgende frasorteres på et forbehandlingsanlæg. F.eks. vil 25 % af det organiske affald typisk blive frasorteret til forbrænding, før det leveres til biogasanlæg – mindre i kommuner, hvor borgerne sorterer effektivt – mere i kommuner, hvor borgerne ikke er gode til at sortere. Med den nuværende model vil de sidste kommuner få en højere genanvendelsesprocent end de første, selvom der her er større risiko for forurening af det affald, der leveres til biogas og efterfølgende spredes på landbrugsjorden.

Målet må være, at få samlet det rigtige ind og give det en effektiv forbehandling, så der rent faktisk genanvendes mest muligt af det affald, som borgerne sorterer fra til genanvendelse. Derfor mener vi, at en genbrugsprocent i stedet burde beregnes på den mængde, der leveres til genanvendelse efter forbehandling. Det vil være enkelt at kortlægge for den store mængde af husholdningsaffald, der sandsynligvis vil skulle forbehandles på et dansk anlæg.

Vi mener også, at der skal arbejdes på en registrering og dokumentation for, hvor meget af det affald, der eksporteres til genanvendelse, rent faktisk genanvendes. Vi arbejder sammen med Municipal Waste Europe for, at genanvendelsen på EU-plan skal registreres på basis af outputtet fra forbehandlingsanlæg frem for de indsamlede mængder.

Endelig skal nævnes, at med den foreslåede genbrugsprocent får kommunerne heller ikke kredit for det affald, der afleveres til pantordninger eller til de eventuelt kommende tilbagesorteringsordninger, det der indsamles til forberedelse til genbrug eller det affald, der hjemmekomposteres.

Et andet problem er, at den nye beregningsmetode i sig selv bringer forvirring blandt kommunerne, fordi den udmeldte genbrugsprocent hverken svarer til den måde, vi plejer at beregne genbrugsprocenten, eller til nogen af de 4 metoder som kan anvendes til at måle, om vi lever op til EU's krav om 50 % genanvendelse i 2020. Hvis vi bruger de traditionelle beregningsmetoder eller en af EU's metoder, vil ressourcestrategiens høje ambitionsniveau resultere i, at målet vil være højere end 50 %. Det ville have været nemmere og mere ærligt.

Beregning af genbrugsprocenten

De konkrete fraktioner af husholdningsaffaldet skal måles op i mod alt dagrenovation, forbrændingsegnet affald og storskrald fra husholdninger – og det skal baseres på affalddatamodellens tal. Det giver i sig selv problemer, bl.a. fordi der i indberetningen til affalddatamodellen typisk ikke skelnes mellem dagrenovation og storskrald fra husholdninger hhv. erhverv, og fordi storskrald i sig selv er et upræcist begreb. Nogle kommuner kan få svært ved at opnå 50 % genanvendelse alene, fordi de indsamler meget dagrenovation og storskrald fra virksomheder.

Kommunerne skal ifølge ressourcestrategien evalueres i 2016 ud fra affalddatamodellen. Vi er enige i, at en evaluering bør ske på samme grundlag for alle kommuner, men hvis den skal baseres på affalddatamodellen, skal der meget mere styr på indberetningerne. Alternativt skal kommunerne kunne beregne genbrugsprocenten på deres egne og mere korrekte kortlægningsdata – evt. som en overgangsmodel. Vi vil

NOTAT

meget gerne bidrage til en fælles afklaring af, hvordan genbrugsprocenterne kan beregnes mest korrekt.

Kvalitet i genanvendelsen

Dansk Affaldsforening har det som høj prioritet at arbejde for kvalitet i genanvendelsen. For os dækker kvalitet i genanvendelsen dels over, at vi ikke recirkulerer farlige indholdsstoffer, dels at der reelt sker en genanvendelse, som fortrænger jomfruelige materialer.

Deraf følger, at vi fortsat skal kortlægge, hvilket affald der giver problemer i genanvendelsescyklussen, og hvilket affald det giver mest værdi og mening at genanvende, fordi de reelt erstatter jomfruelige ressourcer. En løbende udfordring er de sammensatte produkter, og hvad vi kan få borgeren til at udsortere.

Hele værdikæden fra indsamling, forbehandling/sortering, slutbehandlingen og afsætning til ny produktion skal være på plads. Afsætningsmuligheder er helt afgørende. Det kræver en dialog på tværs af afsætningskæden, så det, vi indsamler, også kan afsættes. Og dialogen skal gå begge veje, for kommunerne har brug for mere viden om, hvad der sker på sorteringsanlægget og i de næste afsætningsled. Hvor meget af borgerens affald indgår i produktion af nye produkter?

Bygge- og anlægsaffald

Bygge- og anlægsaffaldet udgør langt den største affaldsmængde herhjemme, til gengæld genanvendes hele 87 % helt ukritisk. Bygge- og anlægsaffald kan imidlertid indeholde mange forskellige problematiske stoffer og materialer, som f.eks. PCB, bly, chrom, kviksølv, cadmium, klorparafiner og asbest, der kan blive spredt i miljøet med nedknust bygge- og anlægsaffald, hvis ikke de problematiske stoffer og materialer identificeres og frasorteres, inden affaldet materialenytiggøres som erstatning for grus og sten.

Der er behov for en indsats for at bedre kvaliteten af det bygge- og anlægsaffald, der materialenytiggøres, så dette affald fremadrettet kan nytiggøres med en høj grad af sikkerhed for, at der ikke sker en uacceptabel spredning af farlige stoffer eller materialer i miljøet. Konsekvensen kan i en periode blive, at andelen af bygge- og anlægsaffald til deponering vil stige væsentligt.

Dansk Affaldsforening bakker op om samtlige af ressourceplanens initiativer om at øge kvaliteten i genanvendelsen af bygge- og anlægsaffaldet, men er bekymrede for, at Miljøstyrelsen alene fokuserer på PCB-problemstillingen.

Dansk Affaldsforening har et ønske om, at der også sættes fokus på andre miljøfremmede stoffer, som vi har set det i vores nabolande Sverige, Norge, Holland osv., og inddrage de erfaringer de har haft gjort sig med lignende problemstillinger.

Det har i mange år været et anerkendt problem, at bygge- og anlægsaffaldet har indeholdt miljøfremmede stoffer, derfor var det allerede et prioriteret indsatsområde i regeringens sidste Affaldsstrategi '10, som først nu er begyndt at blive udmøntet i konkrete regler – hvad er der reelt sket i de sidste 6 år?

Dansk Affaldsforening opfordrer derfor Miljøstyrelsen til at speede processen op. Vi kan konstatere, at en række af de initiativer, der peges på, allerede er vedtaget i april 2011 i regeringens PCB- handlingsplan, og vi savner i den grad nogle klare udmeldinger.

Dansk Affaldsforening og vores medlemmer finder det derfor yderst vigtigt, at Miljøstyrelsen snarest får udstukket nogle klare retningslinjer til kommuner og affaldsselskaber om, hvordan de skal forholde sig til de miljøfremmede stoffer, der måtte være i bygge- og anlægsaffaldet. Vores medlemmer modtager en meget stor del af bygge- og anlægsaffaldet på landets genbrugspladser. og det håndteres videre gennem systemer til videre oparbejdning og genanvendelse.

Baseret på vores medlemmers erfaringer, så har vi en liste med udfordringer, som vi mener, at miljøministeren bør løse hurtigst muligt i samarbejde med branchen:

- Affaldsbekendtgørelsens bør ændres så der ikke alene fokuseres på PCB, men også inddrager andre miljøfremmede stoffer.

NOTAT

- Alle termoruder bør underkastes krav om udsortering og behandling som farligt affald, medmindre det kan dokumenteres, at de ikke indeholder PCB eller andre erstatningsstoffer.
- Hurtigst muligt indføre krav om selektiv nedrivning – herunder krav om en certificeringsordning for virksomheder der vil operere på markedet som nedrivningsfirma.
- Indføre krav til hvem der kan gennemføre screening og kortlægning af boliger – bør alene udføres af personer, som har gennemgået en lovpligtig uddannelse.
- Styr på affaldsstrømmen ved at anmeldekravet ændres, så man kan følge affaldet, fra det anmeldes, til det bliver leveret.
- Sikre at der ikke kan udstedes en nedrivningstilladelse uden der samtidig følger en anmeldelse af affaldet – dvs. bedre samarbejde mellem forvaltningerne i kommunerne.
- Udarbejdelse af konkrete modeller for genanvendelse af bygge- og anlægsaffald. Der bør overvejes en eller flere af flg. modeller:
 - Krav om dokumentation evt. indførelse af stikprøvekontrol eller krav om analyser fra B&A affald før det genanvendes
 - Krav til anvendelsen – overvejelser om dette bør kunne anvendes frit i landskabet eller om der skal stilles krav til lokalisering, anvendelse og størrelser eller begrænsninger i en ny genanvendelsesbekendtgørelse
 - Krav om risikovurdering af større projekter
 - At der skabes sammenhæng mellem reglerne for genanvendelse (herunder deponering) af materialer som f.eks. jord, slagge, B&A og sørg for, at der er et ensartet grundlag for, hvordan risikoen ift. omgivelserne er beregnet.

NOTAT

Shredderaffald

Hovedparten af shredderaffaldet bliver i dag deponeret. Affaldet indeholder en del ressourcer, der kan udnyttes (genanvendes eller energiudnyttes) mere hensigtsmæssigt.

I ressourceplanen er der en forventning om i 2018 at indføre følgende behandlingskrav:

- Max. 30 % shredderaffald deponeres ubehandlet og
- 70 % nyttiggøres (min. 10 % genanvendelse).

Indførelse af behandlingskrav skal understøtte opfyldelse af kravet om genanvendelseseffektivitet for udtjente køretøjer i EU-direktivet, som fra 2015 er 85 % genanvendelse og 95 % nyttiggørelse.

De seneste opgørelser over genbrugs-, genanvendelses- og nyttiggørelsesprocenterne for udtjente køretøjer (bilskrot) viser, at både Danmarks genbrugs- og genanvendelsesandel samt genbrugs- og nyttiggørelsesandel ligger på henholdsvis 89,9 og 89,7 % for 2011. Det er således nødvendigt med en målrettet indsats, før Danmark kan nå kravet om 95 % genbrug og nyttiggørelse af totalvægten af de udtjente køretøjer.

Dansk Affaldsforening er naturligvis glade for, at ressourceplanen har fokus på øget genanvendelse og ressourceudnyttelse af shredderaffald. Derfor mener vi også, at Miljøstyrelsen hurtigst muligt skal stille behandlingskrav til shredderaffaldet - alt andet vil være uambitiøst, og i strid med hensigten i ovenstående EU-direktiv og bilskrotbekendtgørelsen.

Dansk Affaldsforening finder det derfor bekymrende, at Miljøstyrelsen endnu engang udskyder behandlingskravet til 2018.

Problemstillingen med shredderaffaldet har været en anerkendt problemstilling i mange år, og allerede et prioriteret indsatsområde i sidste Affaldsstrategi '10, hvor målsætningen var, at der allerede i 2012 skulle stilles behandlingskrav til shredderaffald og dermed fremme en teknologiudvikling, der vil give øget genanvendelse og energiudnyttelse af affaldet og samtidig betyde en reduktion af affaldsmængderne til deponering. Dansk Affaldsforening kan konstatere, at dette desværre ikke er sket.

Teknologien er til stede i udlandet og ved at stille øgede krav om udsortering af genanvendelse, så vil der blive skabt flere arbejdspladser, som vi noterer os i Miljøstyrelsens netop offentliggjorte Miljøprojekt 1481, hvor øgede krav til shredderaffaldet er den ubetingede topscorer mht. at skabe nye arbejdspladser – så hvad venter vi på?

Resultaterne i Miljøprojekt 1440 - *Lavteknologisk genanvendelse af ressourcer i deponeret shredderaffald via størrelsesfraktionering* og den netop upublicerede rapport om *Livscyklusvurdering af behandling af deponeret shredderaffald* viser, at der er miljømæssige fordele og mulighed for at hente de kritiske metaller tilbage i kredsløbet ved at grave det tidligere deponerede shredderaffald ud og genanvende og energiudnytte det.

NOTAT

Dansk Affald forening er derfor skuffede over, at Miljøstyrelsen ikke tænker denne løsning ind i ressourceplanen.

Miljøstyrelsen vurderer i ressourceplanen, at udviklingen frem mod 2024 vil betyde, at allerede deponeret shredderaffald vil graves op og behandles.

Dansk Affaldsforening vil gerne præcisere, at seneste ændring af Affalds- og råstofsafgiftsloven i 2013 ikke løser ikke problemet og giver det rette incitament til at fraføre tidligere deponeret shredderaffald til genanvendelse og forbrænding – dvs. at det bliver svært at se en positiv business case i udgravning af shredderaffald, med mindre miljø- og skatteministeren koordinerer regeringens fælles mål og visioner – ellers bliver det alene varm luft.

Dansk Affaldsforening ønsker i den forbindelse at tilkendegive stor interesse i at deltage i aktiviteter og samarbejder, der kan fremme ressourceplanens målsætning for udgravning af tidligere deponeret shredderaffald.

Vi vil derfor gerne indbyde til dialog om, hvordan vi i samarbejde sikrer, at vi får hentet ressourcerne ud af affaldet, da det er noget, der ligger os meget på sinde.

NOTAT

Øget nyttiggørelse af forbrændingsslagger

Nyttiggørelse af forbrændingsegnet affald til energiformål fører til omkring 600.000 tons forbrændingsslagger, der i dag genanvendes i en række anlægstekniske projekter. Dansk Affaldsforening opfordrer regeringen til at udbygge grundlaget for øget kvalitet i genanvendelse af ressourcerne i forbrændingsslagger.

Det kan ske ved dels at understøtte incitamenterne til at øge udsorteringen af bl.a. metaller fra forbrændingsslaggerne, dels iværksætte nye undersøgelser for oparbejdning af andre potentielle og værdifulde ressourcer i forbrændingsslaggerne.

Desuden bør der fortsat sikres grundlag for, at forbrændingsslagger kan substituere andre jomfruelige materialer såsom bl.a. vejgrus i en lang række anlægsprojekter.

Farligt affald

Dansk Affaldsforening bifalder ressourceplanens fokus på at få de farlige stoffer ud af materialestrømmen til genanvendelse. Herunder anbefaler vi, at Miljøstyrelsen løbende har fokus på nye stoffer og anvendelse af kemikalier, som potentielt kan forurene affaldsstrømmen.

Men der mangler stadig en samlet strategi for håndtering og regulering af farligt affald, sådan som det allerede blev varslet i Affaldsstrategi 2005-2008. Særligt har vi brug for at afklare de kommunale modtagestationers rolle og ansvar som sikkerhedsnet for det farlige affald, og hvad modtagestationerne lovligt må håndtere.

Der er også brug for fokus på det farlige affald fra små virksomheder, hvor der er en særlig risiko for ureglementeret bortskaffelse, fordi det ofte er forholdsmæssigt dyrt at være tilmeldt en indsamlingsordning for små mængder, og det er svært for kommunerne at føre tilsyn med så mange virksomheder.

Farligt affald skal også genanvendes, når det er miljømæssigt fornuftigt, men de fleste genanvendelsesmuligheder for farligt affald er så specialiserede, at de kun findes i udlandet. Der er brug for at reducere de administrative barrierer for eksport af farligt affald, hvilket bl.a. kunne ske ved at tillade flere fraktioner på samme notifikation til samme modtager.

Planen indeholder en fremskrivning af affaldsmængder og en kapacitetsplan for bortskaffelse af farligt affald, men kvaliteten af data om farligt affald er dårlig. Vi deltager lige nu i et projekt under Inno-MT, som er udfordret af de dårlige affaldsdata. Projektet skal give en oversigt over strømmene af farligt (eller forventet farligt) affald i Danmark og behandlingsmetoder m.h.p. at give anbefalinger vedrørende udvikling af nye behandlingsmetoder og teknologier.

Dansk Affaldsforening anbefaler, at Miljøstyrelsen følger op på dette projekt med fokus på bl.a. følgende problemstillinger:

- Hvordan skal farligt affaldsfraktionerne defineres?
- Kortlægning af affaldsstrømme. Hvor bliver det farlige affald af, og bortskaffes det korrekt?
- Stiger eller falder mængderne af farligt affald? Færre farlige produkter giver et fald i mængderne, mens en øget udsortering giver stigende mængder. De nye klassificeringsregler kan også medføre en stigning i de farlige affaldsmængder.
- Hvor kan der ske en øget genanvendelse af farligt affald?

Dansk Affaldsforening vil meget gerne bidrage til dette arbejde.

NOTAT

Genanvendeligt erhvervsaffald

Siden 2010 har håndteringen af det genanvendelige erhvervsaffald ikke været kommunernes ansvar. Virksomhederne har frit kunne vælge hvilke transportører, indsamlere eller modtageanlæg de ville bruge, så længe aktøren kan findes i affaldsregisteret.

Som en del af den politiske aftale om affaldssektorens organisering, skal ordninger evalueres. Det skulle være sket i 2013, men Miljøstyrelsen har skudt det til 2014. Vi ser frem til, at evalueringen går i gang, og forventer at blive involveret i arbejdet.

Allerede nu kan vi dog registrere nogle u hensigtsmæssigheder, ved den relative rigide opdeling af systemerne for genanvendeligt husholdnings- og erhvervsaffald.

Brug af kommunale ordninger

For en række mindre virksomheder og/eller virksomheder, der er placeret i blandet bolig- og erhvervsbyggeri eller ligger i landområder, kan det af forskellige grunde være svært at få håndteret sit genanvendelige affald korrekt.

Nogle af vores medlemmer har oplevet, at de er blevet kontaktet af virksomheder, som har spurgt, om de måtte bruge de ordninger, som der i forvejen tilbydes borgerne, og hvor containerne alligevel står lige uden for deres dør.

Der er god grund til at undersøge, om der er hold i disse problemstillinger, når "frit valg-ordningen" skal evalueres i 2014.

Større mængder giver bedre løsninger

Jo mere affald af den samme type vi kan samle, des bedre er muligheden for, at der kan etableres effektive og økonomisk bæredygtige sorterings- og behandlingsanlæg, der kan sikre en høj og god genanvendelse. I den sammenhæng er det et problem, at vi i Danmark har to adskilte systemer for genanvendeligt affald – et fra husholdninger og et for erhverv. Dette gælder særligt de fraktioner, som fx plastaffald og organisk affald, hvor der skal et stort opland til for at indsamle tilstrækkelige mængder.

Det vil helt åbenlyst være en fordel, hvis vi kunne være sikre på, at genanvendeligt affald fra både husholdning og erhverv kunne tilføres de samme anlæg. Det ville øge genanvendelsen og kvaliteten, og det ville styrke incitamentet til at investere i sorterings- og behandlingsanlæg.

Det bør drøftes nærmere, hvordan vi kan indrette lovgivningen, så den giver de bedste rammer for at øge genanvendelsen og kvaliteten.

Servicevirksomheder

Der lægges også op til, at genanvendelsen fra servicesektoren skal øges. Det synes dog uklart, hvilke konkrete virkemidler der skal til for, at det kan lykkes. Der ligger store potentielle mængder til genanvendelse i denne sektor, hvorfor indsatsen for at få fat i det bør være fokuseret og konkret. Dansk Affaldsforening mener, at man i den forbindelse

NOTAT

oplagt kunne se på kommunernes og selskabernes muligheder for at informere og vejlede virksomhederne.

Bilag 1: Borgerundersøgelse.

Afrapportering af projekt "Kend din borger/kunde!"

Dansk Affaldsforening iværksatte i starten af 2013 en undersøgelse, der skulle bruges til at skabe indsigt i borgernes adfærd, behov og værdier. Vi ville også gerne have viden om, hvad der kan motivere borgerne til at optimere deres adfærd, når det handler om at sortere affald. Der blev givet 195.000 kroner til at gennemføre undersøgelsen.

Borgerne er en central aktør, hvis vi ønsker at genanvende mere affald, gøre affald til en ressource og sikre at det bliver i materialestrømmen. Men det er ikke lige meget, hvordan vi kommunikerer med borgerne, hvordan vi går i dialog med borgerne og hvordan vi får borgerne inddraget.

Vi har ganske enkelt brug for at vide mere om vores borgere, hvis vi skal lave holdbare løsninger, som alle borgere er motiveret til at benytte.

Politisk kan vi bruge undersøgelsen til at sætte den politiske dagsorden, når det handler om, hvordan vi kan inddrage borgerne i affaldshåndteringen. Tanken er da også at bruge resultaterne i forbindelse med regeringens ressourcestrategi.

I forhold til medlemmerne kan resultaterne bruges til at udvikle deres borger- og medarbejderstrategier samt udviklingen af praktiske redskaber, der kan styrke borgernes affaldssortering.

Desuden opnås en fælles forståelse og et fælles sprog om borgernes adfærd, behov og værdier, der er baseret på reel viden.

Så vidt vides, er dette den første undersøgelse af sin slags.

Undersøgelsens metode

Den fulde rapport er på 138 sider, og kan fås ved henvendelse til sekretariatet. Den vil endvidere blive offentliggjort og tilgængelig på vores hjemmeside i uge 38.

Undersøgelsens resultater er baseret på en spørgeskemaundersøgelse, der er besvaret af mere end 1650 18-65-årige. Det betyder, at der er statistisk sikre tal for centrale temaer som kendskab, image, adfærd, motiver og barrierer for affaldshåndtering.

Resultaterne her i notatet er opgjort på landsplan.

Undersøgelsen ser dog også på, om der er forskelle mellem borgerne i landets 5 regioner. Tilsvarende ses på eventuelle forskelle i alder, køn, familiesituation og

NOTAT

boligtype. Variationerne fremgår af rapporten.

Et afgørende element i undersøgelsen er, at den identificerer de værdier, der er vigtige for borgerne. Værdier giver indsigt i de faktorer, der styrer borgernes adfærd, frem for blot at beskrive adfærd. Vores værdisæt ændrer sig langsomt (typisk holder det mere end 10 år), mens vores adfærd kan ændre sig hurtigt.

Løsninger, der tager udgangspunkt i folks værdier, vil have en større chance for at blive en succes.

Undersøgelsens hovedkonklusioner

Danskerne er **idealister**. De er meget åbne for at sortere mere/bedre – mange mener endda, at der sorteres og genbruges for lidt. Der er altså et stort potentiale for at styrke kildesorteringen.

Danskernes behov er **forskellige**. Der er derfor behov for forskellige løsninger til forskellige borgere, hvis vi vil have danskerne til at sortere bedre.

Værdimæssigt kan danskerne deles op i **4 affaldsprofiler**, der er væsensforskellige i forhold til affaldssortering og genbrug: Idealisterne (30%), de bekvemme/convenience (23%), pragmatikerne (36%) og de ligeglade (12%).

Bekvemmelighed er vigtigt for alle og trumfer næsten alt – det skal være nemt, nemt, nemt!

Affaldets rejse gennem værdikæden er en **blackbox** og **effekten er ukendt**. Den manglende viden er en stor barriere for at påvirke adfærd.

Der er meget **begrænset vilje til merbetaling**. Det opfattes som ulogisk og moralsk forkert at betale mere for at sortere mere.

De renovationsansvarlige fremstår som **dygtige til at levere på den oplevede kernekompetence** – indsamling og drift af genbrugspladser.

De renovationsansvarlige **mangler synlighed** i forhold til kommunikation af vigtige budskaber og alternative muligheder.

Der er behov for, at ramme borgerne mens de er i **"affaldsmode"** med en mere meningsfuld, individualiseret og brugerorienteret kommunikation.

Sund fornuft (common sense) virker ikke. Der er en række gråzoner for sortering, hvor borgerne ikke ved, hvad korrekt adfærd er.

Der er meget **forskellige regler og kommunikation** om sortering i Danmark. Det kan påvirke effekten i negativ retning.

Med borgernes øjne er en umiddelbar konklusion, at den bedste affaldsløsning er): 1)

NOTAT

meget bekvem, 2) påvirker ikke økonomien (negativt), 3) beviser, at man gør en forskel, når man sorterer, 4) giver en god fornemmelse omkring egen indsats og 5) giver anerkendelse for den indsats, borgeren gør.

Danskernes affaldsprofiler

Affaldsprofilerne er fremkommet gennem den værdibaserede segmentering. De beskrives enkelt og visuelt for at skabe en bedre forståelse for vores målgruppe, hvilket blandt andet sker ved at sætte et menneskeligt ansigt og karakter på borgerne.

Det gør det lettere at sætte sig i borgernes sted, og udvikle de løsninger og den kommunikation, der matcher deres behov og ønsker. Affaldsprofilerne skaber et fælles billede og sprog omkring borgerne til det fremadrettede arbejde omkring oplevelser, information og udvikling af affaldsløsninger.

Undersøgelsen har identificeret fire affaldsprofiler med syv centrale dimensioner (prioriteret): idealisme, bekvemmelighed, prisfokus, viden behov, æstetik, øvrige motivatorer og tilfredshed.

Idealisterne (30 %). Deres motto kunne være "Genbrug er gud", for deres primære motiv er at gøre en forskel. De vil gerne genbrug/genanvende mere, men oplever, at de mangler muligheder. De skal derfor oplyses om, hvordan de kan gøre mere.

Der er flest kvinder i denne gruppe og flest over 50 år. Over 60% har ejerbolig og flere har længere uddannelser og højere indkomst (men ikke signifikant).

De bekvemmelige (23 %). Deres motto kunne være "Det skal være nemt, nemt, nemt!". Det vigtigste motiv for at sortere er, at det er nemt. Men det er også vigtigt, at de gør en forskel, når de sorterer. For dem er det typisk vanskeligt og barrierefyldt at sortere korrekt. Deres hverdag med affald skal gøres lettere.

Der er flest kvinder i denne gruppe (60 %) og et flertal under 40 år. Der bor flere i hovedstaden og Nordjylland. 50 % bor i lejebolig.

Pragmatikerne (36 %). Her ville mottoet være "jeg gør det jeg skal". De sorterer, fordi de har pligt til det og ændrer adfærd, hvis det kræves af dem. Barrieren for dem er derfor manglende krav. De gør hverken mere eller mindre, end de bedes om. Så de skal blot have besked om, hvad de skal gøre – så går de i gang.

Der er lidt flere mænd end kvinder i denne gruppe, og der er signifikant flere over 60 år. 75 % bor i ejerbolig.

De ligeglade (12 %). "Livet er for kort til affald!", kunne være deres motto. Deres motiv er tilgængelighed – det skal være synligt og let tilgængeligt at sortere. Den største barriere er manglende vilje, og samtidigt er meget andet meget vigtigere for dem. De skal vide, at de ikke skal tænke på det, og tilbydes løsninger, der er lette og intuitive.

Der er flest mænd i denne gruppe (over 60 %), flest under 40 år, og de bor i lejebolig. Der bor flest i region Sjælland og Nordjylland.

NOTAT

De renovationsansvarliges kendskab og image

Undersøgelsen spørger til borgernes kendskab til de "renovationsansvarlige", der kan omfatte kommuner, fælleskommunale selskaber og forsyningsselskaber.

Borgerne oplever, at de renovationsansvarlige er dygtige til at levere på kernekompetencerne – genbrugspladser og affaldsafhentning. Men der er manglende kendskab til, hvem de renovationsansvarlige er, hvilke løsninger og muligheder de tilbyder, og hvilke resultater de skaber.

56 % procent af borgerne ved ikke, hvem der er deres renovationsansvarlige (hvem der henter deres affald).

Der er generelt tilfredshed med affaldsordninger, og ikke overraskende er den højest blandt idealisterne. Der ses en sammenhæng mellem at bruge en ordning og tilfredsheden med ordningen.

60 % af danskerne er enige eller meget enige i, at det er nemt at komme af med sit affald.

På en række områder indikerer borgerne manglende viden om, hvor dygtige de renovationsansvarlige er til at passe på miljøet, give gode muligheder, informere og sikre genbrug. Der er en oplevelse af, at der ikke kommunikeres godt nok om effekt og værdi ved at genanvende affaldet.

Sortering i og uden for hjemmet

Der findes ingen standardløsninger til sortering indendørs, udover en spand under køkkenvasken. Borgerne laver egne løsninger, og de mest ihærdige sorterer i helt op til 7-8 fraktioner indendørs!

Pap (71 %), papir/aviser (87 %), glas/flasker (83 %) og batterier (85 %) angiver borgerne, at de sorterer inden for hjemmets fire vægge. Plast (35 %) opleves som vanskeligt at sortere, der hvor borgerne ikke kan gennemskue de mange plasttyper.

Billedet for sortering uden for hjemme er det samme som i hjemmet.

Sortering væk fra hjemmet sker typisk med fraktionerne pap (45 %), glas (47 %), batterier (53 %), elektronik (67 %) og storskrald (54 %).

7 % angiver at komme på genbrugspladsen 1 gang om ugen, 23 % flere gange om måneden, 31 % en gang om måneden, 20 % en gang i kvartalet og 6 % en gang hvert halve år.

Borgerne blev spurgt om deres villighed til at sortere, hvis de "kunne få det, som de ville have det". Der er en markant villighed til at sortere mere, end man gør i dag, jf. følgende tal.

Bioaffald (64 % mod ca. 30 % i dag)

NOTAT

Plast (75 % mod ca. 35 % i dag)
Dåser (81 % mod 34-57 % i dag)
Elektronik (79 % mod 70 % i dag)
Storskrald (70 % mod 60 % i dag)

Pap, papir, glas og batterier ligger på samme høje niveau som i dag.

Viden og kommunikation

Manglende viden hos borgerne betyder, at affaldets rejse gennem værdikæden opleves som en black box, og effekten er ukendt. Selv blandt idealisterne er der ofte begrænset viden om, hvad der sker, efter de selv har sorteret affaldet.

Mange borgere har et behov for at vide, at det har en effekt, og at sortering dermed giver mening. Næsten alle har en negativ historie om, at affaldet blandes sammen.

Hvad enten vi kan lide det eller ej, så er der mange borgere, der ikke føler sig velinformeret om, hvad der sker med affaldet, og hvilken effekt det har, at de sorterer.

På nogle områder er det svært for borgerne at gennemskue, hvad der er korrekt adfærd. Hvorfor skal el-pærer ikke i glascontainere? Pizzabakker skal da i papspanden! Hjemmekompostering er da bedst! Hvorfor må reklamer ikke blandes sammen med papiret?

Når dette kobles med, at kommunerne har forskellige ordninger og sorteringskrav, kan det skabe usikkerhed hos borgerne, om det nytter noget, og hvad der egentlig er det rigtige at gøre. Det er naturligvis demotiverende.

I praksis er det vanskeligt at fange danskernes opmærksomhed omkring affaldsbudskaber. Skal det lykkes, skal borgeren være i "affaldsmode", være individualiseret, være meningsfuld og relevant samt "forstyrre" borgeren. Med "affaldsmode" menes de tidspunkter, hvor borgeren er mest modtagelig – fx på genbrugspladsen, ved skraldespanden eller i køkkenet.

Selvom det kan påvises, at effekten er begrænset, er borgernes foretrukne informationskanal alligevel foldere/brochurer i postkassen.

Herunder er et eksempel på "forstyrrende" kommunikation omkring klare sække.

NOTAT

Betalingsvillighed

Der er begrænset viden om, hvad man betaler i dag men en klar holdning om, at man ikke vil betale mere.

Mange oplever, at de gør en indsats for "andre/samfundets skyld". Derfor er der mangel på logik og moral i, at man skal betale mere, når man sorterer mere. Kun en minoritet kan se logikken i, at det reelt (kan) blive dyrere at sortere mere (fx skal der hentes flere spande).

72 % angiver, at de er enige eller helt enige i, at det ikke må koste mere, hvis de skal sortere mere. De renovationsansvarlige står altså overfor lidt af en kommunikationsopgave, hvis gebyrerne skal stige i forbindelse med, at borgerne bedes sortere mere.

Så selv om mange er (meget) villige til at sortere mere, så falder lysten tilsvarende til at have flere spande, hvis gebyret bliver højere.

Danskerne vil generelt gerne have flere spande inden og uden for deres hjem – typisk 2-5 (29 % siger 3 spande).

Forskelligheden i danske hjem med hensyn til form, størrelse og æstetik gør det dog til en vanskelig opgave. Løsningerne skal sandsynligvis være meget individualiseret, hvis det skal være en succes.

Perspektivering

Set i forhold til de fire affaldsprofiler, kan vores indsats sammenkoges til følgende:

Idealisterne skal have mere viden og ambitiøse løsninger – de er vores superambassadører.

De bekvemme er motiveret, men skal have enkle og let tilgængelige løsninger.

Pragmatikerne følger med, så de skal blot vide, hvad de skal gøre.

De ligeglade skal vi kun bruge ressourcer på, hvis nytteværdien er tydelig.

Uanset hvem vi taler om, er der fire grundlæggende motivationer, som vi skal forsøge at honorere hos borgerne.

BE better – det moralske landkort. Vi skal give borgerne god samvittighed og vise, at det gør en forskel, når de sorterer. Vi skal fortælle historier.

DO better – resultater! Vi skal gøre det nemt og økonomisk attraktivt at sortere. Vi skal kommunikere med folk, når de er i "affaldsmode". Giv dem praktiske løsninger, der fungerer.

FEEL better – følelserne. Vi skal tilbyde æstetiske løsninger og gøre det til en (hyggelig) oplevelse at komme på genbrugspladsen. Vores kommunikation skal være

NOTAT

underholdende og opmærksomhedsskabende.

LOOK better – den sociale status. Vi skal hjælpe borgerne med at vise omverden, at de gør en forskel og med at være rollemodel (overfor deres børn). De vil gerne fremstå positive overfor andre mennesker.

From: Simon Stig-Gylling
Sent: 28-01-2014 10:21:11
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Britt Rasmussen; Niels Nielsen
Subject: Høringssvar på Ressourceplanen, MST-770-00019
Attachments: [Høringssva-315362_\(1\).pdf](#)

Dansk Byggeri fremsender hermed sit høringssvar på ressourceplanen MST-770-00019.

Venlig hilsen

Simon Stig-Gylling

Miljøkonsulent

Erhvervs- og brancheservice

Tlf. direkte: 72 16 02 67 · Mobil: 31 60 99 08

dansk byggeri

Vi samler byggeri, anlæg og industri

Nørre Voldgade 106 · 1358 København K
www.danskyggeri.dk · [Abonner på nyheder](#)

dansk byggeri
Effektive værktøjer, der letter din hverdag

IT-Messe 2014 for bygge- og anlægsbranchen IT-Messe 2014
den 4. - 5. februar her. Tilmeld dig **her**

Miljøstyrelsen
Att.: mst@mst.dk

28. januar 2014
Dokumentnr.: 304424

MST-770-00019 Dansk Byggeris høringsvar til udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering

Miljøstyrelsen har den 26. november 2013 sendt et udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018 i høring.

Dansk Byggeri hilser både Regeringens Ressourcestrategi "Danmark uden affald – Genanvend mere, forbrænd mindre" og Ressourceplanen for affaldshåndtering 2013-2018 velkommen. Vi kan tilslutte os strategien om at sætte øget fokus på kvalitet i genanvendelsen af bygge- og anlægsaffald – både når det handler om udsortering af farligste stoffer, og når det gælder bedst mulig udnyttelse af ressourcerne. Det er også vores overordnede vurdering, at planen danner et godt grundlag for implementering af strategien med hensyn til at øge genanvendelsen af bygge- og anlægsaffald (b&a-affald).

Overordnede kommentarer

Ressourceplanens sigtelinjer rækker frem til 2018. Dansk Byggeri mener imidlertid, at der er behov for en national vision for b&a-affald, som rækker betydelig længere ud i fremtiden. Det vil være en naturlig forlængelse af dels den nationale ressourcestrategi og dels EU's strategi "Europa 2020". Dansk Byggeri bidrager gerne med input til en national version.

Ressourceplanen fokuserer naturligt nok på løsning af aktuelle og akutte problemer omkring b&a-affald i dag, hvor vi nedriver, ombygger og renoverer bygninger fra sidste århundrede, som i vid udstrækning er forurenede. En problemstilling, som vi på forsvarlig vis skal tage hånd om i nutidens regulering og håndtering af b&a-affaldet.

Som tillæg til den udsendte ressourceplan, fulgte en miljørapport udarbejdet af COWI. Dansk Byggeri bemærker, at man i 3.1.5, afsnit 1 i miljørapporten gengiver en genanvendelsesprocent på 87 % på b&a-affald. Det harmonerer ikke med de diskussioner vi løbende har haft med styrelsen omkring genanvendelsesprocenten. Der er væsentlige affaldsstrømme som ikke registreres. Blandt andet disponeres væsentlige mængder til deponeringsliggende anvendelse, som havner ukontrollerede steder og som således ikke bliver registreret under denne genanvendelsesprocent. Vi opfordrer derfor til, at ressourcestrategien medvirker til at forbedre affaldsstatistikken, så vi får et reelt grundlag at diskutere genanvendelsesprocenter ud fra. Dansk Byggeri deltager gerne i drøftelser af løsninger. Vi henviser der ud

over til arbejdsrapporten fra DAKOFAs-ressourcecamp, hvor Miljøstyrelsen også selv bidrog, og som senere er viderebragt til ministeren.

Dansk Byggeri finder, at styrelsen har valgt at lægge unødigt stor vægt på at understøtte genanvendelsen af udtjente vindmøllevinger og fjernvarmerør, som er en ikke-betydelig delfraktion af b&a-affaldet. Styrelsens fokus bør dog i første omgang være på de store tunge mængder, der er af større betydning for ressourceudnyttelsen, frem for små delfraktioner.

Genanvendelsen af b&a-affald forudsætter et konkret marked, som er betinget af ressourcebehovet (herunder råstofbehovet). Dansk Byggeri finder, at det derfor er nødvendigt, at den danske ressourcepolitik for b&a-affald ikke blot fokuserer på produktion og håndteringen af b&a-affald, hvad enten det betragtes som affald eller ressourcer. Ressourceplanen bliver nød til at forholde sig til, hvordan der skabes afsætningsmuligheder og markeder for de sekundære ressourcer og råstoffer, herunder som substitution for primære/naturlige råstoffer, som en forudsætning for en højere ressourceudnyttelse af b&a-affaldet.

Dansk Byggeri savner i ressourcestrategien mere klare miljøkrav til kommunerne og de fælles kommunale affaldsselskaber omkring retningslinjer for farvekoder, sorteringskrav og mærkning på de offentlige genbrugspladser. Det vil gøre det mindre besværligt at sortere korrekt, for et erhverv som til dagligt arbejder på tværs af kommunegrænserne. Det gør det også dyrere for affaldsselskaberne og i sidste ende alle borgere, at der ikke er krav om større koordinering.

Specifikke kommentarer

I afsnit 7.1.2 fremhæves behovet for at opdatere reglerne for materialenyttiggørelse af asfalt. Branchen vil gerne kvittere for, at der er behov for en sådan opdatering. Mulighederne for at genanvende opbrudt og nedknust asfalt, er i den seneste tid blevet forbedret gennem en teknologisk udvikling på asfaltværkerne. Vejreglerne og forskrifterne for recepter på asfalt kan med fordel opdateres for at udnytte de teknologiske landvindinger bedre. Vi opfordrer derfor styrelsen til at følge op på dette, for at få reglerne helt ajour med den teknologiske udvikling. Dansk Byggeri bidrager gerne med viden og erfaring.

I afsnit 7.1.5 lægges der op til en fastsættelse af en grænseværdi for PCB. Dansk Byggeri opfordrer til, at der også sættes fokus på andre af de gængse miljøfarlige stoffer, da forudsætningen for at hæve miljøkvaliteten også er at fokusere på disse. Det er dog vigtigt for os at understrege, at fastsættelsen af grænseværdien bliver lagt på affald der reguleres i henhold til opfyldelsen af affaldsbekendtgørelsens kap. 13 og ikke på det nedknuste b&a-affald. Det nedknuste b&a-affald er inhomogent og typisk en blanding af mange delfraktioner af fx beton. At lægge grænseværdi på det nedknuste b&a-affald skaber u hensigtsmæssigheder omkring prøvetagning og frekvens, og skaber i sidste ende falsk tryghed til skade for genanvendelsen.

I afsnit 7.1.5 lægges der vægt på håndteringen af PCB i bygninger og den dertil kommende mængde b&a-affald. Fokus på PCB er godt, men andre miljøfarlige stoffer bør ligeledes være i fokus, da de i lige så høj grad er problematiske for arbejdsmiljøet og miljøet. I afsnittet lægges der ligeledes op til øgede krav til nedrivningsvirksomheders kvalifikationer. Dansk Byggeri er enig i, at der skal stilles relevante og nødvendige krav til de der udfører arbejder, der producerer b&a-affald. Kravene bør imidlertid være ens uanset om arbejdet udføres af virksomheder med speciale i nedrivning eller af andre virksomheder. Dansk Byggeri deltager gerne i drøftelser af kravene til uddannelse, der naturligvis skal afbalanceres i forhold til de aktiviteter, der skal omfattes af kravene.

Dansk Byggeri støtter hensigten med kravene til nedrivning af bygninger, så vi får et bedre og mere samlet overblik over de materialer og stoffer, der indgår i byggeaffaldet. Det er imidlertid vigtigt, at reglerne bliver så enkle og gennemskuelige som mulig. Endvidere er det

vigtigt, at reglerne udformes således, at opfyldelsen af kravene kan indpasses mest hensigtsmæssigt i byggeprocessen uden unødigt administrativt bureaukrati. Dansk Byggeri deltager gerne i drøftelser på dette område, herunder om hvordan kravene skal indarbejdes i offentlige udbud.

For at få løftet kvaliteten i genanvendelsen og genbruget af b&a-affald, har ressourceplanen naturligt fokus på de miljøfarlige stoffer. Ressourceplanen bør derfor fokusere på, om kravene til anmeldelse og identifikation af miljøfarlige stoffer bliver efterlevet. Grunden til dette er, at der i dag allerede er krav jf. affaldsbekendtgørelsens kap. 13 om screening, kortlægning og anmeldelse af affaldet inden nedrivning. Grunden til at lovgivningen blev vedtaget var for at hæve miljøkvaliteten og få fjernet de miljøfarlige stoffer ved kilden. Dansk Byggeri efterlyser her en større fokus i strategien på, at man sikrer, at nuværende lovgivning bliver efterlevet. Med de tilbagemeldinger der er fra kommunerne i dag, foregår denne anmeldelse stort set ikke. Der er derfor behov for maksimal loyalitet fra myndighedernes side i deres fokus på implementering af lovgivningen, som nok er et af de vigtigste tiltag myndighederne kan gøre for at sikre og øge nyttiggørelsen af b&a-affald. Vi anbefaler at ressourceplanen indeholder en opfølgning på effekten af kravene i affaldsbekendtgørelsens kap. 13 og at styrelsen fokuserer på, at loven bliver efterlevet forud for anden ny lovgivning på området.

I initiativ 7.1.5 nævnes initiativet for at øge genbrug og genanvendelse af beton. Der findes allerede mange undersøgelser af mulighederne for genanvendelse af nedknust beton, som tilslag i ny beton. Konklusionen af disse undersøgelser er, at genanvendelse af nedknust beton til ny beton resulterer i en dårligere betonkvalitet med lavere styrke og stivhed samt højere porøsitet og dermed dårligere holdbarhed af betonen. For at kompensere for dette kan det derfor være nødvendigt at øge betonens cementindhold, hvilket betyder, at betonens miljøbelastning øges.

Samtidig kan det konstateres, at nedknust beton er et meget eftertragtet materiale til vejbygning, da det cementbundne materiale kan give mere stabile opbygninger end de naturlige grusmaterialer kan. Dansk Byggeri vil derfor anbefale, at den nuværende praksis anerkendes som værende den optimale metode for genanvendelse af nedknust beton, så længe de teknologiske muligheder for mere direkte genbrug af beton ikke er til stede. Dansk Byggeri deltager gerne i en dialog om mulighederne for en optimal udnyttelse af den nedknuste beton.

I forhold til afsnit 7.1.5 om mursten, så vil Dansk Byggeri blot påpege, at der er et problem med ansvarsfordelingen ved genbrug af gamle mursten. Hvordan sikres det, at murstenene fx er frostfaste, overholder gældende/krævede styrker og at der tages stilling til CE-mærkning. Byggevarer er generelt set omfattet af Byggevareforordningen, men hvad med byggematerialer der genbruges og som typisk er af ældre dato? Det juridiske aspekt er således vigtigt at få blotlagt, ud over fordele og ulemper ved nye behandlingskrav til mursten.

Afsluttede bemærkninger

Dansk Byggeri vil gerne fremhæve, at ressourceplanen er et skridt i den rigtige retning, og vi opfordrer Miljøstyrelsen til at tage nogle flere skridt, som skaber rammebetingelserne for et mere sikkert marked for genbrug af byggematerialer.

Såfremt høringssvaret giver anledning til spørgsmål eller et ønske om uddybning, er Miljøstyrelsen meget velkommen til at rette henvendelse til undertegnede.

Med venlig hilsen

Simon Stig-Gylling
Dansk Byggeri

From: Christian Dahl Winther
Sent: 28-01-2014 13:58:58
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: Ressourceplan for affaldshåndtering, MST-770-00019
Attachments: Høringssvar på Ressourceplan for affaldshåndtering 6.0.pdf

Til rette vedkommende,

Jeg sender hermed Dansk Energis høringssvar på ressourceplan for affaldshåndtering (MST-770-00019).

Jeg vil gerne bede om en kvittering for jeres modtagelse.

Med venlig hilsen,

Christian Dahl Winther

Med venlig hilsen

Christian Dahl Winther
Konsulent, cand.oecon, PhD
+45 35 300 437

-

Dansk Energi
Rosenørns Alle 9
1970 Frederiksberg C
+45 35 300 400

[Elnettet gør os konkurrencedygtige](#)

Høringssvar fra Dansk Energi
Ressourceplan for affaldshåndtering, MST-770-00019

Dok. ansvarlig: CDW
Sekretær: ILA
Sagsnr: s2013-205
Doknr: d2014-819-6.0
28. januar 2014

Høringssvar på Ressourceplan for affaldshåndtering

Dansk Energi takker for muligheden for at give høringssvar på udkastet til Ressourceplan for affaldshåndtering. Dansk Energi støtter en målsætning om, at udnytte ressourcerne, hvor de skaber størst mulig værdi for samfundet. Det spiller godt sammen med det bredt funderede energiforlig fra 2012. Ressourceplanen udstikker desuden på flere interessante områder opfølgende analyser, som vi gælder os til at følge herunder modernisering af forbrændingssektoren.

Dansk Energi har indledningsvis en række kommentarer til ressourceplanen.

Det er positivt at ressourceplanen udstikker nogle forholdsvist konkrete spor for at reducere både affaldsmængder og miljøpåvirkninger. Samtidig er det dog også vigtigt at holde sig for øje, at de enkelte tiltag sker i samspil med samfundsøkonomiske overvejelser. Øget genanvendelse og genbrug er ressourcekrævende processer i sig selv. Der bør være en klar afvejning mellem de positive miljøeffekter via øget genanvendelse, som ressourceplanen giver anledning til, og de ekstra samfundsøkonomiske omkostninger forbundet med øget genanvendelse.

Øget genanvendelse af husholdningernes affald er en nøgleparameter i at få reduceret affaldsmængderne, både fordi denne kilde er en af de største, og fordi genanvendelsen her er lav. Ressourceplanen synes i høj grad at fokusere på kildesortering ude hos borgerne i husholdningerne som et helt centralt initiativ, mens det er mere uklart i hvor høj grad, andre sorteringsmetoder end kildesortering i husholdningerne spiller ind i ønsket om øget genanvendelse af husholdningsaffaldet.

Kildesortering er en vej til at forbedre genanvendelse, men kan betyde øgede omkostninger for kommuner og borgere. Det er vigtigt også at tænke alternative teknologiske løsningsmuligheder ind. Der kan være behov for, at ressourceplanen i højere grad ligestiller de forskelligartede teknologier og metoder som kan øge genanvendelsen af husholdningernes og erhvervssektorens affald. Ved at give lige rum for forskellige behandlingsformer sikrer vi, at affaldshåndteringen foregår på den mest effektive og samfundsøkonomisk bedste måde.

I den forbindelse kan Renesciences affaldshåndteringssystem nævnes, som giver mulighed for at udskille en større del af bioaffaldet end ved almindelig kildesortering. Bioaffaldet bruges her til videre bioforgasning, mens de tørre restfraktioner genanvendes. Med Renescience-teknologien pålægges man ikke i samme grad borgerne at kildesortere i hjemmet, og sparer en fordyrelse af affaldshåndteringen i form af tid og ressourcer.

Dansk Energi vil gerne fremhæve problematikken i, at værdiskabelsen ved øget genanvendelse og omkostningerne ved ressource- og tidsforbrug til genanvendelse ikke nødvendigvis ligger hos de samme aktører. Står borgernes ekstra arbejde ved opdeling af husholdningsaffaldet i en række fraktioner mål? I dette eksempel er det nødvendigt at gøre op, hvad der er samfundsøkonomisk holdbart i forhold til regeringens forslag om kildesortering, med en fair vægtning af de enkelte delelementer. I den forbindelse er det generelt fornuftigt at skabe robuste incitamentter til genanvendelse og sortering, der giver borgere og virksomheder en økonomisk fordel i forhold til i dag. Det er uklart hvordan de initiativer som ressourceplanen lægger op til tænkes udmøntet i praksis, og vi afventer den kommende analyse på området.

Dansk Energi ser gerne, at der afsættes flere midler til udvikling af teknologiske behandlingsformer, fordi der her ligger et stort potentiale til at sortere affald effektivt. Igennem øget satsning på teknologisk baseret sortering af affald ser Dansk Energi et stort eksportpotentiale for at udbrede grønne, teknologiske løsninger til andre lande samt øget beskæftigelse i Danmark. Vi ser frem mod regeringens kommende initiativer til at støtte udvikling, test og demonstration af sådanne teknologier.

I den forbindelse kan det konkret være fornuftigt at udvide omfanget for de påtænkte initiativer til 'udvikling og demonstration af bedre sorterings- og behandlingsanlæg' til også at omfatte initiativer, som ligger udover den rene kildesortering i husholdningerne.

Omkring de tværgående initiativer er det positivt, at ressourceplanen lægger op til en styrkelse af samspillet mellem grøn omstilling og udnyttelse af erhvervsmæssige muligheder, som ligger i forlængelse af regeringens prioritering af tilskud til udvikling af nye teknologiske løsninger, der fremmer ressourceeffektivitet og grøn omstilling. Ressourceplanens foreslåede initiativer i perioden 2013-18 synes at satse meget på at tilpasse virksomhederne adfærd og at begrænse ressourceforbruget (eksempelvis omstillingslån til ressourceeffektivisering). Det er også vigtigt at fremme initiativer, der peger i retning af styrket satsning på udvikling af affaldsbehandlingsteknologier som løfte stang for værdiskabelse og eksport. Det er uklart om den foreslåede grønne omstillingsfond kan spille en rolle i den henseende.

Ressourcestrategien lægger op til, at det i fremtiden er de mest effektive forbrændingsanlæg der skal stå for en større andel af forbrændingen. Det kan Dansk Energi kun bifalde og er i vores øjne et vigtigt skridt i den rigtige retning. Behovet for en modernisering af forbrændingssektoren underbygges yderligere af, at det siden december 2010 har været muligt at transportere erhvervsaffald på tværs af EU landenes grænser og at transportomkostninger for affald i dag er billigt, som også fremhæves i udkastet til ressourceplanen. Dansk Energi ser frem mod de forslag til modernisering af forbrændingssektoren, som den tværministerielle arbejdsgruppe kommer frem med senere hen. I den forbindelse er det vigtigt at arbejde efter en række overordnede principper:

- Affalds skal behandles på de billigste og mest effektive anlæg

- Der skal være lige konkurrencevilkår mellem private og kommunale affaldsforbrændingsanlæg
- Lige konkurrence mellem danske og udenlandske forbrændingsanlæg

Med venlig hilsen,

Dansk Energi

Christian Dahl Winther
cdw@danskeenergi.dk
+45 3530 0437

From: Jakob Lamm Zeuthen
Sent: 26-01-2014 11:24:01
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Josefine Thrane Sletten; jlz@danskerhverv.dk ('jlz@danskerhverv.dk')
Subject: Dansk Erhvervs bemærkninger til ressourceplan for affaldshåndtering journalnr. MST-770-00019
Attachments: Dansk Erhvervs bemærkninger til ressourceplan for affaldshåndtering journalnr. MST-770-00019.docx

Kære Miljøstyrelsen

Hermed Dansk Erhvervs bemærkninger til ressourceplanen

Med venlig hilsen

Jakob Lamm Zeuthen
Miljøpolitisk chef

MOBIL: +45 2083 0412
DIREKTE: +45 3374 6114
JLZ@DANSKERHVERV.DK

**DANSK
ERHVERV**

Dansk Erhverv er erhvervsorganisation og arbejdsgiverforening for fremtidens erhverv. Vi repræsenterer 17.000 virksomheder og 100 brancheorganisationer inden for handel, rådgivning, oplevelse, transport og service.

DANSK ERHVERV
BØRSEN
DK-1217 KØBENHAVN K
WWW.DANSKERHVERV.DK

T. +45 3374 6000
F. —
CVR NR. 43232010
INFO@DANSKERHVERV.DK

Att.:
Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 Kbh K
Journalnr. MST-770-00019

mst@mst.dk

26. januar 2014

Høring af forslag til ressourceplan for affaldshåndtering

Dansk Erhverv har følgende bemærkninger til ressourceplan for affaldshåndtering.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv har set frem til at modtage ressourceplanen, som kan være med til at få i gang en vigtig diskussion i forhold til at finde farbare veje til at omstille samfundet i en grøn og bæredygtig retning, der også styrker konkurrenceevnen og skaber flere arbejdspladser.

Dansk Erhverv opfatter ressourceplanen, som et oplæg til en samfundsdiskussion og ikke en færdig handlingsplan. Vi betragter planen som ikke fuldt ud ”modnet” og mener, at den skal modnes og videreudvikles i dialog med erhvervslivet, så den i praksis omstiller og styrker konkurrenceevnen.

Planen indeholder generelle forslag til aktiviteter, der skal kunne motivere og stimulere til efterspørgsel efter genanvendte materialer og produkter hos virksomheder og forbrugere. Men der mangler konkrete incitament, der kan sætte gang i interesse hos virksomhederne til at inddrage genanvendte materialer i udvikling og produktion. Endvidere mangler der konkrete incitament, der skal få forbrugerne til at øge deres efterspørgsel efter mere bæredygtige produkter. Uden et forretningsdrevet fokus og med forståelse for, hvordan man sikrer efterspørgslen både i hele værdikæden og hos forbrugerne, bliver det svært for planen at sikre den ønskede omstilling.

Et vigtigt forretningsmæssigt element, som planen bør fremme, er genanvendelse af materialer af høj kvalitet. Det fremgår ikke tydeligt af planen, hvordan kommunerne skal sikre denne kvalitet. En høj materialekvalitet sikrer højere markedspris og bedre ressourceoptimering og bæredygtig omstilling. Dette kan give bedre indtjening for såvel kommuner som virksomheder.

??/JLZ
jlz@danskerhverv.dk

Side 1/4

-

Vores ref.: SAG-2013-03993

-

404685

Miljøministeren ønsker at vurdere planen i 2016 og vil evt. efterfølgende igangsætte nye initiativer. Dansk Erhverv opfordrer i den forbindelse til, at det i højere grad anerkendes, at flere forretningsmæssige incitamenter er nødvendige for at sikre ressourceplanens succes.

Vi håber på, at kommunernes centrale rolle i ressourceplanen kommer til at blive håndteret mere fast fra en central myndigheds side, og at planens målsætninger bredes mere ud til at gælde hele værdikæden, og her uden tvang og nye afgifter, men med positive og motiverende incitamenter. Dette er nødvendigt hvis planen skal styrke til grøn omstilling, øget konkurrenceevne og nye arbejdspladser.

Dansk Erhverv har valgt at kommentere overordnet på ressourceplanen og de specifikke afsnit, da vi betragter den som et oplæg til samfundsdiskussion.

Specifikke bemærkninger

Ressourceplanens indsamlingsmål og incitamenter sigter ikke på genanvendelse af produkter og materialer.

Planens konkrete målsætninger er alene målrettet kommunernes indsamling af affald og ikke et ønske om at skabe øget genanvendelse hos virksomhederne eller skabe en tilhørende øget efterspørgsel. Planen mangler konkrete forretningsdrevne incitamenter, der motiverer hele værdikæden ud til slutbrugeren. Dansk Erhverv mener, at materialer først er fuldt ud genanvendt, når de har erstattet et andet materiale i et produkt og når dette er afsat til slutbrugeren. Uden reelle tilstrækkelige forretningsdrevne incitamenter skabes der ikke tilstrækkelig efterspørgsel og positive ændringer i forbrugeradfærden.

Lovgivningen skal understøtte ressourceplanen i højere grad

Forslaget til ressourceplanen tillader desværre, at kommunerne kan håndtere affaldet metodefrit uden individuelle målsætninger og uden de krav til kvaliteten af materialerne, som aftagervirksomhederne har brug for. Planens indsats risikerer dermed at blive meget omkostningstung for kommunerne, som efterfølgende vil sende regningen videre til virksomhederne og borgerne.

Den nye bekendtgørelse om indsamlingsordninger for private virksomheder, som skal sikre, at virksomheder kan opbygge private indsamlingsordninger, vil næppe have den store effekt, idet bekendtgørelsen begrænser virksomhedernes mulighed for at igangsætte indsamlingsordninger. Bekendtgørelsen tillader kun indsamling af affaldsressourcer fra egne produkter, hvilket i høj grad vil mindske antallet af virksomheder, som kan skabe en fornuftig grøn forretningsmodel, hvor økonomi og miljøgevinst hænger sammen. Reglerne skal derfor laves om, så der kan gives dispensation til at indsamle mere end affaldsressourcer fra egne produkter, hvis det kan påvises, at det har en positiv betydning for miljøgevinsten og gennemførelse af forretningsmodellen. I denne sammenhæng, er det en misforståelse at beskytte kommunernes rettighed til det private affald, idet de private indsamlingsordninger kun får marginal betydning i forhold til de samlede affalds-

mængder. Bekendtgørelsen opstiller endvidere meget omfattende, tenderende til urimelige, dokumentationskrav, som ingen kendte affaldsordninger er i stand til at overholde. Kravene bør lempes, så de er på niveau med de krav, som kommunerne skal efterleve. Det er tankevækkende, at Miljøstyrelsen har udarbejdet en bekendtgørelse, der er i modstrid med formålet, som burde være at understøtte virksomheder i at kunne indsamle relevante affaldsressourcer af høj kvalitet inden der sker en opblanding i den almindelige affaldsstrøm og deraf tab af kvalitet. Bekendtgørelsen stimulerer desværre heller ikke en positiv adfærdsændring hos forbrugerne.

Ressourceplanen beskriver at miljømærkerne Svanen og Blomsten skal stimulere genanvendelse og bæredygtighed. Dansk Erhverv mener, at miljømærkeordningerne bør omlægges, så virksomheder kan certificere og anvende mærkerne gratis. Det vil være et vigtigt signal at belønne frem for at gøre det dyrere for de virksomheder, som vælger at gå forrest med bæredygtighed. Endvidere bør det offentlige tilskud til mærkerne ikke beskæres, som det er sket i 2014, da det udhuler ordningens mulighed for at tilbyde og dermed udbrede miljømærkede produkter.

Kommunernes indsamling skal ske efter retningslinjer

Det er tankevækkende, at ressourceplanen gennemføres ved hjælp af kommuner med metodefrihed og uden individuelle indsamlingsmål. Dansk Erhverv frygter, at de 98 kommuner ikke kan indsamle tilstrækkeligt økonomisk effektivt og sikre kvaliteten. Jo højere kvalitet des flere anvendelsesmuligheder og jo højere markedspris. Vi begrundet frygten ved de uforklarligt store udgiftsforskelle, der er imellem kommunerne i forbindelse med deres udstedelse af administrationsgebyr for at aflevere erhvervsaffald på deres genbrugspladser. Der er også uforklarlige forskelle i deres betaling for at indsamle batterier under producentansvaret. Vi kan se at gennemføres planen med metodefrihed og uden retningslinjer vil de uforklarlige forskelle udbygges og dermed vil virksomhederne mærke øgede konkurrencemæssige forvridninger ifht. at drive forretning i forskellige kommuner. Det kan have følger for erhvervsudviklingen og miljøet, hvis det kan betale sig at etablere virksomhed i en "billig" kommune eller, hvis det kan betale sig at køre langt for at komme af med affaldet.

Dansk Erhverv anbefaler på det kraftigste, at kommunerne udstyres med klare centralt styrede retningslinjer for, hvordan de skal gennemføre planen effektivt og med fokus på økonomi og kvalitet. Det håber vi på og tror på bliver en af miljøministerens konklusioner i 2016. Sker dette vil kommunerne uden tvivl kunne tjene penge på ordningerne, og virksomheder og borgere kan slippe for at betale unødvendig ekstra udgifter. At det kan lade sig gøre indikerer vores hæderkronede pantsystem for indsamling af alu-dåser og PET-flasker. Disse drives effektivt i samarbejde med erhvervslivet og med fokus på kvalitet.

Planen skal skabe efterspørgsel

Som nævnt har kvalitet betydning for efterspørgsel hos virksomhederne og kvalitet bør inddrages, når man beslutter en indsamlingsmetode og oparbejdelsesteknologi. En ønsket kvalitet bør afstemmes i samarbejde med erhvervslivets krav og forventninger.

Tilstrækkelig efterspørgsel fra det offentlige indkøb og forbrugerne har stor betydning for om en virksomhed beslutter sig for at genanvende materialer i sin fremstilling. Det offentlige indkøb har på visse produktområder igennem tiderne haft stor betydning for, hvilke produkter en leverandør udvikler og markedsfører. Dansk Erhverv savner, at planen i større grad styrker efterspørgslen fra det offentlige indkøb for at trække planen i gang.

Planen skal forholde sig til markedsudvikling og EU ressourceplan

Produkter samhandles og importeres i stigende grad og salget flytter til grænserne og på nettet. Og hvordan vil planen takle denne udvikling over for en dansk virksomhed, der driver handel og butikker i alle landets 98 kommuner, der har metodefrihed og i 28 medlemslande, som er i gang med at udvikle deres helt egne nationale ressourceplaner uden særlig koordinering fra medlemslande og EU? Når alle medlemslandene udvikler ressourceplaner, vil der opstå nationale barrierer, der hæmmer varernes mobilitet på det indre marked, og det kræver en dansk og europæisk koordinering og harmonisering på tværs af medlemslandene. Koordineringen bør ske tidligt og forud for at de nationale planer udrulles. Vi håber, at dette tages op af Miljøministeren og indbygges i planen som et vigtigt mål.

Med venlig hilsen

Jakob Zeuthen
Miljøpolitisk chef

From: Stina Saxbøl
Sent: 20-01-2014 10:48:35
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: Høringssvar, journalnr. MST-770-00019
Attachments: Høringssvar - ressourceplan for affaldshåndtering.pdf

DANSK METAL

DANSK METAL
Formandssekretariatet
Nyropsgade 38
1780 København V
Tlf.: 3363 2000
Fax: 3363 2100
e-mail: metal@danskmetal.dk

Miljøstyrelsen

mst@mst.dk

København den 20. januar 2014

Vores ref.: MBH/ss

Journal nr.:

Deres ref.:

Vedr.: Ressourceplan for affaldshåndtering

Ressourceplanen for affaldshåndtering følger i forlængelse af regeringens ressourcestrategi "Danmark uden affald", som blev lanceret i oktober 2013.

Visionerne i ressourceplanen er gode, særligt i forhold til materialeanvendelse, som er en stigende samfundsudfordring. Det er vigtigt for forsynings-sikkerhed og grøn omstilling, at ressourcerne udnyttes bedre, ligesom ressourceeffektivitet er et stadig vigtigere konkurrenceparameter for dansk produktion.

I 2011 blev 22 % af organisk affald, papir-, glas-, plast-, metal- og træaffald, indsamlet til genanvendelse eller anden materialenyttiggørelse. Ifølge udkastet til ressourceplanen er det målet at indsamle 50 % af de nævnte materialetyper til genanvendelse i 2022.

På den ene side er ressourceplanen et stort livtag med forsynings-sikkerhed, konkurrence og miljø. På den anden side mangler der klare incitament-er til at sikre opnåelse af målene, hvilket besværliggøres af, at teknologien endnu er relativ umoden. Det er uklart, hvordan målet i praksis skal nås.

Opfyldelse af visionerne kræver intelligent regulering, som kan drive teknologiu-udviklingen frem, uden at gøre bortskaffelse af affald dyrere for virksomhederne. Stabile rammevilkår er nemlig afgørende for at fastholde internationale virksomheder i Danmark.

Danske virksomheder er globalt førende inden for viden og teknologi til forbrænding af affald og til omdannelse af biomasse til energi og brændstof. Overambitiøse mål for genanvendelse kan sende signaler om en fremtidig forringelse af forretningsmulighederne i Danmark. Derfor bør 2022-målet sættes ned til et mere realistisk niveau.

Samtidig glimrer bioraffinering af restprodukter ved sit fravær i ressourcestrategien og ressourceplanen. Bioraffinering af 2. generations biomasse baseret på restprodukter som overskudshalm vil kunne erstatte benzin i transporten med de rigtige rammebetingelser.

Med venlig hilsen

Mikael Bay Hansen
Sekretariatschef
Tlf. 3363 2211
Mobil 2015 6818

From: Martin Einfeldt
Sent: 27-01-2014 16:46:13
To: Justesen, Jette Skaarup
Cc: am@skovforeningen.dk; Ingelise Andersen
Subject: Dansk Skovforenings høringssvar til ressourceplanen for affaldshåndtering
Attachments: [Høringssvar om affaldshåndtering, 27 januar 2014.docx](#)

Kære Jette Skaarup Justesen.

Vedhæftet er Dansk Skovforenings høringssvar til ressourceplanen for affaldshåndtering.

Med venlig hilsen

Martin Einfeldt
Dansk Skovforening
6170 8042

Miljøstyrelsen
att. Jette Skaarup Justesen
Sendt til jesju@mst.dk

27. januar 2014

Høringssvar til ressourceplanen for affaldshåndtering

Dansk Skovforening bifalder ressourceplanens vision om et Danmark uden affald.

Størst genanvendelsesprocent giver ikke nødvendigvis størst miljøfordel

Indtil den affaldsfrie vision realiseres bør indsatsen prioriteres til de ressourcer og med de målsætninger hvor miljøeffekten er størst.

Det giver fx langt større miljøeffekt at genbruge ikke-fornybare og fossilt baserede ressourcer som plast, metal og glas end at genbruge fornybare og ikke-fossile ressourcer som papir, pap og træ.

Plast, metal og glas trækker på knappe ressourcer og er typisk energitunge at producere. Her giver det mening og miljøfordele at sætte høje mål for genanvendelsen.

Papir, pap og træ er let tilgængelige ressourcer der kan genskabes enkelt og hurtigt. Og de kan bortskaffes med produktion af vedvarende og fossilfri energi. Her giver det ikke samme mening og miljøfordel at sætte høje mål for genanvendelsen.

Så den største genanvendelsesprocent giver ikke nødvendigvis den største miljøfordel. Ressourceplanen bør derfor også tage stilling til hvilke ressourcer der er størst miljøfordel og bedst økonomi i at sætte ind over for.

Helt galt bliver det hvis kommuners og selskabers affaldshåndtering bliver styret af at skulle opnå kvantitative målsætninger om genanvendelse i stedet for fx at forebygge affald. Genanvendelsesmål skal være et middel til optimal affaldshåndtering. Affaldshåndteringen skal IKKE være et middel til at opfylde kvantitative målsætninger om genanvendelse.

Vi ser nu frem til regeringens kommende strategi for affaldsforebyggelse og ressourceeffektivitet

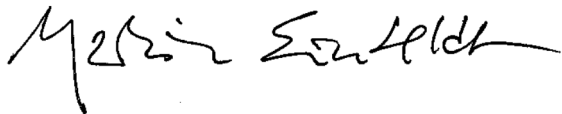
Dér forventer vi at finde ressourcestrategiens kobling til den helt store ressourcevision, nemlig et fossilfrit Danmark:

Et fossilfrit samfund skaber ikke affald. Udtjente produkter er i stedet en ressource der både kan bruges til genbrug og til vedvarende, fossilfri og forsynings sikker energi.

Et fossilfrit Danmark må bygge på fossilfrie råstoffer, typisk træ og andet plantestof, i stedet for plast, stål, aluminium, glas, beton og andre olie-, metal- og stenprodukter.

Vi ser frem til regeringens konkretisering af denne vision i byggeriet, i hverdagsprodukter og overalt hvor plantestof kan erstatte fossile og fossilt baserede råstoffer - med alle de affaldshåndterings-, miljø-, klima- og forsynings sikkerhedsfordele det medfører.

Med venlig hilsen

Martin Einfeldt

From: Lisbet Hagelund
Sent: 28-01-2014 18:35:48
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse; Justesen, Jette Skaarup
Subject: MST-770-00019 Høringssvar vedrørende udkast til ressourceplanen for affaldshåndtering

Miljøstyrelsen
Jord og Affald
Att.: Jette Skaarup Justesen

mst@mst.dk; jesju@mst.dk
Deres ref.: MST-770-00019

Vor ref.:

Dato: 28.01.2014

Høringssvar vedrørende udkast til ressourceplanen for affaldshåndtering

Ressourceplanen understøtter ressourcestrategiens vigtige og rigtigt øgede fokus på en bevarelse af affaldets materialeværdi, og Dansk Transport og Logistik (DTL) støtter til fulde ressourceplanens intentioner. Samtidig ønskes en grøn omstilling af affaldssektoren – en omstilling, der allerede er initieret og understøttet af de regelændringer, der fandt sted i 2010, hvor private virksomheder fik bedre mulighed for at udbyde indsamlings- og forbehandlingsmetoder. Det er DTLs forståelse, at der efter disse regelændringer er sket en vis positiv innovation i indsamlingsmarkedet, og at Danmark derfor – og i særdeleshed med den ventede markedsgørelse af forbrændingsområdet – er vel på vej mod en bedre udnyttelse af ressourcerne: Innovationsraten stiger med antal deltagere i markedet.

DTL konstaterer, at ressourceplanen i høj grad skal gennemføres ved kommunernes etablering af ordninger, som er baseret på "hvilen-i-sig-selv", og at tilgangen til en etablering af flere og bedre ordninger er at løse holdningsmæssige barrierer og tekniske indsamlingsmæssige udfordringer. Modsvarende er der i planen et lille fokus på en vurdering af, hvilke materialer, der reelt kan afsættes og dét til en rimelig oparbejdningspris – på denne måde sikres ikke nødvendigvis økonomisk rentable ordninger.

I samme tråd er der ikke overvejelser om, hvorledes nye danske niche-oparbejdningsmetoder skal initieres; dvs. hvorledes nye grønne vækstpotentialer initieres - en innovationsproces, der i øvrigt spiller ringe samme med, at kommunerne har en så central rolle i ressourceplanen, som tilfældet er.

Indsamling og genanvendelse i Danmark er i forvejen trængt i det hele taget, og særligt på et tidspunkt, hvor forbrændingsprisen er faldet. Således skal der gøres nogle nærmere overvejelser om hvilke incitamenter, der skal ligge til grund for, at affaldsproducenterne - husholdninger og erhverv – bortskaffer deres affald til genanvendelser/materialenyttiggørelse i stedet for forbrænding.

Ovenstående betyder også, at der er behov for en effektiv kontrol med de etablerede ordninger.

DTL anbefaler, at ressourceplanen effektivt går ind og ser på potentialet ved sorteringsanlæg. Sorteringsanlæggene er effektive og repræsenterer store værdier, ligesom de har et stort potentiale i forhold til mere finmasket sortering end hvad der kan ske lokalt.

Med venlig hilsen

Lisbet Hagelund
Dansk Transport og Logistik
Grønningen 17 • Postboks 2250 • 1019 København K • www.dtl.eu
Telf. 70 15 95 00 • Telf. dir. 20 99 82 71

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
Att.: mst@mst.dk

Skanderborg, den 28. januar 2014
JPL

DANVA hørings svar på udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering – jeres J.nr. MST-770-00019

Ressourceplanen er et godt initiativ og DANVA mener, vandsektoren har en væsentlig rolle. Der er et stort uudnyttet potentiale her. Det gælder både udnyttelse af næringsstoffer (herunder fosfor og kulstof), udnyttelse af varme fra både spildevand og rent vand og produktion af mere ædle energiformer (for eksempel produktion af el og biobrændstof fra spildevandsslam). Vi skal i fremtiden betragte renseanlæg ud fra en mere helhedsorienteret ressourcetankegang under hensyn til både samfundsøkonomi og miljø og bevæge os væk fra silotænkning. Fremtidens renseanlæg skal ud over at producere rent vand også være nettoproducenter af energi.

På det mere konkrete niveau mener DANVA, at planen mangler: 1. Initiativer til at fjerne økonomiske og juridiske barrierer for vandselskabers udnyttelse af fosfor fra spildevandsslam samt 2. Initiativer til at fremme udnyttelse af ledig kapacitet i renseanlæg til at trække ressourcer ud af organisk affald.

1. Initiativer til at fjerne økonomiske og juridiske barrierer for vandselskabers udnyttelse af fosfor fra spildevandsslam

Ifølge udkastets afsnit 8 findes det største potentiale for yderligere udnyttelse af fosfor i spildevandsslam, da der i dag ikke sker en udnyttelse af fosforen i det spildevandsslam, der forbrændes. Side 67 - 68 er nævnt en række initiativer, der skal gennemføres med henblik på en mulig fremtidig udnyttelse af fosfor fra slamasken. DANVA undrer sig over, at der ikke er taget initiativer til at fjerne økonomiske og juridiske barrierer. Særligt når det på side 67 nævnes, at den nuværende prisloftsregulering af vandselskaberne er hæmmende for vandselskabernes økonomiske og juridiske muligheder for fosforudnyttelse. I høringsvaret fra Vores Rens (tidligere Spildevandscenter Avedøre og Lynettefællesskabet), er der givet konkrete eksempler på den hæmmende effekt af prisloftsreguleringen. Det er et ambitiøst mål at øge genanvendelse af fosfor i spildevandsslam fra 50 – 55 % til 80 % i 2018, jævnfør side 67 i udkastet. Hvis dette mål skal indfris, er det afgørende at gøre op med de juridiske/økonomiske barrierer, der er for fosforudnyttelse for vandselskaberne. Derfor bør der være initiativer herom i planen. Udmøntningen af disse initiativer kunne passende indgå i opfølgningen på den igangværende evaluering af vandsektorloven. En sidste bemærkning til de foreslåede initiativer er, at de kun lægger op til udnyttelse af fosfor fra asken. Det er også vigtigt med initiativer, der kan vi-

Side 1 af 2

se potentialer ved udvinding af fosfor på anden vis end fra asken. For eksempel anvender Aarhus Vand en teknologi til udfældning af fosfor fra rejeftvandet fra slamafvanding.

2. Initiativer til at fremme udnyttelse af ledig kapacitet i renseanlæg til at trække ressourcer ud af organisk affald

Der bliver på side 31 i udkastet nævnt en række fordele ved at indsamle det organiske affald fra dagrenovation og behandle det på især biogasanlæg. Selv om det ikke fremgår af udkastet, gælder disse fordele også de biogasanlæg/rådnetanke, der findes på vandselskabers renseanlæg over hele landet. Der er på mange renseanlæg ledig kapacitet på biogasanlæg/rådnetanke, der med fordel kunne bruges til at trække ressourcer ud af organisk affald. Det er demonstreret, at det kan lade sig gøre af blandt andet Billund Vand A/S – se bilag - som på dette område er blandt de førende i landet. Her er der dog også juridiske barrierer, idet det gældende regelgrundlag for vandsektoren betyder, at vandselskaber ikke må behandle affald – men kun spildevand - på deres renseanlæg. Affaldsbehandling skal ske i selvstændige selskaber og der må ikke overføres overskud fra affaldsområdet til vandområdet. Det er DANVAs opfattelse, at tilpasning af reglerne på dette punkt vil gøre det attraktivt for flere vandselskaber at behandle visse typer organisk affald og dermed realisere de økonomiske fordele, der kan være for både vandselskaber og for samfundet. Dette kunne nævnes i planen og udmøntes i opfølgningen på den igangværende evaluering af vandsektorloven, men en tilpasning af reglerne på energiområdet vil også være nødvendig.

Bilag: 2014.01.28 - Beregningseksempel på energiproduktion af organisk affald fra Billund Vand

Med venlig hilsen

Carl-Emil Larsen
DANVA

Bilag: Beregningseksempel på energiproduktion af organisk affald fra Billund Vand

I Billund Vand har vi 17 års erfaring i at drive et anlæg til modtagelse, neddeling og opblanding af kildesorteret organisk affald fra husholdninger i spildevandsslam..

Ved at overføre vores erfaringer til et tænkt eksempel med runde tal kan læseren for sig selv op- og nedskælere til en hvilken som helst størrelse.

Hvis man forestiller sig et område med 100.000 indbyggere og ingen industrispildevand, men man tager imod kildesorteret husholdningsaffald til bioforgasning i en eksisterende rådnetank, kan man opstille et regnestykke, der viser fordelene ved at landets renseanlæg indrettes til at modtage dette affald som supplement til energiproduktionen på renseanlægget.

Det antages, at de 100.000 indbyggere leverer 100.000 PE i organisk stof til renseanlægget. Det giver en årlig slamproduktion på ca. 100.000 tons med 6 % SS. Kildesorteret husholdningsaffald fra de samme borgere vil give en årlig mængde på ca. 6.500 tons eller 30 % SS og en rumvægt på ca. 0,6 ton/m³ det vil ca. 11.000 m³. Det medfører, at der tilsyneladende er behov for ekstra hydraulisk kapacitet på 10 %. Men ved opblanding af husholdningsaffaldet i slam som mest består af vand, vil husholdningsaffaldet grundet dets porøsitet suge en del af vandindholdet ud af slammet, uden at affaldets rumfang forøges. Derved reduceres behovet for ekstra hydraulisk kapacitet til kun ca. 5 %.

Mange renseanlæg har hydraulisk kapacitet til også at behandle kildesorteret husholdningsaffald og dette kan øge biogasproduktionen væsentligt. Det er heller ikke usædvanligt, at slammet er meget tyndt – dvs. med lavt SS. Der er eksempler på at slammet til rådnetanken kun indeholder 1 – 2 % SS. Disse steder vil det være let at få plads til kildesorteret husholdningsaffald.

I det tilfælde at det indpumpede spildevandsslam er tyndt, er der god fornuft i at tilføre suspenderet stof i form af kildesorteret husholdningsaffald. Det er vores erfaring, at der kan fyldes op, så der er 7 % SS i indpumpet slam.

Hvis der i ovennævnte eksempel produceres den samme slammængde, men med mindre SS indhold kan der tilføjes 1.000 tons SS fra husholdningsaffald svarende til at øge SS indholdet med én procent. Det svarer til ca. 3.000 tons husholdningsaffald.

Pr. 3000 tons husholdningsaffald kan der potentielt produceres 500 – 600 tons biogas med en andel på 65 % metangas svarende til ca. 450.000 – 500.000 m³n biogas med en der kan afsættes med en værdi på ca. 3,3 kr./ m³n. Investeringen i forbehandling som i Grindsted til en ikke landbrugsløsning vil være under 10 mio. kr. Ved en landbrugsløsning på det afvandede slam kræves der hygiejniserings i henhold til slambeholdtørelsen. Der vil omkostningen være lidt over 10 mio. kr. Så hvor der er en lille smule overskudskapa-

citet, er der gode perspektiver i at lade den organiske del af husholdningsaffaldet behandle i rådnetanke på renseanlæggene. Bruttoindkomsten vil i dette tilfælde være ca. 1,7 - 2 mio. kr./år ved energisalg. Driftsomkostningerne for modtagedelen er ca. en tredjedel.

Hvis der aftales en pris med kommunen for at modtage det kildesorterede affald, er prisniveauet normalt max. 300 - 400 kr./ ton altså yderligere 2 mio. kr. /år i bruttoindkomst.

De økonomiske balancer kan angives i tilbagebetalingstider der ligger mellem 4 – 6 år i ovenstående eksempel med en eksisterende rådnetank med lidt overskudskapacitet. På baggrund af egne erfaringer estimerer Billund Vand, at på landsplan kan modtagelse af kildesorteret husholdningsaffald på landets renseanlæg tilføre spildevandssektoren ekstra 2 mia. kr. pr. år.

For flere oplysninger – kontakt Bjarne Bro (tlf.: 7650 2705, e-mail: bb@billundvand.dk) hos Billund Vand.

From: Christian Ege Jørgensen
Sent: 28-01-2014 14:49:47
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse; Justesen, Jette Skaarup
Cc: Vagn Jelsø
Subject: VS: høringssvar Ressourceplan for affaldshåndtering - frist 28. januar 2014
Attachments: høringssvar-ress-plan_2.docx

Til Miljøstyrelsen

Vedlagt høringssvar fra Det Økologiske Råd samt Forbrugerrådet Tænk

De bedste hilsner

Best Regards

28. januar 2014

Hørings svar på regeringens ressourceplan

I Det Økologiske Råd og Forbrugerrådet glæder vi os over det momentum mod øget genanvendelse, der er skabt ifm. Ressourcestrategien og –planen. Det er også tiltrængt, idet Danmark på dette felt er bagefter vores nabolande, og vi er kun nr. 8 blandt EU-landene.

Det er godt at få fastslået, at genanvendelse miljømæssigt er at foretrække frem for forbrænding, herunder at udnyttelse af organisk affald fra husholdninger og erhverv til biogas og jordforbedringsmiddel er bedre end forbrænding. Vi støtter også, at der sker en højnelse af kvaliteten i genbrugsmaterialer ud fra bygge- og anlægsaffald – også selv om dette medfører en lidt lavere genanvendelses-procent.

Vi har dog vores tvivl om, hvorvidt målene kan gennemføres via frivillige virkemidler, som der lægges op til, og med en støtte på kun 50 mio. kr/år over 4 år. Vi støtter forslagene i høringssvaret fra Danmarks Naturfredningsforening om at

- der skal sættes på et mindre antal metoder til kildeopdelt indsamling – dvs. den annoncerede metodefrihed for kommunerne må ikke føre til 98 forskellige systemer
- der skal være bedre metoder til at måle genanvendelses-%er i kommunerne
- det bør præciseres, at der skal stærke argumenter til for at fravige affaldshierarkiet.

Der vil utvivlsomt komme et pres i retning af at produktionen af fjernvarme fra byernes affaldsforbrændingsanlæg ikke må sænkes. Svaret må her være, at der skal sættes på andre kilder til fjernvarmeproduktion, herunder sol, geotermi og industriel overskudsvarme.

Organisk affald og biogas: Der er flere grunde til at sætte på dette. Der er brug for mere fast organisk affald til at hæve tørstofindholdet i gylle til biogasanlæg – og vi skal undgå den ikke-bæredygtige brug af majs hertil. Der er brug for at returnere kulstof til jorden, specielt i husdyrfattige egne. Vi skal også recirkulere fosforressourcerne, og problemet med udtømning af fosforreserverne er endnu værre, end det i dag fremstilles – med udtømning inden for 50-100 år. Det skyldes, at de største forekomster af råfosfat – i Nordafrika – ikke kan overholde de nordiske landes grænseværdi for cadmium – og der findes endnu ikke teknologi til at fjerne cadmium fra råfosfat. Man har blot kalkuleret med, at andre lande ikke stillede samme krav til cadmium. Men nu er EU på vej med en lignende grænseværdi for cadmium. Der er brug for en bedre fordeling af både fosfor og kulstof i gyllen. Det kan bl.a. ske ved at kombinere biogas med gylleseparering, hvor den tykke fraktion – som indeholder hovedparten af både fosfor og kulstof – kan transporteres over større afstande end rå gylle. For at sætte skub i denne udvikling bør der varsles et forbud mod køb af fosfor-handelsgødning – eller en høj prohibitiv afgift på dette – med en passende tidsfrist, f.eks. i 2020.

Planen har fokus på at udvinde fosfor fra slammaske, men vi savner en præcisering af affaldshierarkiet – altså at hvis slammet overholder slambekendtgørelsens kvalitetskrav bør det genanvendes direkte til jordbrugsformål. Kun slam der ikke overholder bekendtgørelsens krav bør brændes, og så skal man selvfølgelig sørge for at få fosforen ud.

Der mangler fokus på synergieffekterne mellem udsortering af det organiske affald til biogas – hvilket i sig selv øger genanvendelsen – og den mulighed det skaber for en højere genanvendelse af de tørre fraktioner i en højere kvalitet, når disse ikke er forurenede med organisk affald.

Planen angiver initiativer vedrørende organisk husholdningsaffald og slam, men vi savner initiativer vedrørende organisk industriaffald. Vi er klar over at en stor del af dette allerede genanvendes, bl.a. i biogasanlæg, men en vurdering fra Econet peger på en betydelig mængde – 800-1800 t - som ikke genanvendes i dag.

Kemikaliepolitik: Ressourcestrategien skal følges af en skrap kemikaliepolitik mhp. at undgå forurening af ressourcekredsløbet. Kemikaliepolitikken styres i vidt omfang af EU, men Danmark har handlemuligheder, som kunne udnyttes mere – f.eks. ved

- at stille flere kemikaliekrav som led i offentlig grøn indkøbspolitik
- at lægge grønne afgifter på udvalgte farlige kemikalier, ligesom man i dag har det på ftalater. Samtidig bør ftalat-afgiften forhøjes
- yderligere fremme af miljømærkede produkter
- strammere kontrol med import fra ikke-EU-lande.

Produkter med CFC og HCFC: Disse produkter skal indsamles separat, f.eks. ældre isolerede fjernvarmerør. Her lægger planen op til yderligere undersøgelser. Men vi mener at dette er tilstrækkelig kortlagt til at man kan skride til handling. Det fremgår, at problemet topper i 2018, så det er de nærmeste år der skal handles.

Elektronikaffald: Det er et vigtigt skridt at hæve målet for separat indsamling/genanvendelse til 65%. Der skal samtidig være bedre kontrol med at elektronikaffald ikke eksporteres til ulande.

Men målet om at hæve indsamlingen af genopladelige batterier hæves fra 47 til 55% i 2018 er ikke nok. Der bør laves pantordninger for de farligste produkter og dem med flest essentielle stoffer (sjældne jordarter). Det gælder f.eks. genopladelige batterier og mobiltelefoner. Pantordningen skal også omfatte produkter, som i dag er i omløb.

Også genanvendelsen af *shredder-affald* bør øges, idet krav om separering ved autoophug skal øges. Der mangler en indsats over for farligt affald – det nævnes i de indledende afsnit, men der mangler initiativer.

Forsyningsikkerhedsafgiften (FSA): Planen om ifm. gennemførelsen af FSA at fjerne forbrændingsafgiften på organisk affald, herunder papir, pap og træ, bør droppes, idet det vil mindske incitamentet til at genanvende frem for at forbrænde. Vi frygter det vil føre til øget forbrænding i perioder med lave råvarepriser. Den tænkepause der er opstået ifm. problemerne med brændeafgiften som led i FSA, bør benyttes til at ændre beslutningen om at droppe forbrændingsafgiften.

Resumé

- Der skal sættes på alternative kilder til fjernvarmeproduktion, herunder sol, geotermi og industriel overskudsvarme, i takt med at der sendes mindre affald til forbrænding.

- Problemet med udtømmning af fosforreserverne er endnu værre, end det i dag fremstilles, idet de største forekomster af råfosfat ikke kan overholde de nordiske landes grænseværdi for cadmium
- Mhp. at sikre en bedre geografisk fordeling af husdyrgødningen, f.eks. ved brug af gylleseparering, bør der varsles et forbud mod køb af fosfor-handelsgødning – eller en høj prohibitiv afgift på dette – med en passende tidsfrist, f.eks. i 2020
- Ressourcestrategien skal følges af en skrap kemikaliepolitik mhp. at undgå forurening af ressourcekredsløbet. Danmark skal udnytte de handlemuligheder vi har til at supplere EU-lovgivningen
- Produkter med CFC og HCFC skal indsamles separat, f.eks. ældre isolerede fjernvarmerør. Planen foreslår yderligere undersøgelser – men nu er det tid til handling
- Der skal være bedre kontrol med at elektronikaffald ikke eksporteres til ulande
- Der bør laves pantordninger for de farligste produkter og dem med flest essentielle stoffer, f.eks. genopladelige batterier og mobiltelefoner
- Planen om ifm. gennemførelsen af Forsyningsikkerhedsafgiften at fjerne forbrændingsafgiften på organisk affald, herunder papir og træ, bør droppes.

Vicedirektør Vagn Jelsø
Forbrugerrådet Tænk

Sekretariatsleder Christian Ege
Det Økologiske Råd

From: Svend-Erik Jepsen
Sent: 28-01-2014 15:29:08
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Justesen, Jette Skaarup; Nielsen, Lone Lykke
Subject: høringssvar på Ressourceplan for affaldshåndtering MST. 770-00019
Attachments: [Ressourceplan-2014-01-28.pdf](#)

Hermed fremsendes DI's høringssvar på ressourceplanen.

Vi står naturligvis til rådighed for en nærmere drøftelse eller uddybning af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Svend-Erik Jepsen
Chefkonsulent

(+45) 3377 3685
(+45) 2949 4407 (Mobile)
sej@di.dk
di.dk

[Dansk Industri](#)

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

Høring af udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering

Miljøstyrelsen har den 26. november 2013 sendt udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering i høring med frist den 28. januar 2014.

Overordnet bemærker DI, at planen flugter fint med de udmeldinger, der fremgår af regeringens strategi ”Danmark uden affald” fra oktober 2013. Grundlæggende er DI enig i den overordnede linje, at vi skal genbruge de ressourcer, der er taget i anvendelse, hvor det miljømæssigt og økonomisk giver mening.

Derfor mener DI, at der er behov for endnu mere fokus på vurdering af effekterne af forskellige disponeringsveje for en given affaldsfraktion. Det er vigtigt, at beslutninger på affaldsområdet træffes på et oplyst grundlag, hvor forudsætningerne for bagvedliggende livscyklus og miljøøkonomiske beregninger er transparente og accepterede af branchen generelt. DI støtter derfor, at der som nævnt på side 29 er indgået et længerevarende samarbejde med DTU Miljø om at udvikle LCA-værktøjet EASETECH.

Hovedparten af DI's medlemmer er affaldsproducerende virksomheder, for hvem enkel, ressourcerigtig og billig affaldshåndtering er vigtig. Derfor er det vigtigt at erkende og forholde sig til, at ikke alt genanvendelse er bedre end alternativet, som typisk er affaldsforbrænding med høj udnyttelse af energiindholdet til el og varme, og forskellene i miljøperformance kan være små. Derfor er LCA og miljøøkonomiske analyser vigtige som beslutningsværktøj.

Ligeledes bemærker DI, at Ressourceplanen kun i begrænset omfang indeholder konkrete mål, samt at planens initiativer forventes opnået i et samarbejde med kommuner, virksomheder og brancher. DI og DI's medlemmer indgår gerne i dette arbejde med at finde og udvikle initiativerne, så de såvel miljømæssigt som økonomisk indrettes så de giver optimal effekt. Det er dog uklart, hvordan Miljøstyrelsen er nået frem til de forventede effekter af de forskellige initiativer, og hvordan det er styrelsens intention af sikre opnåelsen af målene.

For husholdningsaffald opstilles et mål på minimum 50 pct. genanvendelse i 2022, men det overlades i vidt omfang til kommunerne og de fælleskommunale selskaber at udvikle og implementere ordninger, der sikrer dette mål. Efter DI's mening er det et misforstået hensyn til det kommunale selvstyre. For DI's medlemmer med afdelinger i mange kommuner, kan det således være nødvendigt at forholde sig til forskellige sorteringskriterier for det dagrenovationslignende affald (og skrive dette ind i sin miljøpolitik efter f.eks. ISO 14.000), det kan være sorteringskriterier, så der i en kommune er 3 beholdere, 4 i en anden og 4 i en tredje, men med en anden sorteringsvejledning. Det fremmer hverken miljøet, effektivitet eller en ressourceeffektiv håndtering.

På elektronikområdet opstilles krav, der flugter med WEEE-direktivet, bortset fra en højere ambition for indsamling af WEEE fra husholdninger, hvor Miljøministeriet vælger at opstille højere ambitioner end direktivet foreskriver. DI undrer sig over denne udmelding, særligt i betragtning af at projektet "Hvor bliver elektronikaffaldet af" fortsat ikke er offentliggjort. I tidligere udkast af projektrapporten har den primært forholdt sig til fremtidige initiativer til at forøge indsamlingen, og ikke de konstaterede registrerings problemer. Derudover støtter DI de igangsatte initiativer på området. DI finder, at stimulering af et marked for sekundære produkter skal ske på europæisk plan.

DI er enig i, at kvaliteten i genanvendelse af bygge- og anlægsaffald er vigtig. Det er væsentligt, at genanvendelse sker på konkurrencedygtige og markedsmæssige vilkår. Byggematerialer handles på det europæiske marked, derfor er det vigtigt, at der sikres fri bevægelighed for varerne, og at genanvendte materialer sidestilles nye produkter.

DI vil fremhæve, at der er en række rammevilkår for affaldsbranchen, der er uafklarede, og som i gennem mange år har skabt usikkerhed i branchen. Det hæmmer såvel investeringslyst som innovation. DI skal derfor opfordre til, at der hurtigst muligt skabes klarhed omkring:

- affaldsforbrændingssektorens fremtidige organisering
- at der sker en evaluering af affaldssektorens organisering fase I
- en afklaring af, hvordan den fremtidige afgiftsstruktur bliver indrettet, særligt forsyningssikkerhedsafgiftens indvirkning på affaldssektoren.

En afklaring af disse grundlæggende rammer vil være med til at skabe grobund for mål og sigtelinjer i den ambitiøse ressourceplan. Stabile rammevilkår med en vis tidshorisont er helt afgørende for investeringer i det udstyr og teknologi, der skal anvendes til at indfri ambitionen om bedre og mere værdifuld udnyttelse af affaldet.

Afslutningsvis skal vi bemærke, at Ressourceplanen for affaldshåndtering ikke udover denne høring skal behandles af Folketinget eller dets miljøudvalg. Dansk Industri finder det derfor centralt, at miljøministeren, Miljøministeriet og Miljøstyrelsen fortsat i den kommende implementeringsproces sikrer en bred aktørinddragelse. Det er vigtigt, at både praktiske og pragmatiske erfaringer fra industrien inddrages i den videre implementeringsproces. Ligeledes er det vigtigt, at Ressourceplanens implementering understøtter skabelsen af grønne job og eksport.

DI står naturligvis til rådighed for en uddybning af dette høringssvar, og vi ser frem til det videre arbejde med Ressourceplanen.

Med venlig hilsen

Svend-Erik Jepsen

From: Marie Bruun Nielsen
Sent: 28-01-2014 16:00:43
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: DI Byg hørings svar på udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering
Attachments: [DI Bygs hørings svar, Udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering, 28.01.2014.pdf](#)

Hermed DI Bygs hørings svar på udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering.

Med venlig hilsen

Marie Bruun Nielsen
Konsulent

(+45) 3377 3804
(+45) 2083 5079 (Mobile)
mabn@di.dk
byg.di.dk

Dansk Industri

DI er flyttet tilbage til
Rådhuspladsen i det nye
Industriens Hus

[SE MERE OM DI'S NYE HUS HER](#)

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

Federation of Danish Building Industries

Høring af udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering

DI Byg takker for muligheden for at svare på udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering.

DI Byg er enig i, at affald skal genanvendes, hvor det miljømæssigt, samfundsøkonomisk og erhvervsøkonomisk giver mening. Helt generelt efterspørger DI Byg dog, at der tages stilling til selve ressourcedrøftelsen med hensyn til status på ressource manglen og ageren på baggrund heraf.

DI Byg er enig i, at kvaliteten i genanvendelse af bygge- og anlægsaffald er vigtig, da det for aftagerne af ressourcerne er vigtigt, at ressourcerne er af tilstrækkelig kvalitet.

Markedsgørelse er afgørende for øget eller fornyet genanvendelse af ressourcer. Genanvendelse skal derfor ske på konkurrencedygtige og markedsmæssige vilkår, og der skal sikres fri bevægelighed for materialerne. Byggematerialer handles på det europæiske marked med Tyskland, Sverige, England og Norge som de største eksportmarkeder. For den sidste 12-måneders periode har eksporten været på 112 mia. kr. og importen på 74 mia. kr. Derfor er det også nødvendigt at Miljøstyrelsen tager stilling til, hvor genanvendte byggematerialer bliver udfordret af gældende lovgivning.

DI Byg er generelt imod danske særregler. Genanvendte materialer skal kunne sidestilles med nye produkter. Derfor skal de genanvendte materialer kunne opnå CE-mærkning og også leve op til kravene i bygningsreglementet.

I ressourceplanen nævnes flere forslag til genanvendelse af konkrete byggematerialer såsom tagpap, teglmursten, beton, imprægneret træ og asfalt. DI Byg finder det uklart, hvorledes netop disse materialer er udvalgt.

DI Byg står til rådighed for uddybning af høringssvaret og henviser i øvrigt til DI's høringssvar.

Med venlig hilsen

Marie Bruun Nielsen

From: Johnny Bøwig
Sent: 27-01-2014 08:39:50
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: Høringssvar vedrørende Ressourceplanen MST – 770-00019
Attachments: Høringssvar Ressourceplan 2013 - 2018-DPA-System.pdf

Til Miljøstyrelsen

Herved fremsendes høringssvar vedrørende Ressourceplanen.

Med venlig hilsen
Johnny Bøwig
Direktør
DPA-System
DPA: Dansk Producentansvar
Vesterbrogade 6D, 4.
DK-1780 København V
E-mail: job@dpa-system.dk
Tlf.: (+45) 3377 9192
www.dpa-system.dk

[Tilmeld dig DPA-Systems nyhedsbrev](#)

DPA-System (Dansk Producentansvars-System) er den organisation, der er oprettet i medfør af Miljøbeskyttelsesloven til at administrere reglerne om producentansvar for produktgrupperne elektrisk og elektronisk udstyr, batterier og akkumulatorer og udtjente biler. DPA-System har til formål at sikre driften af de nationale producentregistre, samt at udforme og administrere en enkel og retfærdig producentansvarsordning for de berørte markedsaktører.

Denne e-mail og evt. vedhæftede filer må kun anvendes af den af DPA-System tilsigtede modtager, og kan indeholde fortrolige informationer, som kan være særligt beskyttet ved lov. Hvis du ikke er den rette modtager, bedes du venligst straks kontakte afsenderen via e-mail og derefter destruere alle kopier af e-mailen og evt. vedhæftede filer. Enhver uautoriseret anvendelse, herunder læsning, kopiering, offentliggørelse eller distribution af denne e-mail eller evt. vedhæftede filer er forbudt. DPA-System påtager sig intet ansvar for uautoriseret adgang til og ændring af indholdet af denne e-mail eller evt. vedhæftede filer.

Miljøstyrelsen

mst@mst.dk

Journalnummer: MST – 770-00019

Dansk Producentansvarssystem
Vesterbrogade 6 D, 4.
DK-1780 København V
Tel: (+45) 3377 9191
www.dpa-system.dk
CVR nr. 29028842

24. januar 2014

Hørings svar – Udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering

Dansk Producent Ansvars-System (DPA-System) vil i egenskab af systemadministrator og registermyndighed på producentansvarsområdet takke Miljøministeriet for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering (herefter benævnt Ressourceplanen).

Indhold

Indledning.....	2
Generelle bemærkninger	3
Målsætninger, partnerskaber og incitamenter	3
Evaluering i 2016	3
Afsnit 3 i Ressourceplanen, "Status"	3
Indsamling af data	3
Organisering og regulering af affaldssektoren	4
Afsnit 4 i Ressourceplanen, "Ressourcepolitik"	5
Vidensopbygning	5
Afsnit 6 i Ressourceplanen, "Mere genanvendelse af elektronikaffald og shredderaffald"	5
Kortlægning af affaldsflows.....	5
Indsamling og incitamentsstruktur.....	5
Strukturelle barrierer.....	6

Indledning

Ressourceplanen skal, hvad angår producentansvaret for elektrisk udstyr (WEEE), batterier og akkumulatorer (BAT) og udtjente biler (ELV), afspejle en målsætning om at realisere en grøn økonomi, bl.a. med særligt fokus på:

1. Forøgelse af indsamlingen af affald fra elektronik, udtjente batterier og udtjente biler.
2. Forøgelse af genanvendelsen og udnyttelsen af ressourcerne fra ovennævnte affaldsfraktioner.

I Ressourceplanen er der angivet en lang række midler og metoder til at nå målsætningerne. Flere af de angivne metoder er centreret om at skabe partnerskaber mellem (ressource-) sektorens aktører. Partnerskabsidéen bygger på, at der blandt sektorens aktører er en fælles interesse i at forøge sektorens samlede ydelse og præstation.

Det fremgår af Ressourceplanen, at der i den nuværende struktur for ressourcesektoren mangler de nødvendige incitamenter, for at realisere målsætningerne i planen. Endvidere peges der på en række barrierer, der modvirker effektiv indsamling og ressourceudnyttelse af udtjent elektronisk udstyr og batterier. Planen kan læses sådan, at der på den ene side er en række strukturelle barrierer, der hæmmer ressourceudnyttelsen, mens der samtidig er behov for at etablere en række nye incitamenter for, at sektorens aktører i fællesskab kan fremme ressourceudnyttelsen.

DPA-Systems høringssvar er særligt relateret til omtalte barrierer og incitamenter. I det, at datagrundlaget ses som essentielt for at kunne realisere planens målsætninger, har DPA-System som administrator og databehandler af producentansvarsregisteret, især fokus på at kommentere på områder, hvor der er behov for et forbedret datagrundlag.

Høringssvaret fra DPA-System indledes med generelle bemærkninger til Ressourceplanen. Dernæst findes kommentarer og synspunkter til tre konkrete afsnit (3, 4 og 6) i Ressourceplanen, som vedrører producentansvar for elektrisk og elektronisk udstyr, batterier og biler. Det drejer sig om følgende afsnit:

Afsnit 3: Status

Afsnit 4: Ressourcepolitik

Afsnit 6: Mere genanvendelse af elektronikaffald og shredderaffald

Generelle bemærkninger

Målsætninger, partnerskaber og incitamenter

Målsætningerne i Ressourceplanen skal hovedsageligt nås ved at skabe partnerskaber og strategisk samarbejde mellem producenter, affaldssektorens aktører, og som noget nyt - med aktører helt udenfor den traditionelle affaldssektor, fx automations- og teknologivirksomheder. Sidstnævnte virksomheder er nævnt med henblik på at bidrage med teknologi og metoder til at øge effektiviteten af forbehandlingen af affaldsfraktionerne. DPA-System hilser disse nye initiativer velkommen, da nye aktører kan bidrage med nye synsvinkler og idéer.

Mange initiativer i planen er afhængig af, at der kan skabes tilstrækkelige incitamenter for de enkelte aktører i sektoren. Incitamenterne skal aktivt medvirke til at fremme en effektivisering af indsamling og ressourceudnyttelse. DPA-System mener, at behovet for incitamenter medfører, at der sideløbende udestår et nødvendigt paradigmeskift i lovgivningen. Lovgivningen skal udvikles fra at være en affaldslovgivning til en regulering af en værdibaseret ressourceindustri. Den nuværende regulering mangler både incitamenter til at forøge indsamlingen af affaldet og øge kvaliteten i udvindingen af ressourcerne, herunder især at udvikle og designe produkter med henblik på en nem adgang til senere at kunne genvinde de værdifulde ressourcer i produkterne. Målsætningerne i Ressourceplanen må derfor forudsætte, at den reelle lovgivning på området følger med.

Evaluerings i 2016

Det fremgår af Ressourceplanen, at der skal ske en evaluering af effekten af initiativerne i 2016. Dette hilses velkommen. Ved implementering af producentansvaret for elektrisk udstyr, batterier og udtjente biler blev der ikke indarbejdet et krav om en senere evaluering. Det har betydet, at uhensigtsmæssigheder i struktur og regulering, i forhold til producentansvaret, ikke systematisk er blevet identificeret, dokumenteret og afhjulpet. Disse uhensigtsmæssigheder er formentlig årsagen til, at Danmark har tabt lidt af den tidligere kadence i forhold til dokumenteret indsamling og genanvendelse.

Afsnit 3 i Ressourceplanen, "Status"

Indsamling af data

Opgørelsen af mængderne på affaldsområdet er primært baseret på data fra Affaldsdatasystemet (ADS). For elektronik og batteriers vedkommende suppleret af elektronik og batteristatistikken (WEEE og BAT Statistik), som hvert år udgives af DPA-System.

Det er velkendt, at en del af de data som findes i ADS opfattes som mangelfulde, hvilket også indirekte fremgår af afsnit 3.1 i Ressourceplanen. Det gælder yderligere, at statistikken fra DPA-System kun indeholder en delmængde af de data, der er nødvendige for at give det komplette billede af mængderne af markedsført, indsamlet og behandlet elektronik og batterier i Danmark. Det inkomplette datagrundlag beror på, at det jf. Elektronikaffalds- og batteribekendtgørelserne, kun er muligt for DPA-System at modtage data fra et begrænset antal af de producentansvarsaffalds-flows, der reelt findes i Danmark.

Hvad angår opgørelsen for biler (ELV) er hovedproblemet formentlig, at der ikke er skabt et samlet datagrundlag for markedsføring, indsamling og behandling af de udtjente biler. Dataindsamlingen er fordelt på mange instanser, hvorfra visse data ikke er tilgængelige. Derfor er det svært, at foretage en samlet

vurdering af effekten af producentansvaret for udtjente biler. Det antages, at det også er grunden til, at Ressourceplanen ikke indeholder en fyldestgørende status og mangler målsætninger for området.

Ressourceplanen indeholder i afsnit 3.3.1. summariske beskrivelser af dækordningen og ordningen for spildolie. Der foreligger dog ikke en beskrivelse af områdernes bidrag til ressourcegenanvendelsen, og ej heller angives der målsætninger for området. Det antages, at der er et potentiale for optimering af den administration, der driver ordningerne, herunder optimering af genanvendelsen og udnyttelsen af ressourcerne. Områderne fremstår ikke transparente, hvorfor der ikke er mulighed for at bedømme, hvor optimeringspotentialet findes. Det kan undre, at områderne er omtalt i Ressourceplanen, når der ikke foreligger hverken datagrundlag eller målsætninger.

DPA-System mener, at der på baggrund af ovennævnte er behov for, at der på kort sigt skal skabes et bedre datagrundlag for alle ressourceområderne. Uden et solidt datagrundlag kan der ikke gives kvalificeret bud på den aktuelle status, hvad angår indsamling og udnyttelse af ressourcerne, ligesom det ej heller vil være muligt at måle effekten af Ressourceplanen. For bilområdet bør der skabes et nyt koncept for en samlet indhentning og aggregering af de spredte data.

Organisering og regulering af affaldssektoren

Organiseringen af affaldssektoren for elektronik, batterier og biler er beskrevet i afsnit 3.2.1. i Ressourceplanen.

Ved den forrige revision af Elektronikaffaldsbekendtgørelsen skulle der etableres en harmonisering med Affaldsbekendtgørelsen. Harmoniseringen har ikke haft det ønskede resultat, idet affaldsfraktionerne, som er omfattet af producentansvaret, skal behandles anderledes end affald udenfor producentansvaret. Reglerne er blevet mere kringledede og betyder fx, at affaldet ofte skal skifte hænder flere gange før det lovligt kan behandles. Det er ineffektivt og formentlig årsagen til, at en del af de mest værdifulde ressourcer forsvinder ud i de såkaldte "grå flows", der er mangelfuldt registreret.

Der er i sektoren mistanke om, at en del af det indsamlede elektronikaffald, som befinder sig i de "grå flows", kun bliver nødtørftigt forbehandlet, og ofte eksporteres ud af Danmark. Herved går Danmark glip af både materielle ressourcer i affaldet og af arbejdspladser. Når Ressourceplanen opstiller målsætninger om øget indsamling og øget indenlandsk miljøbehandling og ressourceudnyttelse er det beklageligt, at den nuværende lovgivning ikke understøtter dette.

Lovgivningen må derfor forenkles hvad angår registrering, ejerskaber og udbud således, at de aktører, der i virkelighedens verden kommer i besiddelse af elskrottet, batterierne og de udtjente biler via økonomiske incitamenter, bliver motiveret til at foretage en reel registrering af mængderne for herefter at kunne iværksætte udvindingen af ressourcerne i det indsamlede affald – gerne i Danmark.

Afsnit 4 i Ressourceplanen, "Ressourcepolitik"

Vidensopbygning

Ressourceplanen omtaler i afsnit 4.3 "Erhvervspanelet for Grøn Omstilling", som har fremsat anbefalinger om 9 aktiviteter, der bør være en del af Ressourceplanen. Det fremgår, at én af anbefalingerne er, at der opbygges viden og kompetencer på ressourceområdet. DPA-System tilslutter sig, denne anbefaling.

Da producentansvarsområderne i sin tid blev etableret, fandtes der ingen pålidelige data for elektronik og batterier. Gennem årene har DPA-System skabt et overblik over ressourceområderne under producentansvaret. Det er dog samtidig konstateret, at der foreligger en kontinuerlig opgave i at opkvalificere og kvalitetssikre data, med henblik på at varetage pålideligheden af både ud- og indkommende produktstrømme i forhold til måling af givne målsætninger.

På baggrund af ovenstående er det opløftende at konstatere, at der skal etableres en række partnerskaber og andre aktiviteter, der har til formål at tilvejebringe mere viden indenfor elektronikområdet og gerne på batteriområdet. Det er vigtigt, at der ikke kun arbejdes med problemstillingerne i form af projekter med en kort tidshorizont. Det er nødvendigt, med en fortløbende og systematisk indsats for at sikre løbende vidensopbygning, samt at denne viden kommer alle relevante aktører til gode. Enkeltstående projekter risikerer at blive blindgyder, hvor viden ikke efterfølgende deles og bliver gjort praktisk anvendelig.

DPA-System foreslår, at der fokuseres på udvikling af DPA-System, som en central, uafhængig og neutral instans, der sammen med Miljøstyrelsen og de øvrige aktører; producenter, kollektive ordninger, genvindingsvirksomheder og kommuner, sikrer indsamling og videndeling af relevante data på fremtalt ressourceområder. Herved opnås, at der sker en professionel bearbejdning af informationen - og at der fokuseres på, at den viden der oparbejdes, også stilles til rådighed for alle aktører i en tilgængelig form.

Afsnit 6 i Ressourceplanen, "Mere genanvendelse af elektronikaffald og shredderaffald"

Kortlægning af affaldsflows

I Ressourceplanen fokuseres på at opnå en øget indsamling og genanvendelse af elektronikaffald og batterier. Det angives i afsnit 6.1, at der skal ske en kortlægning af de flows, der ikke monitoreres i dag. DPA-System er enig i denne målsætning

Indsamling og incitamentsstruktur

I Ressourceplanens afsnit 6.1.2 angives det, at det for producentansvarsområderne gælder, at det er producenternes ansvar at indsamle det udtjente udstyr og batterier. Det angives endvidere, at producenterne anvender kollektive ordninger til at varetage indsamling og behandling af affaldet (fra husholdningerne).

Det forbigås imidlertid, at stort set alt registreret affald fra private husholdninger indsamles, håndteres og sorteres af kommunerne via de kommunale genbrugspladser og -indsamlingsordninger. De kollektive producentordninger indsamler kun en ubetydelig mængde udtjente producentansvarsprodukter via deres egne regionale pladser (jf. de indberetninger, der foretages til producentansvarsregistret).

De kollektive ordninger (eller producenterne) har derfor ikke ingen andel i eller indflydelse på, hvor meget affald, der indsamles.

Kommunerne har ansvar for indsamling og den praktiske håndtering i form af sortering af elektronik og batterier fra husholdningerne, indtil fraktionerne bliver afhentet af producentordningerne. Kommunerne ses dog ikke at have de (økonomiske) incitamentet til at øge indsamlingen af elektronikaffaldet, fordi værdierne i affaldet alene tilgår de kollektive producentordninger.

Hvad angår indsamling af bærbare batterier får kommunerne en fast betaling finansieret af producenterne uanset, hvor meget de indsamler. Der er derfor heller ikke på batteriområdet en incitamentsstruktur, der i sig selv fører til øget indsamling. Igen syntes nye incitamentsstrukturer at være nødvendige for at øge indsamlingen.

Strukturelle barrierer

I Ressourceplanens omtale af mulighederne for at øge genanvendelsen peges på en række strukturelle barrierer, som gør det vanskeligt at motivere alle aktører i sektoren til at forøge deres præstation. Nogle væsentlige barrierer mangler dog, da det eksempelvis har betydning, at samhandelsformen mellem kollektive ordninger og genvindingsvirksomhederne hovedsageligt baseres på kortsigtede udbud og ikke partnerskaber, som det foreslås i Ressourceplanen. Der skal være frihed til at parterne på markedet frit kan vælge kort- eller langsigtede kommercielle aftaler, og parterne har hidtil valgt, at anvende forholdsvis kortsigtede aftaler. Der har således ikke hidtil været interesse for, at opbygge egentlige partnerskaber.

I Danmark har producenterne fundet det hensigtsmæssigt at organiseret sig sådan, at markedet udgøres af et såkaldt duopol, med kun 2 betydende kollektive ordninger, som udbyder mere end 90 % af det samlede kommunalt indsamlede elektronikaffald. Opgaverne er hidtil, på skift, tilfaldet 4-5 genvindingsvirksomheder.

Genvindingsvirksomheder har ikke nødvendigvis incitamentet til at investere i kostbar udvikling af behandlingsteknologi, når der er risiko for at tabe et udbud, hvorved genvindingsvirksomheden på et øjeblik, kan være ude af markedet. Da risikoen er høj bliver investeringerne formentlig tilsvarende reduceret i den danske genvindingsindustri. I de seneste år, at har genvindingsvirksomhederne ikke fokuseret på langsigtede investeringer i behandlingsteknologi. Elektronik-og batterifraktionerne afsættes derfor i stigende grad til udenlandske opkøbere, efter en ofte begrænset eller ingen forbehandling. Den overvejende værditilvækst ved udvinding af ressourcerne høstes derfor af udenlandske aktører.

Der er såvel strukturelle, som markedsmæssige barrierer for effektive partnerskaber. Partnerskaber kan ikke i sig selv, sikre en forbedret præstation i ressourcesektoren, da nogle af aktørerne i de foreslåede partnerskaber i udgangspunktet har modsatrettede interesser.

DPA-System foreslår, at det via en strukturanalyse kortlægges, hvor og hvorvidt de enkelte aktører bidrager til opfyldelse af Ressourceplanen, herunder identificering af hvilke strukturelle barrierer, der kan virke hæmmende på målopfyldelsen. Når kortlægningen er foretaget, antager DPA-System, at der kan skabes en incitamentsstruktur, hvorunder de centrale aktører motiveres til at arbejde i samme retning, således at flere af de værdifulde processer kan finde sted i Danmark med den grønne erhvervsøkonomi som følge.

From: Mette Appelsø
Sent: 28-01-2014 12:06:55
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: Udkast til ressourceplan for håndtering af affald - opfølgning på regeringens ressourcestrategi - MST-770-00019

Attachments: [Horing udkast til ressourceplan 2014.pdf](#)

Vedhæftet følger GenvindingsIndustriens svar på ovennævnte høring.

Med venlig hilsen
GenvindingsIndustrien

Mette Appelsø
Sekretær

DIREKTE: +45 3374 6105
MEA@DANSKERHVERV.DK

**DANSK
ERHVERV**

Dansk Erhverv er erhvervsorganisation og arbejdsgiverforening for fremtidens erhverv. Vi repræsenterer 17.000 virksomheder og 100 brancheorganisationer inden for handel, rådgivning, oplevelse, transport og service.

DANSK ERHVERV
BØRSEN
DK-1217 KØBENHAVN K
WWW.DANSKERHVERV.DK

T. +45 3374 6000
F. +45 3374 6080
CVR NR. 43232010
INFO@DANSKERHVERV.DK

Miljøstyrelsen
Jord og Affald
Strandgade 29
1401 København K
mst@mst.dk
MST-770-00019

Den 28. januar 2014

Vedr. udkast til ressourceplan for håndtering af affald - opfølgning på regeringens ressourcestrategi

GenvindingsIndustrien (GI) har modtaget ovenstående høring, der giver anledning til følgende bemærkninger.

Almindelige bemærkninger:

Overordnet set er GI meget positive over, at der endelig sættes fokus på øget genanvendelse af ressourcer fremfor affald og støtter klart op omkring behovet for en grøn omstilling af den danske affaldssektor. Regeringens ressourcestrategi "Danmark uden affald" var meget længe undervejs, før den endelig blev præsenteret i efteråret 2007, så derfor havde branchen også store forventninger til strategien og den indeholder en masse gode initiativer og forslag til, hvorledes Danmark i fremtiden kan blive et land, der genanvender langt mere af det affald vi genere, end vi hidtil har gjort.

Ressourceplan for affaldshåndtering er langt mere detaljeret end strategien, men indholdsmæssigt har GI meget svært ved at se den store forskel. Også her lægger myndighederne op til forskellige initiativer, man forventer at gennemføre på et eller andet tidspunkt og uden konkrete mål for selve gennemførelsen.

Samtidig finder GI det meget skuffende, at man har valgt fortsat at hylde det kommunale affaldsmonopol. Hvordan man vil skabe et Danmark uden affald er stadig op til landets 98 kommuner, og kommunen kan frit finde de løsninger, de måtte synes at være de mest rentable. Danmark er både geografisk og indbyggermæssigt et lille land. Hvis man vil skabe teknologiske løsninger på affaldsområdet så man kan højne landets position i udlandet, så er der nødt til at være tilstrækkelige mængder på markedet, og de mængder genererer man ikke ved at lade den centrale affaldspolitik være op til kommunerne og det kommunale selvstyre.

Vi er klart af den opfattelse, at man kan opstille nok så mange gode hensigter omhandlende affaldshåndteringen, men det vil aldrig hænge sammen med regeringens overordnede strategier på andre områder, såsom den nuværende energiaftale, så længe at man ikke har taget stilling til, hvad man vil med den danske forbrændingssektor. Først når man kommer med den længe ventede modernisering af den danske forbrændingssektor – først når man kommer med en samlet plan for den kommende affaldshåndtering.

Det er ikke alle afsnit i planen som er relevante for GI, så derfor har vi nedenfor kun valgt at kommentere på specifikke dele af planen.

Specielle bemærkninger:

Afsnit 3: Status:

Ønsker man at øge genanvendelsen, så bliver man nødt til at se på selve struktureringen af affaldsområdet. Det er ikke hensigtsmæssigt at bibeholde den nuværende struktur og slet ikke at lægge selve udmøntningen ud til de enkelte kommuner. Hvad vil man gøre i 2016, når ministeren kan konstatere, at de mål man opstillede i 2013 langt fra er blevet nået?

Samtidig kommer der ikke til at være en adskillelse af myndigheds og driftsrollen ved at bibeholde den model man hidtil har kørt med. I praksis er det nu de fælleskommunale affaldsselskaber som har travlt med at udarbejde de kommende affaldsplaner for kommunerne – kommunen er blot underskriveren.

Intentionerne bag det nuværende affaldsdatasystem er gode, men desværre må vi konstatere, at vi mangler et korrekt datagrundlag, så derfor mener vi, at det er vigtigt at sørge for det kommer på plads, før man begynder at måle på tal, der ikke er korrekte.

Afsnit 5: Mere genanvendelse af affald fra husholdninger og servicesektoren:

Også fra husholdninger og servicesektoren skal der genanvendes mere både hvad angår de tørre fraktioner og det organiske affald, og det mener vi er meget positivt – dog er det meget vigtigt at holde sig for øje, at skal der ske en øget genanvendelse, så skal der være tale om store mængder i af god kvalitet, og det opnår man ikke ved at give de enkelte kommuner en metodefrihed hertil.

Afsnit 6: Mere genanvendelse af elektronikaffald og shredderaffald:

I afsnit 6.4.1 Miljø- og ressourceforhold fremgår bl.a. følgende:

”Det forventes fortsat, at der vil være en rest, der skal deponere. Men mængden forventes at være reduceret med ca. 2/3 og vil formentlig være bedre egnet til deponering end den ubehandlede fraktion”.

I afsnit 6.4.3 Initiativernes forventede effekter for shredderaffald i 2018 og udviklingen frem mod 2024 fremgår følgende:

”I 2018 sorteres og genanvendes mere og bedre shredderaffald, højst 30 % shredderaffald deponeres ubehandlet og 70 % nyttiggøres (minimum 10 % genanvendelse). I dag deponeres næsten alt shredderaffald.

Udviklingen frem mod 2024 forventes at indebære, at allerede deponeret shredderaffald i højere grad graves op og behandles”.

Der synes ikke at være helt overensstemmelse mellem de to afsnit. Det bør præciseres, at der, når der tales om en fraktion til deponering, er der tale om finfraktionen eller ”fines” < 4 mm, der er bedst egnet til deponering, da der stort set ikke er frie metaller i denne fraktion, og da brændværdien er så lav, at energinyttiggørelse af denne fraktion ikke er relevant.

I Miljøprojekt Nr. 1441 2012. Forbedret ressourceudnyttelse af shredderaffald, blev en termisk behandling af shredderaffald med og uden fines undersøgt, og det blev fastslået, at miljømæssigt var processen uden fines den mest fordelagtige.

Mængden af denne fraktion er normalt på mere end 33 % af nyt produceret shredderaffald og ofte på mere end 45 % af allerede deponeret affald.

Det opstillede mål om højst 30 % deponering kan ikke opfyldes uden et større udviklingsarbejde i forsøg på at finde egnede nyttiggørelsesmuligheder for fines. Meget interessant – især i forhold til et udviklingsarbejde, ”Undersøgelse af en metode til nyttiggørelse af finfraktionen fra shredderaffald” foreslået af et GI medlem. Et projekt som Miljøstyrelsen ikke synes at ville støtte og har netop givet afslag på.

Også i Innovationspartnerskabet for shredderaffald har man haft den samme opfattelse, idet der i statusrapporten er skrevet: ”Finfraktionen” af shredderaffald synes at være vanskelig at håndtere, og der ligger et udviklingsarbejde i at finde egnede metoder til udnyttelse af ressourceværdier i denne fraktion eller alternativt egnede nyttiggørelsesmuligheder. Der bør afsættes midler, der kan støtte dette behov for udvikling. Det hænger absolut ikke sammen med at det nu skal nyttiggøres – altså brændes af.

I afsnit 6.4.2 Status, datagrundlag og gældende regler fremgår følgende:

”Muligheden for indførelse af behandlingskrav er en af de vinkler, der arbejdes med. Endvidere er det målsætningen, at virksomheder kender rammevilkårene, når de satser på udvikling af ny teknologi.”

Evt. behandlingskrav må ikke indføres således, at det vil give en konkurrenceforvridning for danske shredderoperatører, men bør som minimum i givet fald være forankret i EU lovgivningen. Disse kunne evt. indføres i den kommende revision af BREF-note om affaldsbehandling.

Vi har desværre kunnet konstatere, at skiftende regeringer, myndigheder og folketingsflertal med kort varsel har ændret betingelserne og vilkårene for shredderoperatører i Danmark. Her tænkes på følgende hændelser:

Afgift på deponering af farligt affald fra shredderaffald.

Afgift på forbrænding af farligt affald.

*Midlertidig tilladelse til forbrænding af shredderaffald fra Miljøstyrelsen indtil udgangen af 2013
Forlængelse af denne tilladelse til udgangen af 2014.*

Der kræves ganske store investeringer i udbygning af sorteringsanlægget for at opfylde kravene stillet af Miljøstyrelsen for at gøre affaldet egnet til forbrænding i forhold til disse krav. Det er svært at retfærdiggøre større investeringer med en så kort tidshorisont.

Afsnit 9: Tværgående initiativer med fokus på grøn omstilling og nye erhvervsmæssige muligheder:

Det nytter ikke noget, at man øger genanvendelsen, hvis der ikke er et marked, der kan aftage de materialer, der kommer ud af sorteringsprocessen. Især plastindustrien har tidligere belyst, at der indenfor brugen af genanvendelige plastmaterialer er opstillet lovgivningsmæssige barrierer og det fremme absolut ikke incitamentet til at øge genanvendelsen. Der skal også skabes et marked og herved en efterspørgelse på affaldsmaterialer – og et sådanne marked har vi svært ved at se eksisterer pt.

Afsnit 10: Bedre tilsyn og håndhævelse – hurtigere omstilling:

GI er meget tilfreds med, at der i planen fokuseres på et bedre tilsyn. Det nuværende tilsyn fremstår desværre ofte meget uens og personafhængigt alt afhængig efter hvilken kommune virksomheden ligger i, og er man en virksomhed med flere filialer, kan det virke meget uprofessionelt at se, hvorledes ens tilsyn kan varierer. Derfor mener vi, at man bør overveje at løfte denne opgave ud af kommunernes hænder og over i et statsligt regi. Det er klart vores opfattelse, at noget må der ske på det område, for den konkurrenceforvridning det uensartet tilsyn skaber nu er ikke hensigtsmæssigt og er med til at gøre det meget besværligt at drive virksomhed i Danmark.

Skulle ovenstående give anledning til spørgsmål, er I meget velkommen til at tage kontakt, og GI ser samtidig frem til en forsat dialog omkring udmøntningen af ressourceplanen og stiller meget gerne op med hensyn til et eventuelt kommende arbejde i forbindelse hermed.

Med venlig hilsen

GenvindingsIndustrien

Josefine Thrane Sletten

Sekretariatschef

From: Mikal Holt Jensen
Sent: 27-01-2014 11:11:47
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Justesen, Jette Skaarup
Subject: Høringssvar til udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering
Attachments: [MiljøstyrelsenRessourceplan-270114.pdf](#)

Kære Miljøministeriet

Hermed høringssvar til udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering

Eftersom dele af ressourceplanen er henvendt direkte til servicebranchen undrer det os, at HORESTA ikke fremgår på høringslisten og ikke har modtaget denne høring. Vi håber derfor at modtage fremtidige relevante høringer direkte.

Med venlig hilsen

Mikal Holt Jensen
Miljøchef, sekretariatsleder Green Key

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København

Hotel • Restaurant
& Turisterhvervet

Sendt som e – mail til mst@mst.dk

Vodroffsvej 32
1900 Frederiksberg C

Tel +45 35 24 80 80
Fax +45 35 24 80 88

27. januar 2014

www.horesta.dk
horesta@horesta.dk

Høring af udkast til ressourceplan for affaldshåndtering med tilhørende miljørapport

HORESTA har fået kendskab til ovennævnte høring på DAKOFA seminar om samme emne den 21. januar 2014, hvor der er frist den 28. januar 2014.

cvr.nr. 17 01 48 11

Eftersom dele af ressourceplanen er henvendt direkte til servicebranchen undrer det os, at HORESTA ikke fremgår på høringslisten og ikke har modtaget denne høring. Vi håber derfor at modtage fremtidige relevante høringer direkte.

Turist- og serviceringerbranchen gør allerede meget for at sortere og genanvende affald og har fokus på at nedbinge mængden af affald. På det organiske områder har branchen og HORESTA længe haft fokus på at nedbringe madspildet – både af miljømæssige men også af økonomiske årsager.

Overordnet set vil HORESTA og branchen gerne være med til at arbejde for yderligere genanvendelse. Det giver god mening at genanvende mere, og det er godt at der med ressourceplan- og strategi sættes fokus på det. Men vi synes dog, at det er meget ambitiøs at papir-, pap-, glas- og plastemballage fra servicesektoren fra 53 % til 70 % i 2018 og for organisk affald fra 17 % til helt op til 60 % på fire år.

De omtalte initiativer er ikke nok til at nå de omtalte mål. Vi imødeser en yderligere dialog herom og en informationsindsats overfor servicebranchen, som er beskrevet i planen. Men for at øge genanvendelsen er der nogle ting, som bør være opfyldt. Der bør være mere fokus på, hvordan borgere, turister og erhvervsvirksomheder tænker affaldsløsninger. Mange af de eksisterende regler fokuserer på at gøre det nemt for myndighederne, men ikke på dem som skal stå for den reelle sortering. Det kræver en hel ny måde at tænke affaldsløsningerne på. Det skal overordnet være nemt, ens og kunne betale sig.

Nemt

Det skal være nemt at sortere og komme af med sit affald. Løsningerne skal kunne fungere i dagligdagen både for store og små virksomheder og for deres personale og gæster.

Reglerne bør være mere enkle. Efterhånden er det meget svært at gennemskue reglerne både for store, men især mindre virksomheder. Med de komplicerede regler - især ved prisfastsættelse for afhentelse - er der opstået et nyt erhverv, hvor konsulentvirksomheder rådgiver vores medlemmer om, hvordan de overholder reglerne, optimere deres affaldsløsninger og ikke kommer til at betale for meget for at få afhentet sit affald pga. uigenskelige gebyrregler. Det bør ikke være nødvendigt.

I forhold til organisk affald skal det gøres nemt og hurtigt at ansøge om etablering af affaldskværne, så ny- eller ombyggede hoteller ikke vælger denne løsning fra pga. langsom og omstændig sagsbehandling.

Mange af vores medlemmer har en affaldsløsning i en lille baggård i en storby eller sammen med andre ejere, så det bør forskes mere i lette måder at komprimere og opbevare affaldet uden lugt-, sundheds- og syngener for turistgæsterne.

Ens

Virksomheder og turister kender ikke kommunegrænser. Hvis vi skal nærme os målene i ressourceplanen vil det kræve mere ens regler eller procedure. En lystsejler, cykelturist eller hotelgæst kender ikke kommunegrænser. Hvis turisterne skal bidrage til en øget sortering og genanvendelse kræver det, at de finder samme affaldsløsning om de er i Hvide Sande, på Mors eller midt i København. Hvis det er for kompliceret eller for forskelligt, er der fare for, at de opgiver, og alt affald havner i dagrennovation.

Mange af vores medlemsvirksomheder er kæder, som er i forskellige kommuner. Det kræver ekstra arbejde for dem at undersøge og tilpasse deres løsning til hver enkelt kommune, hvor de har virksomheder. Det burde være muligt for et hovedkontor, brancheorganisationer eller rådgivningsvirksomhed at finde en løsning, som fungerer i alle kommuner.

Turistbranchen er kendt for at have stor rotation blandt virksomhedens medarbejdere med en masse ufaglært og sæsonbestemt arbejdskraft. Ligeledes beskæftiger branchen en masse med andre nationaliteter, sprog og kulturer. Hver gang nyt personale skal sætte sig ind i nye systemer og løsninger, er der en risiko for at sorteringen ikke fungerer optimalt. En kok som er på Bornholm om sommeren og i København om vinteren eller en rengøringsdame, som både har job i København og Hvidovre bør kunne sortere sit affald på samme måde.

Som brancheforening er det svært at undersøge og rådgive medlemmer, som ønsker at gøre noget ekstra eller blot ønsker at leve op reglerne. HORESTA er nok ikke de eneste organisation eller virksomhed, som har måttet 98 affaldsplaner igennem for at danne sig et overblik. Der bør kunne gøres lettere.

I forbindelse med indsamling af organisk affald fra fx affaldskværne skal der sikres en standard, så det bliver let at skifte affaldsindsamler uden at der skal udskiftes en masse rør og beholdere eller lifter, når affaldet skal op eller gennem små trapper og gange.

Betale sig

Det skal kunne betale sig at sortere sit affald. Alt andet lige koster det tid, penge og plads at sortere sit affald i en travl hverdag. De steder, hvor der er et økonomisk initiativ og hvor man ligefrem kan sælge sit affald, går det meget bedre.

HORESTA har noteret, at et af initiativerne i planen handler om analyse af gebyrstruktur, og vi vil gerne understrege, at turistbranchen allerede er hårdt ramt af gebyrer og afgifter, som bidrager til et meget højt prisniveau og ringere konkurrenceevne. Så det handler ikke om at sætte dagrennovationsgebyrer yderligere op, men om at gøre det mere økonomisk lukrativt at sortere sit madaffald og evt. andre fraktioner fra, så det både kommer miljøet og erhvervet selv til gode.

Med venlig hilsen

Mikal Holt Jensen
Miljøchef
HORESTA

Hotel • Restaurant
& Turisterhvervet

Vodroffsvej 32
1900 Frederiksberg C

Tel +45 35 24 80 80
Fax +45 35 24 80 88

www.horesta.dk
horesta@horesta.dk

cvr.nr. 17 01 48 11

From: Lars Magnus Christensen
Sent: 28-01-2014 17:00:56
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: Journalnummer MST-770-00019
Attachments: 140128 Damark uden affald.pdf

Lars Magnus Christensen

Erhvervspolitisk konsulent

tlf. +45 32 63 03 07

mobil +45 41 27 28 38

e-mail christensen@hvr.dk

HÅNDVÆRKS RÅDET, Islands Brygge 26, 2300 Kbh. S, tlf. 33 93 20 00, fax 33 32 01 74, hvr.dk

Vi kæmper for små og mellemstore virksomheder. Læs vores nyheder [her](#)

Lars Magnus Christensen

Erhvervspolitisk konsulent

tlf. +45 32 63 03 07

mobil +45 41 27 28 38

e-mail christensen@hvr.dk

, Islands Brygge 26, 2300 Kbh. S, tlf. 33 93 20 00, fax 33 32 01 74, hvr.dk

Vi kæmper for små og mellemstore virksomheder. Læs vores nyheder [her](#)

Miljøstyrelsen
mst@mst.dk
Journalnummer MST-770-00019

Islands Brygge 26
Postbox 1990
2300 København S
tlf. 33 93 20 00
fax 33 32 01 74
hvr@hvr.dk
hvr.dk

28. januar 2014

Høringssvar til Ressourceplan for affaldshåndtering

Håndværksrådet kan i udgangspunkt støtte ambitionen om at skabe mindre affald og genanvende mere. I forhold til resourceplanen har Håndværksrådet nedenstående generelle kommentarer.

Overordnet set har Danmark haft stor succes indenfor affaldsområdet og i forhold til at genanvende. En succes der er skabt med opbakning både fra private og erhvervslivet, derfor er det vigtigt, at der fortsat bygges på sund fornuft når affaldet skal håndteres.

Samtidig er vigtigt for Håndværksrådet at pointeret, at det ikke må blive dyrere eller mere besværligt at producere og håndtere affald, hvis vi fortsat ønsker et land med produktion og udvikling må det i eller anden grad accepteres at der produceres affald. Derfor er det ligeså vigtigt at have fokus på, hvordan vi bedst muligt kan sortere og aflevere affaldet enten via private affaldsselskaber eller kommunale genbrugspladser.

Med tilgængelighed er det eksempelvis både et spørgsmål om åbningstider på en kommunal genbrugsplads og i forhold til håndtering og administration. Erfaringerne fra den nuværende tilmeldeordning for erhvervsaffald på kommunale genbrugspladser og opkrævning af administrationsgebyr, bør nøje vurderes i forhold til om det er den optimale ordning, dels i forhold til at sikre at affald rent faktisk havner det rigtige sted, og dels om det er samfundsøkonomisk den mest hensigtsmæssige løsning, som man anvender i dag med mange forskellige betalingsmetoder og priser eller om man i stedet skal overveje en model, hvor man på tværs af kommunegrænserne har en mere ensartet model.

Samlet set vil Håndværksrådet opfordre til, at man i forhold til ambitionerne om et 'Danmark uden affald' og tager udgangspunkt i erhvervslivets konkurrenceevne og gør det dyrere og mere besværligt at drive virksomhed i Danmark.

Håndværksrådet stiller sig naturligvis til rådighed i forbindelse med uddybende spørgsmål eller kommentar.

Med venlig hilsen

Lars Magnus Christensen

From: Pernille Hagedorn-Rasmussen
Sent: 28-01-2014 19:40:29
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: MST770-00019
Attachments: Mst_horing 28.januar.docx

Hermed vedhæftet høringsvar fra ingeniørforeningen vedrørende Ressourceplanen.

Mvh
pernille

Politik og Presse, Chefkonsulent
Pernille Hagedorn-Rasmussen
Ingeniørforeningen IDA
Kalvebod Brygge 31-33
1780 Kbh V
Mobil: 20185810

Miljøstyrelsen

Høringssvar fra Ingeniørforeningen MST770-00019

27. januar 2014

Ingeniørforeningen takker for muligheden for at komme med høringssvar på Ressourceplan for affaldshåndtering. Vi er meget glade for at ressourceperspektivet er kommet i fokus i Danmarks håndtering af affald. Vi værdsætter det grundige arbejde, der er lavet på området og har store forventninger til at Danmark kan opnå en højere ressourceeffektivitet og kan forsætte med at eksportere gode og innovative løsninger inden for området.

Ressourceplan for affaldshåndtering dækker bredt genanvendelse og affaldshåndtering. Vi har valgt at fokusere vores høringssvar på 2 områder. Dels elektronikskrot og dels de tværgående initiativer.

Elektronikskrot

Ingeniørforeningen er glad for, at Ressourceplanen lægger særligt vægt på elektronikskrot. Vi mener det er et område hvor Danmark både kan udnytte ressourcerne i affaldet bedre og skabe eksport og arbejdspladser. I dag er vi ikke dygtige nok til at genanvende de værdifulde metaller, der indgår i elektronik. Vi er meget enige i, at det er en god start at få mere elektronikskrot ud af den almindelige affaldsstrøm. Vi mener, at Miljøstyrelsens partnerskab potentielt kan bidrage til en øget genanvendelse, men der er brug for en række forsøg på modtage stationerne.

Vi anderkender, at Ressourceplanen taler om kortlægninger, men vi vil gerne løfte processen en tand videre så der bliver tale om forsøg og udvikling. Det drejer sig blandt andet om forsøg, der kan afsøge hvordan vi kan få volumen op på de værdifulde dele af elektronikskrottet. Det kræver tæt samarbejde med fx de største Radio-tv producenter. Vi vil i denne sammenhæng fremhæve robotteknologi, der vil kunne bruges til at adskille i de anvendelige dele før findeling i shredderaffald.

Vi støtter derfor Ressourceplanens konklusion om at forbehandling af elektronikskrot er en cleantech vækst mulighed for Danmark. Vi mener at løsninger inden for dette område vil blive efterspurgt i hele Europa.

Tværgående indsats

Ingeniørforeningen er meget positive over tankerne bag kapitel 9 omkring de tværgående initiativer med fokus på grønomstilling og nye erhvervsmæssige muligheder. Vi ser meget frem til at tankerne bliver mere udfoldet.

Vi vil gerne tilføje at problematikken omkring efterspørgsel af sekundære råstoffer også burde indgå her. I dag bliver indsamlet fx plast til genbrug, der kun kan indgå i meget få nye produkter. Her vil udviklingen af produkter der indeholder genbrugsmaterialer være en del af vejen imod lukkede materiale kredsløb. Nogle af disse initiativer vil ligge i regi af partnerskaberne, andre i relation til EU-direktiver (fx eco-design), noget i relation til mulighederne for de offentlige indkøbere, nogle steder ligger begrænsningerne i standardiseringen andre steder kan det handle om manglende viden hos producenter og andre steder igen er de kemikalietilsætninger der begrænser. Samlet set mener vi, at det kræver en tværgående indsats hvis der skal opbygges en efterspørgsel efter sekundære råstoffer i Danmark.

Med venlig hilsen
Pernille Hagedorn-Rasmussen
IDA, Ingeniørforeningen

From: Anders Christiansen
Sent: 28-01-2014 16:07:00
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Justesen, Jette Skaarup
Subject: Høringssvar fra KL over Danmark uden affald
Attachments: Høringssvar fra KL over Danmark uden affald - ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018.pdf

Hermed fremsendes høringssvar fra KL

Mvh

Anders Christiansen
[KL- Teknik & Miljø](#)
direkte 3370 3411
mobil 2446 2305
ach@kl.dk

KL-Huset, Weidekampsgade 10, 2300 København S

<p>Politisk Forum 2014 8. - 9. maj 2014 Comwell Kolding</p> <p>Sæt X i kalenderen allerede i dag! Læs mere ➔</p>	<p>Kommunernes Affaldsnetværk</p>
<p>Politisk Forum 2014 8. - 9. maj 2014 Comwell Kolding</p> <p>Sæt X i kalenderen allerede i dag! Læs mere ➔</p>	

-
-

mst@mst.dk

j.nr. MST-770-00019

Høringssvar fra KL over Danmark uden affald - ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018

KL har modtaget udkast Danmark uden affald - ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018 i høring. Vi skal på den baggrund udtale følgende, idet der tages forbehold for den politiske behandling af sagen.

Generelle bemærkninger

KL støtter ressourceplanens mål om at skifte fokus fra affald til ressourcer, hvor værdien af materialerne og næringsstofferne i affaldet udnyttes bedre. Det er positivt, at der arbejdes med en samfundsmæssig holdningsændring, så vi ser vores affaldsproduktion som et aktiv – en ressource, vi skal udnytte.

En succesfuld omstilling er et fælles ansvar, som vi foreslår, at stat og kommuner arbejder tæt sammen om at realisere. Omstillingen bør ske i samspil med udviklingen af ny teknologi, og drevet af forretningsmuligheder for danske virksomheder og af forventningerne til essentielle ressourcers tilgængelighed på længere sigt.

Vi noterer os, at regeringen erklærer sin tillid til kommunerne, og at planen umiddelbart ikke stiller krav om implementering af nye ordninger. Det er positivt, at kommunerne har frihed i valg og udformning af ordninger m.v. Det er også positivt, at planen rummer en række initiativer, der støtter erfaringsopsamling, udvikling af nye indsamlingsordninger samt sorterings- og behandlingsanlæg m.m. Men det kræver en koordineret og styret indsats at nå de ambitiøse mål. Denne dialog og proces ser vi frem til.

Omvendt giver planen ingen nye virkemidler, og målet om 50 % genanvendelse er så markant, at det forventeligt kun kan nås ved indsamling af organisk affald og yderligere sortering af det tørre husholdningsaffald,

Den Klik her for at angive en dato.

Sags ID: SAG-2013-07362

Dok.ID: 1807931

Direkte

Mobil

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1|21

hvilket ærligt bør fremgå af planen. KL ønsker en nærmere drøftelse af Miljøstyrelsens beregningsmodel anført i bilag 5. Definitionen af husholdningsaffald kan hverken genfindes i affaldsdirektivet eller den danske affaldslovgivning.

Den varslede evaluering i 2016 skal aftales nærmere med KL. Det giver ikke mening at evaluere på baggrund af data fra affaldsdatasystemet i 2016. Der er en række udfordringer med at få en retvisende opgørelse af genanvendelsen på kommuneniveau.

Ressourceplanen varsler ændringer, men beskriver ikke nærmere, hvordan vi opnår en mere effektiv affaldsforbrændingssektor. Vi mener, at samarbejdet i "ressourcesporet" om sorteringsanlæg og organisk affald kræver kommunernes opmærksomhed og gensidige tillid. Det risikerer spørgsmål om liberalisering og afvikling af forbrændingskapacitet at forstyrre. Det er derfor vigtigt, at tænke "ressourcespor" og "forbrændingsspor" sammen, så vi har tiden til at gennemføre et ansvarligt kursskifte.

I kursskiftet skal Danmarks muligheder ses i en europæisk kontekst. Samtidig med at vi sørger for, at kvaliteten af genanvendelsen er i orden, skal vi være åbne over for fordelene ved, at affaldsbehandlingen sker på tværs af landegrænser og have fokus på de områder, hvor vi får størst effekt af investeringerne i Danmark.

Endelig mangler vi forebyggelsesstrategien, som også kan have stor betydning for, om vi kan nå høje genanvendelsesmål. Forebyggelse og cirkulære ressourcestrømme er det mest fornemme, og det er naturligvis positivt, hvis affaldet kan undgås. Bagsiden er, at det forringer kommunernes mulighed for at nå målet, hvis der trækkes genanvendeligt affald ud af affaldsstrømmen, da det påvirker genanvendelsesandelen negativt. At forebyggelsesstrategien mangler, betyder også, at kommunerne savner det fulde input til forhold til den kommende affaldsplanlægning.

Hovedsynspunkter i punktform

Tværgående

- Erfaringsopsamling, information og videndeling mellem kommunerne er essentielt
- Øget og forbedret digitalisering til at understøtte initiativerne kræver valide data og ensartedhed – det er et stort behov for et kvalitetsløft af såvel affaldsdatasystem, affaldsregister som Nstar
- Ved sammenligning og vurdering af målopfyldelsen bør det ske med tanke på effekterne for miljøet og ikke kun ud fra

genanvendelseprocenter. De 50% sætter ved den valgte metode kommunerne under pres og kan give incitamentet til at genanvende de tungeste fraktioner frem for dem, der har en større miljø-, ressource- eller klimaeffekt. Fx giver plast kun et beskedent bidrag til genanvendelsesprocenten, men et stort bidrag til klimaeffekten.

Husholdningsaffald

Fastsættelsen af mål bør understøtte kvaliteten i affaldshåndteringen og dermed ressourcekredsløbet.

For at sikre en ansvarlig omstilling af affaldssystemet skal stat og kommuner være i tæt dialog og understøtte udvikling og stordrift.

Nye indsamlingssystemer og behandlingsløsninger kalder på forpligtende partnerskaber, hvor stat, kommuner og virksomheder tager fælles ansvar for ressourcerne.

Sorteringsanlæg

”State of the art” sorteringsanlæg skal være en miljømæssigt og økonomisk effektiv løsning, hvor der sikres stordriftsfordele.

Der skal kunne modtages affald fra både husholdninger og virksomheder.

Organisk affald

Demonstrations- og udviklingsprojekter bør afklare, hvilke indsamlings- og behandlingsløsninger, som kommunerne skal vælge.

Der skal være robuste indsamlings- og behandlingsløsninger, som giver en miljømæssig gevinst på plads, inden borgerne skal til at sortere det organiske affald fra.

Kommunerne skal have forlænget muligheden for at indsamle organisk affald fra virksomheder.

Affald fra servicesektoren

Kommunerne skal kunne tilbyde indsamling af genanvendeligt affald over for en bredere kreds af virksomheder.

Der bør også fastsættes forpligtende mål for erhvervsaffaldet, hvor det underbygges, hvordan målene opnås.

Elektronikaffald

Der er brug for en yderligere indsats for at sikre værdifulde ressourcer i elektronikaffaldet.

Bygge- og anlægsaffald

Området skal prioriteres højere blandt andet ved en øget tilsyns- og vejledningsindsats på byggepladser og modtageanlæg.

Der skal yderligere fokus på at hindre unødigt spredning af farlige stoffer i affald fra byggeri og anlæg.

Der er behov for et generelt kompetenceløft hos alle aktører

Grøn omstilling

Der er behov for at indtænke kommunerne, som en aktiv part i en grøn omstilling, samt skabe klare rammer for, hvordan stat, kommuner og virksomheder kan samarbejde i forpligtende partnerskaber.

Tilsyn og håndhævelse

Det er vigtigt at kommunerne kan være i dialog med virksomhederne og kan stille krav og/eller motivere efter behov.

Mængder og kapacitet

Planen bør forholde sig til sammenhængen med energisystemet samt import og eksport af energi- og materialeressourcer.

Den videre proces

Da omstillingen og det ambitiøse mål rummer markante udfordringer er der behov for et tæt samarbejde for at løfte ressourcedagsordenen.

Vi ser et perspektiv i et dedikeret partnerskab mellem staten og kommunerne, hvor KL og KTC-undergruppen for affald og ressourcer kan indgå i en samarbejde med Miljøstyrelsen om implementeringen af ressourceplanen.

Med henblik på at arbejdet struktureres, foreslås et kommissorium og en tidsplan for samarbejdet med en tidshorisont på 3-5 år. Samarbejdet sker mellem myndighederne og med et strategisk sigte.

Ved siden af dette myndighedssamarbejde foreslås – inspireret af det velfungerende samarbejde i Energisparerådet – nedsat et Ressourceråd med deltagelse af de 10-15 mest betydende aktører. I rådet kan der ske en løbende justering af indsatsen, tilrettelægges partnerskaber og faciliteres processer.

Med venlig hilsen

Anders Christiansen

Uddybende specifikke bemærkninger følger nedenfor:

Specifikke bemærkninger

Husholdningsaffald

Husholdningsaffaldet er centralt, da det vedrører alle borgere og udgør en stor del af affaldet. Målet om 50 % genanvendelse er imidlertid særdeles markant, når udgangspunktet er 22 % i 2011. Som det understreges i ressourcestrategien fra oktober, er det vigtigt, at indsatsen tilrettelægges omkostningseffektivt og på en samfundsøkonomisk hensigtsmæssig måde. Da der er stor forskel på omkostningerne, og hvad der giver mening lokalt, bør det tydeliggøres, at målet er vejledende for kommunerne samlet set.

Målet på 50 % genanvendelse risikerer desværre at virke mod hensigten, da en forfølgelse af målet ikke automatisk har en positiv miljømæssig gevinst. Ved alene at måle på, hvad der er indsamlet til genanvendelse, afspejles ikke de forskelle, der er ved at genanvende et kg plast, et kg kartoffelskræller eller et kg glas – eller hvad alternativet til genanvendelsen er. En snæver fokusering på målet giver anledning til at gå efter de affaldsfraktioner, som vejer mest, og i øvrigt samle mest muligt ind til genanvendelse uden tanke for kvaliteten, og dermed hvad der bruges i ny produktion. Dermed rettes fokus væk fra det, som burde være det essentielle, nemlig reelt at bidrage til ressourcekredsløbet. Det er især for farligt affald og plast, hvor der er behov for at supplere mængdeopgørelser i ton med mål for kvaliteten. Det er især vigtigt at bevare fokus på farligt affald, så den høje standard for håndtering af denne affaldstype opretholdes.

KL kan på vegne af kommunerne i tæt dialog med Miljøstyrelsen pege på, hvordan omstillingen af affaldssystemet sker mest hensigtsmæssigt. Vi stiller gerne vores viden til rådighed i forbindelse med de mange initiativer, der oplystes i ressourceplanen. På mange af områderne ligger kommunerne inde med stor viden og erfaring.

Der er brug for at understøtte stordriftsfordele og de optimale oplandsstørrelser, og at hver kommune ikke selvstændigt finder egne løsninger. Det kan understøttes ved at fastsætte klare og målbare mål for, de indsatser der skal prioriteres. På den måde sikres, at der sker en vis ensretning i den måde kommunerne håndterer affaldet på, uanset hvor man befinder sig. Samtidig vil det samlede mål kunne nås hurtigere og mere effektivt.

Konkret skal der ske en afklaring af, hvordan de i Finansloven afsatte 200 mio. kr. udmøntes. Her mener vi, at kommunerne og staten bør spille en central rolle ved at samarbejde om opgaven ved at understøtte en implementering af ressourceplanen ved blandt andet at samle og oplyse om

erfaringer. Et virtuelt videncenter for kommunal erfaringsopsamling og vidensdeling skal overvejes.

Med henblik på at udnytte de eksisterende erfaringer bør de gode eksempler for håndtering af husholdningernes affald, som allerede foreligger, offentliggøres hurtigst muligt, så kommunerne kan bruge dem i forbindelse med den kommende planlægning. For at kommunerne kan arbejde mere aktivt med at lære fra andre af EU, bør der også gives tilskud til erfaringsudveksling mellem kommuner på tværs af lande.

Der efterlyses en sammenhængende argumentation for, at det er hos husholdningerne, at der er mest hente. Endelig bør det præciseres, i hvilken udstrækning et initiativ i ressourceplanen er en kommunal opgave – eller hvornår og hvordan det eventuelt bliver det. Der ses således ikke en klar rollefordeling i ressourceplanen. En samlet handlingsplan, hvor de enkelte initiativer er anført, herunder med parternes rolle i forbindelse med initiativet og tidshorisont for gennemførelse, kunne lette kommunernes overblik.

Borgerne skal være klar over, at samfundet forventer en øget udsortering af affaldet. Det er positivt, at planen rummer en informationsindsats over for borgerne, hvilken vi håber retter sig mod ressourceplanens indsatser og mål.

Sorteringsanlæg

Sorteringsanlæg er væsentligt. Ikke alene grundet de miljømæssige gevinster, men også fordi de giver mulighed for at reducere antallet af affaldsbeholdere. Det vil frigøre plads, hvilket særlig har værdi i tætte byområder. Færre beholdere vil også gøre det enklere for borgerne at sortere rigtigt, og dermed øget kvaliteten af og opbakning til kildesorteringen. I spredt bebyggelse eller områder, hvor der ikke allerede er kildesortering, kan en samlet opsamling af genanvendeligt affald med henblik på efterfølgende sortering billiggøre indsamlingen, da der ikke skal investeres i beholdere og biler i samme omfang som ved fuld kildesortering.

Vi mener, at det bør overvejes at koble partnerskab for plastaffald med udviklingen af affaldssorteringsanlæg, idet sortering af plast kan indgå som en del af et ”state of the art” sorteringsanlæg. Et automatisk sorteringsanlæg med tilstrækkeligt store mængder kan understøtte planens hensigt om fortsat udvikling af teknologierne og systemløsningerne, så energi og materialeressourcer udnyttes endnu bedre.

Automatiske affaldssorteringsanlæg skal være miljømæssigt og økonomiske effektive. Det er imidlertid vigtigt at være bevidst om de geografiske forskelle, der er mellem Hovedstadsområdet og det øvrige Danmark.

Befolknings- og virksomhedstæthed og dermed affaldsproduktionen har en anden spredning i provinsen, men der skal fortsat sikres behandlingsmuligheder, der understøtter regeringens ressourceplan. Det kan betyde, at der skal tænkes i forskellige løsningsmuligheder for at opnå samme effekt i hele landet.

Det er oplagt, at der placeres et anlæg i Hovedstadsområdet, hvor affaldsgrundlaget er størst og afstandene overskuelige. Her kan sortering af plast indgå som en del af et ”state of the art” sorteringsanlæg. Behandlingen af plast er således fortsat en stor udfordring på grund af mange typer og krav til renhed. Visse anlæg til behandling af plast modtager ikke blandet plastaffald, og anlæg, der modtager hård og blød plast samlet, tager en meget høj pris for modtagelsen. Samtidig er der ikke sikkerhed for, at plasten reelt bliver genanvendt.

I forhold til afsætning er det sådan, at kommunerne må tilrettelægge indsamlingsordninger efter de løsninger, der tilbydes i privat regi uden hensyntagen til serviceniveau, arbejdsmiljø, økonomi m.v. Sorteringsanlæg med kommunal deltagelse kan være med til skabe afsætningsmulighed og samtidig ensarte affaldsstrømmene. Det skal i den sammenhæng afklares, hvilke affaldsfraktioner, som kommunerne med fordel kan indsamle samlet med henblik på efterfølgende sortering.

”State of the art” sorteringsanlæg bør være for affald fra både husholdninger og virksomheder, idet affald der ligner husholdningsaffald, bør indsamles og behandles på samme vis. I den sammenhæng er det afgørende at få afklaret mulige forretningsmodeller samt organisering og rammevilkår for at sikre, at man finder sammen i tilstrækkeligt store oplande og forholder sig til væsentlige spørgsmål som påpeget i Miljøministeriets fyrtårnsprojekt om sorteringsanlæg. Med henblik på at få de bedste fremadrettede løsninger på ressourceudfordringen skal samarbejdet sikre stordrift og udnytte parternes forskellige kompetencer og finansieringsmuligheder.

En barriere i det offentligt-private samarbejde om drift af behandlingsanlæg er, at det kommunale affald og erhvervsaffald er reguleret forskelligt. Der er behov for maksimal fleksibilitet for behandlings- og modtageanlæg, så husholdnings- og erhvervsaffald kan behandles på samme anlæg og vilkår med henblik på realisering af stordriftsfordelene. Det samme gør sig gældende for de regler, der generelt findes for at etablere samarbejder på tværs af offentlige og private aktører. Der opfordres til at underbygge de gode intentioner om samarbejde aktørerne imellem med lovændringer, der muliggør dette.

Større sorteringsanlæg giver bedre mulighed for løbende at afprøve og indføre ny teknologi. Derfor skal mængderne samles, og der bør være opmærksomhed på og incitament til, at der løbende sker modning og ibrugtagning af ny teknologi under hensyntagen til økonomi, efterspørgsel og forventet ressourceknaphed.

Ved tilskud til udvikling og demonstration af et ”state of the art” affaldssorteringsanlæg til håndtering af tørre fraktioner er det essentielt, at der sker en tæt koordinering mellem den kommunale kildesortering/kildeopdeling og den automatiske eftersortering. Det er også væsentligt, at kommunerne har den videst mulige leveringsret til et kommende fælles sorteringsanlæg, uden at de kommunale leverancer skal sendes i udbud. Ved almindeligt udbud er der i praksis begrænset mulighed for løbende at optimere genanvendelsen, og der er desuden risiko for, at den forbrændingsegnede rest ender på udenlandske anlæg.

Organisk affald

Det er meget vigtigt at finde løsninger, der på en gang sikrer en udnyttelse af næringsstofferne. Blandt andet er der behov for at se nærmere på, hvad de mest optimale måder at indsamle på i det åbne land og i byområder, herunder udfordringer med nedgravede beholdere, mobilsug og skakte. Fordi omlægningen af indsamlingssystemet har stor betydning for den enkelte borger og samtidigt store økonomiske konsekvenser, er det vigtigt at få fundet det rigtige ”set up”.

Mange borgere vil gerne sortere det organiske fra, og det skal vi give mulighed for. Men vi skal undgå fortidens fejl, der ofte står lysende klart i borgernes bevidsthed. I erkendelse af tidligere tiders udfordringer i blandt andet Helsingør og Aarhus Kommuner, er det vigtigt, at løsninger og kapaciteten er der, inden vi beder borgerne om at sortere. Vi skal tage ansvar for, at der netto er miljømæssige gevinster og herunder sikre, at næringsstofferne i den sidste ende kan bringes ud på landsbrugsjord, optages af planterne og indgå i nye fødevarer. Vi skal med andre ord respektere borgernes indsats i køkkenet.

Kommunerne mangler retningslinjer for, hvilke former for behandling af bioaffald, der ønskes anvendt. Da ressourceplanen også skal ses i sammenhæng med energiaftalen er, bør krav om behandling med energiudnyttelse overvejes.

Hjemmekompostering har været og er udbredt i mange kommuner. Der bør afklares, om ressourceplanen lægger op til en udfasning af hjemmekompostering eller om hjemmekompostering er en hensigtsmæssig måde at udnytte en del af bioaffaldet på.

Kommunernes mulighed for at tilbyde virksomheder deltagelse i ordning for organisk affald ophører 1.1.2016. Samtidig fremgår det af ressourceplanen, at affald fra andre kilder med tilsvarende affald, kan indregnes i genanvendelsesmålet. Vi mener, at organisk dagrenovationslignende affald fra fortæring og madaffald fra spiserum/spisesteder og kantiner ved virksomheder bør indsamles med henblik på bedst mulig udnyttelse af ressourcerne. Nogle steder findes der ikke private indsamlere, der tilbyder afhentning af organisk affald. Det betyder, at såfremt det organiske affald ikke indsamles i den kommunale ordning, vil ressourcerne i det organiske affald ikke blive udnyttet optimalt.

En begrænsning i kommunernes adgang til alene at indsamle den organiske del af affaldet frem til 2016 vil medføre en betydelig risiko for, at mange især virksomheder med en mindre produktion af organisk dagrenovationslignende affald efterfølgende vil håndtere det organiske affald som restaffald. Selvom der fra 2016 vil blive etableret private indsamlingsordninger for kildesorteret organisk dagrenovationslignende affald fra virksomheder, vil en sådan ordning primært være målrettet virksomheder med større produktion af organisk dagrenovation.

Hensynet til kommunernes tilrettelæggelse af ordningerne bør også tages i betragtning. Forskellen i reguleringen af henholdsvis organisk dagrenovation/dagrenovationslignende affald fra husholdninger og erhverv kan betyde, at virksomheder i kommuner med rumdelte beholdere vil opleve, at de skal bruge ordningen for den del af affaldet, der vedrører restaffald, men ikke ordningen for organisk affald. Det vil sige, at det ene rum i beholderen vil være tomt. Til gengæld skal det organiske affald håndteres i privat regi med yderligere opsamlingsmateriel til følge. Endelig er det af stor værdi, at organisk affald håndteres på samme måde, uanset om du er på arbejde eller hjemme.

Der bør på den baggrund ikke være udløb i forhold til muligheden for at benytte den kommunale ordning og dermed servicere interesserede virksomheder, hvilket kan medvirke til at fastholde og eventuelt øge genanvendelsen af det organiske affald. Med fokus på ressourcerne er det essentielt, at kommunerne har denne mulighed, da det er kommunernes erfaring, at private transportører ikke er opsøgende over for især mindre virksomheder, fordi kundegruppen ikke er tilstrækkelig kommercielt attraktiv.

Haveaffald

Med henblik på at nå effekterne for haveaffald mangler vi vejledning om, hvordan vi bedst indsamler og opdeler haveaffaldet i de tre grupper, som skal energiudnyttes ved bioforgasning og forbrænding eller komposteres.

Gebyrstruktur

I forhold til den varslede analyse af gebyrstrukturer på affaldsområdet, foreslår vi, at det i højere grad bliver muligt at belønne f.eks. boligselskaber, der er gode til at sortere.

Affald fra servicesektoren

I dag kan kommunerne tilbyde afhentning af genanvendeligt affald fra virksomheder i blandede bolig- og erhvervsjendomme. Det foreslås, at tilbuddet udvides til alle virksomheder, hvilket især giver mening i byområder, hvor kommunen samler tilsvarende affald ind fra husholdninger. Baggrunden for forslaget er, at mange mindre virksomheder ikke kan få tilbud på afhentningsløsninger for genanvendeligt affald fra private indsamlere, fordi mængderne fra den enkelte virksomhed er begrænsede. Hensigten med forslaget er at forbedre genanvendelsesmulighederne hos især små virksomheder – ikke mindst i servicesektoren.

Vi savner, at der også opstilles forpligtende mål for virksomhederne. Manglen på mere forpligtende mål over for virksomheder virker ubegrundet, og placeringen af ansvaret for at nå en højere genanvendelse hos servicesektoren selv synes bekymrende. Med liberaliseringen af det genanvendelige erhvervsaffald, hvor affaldet glemte ud af kommunens ansvarsområde, savner vi, at regeringens plan i højere grad forholder sig til virksomhedernes affald, og hvordan målene opnås her. Ved fastsættelse af mål bør fokus således være på affaldets sammensætning, frem for om vi taler husholdninger, servicesektor eller industri. Branchen er langt fra altid fuldt dækkende for virksomhedens aktiviteter, og produktionsvirksomheder også tilknyttet administration. Fra alle typer virksomheder er der organisk affald, papir, pap og andet husholdningslignende affald.

Kommunernes manglende mulighed for at anvise affald til genanvendelse er en hindring for genanvendelsen. Dialogen med virksomhederne bliver også vanskeliggjort af, at kommunerne ikke kan hjælpe virksomhederne med forebyggende rådgivning omkring genanvendelse. Det kan være vanskeligt at få virksomhederne til at ressourceoptimere eller fremme industriel symbiose, når kommunerne ikke må beskæftige sig med virksomhederne affald til genanvendelse.

Det er vores erfaring, at dækordningen virker ikke efter hensigten for små virksomheder. Indsamlere af dæk kræver store mængder af dæk, før de vil indsamle hos de enkelte virksomheder. Der bør som minimum være centrale pladser, hvor virksomhederne selv kan aflevere deres dæk uden betaling, ligesom de regionale pladser for WEEE.

Elektronikaffald

Vi er enige i, at elektronikaffald og batterier indeholder en række ”kritiske” ressourcer, hvorfor der med fordel kan gennemføres en yderligere indsats for at sikre værdifulde ressourcer i elektronikaffaldet. Det nuværende kollektive producentansvar understøtter ikke, at producenterne tænker på ressourcerne, og reglerne kan derfor overvejes suppleret med incitamenter med henblik på direkte tilbagetagning, som for eksempel pantordninger o.l. Desuden bør der ske en udvikling af behandlingen, så der sker en effektiv og reel udnyttelse af de ”kritiske” ressourcer.

Vi ser en del brugt elektronik blive eksporteret ud af landet. Det er svært for kommunerne at sikre, at det brugte elektronik ikke er affald. Vi har erfaringer med, at når vi i den ene kommune bliver for strenge, rykker eksport-virksomheden til en anden kommune. Vi mener der er brug for en mere præcis definition af, hvornår brugte elektroniske produkter er affald, og hvornår det stadig er et produkt samt klarhed over, hvilke dokumentationskrav vedr. oprindelse og stand, der kan stilles til eksportvirksomhederne. Det er både kommuner som tilsynsmyndighed og eksportørerne der har brug for den præcisering.

Derudover er der brug for en undersøgelse af om Danmark er interesseret i at eksportere brugte elektroniske produkter. Hvis ikke Danmark er interesseret i at eksportere brugte elektroniske produkter, er det så på grund af risikoen for dårligt arbejdsmiljø for modtagerne, risiko for skader på miljøet i modtagelandet eller fordi Danmark vil holde på de vigtige ressourcer?

Der er desuden behov for at gennemgå aftalen omkring el-skrot, da der er en del praktiske forhold omkring håndtering som i dag giver problemer. Således har mange kommuner i dag en-mands betjente pladser uden maskiner (truck o.lign.), hvilket betyder, at man ikke kan håndtere elektronikaffald som tidligere. Her er grænsefladerne ikke klare nok, og kommunerne står tilbage med logistisk dårlige og kostbare løsninger.

Bygge- og anlægsaffald

Vi værdsætter de gode initiativer, herunder at skærpe krav til nedrivninger, så der fås bedre overblik over de stoffer, der indgår i byggeaffaldet. Der er især fokus på PCB, men der nævnes også andre farlige stoffer.

Udfordringen er at få adskilt bygge- og anlægsaffaldet, så de problematiske stoffer behandles korrekt, mens de rene dele af især beton, tegl og asfalt skal genanvendes eller endnu bedre genbruges ligesom det i et vist omfang sker med mursten.

Vi mener, at området er meget vigtigt og på grund af de markante mængder og udfordringer skal prioriteres højere. Ud over de nævnte initiativer i planen kan der være behov for at en øget tilsyns- og vejledningsindsats på byggepladser og modtageanlæg i lyset af de ofte store omkostninger, der kan være forbundet med miljøbeskyttelsen. Med henblik på at øge vidensgrundlaget er der behov for en styrket dialog mellem branchen og tilsynsmyndighederne.

Ved fastsættelse af grænseværdi for indhold af PCB i byggeaffald, anbefaler vi at der fastlægges en opdeling af det forurenede bygge- og anlægsaffald i flere forureningsklasser i forhold til den videre anvendelse af affaldet, svarende til den klassificering der benyttes indenfor jordområdet.

Vi oplever allerede i dag, at der er fokus på andre miljøfremmede problematiske stoffer i bygge- og anlægsaffald end PCB når vi som myndighed skal anvise affaldet. Disse grænseværdier fastsætter alle kommunerne allerede i dag, både for PCB men også for andre miljøfremmede stoffer – for eksempel bly og kviksølv. Kommunerne har brug for retningslinjer med hensyn til de øvrige farlige stoffer i bygge- og anlægsaffaldet blandt andet om hvilke stoffer, der som minimum bør screenes for og gerne krav til analyser, samt grænseværdier for hvornår affaldet er rent nok til fri genanvendelse.

Der er meget fokus på virksomheder, som nedriver, men der kan også være PCB og andre farlige stoffer i bygningsaffald fra husstande. Ligesom der kan være PCB og andre farlige stoffer i affald fra mindre nedrivninger som falder under grænsen for screening. Dette affald ender typisk på genbrugspladserne og håndteres typisk som uforurenat. Det er spørgsmålet, om det er det miljømæssige bedste? Vi anbefaler, at der sættes fokus på dette og gerne med henblik på nogle fælles retningslinjer for håndtering af affaldet.

Det er desværre store mængder byggeaffald, der aldrig kommer til kommunens kendskab. Kommunen får primært viden om bygge- og anlægsaffald, når bygherren skal søge om enten nedrivningstilladelse eller byggetilladelse, hvilket langt fra er dækkende. Det er åbenlyst, at der

mangler viden om reglerne på området. Det gælder såvel for nedriverer/entreprenører, bygherrer og den private borger, der frembringer byggeaffald, herunder PCB-holdigt byggeaffald. Vi imødeser derfor det nationale informationsmateriale, som efter det oplyste, er på vej.

Bestemmelserne om brug af bygge- og anlægsaffald som erstatning for primære råstoffer, er vanskelige at administrere. Det er vanskeligt at fastslå om byggeaffaldet bruges som erstatning for primære råstoffer, eller om der er tale om affaldsbortskaffelse. Kommunerne mangler et mere præcist regelsæt, der kan danne baggrund for at klassificere materialerne som erstatning for primære råstoffer for eksempel tilsvarende reglerne om klassificering af WEEE ved eksport.

Vi erfarer, at der er igangsat en del arbejde med branchen omkring selektiv nedrivning. Vi imødeser materialet, der forventes at medføre bedre kvalitet i affaldshåndteringen samt overholdelse af gældende regler om anmeldelse, screening m.m. Det fremgår også, at der stilles øgede krav til nedrivningsvirksomhedernes kvalifikationer. Vi ønsker desuden præciseret, om der med nedrivningsvirksomheder menes virksomheder, der som en del af deres aktiviteter foretager nedrivning af bygninger eller bygningsdele, f.eks. entreprenører, murermestre og lignende og ikke alene virksomheder, der har det som hovedaktivitet i CVR.

Det fremgår ikke tydeligt i ressourceplanen, hvad kommunernes rolle er i forhold til at nå målsætningerne for bygge- og anlægsaffald, herunder vindmøller og fjernvarmerør. Kommunernes rolle ønskes derfor præciseret.

Grøn omstilling

I planen fylder partnerskaber som et redskab for at fremme en grønne omstilling meget. Det er med stor overraskelse, at vi ser, at kommunerne foreløbigt ikke er tænkt med ind i de tværgående initiativer med fokus på grøn omstilling og nye erhvervsmæssige muligheder. Vi mener, at kommunerne har meget at byde på i den sammenhæng.

Ved samarbejder mellem stat/kommuner, virksomheder og uddannelsesinstitutioner efter triple helix-konceptet mener vi, at det er vigtigt at bruge kommunernes viden og erfaringer, og at kommunerne kan spille en rolle, når det handler om grøn vækst og styrket eksport af teknologier.

Kommunerne er afhængig af en stor udvikling for at løfte genanvendelsen af husholdningsaffaldet, og ud over affaldet fra husholdningerne afsætter kommunerne også affald fra egne institutioner. Kombinationen af relativt store mængder, som kan udgøre en værdifuld basis, og interessen for

innovation i form af nye tekniske løsninger og samarbejdsformer burde være attraktivt for virksomhederne. Det kan for eksempel vedrøre udvikling af nye løsninger til indsamling, sortering og behandling. Kommunerne har adgang til billigere finansiering og et godt indblik i, hvad der er behov for og samtidig realistisk.

For at sikre, at løsningerne er holdbare og i tilstrækkelig grad indfrier ressourceplanens mål, er der også behov for statens aktive deltagelse. Det er regeringens mål, og derfor er staten en part, som skal være med til at finde egnede løsninger, der tager højde for tekniske, miljømæssige og juridiske udfordringer. Teknisk/miljømæssigt skal investeringerne udmønte sig i faktiske gevinster, så der ikke blot sker en udsortering med henblik på genanvendelse, men også en faktisk genanvendelse af materialeressourcer og næringsstoffer. Juridisk er det essentielt, at partnerskaber og nye forretningsmodeller ”holder vand” i forhold til konkurrencemyndighederne og EU. Som påpeget i afsnittet om sorteringsanlæg opfordres der til at understøtte samarbejdet mellem offentlige og private virksomheder, herunder gennemføre lovændringer, der muliggør dette.

For eksempel vedrørende indkøb og udbud samt byggeri og anlæg ønsker vi som ansvarlige ressourceforvaltere at indgå i partnerskaber, give incitamenter og stille krav. I den sammenhæng er der behov for nye modeller og tydeliggørelse af duelige samarbejdsformer mellem kommuner og private, hvilket passende kan ske i et samarbejde på nationalt plan, så der sikres den nødvendige kobling med rammevilkår, incitamenter og overholdelse af EU-retten.

Endelig skal det løbende sikres, at effekterne står mål med omkostningerne. Ressourceplanen beskriver, hvordan der skal ske en markant udvikling i genanvendelsen og en omlægning af affaldssektoren, så målet og de forventede effekter kan nås. Der skal blandt andet udvikles nye indsamlingssystemer, sorteringsteknologi og være sammenhæng mellem kapacitet til bioforgasning og affaldsforbrænding. For at undgå fejlslagne kommunale investeringer er det vigtigt, at staten er medspiller og forholder sig til udfordringerne med fokus på at nå en højere faktisk genanvendelse, hvor indsamlede materialer erstatter nye råvarer.

Den grønne omstilling skal ske med fokus på de områder, hvor vi får størst effekt af investeringerne i Danmark. I stedet for at ville det hele selv og kunne lidt på mange områder, skal vi i mange sammenhænge udnytte erfaringer fra udlandet. For at understøtte udvekslingen af viden og erfaringer skal vi i større grad samarbejde i clustre på tværs af landegrænser. Herved bliver vi selv klogere, og vi får afprøvet potentialerne i dansk teknologi.

Tilsyn og håndhævelse

Der lægges i ressourceplanen op til bedre tilsyn og håndhævelse for at nå planens mål. Planen refererer en rapport om lovgivningens innovationseffekt, hvor det er beskrevet, at ensartet og konsekvent håndhævelse af reglerne er afgørende for innovationen. Ensartet håndhævelse er også vigtigt for at undgå konkurrenceforvridning.

Hvis tilsyn og håndhævelse skal bruges som styringsmidler til at gennemføre ressourceplanens mål, er det vigtigt, at der findes en enkelt og entydig hjemmel til håndhævelse. Vi oplever, at håndhævelsen vanskeliggøres af kompleksiteten i lovgrundlaget. Det gælder blandt andet for bygge- og anlægsaffald, reglerne om afbrænding, eksport af WEEE, private borgeres offentlige indsamling af brugte ting af ringe værdi (som velgørende organisation) m.fl. Senest har vi fået høringsudkast til stramning af eksportreglerne for EEE/WEEE i høring. Her ser det ud til, at der gennemføres et regelsæt, der gør det lettere for kommunerne at klassificere produkter/affald, hvilket er meget positivt.

Samtidig har vi modtaget ”Brændeovnsbekendtgørelsen” i høring. Her forslås det, at malet og lakeret træ må bruges som brændsel i små fyringsanlæg, der er godkendt til det. Det bliver til gengæld meget vanskeligt for kommunerne at håndhæve disse regler, da bevisbyrden bliver meget tung og vanskelig at håndhæve.

Det er vigtigt, at reglerne er entydige både for borgere og virksomheder samt kommunerne, der skal administrere reglerne.

Initiativet med øget vejledningsindsats i forhold til håndhævelse vil være en stor hjælp til kommunerne. Der stilles stadig større krav til kommunernes sagsbehandling, og vi oplever en stigende tendens til, at sagerne prøves ved statsforvaltninger, domstole m.fl.

Dialog med og information til servicesektoren bør suppleres med et fokuseret tilsyn og håndhævelse, så det sikres, at der sker en udsortering og korrekt behandling. Tilsyn og håndhævelse af affaldsreglerne er normalt omfattet af det skattefinansierede område. Såfremt kommunerne skal lægge yderligere ressourcer til disse opgaver, bør det sikres, at kommunerne får midler til opgaven eller hjemmel til at finansiere opgaverne over det gebyrfinansierede område.

Affaldsregisteret benyttes af virksomhederne til at finde indsamlingsvirksomhederne for at sikre, at affaldet ender til genanvendelse. Der er et stort behov for, at registeret fortsat udvikles, så det bliver et bedre redskab for virksomheder og kommunerne til at finde de bedst egnede indsamlingsvirksomheder.

Ensartet og konsekvent håndhævelse af reglerne har givetvis stor betydning for innovationen og for at undgå konkurrenceforvriddning. Det kan imidlertid ikke undre, at knap halvdelen af virksomhederne har oplevet, at miljølovgivningen ikke bliver håndhævet. Tilsyn er ressourcekrævende, og derfor sker der en naturlig prioritering af indsatsen i kommunerne. En velfungerende affaldssortering kræver også virksomhedens engagement, hvorfor det kan være mindst lige så vigtigt at motivere gennem dialog.

Mængder og kapacitet

Planen bør forholde sig til sammenhængen med energisystemet samt import og eksport af energi- og materialeressourcer.

Regionerne for forbrændingseget affald afløses af et samlet nationalt opland, hvor affaldsforbrændingen skal ske på de økonomisk mest effektive anlæg. Overkapaciteten for opgøres til ca. 300.000-500.000 ton pr. år.

Vi er enige i, at forbrændingen skal ske på de mest effektive anlæg. Vi savner dog, at planen forholder sig til energispørgsmålet, sådan at øget genanvendelse ikke fører til stigende energipriser og/eller ubalancer i energisystemet. Allerede nu er der eksempler på stigende varmepriser på grund af, at varmeselskaber forhåndsdiskonterer afviklingen af ældre anlæg.

For visse affaldsfraktioner er der ikke tilstrækkeligt velfungerende behandlingsmuligheder til rådighed i dag. Det gælder særligt plast, bygge- og anlægsaffald og organisk affald. Der er derfor behov for, at staten støtter op om etablering af behandlingsanlæg, så der er kapacitet til behandling af de mængder, der forventes indsamlet.

Desuden bør planen fordomsfrit forholde sig til konsekvenserne af import og eksport af energi- og materialeressourcer, herunder ressourcebanker hvor affaldet oplagres med henblik på senere oparbejdning. Hvad der er bedst, afhænger af flere forhold, hvorfor der ikke er ét enkelt svar. De følgende forhold kun er et udpluk: Eksport som led i en specialiseret behandling, som kun findes få steder i Europa eller Verden, er en god idé. Det kan eksempelvis være oparbejdning af sjældne metaller. Derimod er eksport til sortering eller behandling, hvor der kun sker genanvendelse af en begrænset del, mens resten deponeres eller forbrændes en tvivlsom idé. Eksempel herpå er blandet plast til sortering. Endelig er der de situationer, hvor eksport er et decideret skalkeskjul for at undgå omkostninger og danske miljøkrav ved bortskaffelse, som for eksempel ved i forhold til elektronik.

Sammenligning med mål og evaluering

Ressourceplanen henter inspiration fra andre europæiske lande, som vi almindeligvis sammenligner os med. Blandt andet refereres mål for genanvendelse, og i flere sammenhænge er det fra statens side fremhævet, hvordan Danmark er blevet overhalet af andre lande. Sammenligningerne rummer en række svagheder, og væsentligst er genanvendelsen ikke automatisk noget godt mål for den miljømæssige effekt.

Imidlertid er genanvendelsesprocenterne de bedste indikatorer, som vi umiddelbart har. Vi skal altså udnytte genanvendelsesprocenternes styrke og gennemslagskraft, men samtidig være bevidst om svaghederne ved at formidle effekten i ét tal.

Når man sammenligner med andre lande i Europa, bør der korrigeres for, at vi i Danmark indsamler pantbelagte drikkevareemballager uden om affaldssystemet. Klimaet og kvaliteten af vores postevand påvirker også mængden af drikkevareemballager. Vi mener, at det vil være naturligt at lade de pantbelagte drikkevareemballager indgå i de samlede mængder, der indsamles til genanvendelse.

I planens bilag 5 er en detaljeret anvisning af, hvordan genanvendelsen opgøres. Opgørelsen sker ud fra tal i Miljøstyrelsens affaldsdatasystem (ADS). I planen nævnes, at der er en vis usikkerhed forbundet med tallene.

Kommunerne har ved gentagne lejligheder påpeget svaghederne i ADS efter opgaven med dataindsamling blev centraliseret. Både som tilsyns- og planlægnings-værktøj på kommunalt niveau er ADS behæftet med store fejl og mangler, hvilket er temmelig foruroligende. Der er altså betydelige fejl, men på den anden side har vi som kommuner ikke de fornødne redskaber til at rette op på konstaterede fejl og imødegå, at de gentages. Status er derfor, at der er et stort behov for kvalitetssikring, men at kommunerne har fået frataget opgaven og derfor hverken har ressourcer eller reel mulighed for at kvalitetssikre data på en måde så det giver mening. I det genanvendelsesmålet bliver et vigtigt styringsredskab for kommunerne i forhold til at måle effekten af vores initiativer samt fastlæggelse af evt. yderligere tiltag, er det altafgørende, at beregningen af målet er baseret på retvisende tal og bliver så entydigt som muligt. Vi vil derfor advare mod, at kommunerne måles på et fejlagtigt og mangelfuldt grundlag.

Selv hvis tallene var korrekte, er der imidlertid adskillige forhold, som kan have stor betydning for den enkelte kommune: Affaldsforebyggelse giver mindre mængder til genanvendelse. Det sker blandt andet i form af frivillige organisationers modtagelse, marskandiseres og antikforretningers rydning af dødsboer, privates salg af genstande over nettet og af produkter af jern og metal, loppemarkeder, byttecentre på genbrugsstationer, byttehjørner i

ejendomme, mere eller mindre organiseret opsamling af genstande forud for storskraldsindsamling, klunsning af elektronik og af jern og metal i beholdere samt nationale frivillige tilbagetagningsordninger. I takt med at værdien af visse typer affald stiger, har vi også set, at affaldet håndteres på andre måder end via de kommunale ordninger for eksempel ved aflevering til private genbrugspladser og produkthandlere (der også modtager plast, pap, papir m.m.).

At mængderne ”på kanten” af affaldssystemet er betydelige, viser stigningen i mange kommuners indsamling af glas de seneste år. Stigningen skyldes i stort omfang, at de som tidligere blev indsamlet af flaskehandlere kommer ind i de kommunale ordninger i takt med, at det er blevet dyrere at komme af med affaldet. Omvendt forsvinder der givetvis en del ikke-pantbelagte dåser ud af kommunernes ordninger, fordi mange supermarkeder modtager dem sammen med de pantbelagte.

Andre steder sker der en omlastning i en nabokommune, som betyder, at alt affaldet registreres der; affald fra storskraldsindsamling omlastes på genbrugsstationen; to kommuner deler en genbrugsstation; erhvervs brug af genbrugsstationerne varierer og kommunens institutioner benytter ordningerne for genanvendeligt affald i forskelligt omfang.

Der er kendt, at papirmængderne falder kraftigt, hvilket vil medføre en dårlige genanvendelsesprocent for papir. Det samme vil gælde for andre genanvendelige materialer, når vi bliver bedre til affaldsminimering.

Affald til sorteringsanlæg tæller som 100 % genanvendelse, uanset at der efterfølgende sker en anden behandling, hvilket overvurderer genanvendelsen. Eksempelvis gør nogle kommuner en ekstra indsats for genanvendelsen ved, at aflevere tørt brændbart fra storskrald eller genbrugsstation til sortering med henblik på, at træ og andre genanvendelige materialer udsorteres. Da det trods alt kun er en mindre del, som kan genanvendes går størstedelen videre til forbrænding.

Nogle kommuner har benyttelsespligt for virksomheder, så de skal deltage i kommunens ordning for dagrenovation, for så vidt angår dagrenovationslignende erhvervsaffald. Det giver behov for, at der korrigeres for erhvervs deltagelse, da mængden indgår i nævneren i bilag 5.

Det er alt sammen konkrete eksempler fra virkeligheden, som er tilrettelagt sådan, fordi det giver mening, og fordi det er et vilkår, at affald ikke deklarerer ved kommunegrænsen, og der ikke kropsvisiteres for affald ved pantautomaten. Vi skal sikre, at det er nemt for borgerne at aflevere affaldet korrekt, hvilket også er i tråd med anbefalingen i ressourcestrategien om, at det skal være billigt og nemt at handle ressourceeffektivt (side 27). Hvis det

står til troende, har vi sammen med miljøministeren en fælles interesse i at målingerne afspejler virkeligheden og tilskynder til, at vi har borgeren behov i centrum. Det må ikke være sådan, at samarbejde med frivillige organisationer om at nedbringe affaldsmængderne eller fornuftige samarbejder på tværs af kommunegrænser trækker ned i karakteren for kommunen.

Når vi sammenligner mellem kommuner, kan der være store forskelle for eksempel i husstandstyper og befolkningssammensætning, som man i nogen grad kan tage højde for ved at beregne potentialer efter antallet af enfamilie- og etageboliger samt sommerhuse. Ud over ADS beskriver planudkastet, at genanvendelsen for hver fraktion forventes dokumenteret ud fra blandt andet indsamlingsresultater over for potentialeopgørelser og evt. boligsammensætningen. En beregning af genanvendelsen, der tager højde for boligsammensætning, og flere forhold, som eksempelvis personer i husstanden, giver mulighed for en mere nuanceret vurdering af genanvendelsen. Hvis kommunerne bliver målt herudfra, er der imidlertid behov for præcise oplysninger om de data, som lægges til grund, herunder hvornår målingerne sker og data revideres.

I forhold til affald der indsamles gennem tilbagetagningsordninger bør kommunerne som minimum få data over, hvad der indsamles til genanvendelse fra hver enkelte kommune, således det kan indgå i den kommunale affaldsplanlægning og mængdeopgørelse.

Vedrørende kommuners deling af genbrugsstationer samt opgørelse af mængder fra husholdninger og erhverv bør ADS give mulighed for, at kommunerne kan foretage en retvisende fordeling.

Der lægges op til en evaluering i 2016, hvilket er for tidligt, hvis målet med evalueringen er at vise effekten af ressourceplanen. Grunden til dette er, at de kommunale affaldshåndteringsplaner skal træde i kraft senest 1. oktober 2014. Det betyder, at der tidligst kan være afsat økonomiske midler til at gennemføre initiativer fra 2015 og frem. Initiativer som udsætning af ekstra beholdere hos husholdninger vil kræve EU-udbud og i praksis vil selve det at sætte beholdere ud tage adskillige måneder, og effekten kan først måles efter ordningen har været implementeret i en længere periode.

Kommunerne er ofte bundet af kontrakter, der ikke gør det muligt at ændre ordninger her og nu. Ændring af borgers adfærd et langt og sejt træk og det tager tid, at få omstillet affaldssystemet og tilrettelagt ordningerne på en anden måde, så genanvendelsen kan øges. Endelig er det væsentligt for målopfyldelsen, at der findes modtageanlæg og tilstrækkelig kapacitet til at behandle det indsamlede affald. Det sammenholdt med, at dataene i ADS er

mangelfulde, bør indgå i en overvejelse om, hvornår og hvordan en evt. evaluering giver mening.

Skal evalueringen baseres på data fra ADS, vil det med den nuværende hastighed på frigivelse af affaldsdata (og det under forudsætning af, at der inden dette år er opnået valide og kvalitetssikrede data i affaldsdatabasen), betyde at de data, der ligger til grund for evalueringen, vil være data fra 2014, og dermed fra før de vedtagne kommunale affaldshåndteringsplaner.

På grund af de beskrevne forhold vil vi foreslå, at evalueringen i 2016 forholder sig til vedtagelsen af kommunale affaldsplaner samt de fastsatte mål. Det vigtige er, hvor meget kommunerne flytter sig. KL vil meget gerne indgå i denne dialog med Miljøstyrelsen, så målingerne er valide og kan anvendes proaktivt, så vi samlet når målet i 2022.

From: Henrik Bang Jensen
Sent: 29-01-2014 10:34:35
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Justesen, Jette Skaarup
Subject: Høring MST-770-00019
Attachments: [hbj 140128 høringssvar Ressourcestrategien.doc](#)

Vi fremsendte i går høringssvar vedr. Ressourceplan for Affaldshåndtering. Desværre var det en ikke-korrekturlæst version, der var vedhæftet. Vedlagt et mere læsevenligt eksemplar af vores høringssvar – der er tale om tekstlige ændringer og en enkelt tilføjelse vedr. en bekendtgørelseshenvisning. Der er ikke ændret i det indholdsmæssige

Venlig hilsen

Henrik Bang Jensen
Chefkonsulent
Virksomhed & Bedriftsmiljø
Landbrug & Fødevarer

T +45 3339 4452 | M +45 4037 2632 | E Hbj@lf.dk

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3 · DK-1609 København V
www.lf.dk

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevare- og agroindustrien. Med en eksport på over 148 milliarder kroner årligt og med 183.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv. Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

mst@mst.dk

Høringssvar fra Landbrug & Fødevarer vedr. Ressourceplan for Affaldshåndtering, MST-770-00019

Miljøstyrelsen har den 29. november 2013 udsendt høringsudkast vedrørende Ressourceplan for affaldshåndtering. Ressourceeffektivitet og minimering af spild og affaldsstrømme står højt på erhvervets dagsorden. Landbrug & Fødevarer ser derfor overordnet positivt på den øgede genanvendelse af det organiske affald fra husholdninger og serviceerhverv, selvom vi gerne havde set et højere ambitionsniveau. Det er oplagt at se mere udsorteret organisk affald som en mulighed for at øge råvaregrundlaget for biogasproduktionen og dermed understøtte ambitionen om udbygningen af biogas i Danmark, ligesom andre teknologier også vil være relevante

Det er vigtigt, at der er åbenhed om teknologivalget, så det både økonomisk og miljømæssigt bliver den bedste løsning. Det er derfor som udgangspunkt positivt, at planen er fleksibel i forhold til de konkrete teknologiløsninger, som de enkelte kommuner kan vælge. Landbrug & Fødevarer finder dog at det er en svaghed ved planen, at målsætningen om øget genanvendelsen af det organiske affald ikke følges op med konkrete og bindende genanvendelsesmål. Ifølge planen skal 50% af affaldet fra husholdningerne i 2022 indsamles til genanvendelse eller anden materialenyttiggørelse. Genanvendelsesmålet på 50% i 2022 dækker fraktionerne organisk affald, papir-, pap-, glas-, plast-, metal- og træaffald, og der er derfor ingen sikkerhed for, at det organiske husholdningsaffald vil blive nyttiggjort. Vi havde gerne set et mere konkret og selvstændigt mål for det organiske affald fra husholdninger.

Fra restauranter, dagligvarehandel m.v. forventes det, at 60% af det organiske affald indsamles og nyttiggøres i 2018. Men igen er der tale om hensigterklæringer, og målene er ikke bindende. Det er derfor svært at se, hvad der i sidste ende skal drive ambitionen.

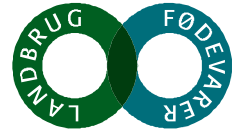
Ressourceplanen er dog med til at understøtte de muligheder for vækst og arbejdspladser, der er i udnyttelsen af bioressourcerne. Der er et stort potentiale i en bedre udnyttelse af samfundets organiske restprodukter og sidestrømme, og det er et område, hvor de danske landbrugs- og fødevareraktører i forvejen står stærkt, og med mulighed for, at positionen kan udbygges. Hvis planens ambitioner indfries, vil det øge mængden af biomasse, der skal genanvendes. Det vil åbne nye forretningsområder for de virksomheder, som kan pege på konkrete løsninger til indsamling, håndtering og anvendelse af de organiske ressourcer.

Styrkelse af udbygningen af biogas og udnyttelse af synergi mellem landbrugets biomasser og organisk affald.

Biogasudbygningen udgør et vigtigt spor for en bedre og mere effektiv udnyttelse af det organiske affald og udviklingen af en biobaseret økonomi. Det er allerede besluttet, at øge biogasproduktionen baseret på husdyrgødning. Derfor vil en bedre udnyttelse af den organiske affaldsressource i Danmark i høj grad kunne skabe synergi med landbrugets biomasser.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer landbruget og fødevarerhvervet i Danmark. Organisationen er resultatet af en fusion mellem Landbrugsrådet, Danske Slagterier, Dansk Svineproduktion, Dansk Landbrug med Dansk Landbrugs Medier og Dansk Landbrugsrådgivning, samt væsentlige dele af Mejeriforeningens aktiviteter.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer Danmarks største kompetenceklynge med 150.000 beskæftigede og en samlet eksport på mere end 100 mia. kr. årligt.

Forgasning af det organiske affald sammen med husdyrgødningen sikrer maksimal udnyttelse af anlæggene og logistikken omkring afsætning af den afgassede biomasse.

I forlængelse af ressourceplanens reference til energiaftalen skal det bemærkes, at det endnu udestår at få håndteret de udfordringer og barrierer som er identificeret i regi af arbejdet i Taskforce for biogas.

Næringsstofforsyningen til økologisk landbrug

For de økologiske landbrug og i overensstemmelse med principperne for økologisk produktion, er det af stor vigtighed, at flere næringsstoffer og kulstof tilbageføres til landbruget. Derfor er udbygningen med biogas og udnyttelse af det organiske affald til biogas afgørende for den økologiske produktion, så næringsstofferne i større omfang tilbageføres til jorden i sorteret eller bearbejdet form.

Kvælstofinputtet i den økologiske produktion skabes i høj grad på bedriften via kvælstoffikserende afgrøder og grøngødning, hvorimod øvrige næringsstoffer kommer fra eksterne input, typisk via husdyrgødning. Her vil særligt fosfor blive begrænsende på sigt. Økologerne må i følge økologireglerne ikke anvende kunstgødning, og er derfor helt afhængige af genanvendelsen af næringsstoffer. Med regeringens målsætning om en fordobling af det økologiske areal i 2020 er interessen for recirkulerede næringsstoffer skærpet yderligere, og vi vurderer, at en stærk ressourceplan vil kunne blive et meget værdifuldt bidrag til at nå økologimålsætningerne. I øjeblikket er der størst forventninger til husholdningsaffaldet, men også spildevandsslam eller dele af dette kan på sigt blive en gødningskilde til de økologiske brug.

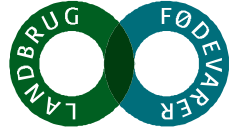
Fosfor i husdyrgødning

Ressourceplanen indeholder et afsnit om fosfor i husdyrgødning. Som nævnt ovenfor er det vigtigt at tænke husdyrgødning og organisk affald sammen, når ressourcerne samlet skal udnyttes bedst muligt. Men det virker malplaceret med et selvstændigt afsnit om fosfor i husdyrgødning (afsnit 8.2), idet husdyrgødning ikke er omfattet af affaldsreglerne, men primært reguleres af reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelsen om godkendelse af husdyrbrug. Desuden finder vi, at teksten i dette afsnit er faglig ukorrekt når der f.eks. skrives, at "ved intensiv gødskning med husdyrgødning tilføres jorden mere fosfor, end planterne har brug for". Det påpeges, at Danmark samlet set er i fosforbalance, så der er ingen netto tilførsel af fosfor på nationalt plan.

Landbrug & Fødevarer vil gerne i dialog med Miljøstyrelsen om bedre udnyttelse af fosforressourcen i husdyrgødning, herunder bedre udnyttelse af fibre og husdyrgødning som brændsel, men mener det bør ske i regi af den lovgivning, der vedrører husdyrgødning og ikke i forbindelse med affaldsplanlægning.

Behov for bred vifte af teknologier

Som nævnt indledningsvis kan også andre teknologier end biogas være relevant for at udnytte den organiske ressource. Hvis der skal skabes vækst og udvikling af grønne teknologier er det vigtigt, at teknologisporet ikke låses fast. Visse fraktioner af det organiske affald kan have en kvalitet, hvor anvendelse i biogas kan have karakter af nedklassificering. Der skal være fokus på at recirkulere ressourcerne i de organiske fraktioner så højt oppe i værdikæden som muligt, f.eks. som ingredienser i foder og fødevarer. Det er helt centralt at planen støtter op om dette spor

Ressourcestrategi for affaldsforebyggelse

Med Ressourceplanen for affaldshåndtering er første del af Danmark uden affald præsenteret. Landbrug & Fødevarer forventer at blive inddraget i en tæt dialog med Miljøstyrelsen om næste del, som er Ressourcestrategi for affaldsforebyggelse.

Landbrug & Fødevarer står naturligvis til rådighed for yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Henrik Bang Jensen

D 33 39 44 52

M 40 37 26 32

E hbj@lf.dk

From: Jan Bielefeldt
Sent: 14-01-2014 13:56:34
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: MST-770-00019

Til Miljøstyrelsen

Hørrings svar til Ressourceplan for affaldshåndtering 2013

LWF vil gerne takke for muligheden for at afgive et hørrings svar til ressourceplanen. LWF's svar vil koncentrere sig om elektronik affald.

Erhvervsaffald, armaturer

I DPA-systems statistik over markedsført og indsamlet WEEE affald, der udgør erhvervsprodukter ca. 16 % af de markedsførte mængder, mens det indsamlede affald udgør kun ca. 1,4 % af det indsamlede affald.

Det formodes, at en af årsagerne til den lave mængde erhvervsaffald skyldes en forkert registrering af affaldet, hvorfor miljøstyrelsens analyse af dette afventes. Det bør dog overvejes, om den forkerte registrering også giver anledning til en forkert indsamling/behandling af affaldet. Her tænkes der særligt på spørgsmålet om der sker en adskillelse af armaturer og lyskilder før end armaturerne går til behandling.

I mange tilfælde bliver armaturer indsamlet i samme container som jernskrot og når først armaturer er kommet i denne container, bliver de ikke taget ud igen for at adskille lyskilder og armaturer. LWF vil derfor anbefale at armaturer bliver indsamlet separat eller med en fraktion hvor det kan sikres, at der sker en adskillelse før behandling af armaturet.

Særligt armaturer med indbyggede lyskilder (LED) d.v.s. hvor lyskilden ikke kan tages ud uden værktøj, er der en stor risiko for at værdifulde materialer går tabt i behandlingen, hvis de behandles sammen med andet jernskrot. Derfor bør armaturer indsamles separat.

Da forskellige indsamlingsregler kan give anledning til misforståelser anbefaler LWF, at der sker en separat indsamling af armaturer af hensyn til muligheden for adskillelse af lyskilder og armaturer samt for produkter, hvor lyskilder og armatur ikke kan adskilles at ressourcerne udtages i forbehandlingen af affaldet.

Dual Use, erhverv

Mange erhvervsvirksomheder bruger dual use produkter som i statistikken registreres som husholdningsprodukter. Når disse dual use produkter bliver til affald, skal erhvervsvirksomheden sørge for at affaldet bliver sendt til genbrug. Det at virksomhederne skal betale direkte for brug af den kommunale genbrugsplads, bliver af mange virksomheder set som en barriere for at sørge for at affaldet bliver genbrugt korrekt.

LWF vil derfor anbefale at man overvejer en strategi for, hvorledes man indsamler dette affald, særligt for affald der ikke har en værdi, men koster penge at komme af med. Hvis ikke barriererne fjernes, er der en øget risiko for at affaldet afleveres sammen med andet affald, hvorved uønskede stoffer spredes til andet affald og ressourcerne mistes.

Som eksempel kan nævnes, at lyskilder i høj grad bruges i erhvervslivet, men barriererne som nævnt ovenfor kan gøre, at de ikke bliver indsamlet korrekt. Derfor opfordrer LWF til, at der udarbejdes en særlig strategi for indsamling af dual use affald uden rest værdi, for at sikre ressourcerne og hindre spredning af uønskede stoffer.

Såfremt dette hørrings svar skulle give behov for yderligere uddybelse, står LWF naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen - Kind regards

Jan Bielefeldt
Adm. Direktør

Lyskildebranchens WEEE Forening
Korskildelund 6
2670 Greve

Tlf.: +45 40 37 07 05

Fax.: +45 36 91 50 01

E-mail.: jb@lwf.nu

Hjemmeside : www.lwf.nu

Fortrolige oplysninger kan være indeholdt i denne meddelelse. Hvis du ikke er den indikerede adressat i denne meddelelse (eller ansvarlig for levering af beskeden til en sådan person), må du ikke kopiere eller aflevere dette budskab til nogen. I sådanne tilfælde, bør du permanent slette e-mailen og eventuelle vedhæftede filer med det samme og venligst underrette afsenderen ved at besvare denne e-mail. På forhånd tak for Deres samarbejde.

From: Martin Fabiansen
Sent: 28-01-2014 12:43:54
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Lisbeth Engel Hansen
Subject: Høring af udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering - Journalnummer MST-770-00019

Til Miljøstyrelsen
mst@mst.dk

Miljømærkning Danmark (MMD) takker for muligheden for at give høringssvar til udkastet til Ressourceplanen for affaldshåndtering. Miljømærkerne er livscyklusbaserede værktøjer som arbejder for at fremme en cirkulær økonomi, og har derfor fokus på såvel ressourceoptimering/genanvendelse som minimering af miljømæssige problemer i affaldsfasen. Krav der i dag anvendes for at sikre ressourceoptimering og mindske miljøbelastninger i affaldsfasen er for eksempel:

- Krav der sikrer mulighed for materialegenvinding i affaldsfasen. ”Designed for recycling” kombineret med krav om mærkning med materialetype (primært inden for elektronik og elektriske apparater, men også via krav om mærkning med plasttype i emballage til miljømærkede kemisk-tekniske produkter).
- Begrænsninger af anvendelsen af tilsætningsstoffer i plast -> mindre forurening i affaldsstrømmen->øget mulighed for genanvendelse.
- Krav om komposterbarhed af visse produkter/produktdele.
- Fremme af koncentrerede produkter bl.a. via minimering af emballagemængde.
- Krav til affaldssortering – i produktionsfasen samt hos miljømærkede servicevirksomheder.
- Minimering af affaldsmængder i produktionsfasen (f.eks. makulatur/skærespild i trykkerier).
- Krav der sikrer mulighed for udskiftning af komponenter/mulighed for at købe reservedele efter at produktet er gået ud af produktion.
- Krav om livslængde/garanti.
- Krav til råvarevalg: Fornybare eller recirkulerede.

MMD forventer derfor, at miljømærkerne kan anvendes aktivt i det kommende arbejde med at føre planerne i Ressourcestrategien ud i livet. Miljømærkning har allerede stor fokus på at understøtte produkter, hvor affaldsproduktionen er lav både under fremstilling og anvendelse og hvor materialerne efter endt forbrug er egnet til genanvendelse. Vi vil specielt pege på følgende områder, hvor MMD kan bidrage til at nå målene i Ressourcehandlingsplanen:

- Miljøteknologisk innovation – MMD kan via sin viden om, hvad der kan lade sig gøre i praksis, indgå i samarbejder med virksomheder inden for dette område.
- Udfase overflødige kemikalier – Miljømærkerne har lang tradition for at sikre dette, og MMD kan derfor med fordel inddrages i samarbejdet mellem virksomheder, forbrugere mv. omkring substitution
- Listen over uønskede stoffer – Miljømærkerne bruger naturligt denne som en del af dokumentationsgrundlaget for at forbyde anvendelsen af farlige kemiske stoffer i miljømærkede produkter, og MMD kan derfor bidrage med viden i forbindelse med at udarbejde strategier for de enkelte stoffer.
- Renovering og nedrivning – Svanen har fokus på dette område, og arbejder på at vurdere, om det er muligt at have kriterier for dette. MMD/Nordisk Miljømærkning vil derfor kunne bidrage med viden og input inden for indsatsområdet om bygge- og anlægsaffald.

Mvh.
Martin Fabiansen

Martin Fabiansen

Direktør for Miljømærkning Danmark | Director of Ecolabelling Denmark

Fonden Dansk Standard | Danish Standards Foundation

Kollegievej 6

DK-2920 Charlottenlund

tel +45 39 96 63 68 | mob +45 41 19 09 43

www.ecolabel.dk

From: Jakob Clemen
Sent: 28-01-2014 14:58:12
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Jakob Clemen
Subject: Journalnummer MST-770-00019 - Høring om udkast til ressourceplan for affaldshåndtering
Attachments: [Regeringens ressourcestrategi jan 2014 - Plastindustrien MST-770-00019.pdf](#)

Hermed fremsendes Plastindustrien kommentarer til udkastet til Ressourceplanen for affaldshåndtering. Såfremt kommentarerne giver anledning til spørgsmål, kan undertegnede kontaktes.

Venlig hilsen/best regards

Jakob Clemen | Miljøkonsulent

Plastindustrien

- Brancheforeningen for danske plastvirksomheder

Tlf.: 3330 8630 | 2689 3022

Mail: jc@plast.dk

www.plast.dk

Bemærk ny adresse:

Industriens Hus | Vesterbrogade 1E, 3.
1620 København V

Få nyt fra Plastindustrien:

[**Tilmeld dig vores nyhedsbreve**](#)

Følg os:

[**Plastindustrien på LinkedIn**](#)

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
Journalnr. MST-770-00019

København, 28. januar 2014

Høring om udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering

Plastindustrien ser mange muligheder i, at genanvendelsen af plast fra både husholdninger og industri øges. Vi peger dog på en række forudsætninger, som vi mener, skal være til stede, før den indsamlede plast med succes kan genanvendes af danske plastforarbejdende virksomheder og dermed bidrage til at gøre Danmark til et ressourceeffektivt samfund. Skal genanvendelsen af plast fra de danske husholdninger blive en bæredygtig og forretningsmæssig god forretning, skal følgende forudsætninger være til stede:

- Høj kvalitet af den indsamlede plast
- Store ensartede mængder med høj forsyningssikkerhed
- Konkurrencedygtige priser sammenlignet med jomfruelig plastråvare

Opfyldelsen af forudsætningerne er afgørende for at skabe et marked for genanvendt plast og dermed påbegynde etableringen af en egentlig plastgenanvendelsesindustri i Danmark, som det f.eks. kendes fra Tyskland eller England. Da ressourceplanen ikke i nævneværdig grad omhandler markedsliggørelsen af plastaffaldet, giver planen derfor anledning til en række kommentarer, som uddybes nedenfor.

Grundlæggende ser vi gerne, at kommunernes affaldshåndtering konkurrenceudsættes, da det er en væsentlig forudsætning for at opnå højest mulig kvalitet af den genanvendte plast til konkurrencedygtige priser. Således er vi bekymret for, at den kommunale metodefrihed, der nævnes i planen, vil medføre, at der ikke kan sikres stabile leverancer i tilstrækkelig kvalitet og mængder til at gøre genanvendelsen attraktiv for vores medlemmer.

Desuden mener vi, at der bør formuleres kvalitative genanvendelsesmål for plastgenanvendelsen, dvs. krav til, hvilke plastkvaliteter, der som minimum skal opnås med den indsamlede plast. På nuværende tidspunkt er målene formuleret som indsamlingsmål, dvs. at der er stor risiko for, at der indsamles for indsamlingens skyld uden stillingtagen til, hvad der efterfølgende skal ske med den indsamlede plast. At stille kvalitetsmål i indsamlingen vil medvirke til, at der kan opnås en bedre pris for den indsamlede plast, netop fordi indsamlingen tilrettelægges mod en høj udnyttelsesgrad i efterfølgende led. Minimumskrav til plastkvaliteten vil med fordel kunne bruges som udgangspunkt i tilrettelæggelsen af kommunernes indsamlings- og sorteringssystemer.

Anvendelsesmulighederne for plastaffald er i dag begrænset af en række forhold. Det drejer sig om kundespecifikationer, hvor plastvirksomheden er lønforarbejdende og dermed har begrænset indflydelse på bl.a. valg af råvarer og produktionsmetoder, normer og standarder som f.eks. CE-mærkning og VA-godkendelser samt udbudstekster, hvor krav vanskeliggør brugen af genanvendt plast f.eks. i forbindelse med indkøb af vejkanthæle og trafikudstyr. Også lovgivningskrav har indflydelse på muligheden af at bruge genanvendt plast f.eks. i forbindelse med fødevarekontakt og forbud mod recirkulering af genanvendte

materialer med tungmetaller. Vi finder det afgørende, at der igangsættes initiativer til at modvirke de barrierer, der begrænser en øget brug af den plast, som kommunerne med Ressourceplanen nu skal i gang med at indsamle.

Vi finder det også værd at bemærke, at det i langt fra alle tilfælde er en miljømæssigt og økonomisk gevinst at genanvende plastaffald fra husholdningerne, som f.eks. er forurenet med madaffald. Flere undersøgelser viser, at materialegenanvendelse af plast langt fra altid er den miljømæssigt bedste løsning, men bl.a. beror på plastens renhed og den efterfølgende behandling i form af rengøring, sortering, oprensning samt afsætningsmuligheder. En effektiv energiudnyttelse kan være det bedste valg og derfor finder vi det afgørende, at materialegenanvendelsen af plastaffald begrundes i en livscyklustankegang.

Afslutningsvist skal det nævnes, at Plastindustrien gerne deltager i drøftelserne udviklingen af ovenstående samt de initiativer der i øvrigt nævnes i Ressourceplanen heriblandt partnerskaber med relevante parter.

Såfremt der ønskes en uddybning af ovenstående er vi til rådighed med yderligere information og stiller gerne op til et møde.

Jakob Clemen

Miljøkonsulent

Plastindustrien

From: Frederik Hoedeman
Sent: 28-01-2014 11:23:18
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: WWF - John Nordbo; Hanne Jersild
Subject: Journalnummer MST- 770-00019
Attachments: WWF høringssvar Ressourceplan.docx

Til Miljøstyrelsen

WWF-Verdensnaturfonden er glad for muligheden for at tilkendegive en række overordnede synspunkter til Ressourceplanen. Se venligst vedhæftet WWF's høringssvar til Miljøstyrelsens Ressourceplan.

Venlig hilsen

Frederik

Frederik Hoedeman
Seniorrådgiver klima og virksomhedssamarbejde
Climate Business Engagement Advisor
WWF Verdensnaturfonden
tlf +45 3635 3536 / dir +45 31524122

Til Miljøstyrelsen

WWF-Verdensnaturfonden er glad for muligheden for at tilkendegive en række overordnede synspunkter til Ressourceplanen. Se venligst vedhæftet WWF's høringssvar til Miljøstyrelsens Ressourceplan.

Venlig hilsen

Frederik

Frederik Hoedeman
Seniorrådgiver klima og virksomhedssamarbejde
Climate Business Engagement Advisor
WWF Verdensnaturfonden
tlf +45 3635 3536 / dir +45 31524122

<o:p></o:p></p><p class=MsoNormal><o:p> </o:p></p><p class=MsoNormal><o:p> </o:p></p><p class=MsoNormal><o:p> </o:p></p></div></body></html>

for a living planet®

WWF Verdensnaturfonden

Svanevej 12
2400 København NV

Tlf. 35363635

Fax 35247868

wwf@wwf.dk

www.wwf.dk

København, 28/01/2014

WWF høringsvar: Regeringens Ressourceplan

WWF Verdensnaturfonden er generelt positiv over for Regeringens ressourceplan. Særligt hæfter vi os ved, at planen klart fastslår, at det er bedre at genanvende end at brænde af. WWF efterlyser dog også mere konkret stillingtagen til, hvordan planen vil bidrage til klimapolitikken. Desuden er WWF bekymret for, om planen vil fungere uden bindende krav og med et årligt budget til implementering på blot 50 mio. kr. per år.

Ift. planens bidrag til klimapolitikken holder Miljøstyrelsen sig til generelle formuleringer som f.eks.: *Den største reduktion af emissionen af klimagasser, vil man opnå ved affaldsforebyggelse, hvor man nedsætter forbruget af materialeressourcer, idet det typisk koster store energimængder at udvinde råstoffer og oparbejde dem til materialer. Alle materialer har således en rygsæk af ressourceforbrug, ikke mindst energiforbrug med sig.*

Derudover er der kun ganske få konkrete estimater af, hvad ressourceplanen vil betyde ift. at reducere klimapåvirkningen. Der synes f.eks. at være et særligt stort CO₂ reduktionspotentiale ved at genanvende plastik også på kort sigt, men uden klart fokus på miljøeffekt snarere end genanvendelsesprocent er der risiko for at potentialet for CO₂ reduktion ikke udnyttes tilstrækkeligt.

De afgørende faktorer for affaldssektorens CO₂ udledning er overordnet, hvor store mængder der hhv. genbruges/genanvendes, deponeres og sendes til forbrænding samt genanvendelsesgraden af organisk affald. Ifølge planen forventes der kun et mindre fald (angivet i procent) i mængden af affald, som sendes til deponering og forbrænding indtil 2024 og kun en mindre stigning i affaldsmængderne til genanvendelse, hvorefter fordelingen mellem genanvendelse, deponering og forbrænding forventes uforandret på mellemlang (2030) og lang sigt (2050). På lang sigt forudser scenariet stigninger i affaldsmængderne til deponi og forbrænding på hhv. 0,4 og 1 mio. tons (2050). Det er således vanskeligt at blive klog på planens samlede bidrag til klimapolitikken, idet belastningen ser ud til at blive øget på lang sigt.

WWF Verdensnaturfonden foreslår derfor, at der udarbejdes en samlet opgørelse af planens forventede, samlede bidrag til klimapolitikken målt i tons CO₂ for årene indtil 2024, og at scenarierne til 2050 suppleres med forventede CO₂ udledninger. WWF foreslår endvidere, at der indarbejdes en særlig målsætning for CO₂ reduktion for plastaffald i 2022 målet Endelig foreslår WWF en særlig indsats for metaller og sjældne jordarter- i dag genanvendes mindre end 1 % af de sjældne jordarter, hvilket vi opfatter som et unødvendigt ressourcespild.

WWF *for a living planet*

WWF foreslår derfor, at planen justeres. Der bør så planlægges for mindre forbrænding og indskrives, at der ikke bygges nye anlæg, samt at de ældste og mest ineffektive anlæg nedlægges.

Hvad angår det organiske affald fra husholdninger, mener WWF at det skal bruges til gyllebiogas, blandt andet for at undgå at skulle iblande majs, og dermed en stor miljømæssig faldgrube.

WWF ser frem til en ressourceplan II, nemlig affaldsforebyggelse. Her vil afgørende principper være mål som forlænger varernes levetid, fastsættelse af bindende rammer for statslige grønne indkøb, herunder krav om at produkter nemt kan levetidsforlænges og repareres.

Mvh Frederik Hoedeman
Seniorrådgiver klima og virksomhedssamarbejde
WWF Verdensnaturfonden

From: Sybille Kyed
Sent: 28-01-2014 15:14:01
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: MST-770-00019
Attachments: 140128_høringssvar_ressourceplanen_sk.dotx

Vedhæftet høringssvar fra Økologisk Landsforening

Med venlig hilsen

Sybille Kyed
Fagpolitisk Chefkonsulent

Silkeborgvej 260 - 8230 Åbyhøj
tlf: 8732 2700 - www.okologi.dk

mail: sk@okologi.dk
direkte: +45 87 32
27 17
mobil: +45 24 65 23
92

Miljøstyrelsen

27. januar 2014

Hørings svar til ressourceplan for affaldshåndtering for 2013 - 2018

Økologisk Landsforening har med stor interesse gennemgået ressourceplanen for affaldshåndtering for 2013 – 2018 og vil meget gerne kvittere med et høringssvar.

Foreningen mener, at det er et meget vigtigt emne, der er taget fat på, hvis samfundet skal omlægges i en grønnere retning.

Handelsgødning er ikke tilladt i det økologiske landbrug. Det økologiske landbrug er derfor afhængig af de næringsstoffer, der kan sikres igennem en dyrkningspraksis som anvendelse af grøngødning med mere, men i særdeleshed også af at få så mange næringsstoffer retur fra husholdninger, forarbejdningsvirksomhederne og servicesektoren som muligt.

De næringsstoffer, der eksporteres fra landbruget med landbrugsprodukterne skal i videst muligt omfang retur til bedriften, for at den kan blive en økologisk og økonomisk bæredygtig enhed.

Foreningen vil derfor gerne udtrykke sin store opbakning til, at anvendelse af husholdningsaffald og tilsvarende affald ikke placeres i forbrændingsanlæg.

Det skal prioriteres at få etableret en indsamling af husholdningsaffald og tilsvarende affald, så dette kan anvendes i landbruget. I den forbindelse ser vi meget gerne, at der ikke fokuseres snævert på biogasløsninger. Der er for nuværende ikke økologiske biogasanlæg, der kan aftage disse produkter, og fremtiden for økologiske biogasanlæg er usikker. Foreningen gør opmærksom på, at kompostanlæg med varmeindvinding kan være en god alternativ løsning.

Adgangen til husholdningsaffald og affald fra servicesektoren anses for afgørende, hvis det økologiske landbrug skal få større udbredelse uden at være direkte afhængig af, at importere ikke økologisk husdyrgødning fra konventionelle bedrifter.

Det er regeringens politik at fordoble det økologiske areal. I den forbindelse er det yderst relevant at se på, hvorledes disse næringsstoffer kan gøres tilgængelige for det økologiske erhverv.

Foreningen har også læst afsnittet om fremtidig strategi for håndtering og udnyttelse af spildevandsslam. EUs økologiregler tillader ikke, at der anvendes spildevandsslam på økologiske jorde. Det er dog et forbud, som der opstår et stigende pres på for at diskutere i de økologiske kredse. Det sker både ud fra den generelle betragtning om recirkulering af næringsstoffer men også på baggrund af udsigten til, at fosfor er en ressource, der er ved at være udtømt.

Vi må i den sammenhæng give udtryk for, at vi på ingen måde kan bakke op om argumenterne for at afbrænde fiberfraktionen i husdyrgødning for at fjerne N og isolere P, så det kan transporteres til andre steder.

En ansvarlig og bæredygtig grøn løsning er baseret på, at vi skal værne om den frugtbare jord. Det sker ikke ved at afbrænde kulstoffet i husdyrgødningen. Kulstoffet skal tilbage til jorden. Det er endvidere absurd at brænde fiberfraktionen for derpå at blive nødt til at importere handelsgødning. En ressourceplan for affaldshåndtering må være helhedsorienteret. Det økologiske landbrug har et fortrin sammenholdt med det konventionelle landbrug, når der ses på energiforbruget. Denne forskel skyldes i stort omfang, at der ikke må anvendes handelsgødning på økologiske landbrug, idet det er meget energiforbrugende at fremstille handelsgødning.

En lille indskydelse vedrørende overvejelserne om have- parkaffald, så er et en kilde, som i dag anvendes i et vist omfang i det økologiske jordbrug. Vi vil dog gerne pege på behovet for at få belyst, om der er visse ukrudtsarter, der ikke bør iblandes dette affald. Det er for eksempel skræpper. Vi ser gerne, at det undersøges, om disse planter og deres frø omsættes i komposteringen, så anvendelsen af kompost, hvor dette materiale er indgået, ikke kan føre til en spredning af disse planter. Der kunne også være andre planter, som var relevante at vurdere. I det økologiske landbrug giver forekomsten af skræpper store problemer og kan føre til tung og tilbagevendende jordbearbejdning, i det konventionelle landbrug vil forekomst af skræpper udløse sprøjtninger. En anden løsning var at lære spiretest for udvalgte problematiske ukrudtsarter som fast deklaration af komposten.

Endelig ser vi meget gerne, at omlægning til økologisk jordbrug omtales i afsnit 9 om Grøn omstilling, da omlægning til økologisk drift er en del af den grønne omstilling. Det er derfor vigtigt, at det fremgår direkte, at en indsats for at fremme genanvendelse af næringsstoffer fra husholdningsaffald og affald fra servicesektoren og i fremtiden evt. spildevandsslam er en vigtig forudsætning for udbredelsen af det økologiske landbrug.

Vi håber, at ovenstående kommentarer vil blive taget i betragtning i det videre arbejde. Foreningen medvirker også meget gerne, hvor det er relevant i opfølgende indsatser i forbindelse med realisering af denne strategi.

Med venlig hilsen

Sybille Kyed

Sybille Kyed

From: Bodil Uhre Nielsen
Sent: 27-01-2014 15:25:50
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: John Veje Olesen; Ole Hedegaard Madsen
Subject: Journalnummer MST-770-00019
Attachments: 0558667.pdf

Hermed fremsender vi høringsvar vedrørende Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018.

Med venlig hilsen

Bodil Uhre Nielsen

Executive Assistant

Falkevej 2
DK-6705 Esbjerg
Denmark
Reg. no.: 25 05 36 64

Phone: +4576143400
Direct: +4576143432
Cell: +4521382613

www.volund.dk

Meet us in Abu Dhabi: On 20-22 January 2014 we are participating in the World Future Energy Summit and EcoWASTE exhibition and conference in Abu Dhabi, United Arab Emirates. Visit us at stand 10315..

Miljøstyrelsen - Jord og vand
mst@mst.dk

Journalnummer MST-770-00019

27. januar 2014

Høringssvar vedrørende Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018

Babcock & Wilcox Vølund er Danmarks førende leverandør af waste-to-energy anlæg. Vi sætter en ære i at være blandt de grønne virksomheder i Danmark, der dagligt kæmper for at nedbringe CO₂-udslip, forurening og verdens brug af fossile ressourcer, ved at genanvende affald til at skabe energi i form af elektricitet og fjernvarme.

Babcock & Wilcox Vølund eksporterer dansk know-how til hele verden. Vi er både en del af fremtidens løsning og oprydningen i fortidens problemer. Vores anlæg indgår i den strategiske planlægning af både energiudnyttelse og miljøoprydning i lande over hele kloden. Danmark er et foregangsland på forbrændingsområdet og fungerer som rollemodel for en lang række andre lande. Den favorable position er et resultat af et stærkt hjemmemarked med markedsledende virksomheder inden for produktion af anlæg, rådgivning mv.

Vi er derfor glade for at kunne bidrage med vores viden og erfaring til regeringens ressourceplan ved dette høringssvar.

Høringssvaret vil særligt fokusere på udfordringer i planen og de bagvedliggende analyser indenfor: Genanvendelse, energiudnyttelse, fosfor i dagrenovation, kapacitet i forbrændingssektoren, sammenhængen til biogas og eksportmulighederne i forbrændingssektoren.

Overordnede betragtninger

Regeringen har et ønske om at øge genanvendelse og genbrug, samtidig med at man vil mindske affaldsmængderne. Dette er meget sympatisk og vil være en fornuftig udvikling.

Der synes dog at være en række misforståelser om affaldsforbrænding i regeringens kommunikation generelt og i Ressourceplan 2013-2018 specifikt. Dette kan på lidt længere sigt komme til at betyde et stort tab af danske produktionsarbejdspladser. Der er i regeringens ressourceplan en del positive elementer, men også flere aspekter baseret på fejllantagelser og uheldige prioriteringer. Ressourceplanens primære satsning på lavteknologiske sektorer er uheldig, hvis Danmark skal kunne bevare sin førerposition som et land, hvor fremtidens grønne teknologier kan udvikles og trives. Det vigtigt at huske, at affaldsforbrænding er et højteknologisk område, der kræver konstant udvikling. Affaldsforbrænding kan derfor honorere et højt dansk lønniveau og arbejdsmiljøkrav. Et svækket hjemmemarked vil utvivlsomt svække den teknologiske udvikling og således den danske placering som foregangsland og udvikler på området. Udviklingen burde i stedet understøtte affaldsforbrændingen, der vil give større energimæssig uafhængighed og selvforsyning samt høj teknologisk udvikling.

Babcock & Wilcox Vølund A/S

Head office: Falkevej 2 • DK-6705 Esbjerg Ø • Denmark

Branch office: Odinsvej 19 • DK-2600 Glostrup • Denmark

Vi vil i dette hørings svar understrege de positive elementer og pointere de fejl og misforståelser, der efter vores vurdering er i planen.

Nogle vigtige pointer i nærværende hørings svar er her trukket frem og gennemgås mere detaljeret senere:

- Energiudnyttelse
 - Særligt mangler der i ressourceplanen opmærksomhed på, at biogas ikke har samme energiudnyttelsesgrad som forbrænding, hvorfor der ved en omlægning væk fra affaldsforbrænding vil mangle betydelig energi, både i form af varme og elektricitet, som skal erstattes af anden energi – fra eksempel fra kul, naturgas og importerede træpiller.
- Biogas og sammenhængen til fødevarer sikkerhed
 - Planen mangler at tage højde for, at det er vanskeligt at få tilnærmelsesvis rene fraktioner fra husholdningsaffald. Uden et rent biologisk input til processen, kan man ikke sikre sig et rent output. Derfor er slam fra biogas-produktion ej heller ren. Det er uklart, hvordan man vil håndtere slammet, der typisk vil indeholde spor af problematiske stoffer. At sende disse tilbage i fødevarerproduktionen er i hvert fald utilrådeligt og kan skade dansk landbrugs eksport. Slammet påvirker også miljøet ved udvaskning fra udspretningsområder. Slambekendtgørelsen tilgodeser i øjeblikket ikke, i tilstrækkelig grad, fødevarer sikkerhed og miljøpåvirkninger. Slambekendtgørelsen bør derfor også med udgangspunkt i fødevarer sikkerhed og miljøpåvirkning tages op til revurdering, så den regulerer de problematiske tilsatte stoffer og mulige cocktaileffekter.
- Andre alternativer til energiproduktion
 - Der er i planen ikke taget tilstrækkelig højde for manglende energiproduktion, såfremt man omlægger produktionen fra affaldsforbrænding til anden waste-to-energy produktion. Bruges der ikke kul og naturgas til at substituere den manglende energiproduktion, som affaldsforbrænding ellers vil kunne producere, vil et åbenlyst alternativ være træpiller. Flere anerkendte forskere har allerede advaret om, at en omstilling til biomasse potentielt vil kunne føre til en øget CO₂-udledning og en accelereret global opvarmning [Ref. 1].
- Diskussionen om livscyklus og genanvendelse
 - Det er en udbredt misforståelse både i den politiske debat generelt og i den underliggende argumentation for ressourceplanen, at man ikke genvinder materialer ved forbrænding. Ved forbrænding opstår der tre biprodukter, nemlig slagge, flyveaske og vand. Af faststoffdelen udgør slaggen cirka 95 % af restprodukterne og anvendes i dag som en ressource. I slaggen er ca. 15 procent metaller (90 procent af dette kan gendvindes), de sidste 85 procent er mineralogiske materialer (glas, sten m.v.) og bruges som erstatning for grus.
 - Den nyeste teknologi gør det muligt at genanvende alt vandet i røggassen, som især kommer fra det organiske affald. Vandet der tages ud af forbrændingen erstatter vand som anvendes i forskellige tekniske systemer som fx i fjernvarmesystemet og kedlen. Dermed spares der betydelige mængder grundvand.
 - Når kommunerne skal efterleve ressourceplanens krav om 50 % genanvendelse, er det vigtigt også at medregne affaldsforbrænding på lige fod med bioforgasning. Affaldsforbrænding med energiudnyttelse er et af de bedste virkemidler for at efterleve EU's krav til genanvendelse af husholdningsaffald.

- Eksportmuligheder
 - Når man i bl.a. ressourceplanen taler affaldsforbrænding ned, er det vigtigt at huske på, at der er meget eksportforretning og væsentligt globalt potentiale i denne teknologi. I modsætning til den almindelig opfattelse, er der igennem de sidste 10 år sket en kraftig udvikling af forbrændings- og røggasrensningsteknologien. Vælger regeringen at nedprioritere forbrændingsbranchen, er der en betydelig risiko for at vi overhales, og at store eksportmuligheder glipper. At man nedprioriterer fokus på det gode ved energiuudnyttelse ved affaldsforbrænding kan i yderste konsekvens koste indgåede ordrer og tabte arbejdspladser.

- Udfordringer med baggrundsmateriale til ressourcestrategien
 - En stor del af baggrundsmaterialet for ressourceplanen kommer fra miljøprojekt 1458 [Ref. 2], der er udarbejdet af COWI og Miljøstyrelsen. Ved nærlæsning er forudsætnin-gerne for rapporten desværre foretaget ret ensidigt på en måde, der undervurderer po-sitive effekter ved basisscenariet (affaldsforbrænding) og overvurderer positive effekter ved alternativerne. Dette betyder at affaldsforbrænding fremstår som en betydelig dår-ligere forretning (samfundsøkonomisk og miljømæssigt) end hvad der reelt er tale om. Babcock & Wilcox Vølund har initieret en dialog med Miljøstyrelsen om dette og vi hå-ber på, at Miljøministeriet vil tage et ekstra kig på antagelser og beregninger, der ligger til baggrund for ressourceplanen.

Babcock & Wilcox Vølund er generelt positive over for regeringens syn på affald som en ressource. Og at regeringen, når man dykker ned i planen, ser affaldsforbrænding som en del af løsningen, er vi naturligvis yderst tilfredse med. Babcock & Wilcox Vølund anbefaler dog, at Miljøministeriet i den reviderede ressourceplan tager pointer fra dette høringssvar med, når man skal vurdere fordele og ulemper ved forbrænding.

Genanvendelse

Nedenfor følger to eksempler på tekst fra ressourceplanen, der illustrerer at man ikke har været opmærksom på den teknologiske udvikling, der er sket over de sidste 15-20 år inden for affaldsforbrænding:

”Ved forbrænding erstattes andre (fossile) brændsler; men kun ikke-genanvendelige materialer skal i fremtiden forbrændes, da de fleste mate-rialer ødelægges ved forbrænding og ikke kan fortsætte i kredsløbet. Hermed spildes også den energi og de materielle ressourcer, der er an-vendt til fremstilling af materialerne og produkterne.” (fra afsnit 4.2)

og ”Forbrænding betyder desuden, at de fleste materialerne går tabt, så producenterne i produktionen af nye produkter er nødt til at bruge nye rå-varer – fx fossilebrændsler til produktion af ny plast og begrænsede res-sourcer til fremstilling af fx aluminiumsprodukter.” (fra afsnit 5.1.1)

Det er en udbredt misforståelse, at man ikke genvinder materialer ved forbrænding. Ved forbrænding opstår der tre biprodukter, nemlig slagge, flyveaske og vand:

1. Flyveaske udgør cirka 5 % af restprodukter (ud over vand) og indeholder mange tungmetaller. Asken deponeres i dag, men teknologier er på vej til at udvinde disse tungmetaller og når det er rentabelt kan deponierne åbnes for at udvinde disse ressourcer.
2. Slaggen udgør cirka 95 % af restprodukterne (ud over vand) og anvendes i dag som en ressource. I slaggen er ca. 15 procent metaller (90 procent af dette kan gendvindes), de sidste 85 procent er mineralogiske materialer (glas, sten m.v.) og bruges som erstatning for grus.
3. Et tredje biprodukt fra forbrænding er store mængder vand. Vandet er så rent, at det for kan eksempel indgå som erstatning (i stedet for drikkevand) i fjernvarmenettet. I praksis kan fremtidens forbrændingsanlæg med varmepumpedrevet røggaskondensering genvinde meget betydelige mængder vand fra affaldet som destilleret kondensat. For blandet affald kan dette alene repræsentere en faktisk genanvendt vandmængde på over 20-30 % af affaldets vægt, mens det for vådt organisk affald kan udgøre en faktisk genanvendt andel på 60-70 % af affaldets vægt (svarende til affaldets vandindhold). Dette betyder også, at vandholdigt eller fugtigt affald ikke udgør et problem for forbrændingen eller energiudnyttelsen, heller ikke selvom det intuitivt kan lyde ulogisk at brænde fx et bananskrald eller kartoffelskræller.

Materialer som f.eks. elektronikaffald og eksempelvis mobiltelefoner bør naturligvis kildesorteres for korrekt genanvendelse. Babcock & Wilcox Vølund vil derfor gerne bruge anledningen til at rose regeringen for at have større fokus på producentansvaret.

Det er ikke et entydigt svar, at livscyklus balancen taler for genanvendelse af andre affaldsfraktioner, ej heller dem der baserer sig på råvarer så som aluminium og plast. Miljøgevinster skal være målbare, og der er således ikke noget der taler for at det, ud fra en genanvendelsesdagsorden, skulle være mere korrekt at indføre andre teknologier end affaldsforbrænding til at energiudnytte affald, som for eksempel en større grad af bioforgasning af affald.

Endvidere er det vedrørende kravet til kommunerne om 50 % genanvendelse af husholdningsaffald, vigtigt at understrege en betydningsfuld definitions problematik. Med den nuværende definition på genanvendelsesprocenten i ressourceplanen, vil kommunerne angiveligt ikke kunne nå 50 % målet for genanvendelse uden bioforgasning eller anden udsortering af organisk dagrenovation. Bioforgasning giver i forhold til forbrænding kun den halve energi og samtidigt både miljømæssigt problematisk og dyrere for borgerne. Det er således vigtigt at understrege, at forbrænding bør betragtes som genanvendelse på lige fod med bioforgasning – både et økonomisk og miljømæssigt hensyn.

Energiudnyttelse

Ressourceplanen understreger, at det affald der ender med at blive forbrændt, skal energiudnyttes på de bedste værker. Dette er yderst fornuftigt og Klimakommissionen anbefalede da også i deres rapport 2010, at vi skal energiudnytte vores affald i moderne kraftvarmeværker. Desværre fokuserer ressourceplanen minimalt på dette ellers afgørende område. Der tages ikke tilstrækkelig højde for, at man ved en omlægning væk fra affaldsforbrænding vil mangle betydelig energi, både i form af varme og elektricitet, som skal erstattes af anden energi – for eksempel fra kul, naturgas eller importerede træpiller.

Energiudnyttelse af affald er i dag – og i fremtiden – en del af vores klima- og energiløsning. Det fossile samfund kræver en balanceret el-produktion, som blandt andet skal komme fra vores affald. Affald som energiressource fortrænger fossile brændsler. Det er godt for klimaet og for miljøet.

Livscyklus analyser viser at energiudnyttelse af affaldet i langt de fleste tilfælde er den bedste løsning af de mulige teknologier [Ref. 3].

Det er værd at præcisere i afsnit 4.2;

”Forbrænding af affald medfører CO₂-emission fra den del af affaldet, der er produceret ud fra fossile brændsler – den største del heraf udgøres af plastaffaldet. En væsentlig del af affaldet består dog af biomasse, som betragtes som CO₂-neutralt, og derfor ikke medregnes i CO₂-opgørelser”

LCA analyser viser at moderne affaldsfyret kraftvarmeværker giver store reduktioner i drivhusgasser; således vil 1 tons affald give en typisk besparelse på ½ tons CO₂ [Ref. 4]. Denne besparelse opnås primært ved at fortrænge fossile brændsler [Ref. 4] med fornybar biomasse.

I Danmark har vi en veludviklet energi infrastruktur med mange distributionsnetværk; el, gas og fjernvarme - som er en enestående mulighed for at udnytte ressourcerne 100%. Derfor er det Babcock & Wilcox Vølunds anbefaling, at man overvejer at se til hvordan man gør i Sverige. Her importerer man affald til 100 % energiudnyttelse og udvinder metallerne i asken. Bl.a. derfor er Sverige mere eller mindre uafhængig af andre brændsler som for eksempel kul og naturgas.

Fosfor

I afsnit 4.2 skriver man:

”Det kan imidlertid være u hensigtsmæssigt at forbrænde visse affaldsfraktioner. Fx vil fosforindholdet i organisk affald blive bundet i en form, der er utilgængelig for planter og dermed ikke kan anvendes som næringsstof i landbruget”

Det er her vigtigt for os at slå fast, at vi anerkender at fosfor er en begrænset ressource, som inden for de næste 50-400 år ikke længere vil kunne udvindes fra de kendte reserver. Efterspørgslen på fosfor er stigende, og forventningen er derfor, at prisen på et tidspunkt vil stige betydeligt. Fosfor er afgørende for fødevarerproduktionen, hvorfor en betydelig prisstigning på fosfor vil have betydelige konsekvenser for særligt tredjeverdenslande.

At man peger på det organiske affald som en del af løsningen på fosfor problemerne er desværre mere en drøm, end bygget i fakta. Kun ca. 1,5 % af fosforen i affaldsstrømmene i Danmark findes i dagrenovationen. Og man vil ikke kunne forvente at få tilnærmelsesvis 100% af denne fosfor udsorteret. Derfor er det ikke ved at sortere organisk affald ud, at man løser fosforudfordringen. Det er desuden en udbredt misforståelse, at man ved at brænde dagrenovationen fjerner fosforen fra jordens kredsløb. Fosforen ophober sig i slaggen fra forbrændingen, og kunne, hvis prisen var højere på fosfor, også udvindes herfra. Der er dog mange andre områder, hvor det både er billigere og nemmere at udvinde fosforen. I første omgang er lagrene rundt om i verdenen stadig betydelige, endda uden at indregne mulighederne for bedre udnyttelse af råmalmen og åbning af nye miner. Dernæst vil det være andre affaldsstrømme, som f.eks. spildevandsslam, der indeholder betydelige mængder fosfor, som man kan udnytte.

Kapacitetsudnyttelse

I afsnit 11.2 i ressourceplanen behandles, hvordan man kan sikre, at der er en begrænset overkapacitet i affaldsforbrændingssektoren (se figur 10.3 i planen) og det anerkendes, at der er fordele i en overkapacitet:

”Dertil kommer, at de vigende affaldsmængder ud fra en samfundsøkonomisk betragtning nødvendiggør en mere fleksibel udnyttelse af den eksisterende overkapacitet.” (afsnit 11.2)

Det er her vigtigt for Babcock & Wilcox Vølund at understrege, at der bestemt er brug for en vis overkapacitet i forbrændingssektoren.

I et fremtidigt samfund uden fossile brændsler vil biomassen - også i husholdningsaffaldet - være en vigtig del af vores energiforsyning. Alternativet til denne biomasse er at importere træpiller fra for eksempel gamle skovarealer i Syd- og Nordamerika, hugges til flis, varmebehandles og presses til træpiller. Herefter skal de transporteres til Danmark formales og forbrændes. Concito har påpeget, at de træpiller, som fyres af i de danske kraftværker, kan være dårligere for klimaet end fossile brændstoffer [Ref. 5]. Vi vil gerne her bede Miljøministeriet vise det samlede CO₂ aftryk som importerede træpiller o. lign. sætter overfor eksempelvis forbrænding af organisk dagrenovation og at man så vidt muligt anvender (organisk) dagrenovation som energikilde frem for træpiller som ”buffer” i energiproduktionen.

En evt. fremtidig overkapacitet vil kunne sikre at der eksempelvis kan skabes mere varme og energi i perioder, hvor der er mangel på dette – dette giver en større ressourceafhængighed fra eksempelvis olie og gas. Med baggrund i dette, er det vigtigt for Babcock & Wilcox Vølund at understrege vigtigheden af, at der løbende laves en kapacitetserstatning. Nye topmoderne affaldsfyrede kraftvarmeværker kan brænde biomasse ligeså effektivt som et dedikeret biomasse anlæg, så den etablerede kapacitet vil kunne bruges til biomasse, såfremt affaldsmængder skulle falde betydeligt.

Det bør her desuden understreges, at det danske fjernvarmesystem er særligt velegnet til at udnytte energien i affald, da det er baseret på decentral kraftvarmeproduktion og vil derfor udgøre et centralt element i fremtidens ”smart cities”. Moderne affaldsfyrede kraftvarmeværker er meget fleksible produktionsenheder og passer dermed til fremtidens energisystem som både base-load og peak-load produktionsenheder. I dag gemmes industriaffald fra sommer til vinter for at kompensere for det varierende fjernvarmeforbrug. Endvidere forsynes nogle af anlæggene med store vand akkumulatører så de kan tilpasse sig døgnrytmen på fjernettet. Endelig kan den nye generation af affaldsfyrede dampkedler lastreguleres meget hurtigt og dermed et godt supplement til vindmøller.

Der er således to vigtige pointer at tage med. For det første skal der sikres et system, hvor der er kapacitetsoverskud, således at der kan skabes den nødvendige energi når der er behov, for det andet skal man sikre, at den biomasse man har i Danmark udnyttes optimalt til energi.

Biogas

Vi ser nogle udfordringer omkring biogas, der ikke er behandlet i ressourceplanen. Man skriver for eksempel:

”Det er resultatet af en ny miljø- og samfundsøkonomisk analyse af forskellige scenarier for indsamling og behandling af dagrenovation (inkl. emballageaffald), som Miljøstyrelsen har fået udarbejdet. Her belyses effekten af øget genanvendelse (materialenyttiggørelse) af forskellige affaldsfraktioner i dagrenovation. Indledende undersøgelser fra Miljøstyrel-

sen i 2010-11 havde vist, at organisk dagrenovation i dag ville kunne behandles i biogasanlæg uden problemer, og at genanvendelse af mange af fraktionerne i dagrenovation ville kunne øges betydeligt ved brug af velkendte teknologier. ” (afsnit 5.1.2)

For det første, er det værd at huske, at biogas-teknologien hverken er ny eller energimæssig optimal. Biogas fra organisk affald har været afprøvet mange gange, men teknologien har mange store udfordringer, især når den har været brugt i forbindelse med almindelig husholdningsaffald.

Det skyldes en række væsentlige forhold. For det første er indsamlingen problematisk, og det er ikke muligt at få tilnærmelsesvis rene fraktioner. Uden et rent biologisk input til processen kan man ikke sikre sig et rent output. Derfor er slam fra biogas-produktion ej heller ren. Biogas-produktion resulterer i 60 pct. gas og 40 pct. slam. Det er uklart hvordan de ansvarlige beslutningstagere og ejere vil håndtere de 40 % slam, der typisk vil indeholde spor af problematiske stoffer som fx medicin, phthalater, tungmetaller, DEHP og NPE osv. De sandsynlige cocktail effekter og reaktioner mellem de mange indholdsstoffer i organisk affald under bioforgasning er ikke risikovurderet. Dette slam kan ikke anvendes til spredning på landbrugsjord. Det bemærkes, at når affaldet brændes, bliver alle disse fraktioner anvendt og destrueret, og ender således ikke tilbage i vores fødevarer.

Affaldsforbrænding tager miljøfarlige stoffer ud af systemet og destruerer disse før de gør skade igen. For det andet, hvis gassen kun bruges som et brændsel, er det en omfattende proces, som indebærer mange overflødige energitab. Sammenlignet med et moderne, direkte affaldsfyret kraftvarmeværk vil det have en væsentligt lavere termisk virkningsgrad. Det bemærkes samtidigt, at LCA (livscyklusanalyser) viser, at energiudnyttelsen af affald ved forbrænding i langt de fleste tilfælde er den bedste og mest effektive løsning - også miljømæssigt [Ref. 3]. Dette gælder også når biogassen opgraderes og anvendes af køretøjer. Og afsluttende viser LCA beregninger at de velfærdsøkonomiske omkostninger ved at kildesortere og bioforgasse for eksempel organisk dagrenovation er 55-90 kr. højere pr. ton end ved forbrænding [Ref. 6]. Desuden er eksportmulighederne for biogasanlæg meget begrænset da teknologien er meget simpel, og allerede eksisterer på de fleste markeder.

Det er, med baggrund i ovenstående Babcock & Wilcox Vølunds anbefaling, at regeringen nøje bør overveje, om biogas-industrien virkelig er den industri man vil prioritere højest. Det er også Babcock & Wilcox Vølunds anbefaling at Slambekendtgørelsen tages op til revurdering for at sikre at fødevarer sikkerheden tilgodeses.

Baggrundsmateriale for ressourceplanen

En stor del af baggrundsmaterialet for ressourceplanen kommer fra miljøprojekt 1458 [Ref. 2], der er udarbejdet af COWI og Miljøstyrelsen. Der er mange gode pointer i rapporten, men desværre også udfordringer. Vi forstår sagtens, at man i et projekt af dette omfang foretager en del forsimplinger. Ved nærlæsning er disse valg desværre foretaget ret ensidigt på en måde, der undervurderer positive effekter ved basisscenariet (affaldsforbrænding) og overvurderer positive effekter ved alternativerne. Et tydeligt eksempel er, at man i de økonomiske beregninger har valgt at forudsætte at man kan nøjes med at indsamle affald fra husstandene hver 14. dag i alle alternativerne, men med ugentlig afhentning i basisscenariet. Kun i en fodnote på side 15 fremgår det at hvis alle scenarier forudsatte samme indsamlingshyppighed (hver 14. dag), ville basisscenariet gå fra at være det velfærdsøkonomiske tredjedyreste til det næst-billigste. Det fremgår ikke, hvorfor der ikke arbejdes med samme forudsætninger.

Man vælger desuden i miljøprojekt 1458 at undervurdere energien fra affaldsforbrænding betydeligt, idet man i rapporten har valgt at antage samme totalvirkningsgrad for alle fraktioner, selvom moderne affaldsforbrændingsanlæg kan udnytte energien i vådt affald langt bedre. Energiressourcen i organisk affald, der typisk indeholder omkring 65 % vand, vil på moderne forbrændingsanlæg blive udnyttet med netto totalvirkningsgrader på 125-145 % (Beregnet for direkte kondensering med 50 °C fjernvarme og for varmepumpedrift), hvor rapporten antager 95 % [Ref. 7]. Da ca. 25 % af energien produceres som el, svarer det til en varmeeffektivitet på 100-120 %, hvor rapporten antager 73 % og dermed undervurderer varmeproduktion fra forbrænding af organisk affald med omkring 50 %. Dertil kommer, at der regnes med brændværdi 9,0 MJ/kg i basisscenariet og tilsvarende lave brændværdier i alle andre scenarier, mens Energistyrelsen anfører 10,4 MJ/kg som gennemsnit for affald til forbrændingsanlæg i Danmark.

I rapportens bilag 8 fremgår det desuden, at forbrænding antages at forbruge 470 kg vand per ton affald. Igen må der være tale om en fejl, idet allerede eksisterende forbrændinger, som eksempelvis Vestforbrændingens linje 5 med sin varmepumpedrevne røggaskondensering, har en betydelig nettoproduktion af vand. En årsag kan være at man har anvendt gennemsnitstal fra Vestforbrændingens grønne regnskab, men her er ovnlinje 6 baseret på knap 40 år gamle røggasrensingsanlæg med et betydeligt vandforbrug, ligesom der medregnes produktion af spædevand til fjernvarmenettet. Dette er ikke dokumenteret i rapporten, og tilsvarende gennemsnitstal kan være anvendt for andre parametre. Skal der laves en reel og rimelig sammenligning mellem affaldsforbrænding og andre teknologier bør antagelser være ens, så vidt muligt.

Eksport

Når man i bl.a. ressourceplanen taler affaldsforbrænding ned, er det vigtigt at huske på, at der er meget eksportforretning og væsentligt globalt potentiale i denne teknologi. I modsætning til den almindelig opfattelse, er der igennem de sidste 10 år sket en kraftig udvikling af forbrændings- og røggasrensningsteknologien. Denne udvikling vil naturligvis fortsætte baseret på betydelige investeringer i forskning blandt de ledende virksomheder i branchen. I dag har vi således tæt på 100 % energiudnyttelse med røggaskondensering og 99 % rensning af røggasserne. Dette er en teknologi, der efterspørges i hele verden. Vælger regeringen at nedprioritere forbrændingsbranchen, er der en betydelig risiko for at vi overhales, og at store eksportmuligheder glipper. At man nedprioriterer fokus på det gode ved energiudnyttelse ved affaldsforbrænding kan i yderste konsekvens koste indgåede ordrer og tabte arbejdspladser.

I 2025 forudses en global population på 8 milliarder mennesker med en øget velstand og købekraft. I 2050 forudses en befolkning på 9,5 milliarder mennesker. I mange lande som i dag regnes for ulande vil gennemsnits BNP per indbygger være 40.000 \$ i 2050 og på niveau med USA i 2005. Denne befolkningstilvækst og øgede velstand vil resultere i endnu større affaldsmængder [Ref. 8]. Affaldsmængderne vil fordobles fra 1,3 milliarder tons/år i 2012 til 2,2 milliarder tons/år i 2025 og 4,2 milliarder tons/år i 2050. Det Babcock & Wilcox Vølund estimerer, at der er følgende efterspørgsel for affaldsfyrede kraftværker frem mod 2020:

- EU: 8 nye anlæg pr. år
- Asien: 36 nye anlæg pr. år
- Nordamerika: 1 nyt anlæg pr. år
- Syd- og Latinamerika: 6 nye anlæg pr. år
- Mellemøsten og Afrika: 10-20 nye anlæg pr. år

Et anlæg vil typisk koste mere end en milliard DKK og 25-50 % vil kunne leveres af danske leverandører. Danmark besidder en stor viden om at bygge topmoderne kraftvarmeværker og efterspørgslen efter denne er stigende. Der er mange tusinde ansatte i Danmark inden for denne niche for miljø- og klimateknologi og det er et stort eksportområde. Her er dermed store muligheder for grøn vækst. Udenlandske firmaer er opmærksomme på dette vækstmarked og danske firmaers markedsandel vil blive overtaget af udenlandske konkurrenter hvis de danske firmaer ikke kan konkurrere.

Hvert år genererer den danske affaldssektor over 12 mia. kr. alene i eksport af rådgivningsydelser og teknologi [Ref. 9]. Til sammenligning var eksporten i den danske vindindustri i 2012 på 51,9 mia. kr. [Ref. 10].

Ved at italesætte affaldsforbrænding dårligere, end branchen reelt har fortjent, risikerer man at miste den styrkeposition man i Danmark har indenfor netop forbrænding. Copenhagen Cleantech Cluster har i 2012 udarbejdet en rapport, som analyserer beskæftigelsen i affaldssektoren. Rapporten dækker cirka 100 firmaer. I rapporten er alle firmaer listet med deres arbejdsfelt og en simpel skala der illustrerer antallet af beskæftigede. Vi har på baggrund af data fra selskabsstyrelsen beregnet antallet af beskæftiget til i alt minimum 10.000 jobs. Cirka 60-65 % af disse jobs beskæftiges inden for forbrændingssektoren.

At regeringen ønsker at være på forkant med en lang række af de nye teknologier anerkender vi, men det er vigtigt at huske, at bl.a. de miljøøkonomiske vismænd er skeptiske overfor, at politikerne vælger, hvilke eksportområder der fortjener ekstra penge, i stedet for at lade det styre af markedet [Ref. 11].

Afsluttende kommentarer

Vi er taknemlige for regeringens fokus på grøn vækst og grønne virksomheder i Danmark. Vi ser denne høring af ressourcestrategien som en åben invitation til en dialog, der ikke slutter her. I ovenstående notat er særligt følgende anbefalinger og konklusioner vigtige:

- Ressourceplanen har ikke i stor nok grad fokus på det energi-underskud, der vil opstå som resultat af biogassens lavere energiudnyttelsesgrad. Således overses de økonomiske og miljømæssige alternativ-omkostninger, der konkret implicerer øget CO₂-udledning og accelereret global opvarmning, da energi-underskuddet vil dækkes af import af træpiller o. lign.
 - Det ønskes, at Miljøministeriet sammenholder CO₂ aftrykket fra importerede træpiller o. lign. med forbrænding af organisk dagrenovation. Det vil afspejle fordelene ved at anvende (organisk) dagrenovation som energikilde frem for træpiller som "buffer" i energiproduktionen.
 - Det anbefales, at der søges inspiration i Sverige, der importerer affald til 100 % energiudnyttelse og udvinder metaller fra asken.
- Der må gøres op med myten om, at det ikke er muligt at genanvende restprodukterne efter forbrænding. Det understreges, at det er teknologisk muligt at udvinde tungmetaller, metaller, mineralogiske materialer samt postevand ved affaldsforbrænding
- Det er endvidere en udbredt misforståelse, at fosfor forsvinder fra jordens kredsløb ved forbrænding af dagrenovation. Fosforen lagres i slaggen og er mulig at udvinde herfra, når bestanden i verdens lagre bliver knappe.
- I lyset af fødevarerikkerhed, miljøpåvirkning og energieffektivitet, må Slambekendtgørelsen revurderes. Biogasproduktionens slam kan ikke tilrådeligt sendes tilbage i fødevarerproduktionen, idet det kræver et rent biologisk input, som biogas ikke kan sikre. Således skal det revurderes i ressourcestrategien, om biogas-industrien virkelig skal prioriteres højest.
- Det anbefales imidlertid, at affaldsforbrændings betydelige potentiale som eksportforretning ikke undervurderes. Ressourceplanens implementering kan få betragtelige negative konsekvenser samfundsøkonomisk.

- Det anbefales, at Miljøstyrelsen revurderer de modeller, antagelser og beregninger, der ligger til grund for ressourceplanen.
- Når kommunerne skal efterleve ressourceplanens krav om 50 % genanvendelse, er det vigtigt også at medregne affaldsforbrænding på lige fod med bioforgasning.

Babcock & Wilcox Vølund ser meget frem til den reviderede ressourceplan, som, vi forventer, vil tage en del af vores pointer med.

Derudover ser vi frem til det fremadrettede arbejde med at sikre vækst og beskæftigelse i et grønnere og mere konkurrencedygtigt dansk samfund.

Med venlig hilsen

Babcock & Wilcox Vølund A/S

John Veje Olesen
Adm. direktør

[Ref. 1] http://ing.dk/artikel/medlemmer-af-klimakommissionen-om-traepiller-vi-sov-i-timen-165497?utm_source=nyhedsbrev&utm_medium=email&utm_campaign=daglig

[Ref. 2] <http://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2013/01/978-87-92903-80-8.pdf>

[Ref. 3] Waste Management 31 (2011) 572–582; Optimal utilization of waste-to-energy in an LCA perspective

T. Fruergaard, T. Astrup ↑Department of Environmental Engineering, Technical University of Denmark, Denmark

[Ref. 4] Astrup, T.; Møller, J.; Fruergaard, T. (2009): Incineration and co-combustion of waste: accounting of greenhouse gases and global warming contributions. Waste Management & Research, 27, 789-799

[Ref. 5]

http://www.concito.dk/sites/concito.dk/files/dokumenter/artikler/biomasse_hovedrapport_endelig010713.pdf

[Ref. 6] Miljø- og sumfundsøkonomisk vurdering af muligheder for øget genanvendelse af papir, pap, plast, metal og organisk affald fra dagrenovation, miljøprojekt nr. 1458, 2013, Miljøstyrelsen, side 16

[Ref. 7] Miljø- og sumfundsøkonomisk vurdering af muligheder for øget genanvendelse af papir, pap, plast, metal og organisk affald fra dagrenovation, miljøprojekt nr. 1458, 2013, Miljøstyrelsen, Afsnit 5.3.2, side 69

[Ref. 8] Waste management 2030+, The future of waste management on an overcrowded planet <http://www.waste-management-world.com/articles/print/volume-11/issue-2/features/waste-management-2030.html>

[Ref. 9] Grøn produktion i Danmark – og dens betydning for dansk økonomi. Klima-, Energi- og Bygningssministeriet, Erhvervs- og Vækstministeriet og Miljøministeriet 2012

[Ref. 10] Branchestatistik 2013, Vindmølleindustrien

[Ref. 11] <http://www.altinget.dk/miljoe/artikel/vismaend-tvivler-paa-affaldsplanens-oekonomi>

From: Pernille Ruth Tegner
Sent: 28-01-2014 13:31:48
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Henrik Maimann; Niels Henriksen
Subject: MST-770-00019
Attachments: NBS høringssvar fra DONG Energy REnescience ressourceplan for affaldshåndtering MST-770-00019.pdf

Til rette vedkommende.

Hermed fremsendes høringssvar fra DONG Energy vedrørende Ressourceplanen. DONG Energy er ikke blandt de officielle høringssvar, men har interesser i affaldshåndtering og udvikling af teknologi hertil og indsender hermed et høringssvar, som vi håber vil blive behandlet på lige fod med øvrige høringssvar.

Pva. Henrik Maimann

Pernille Ruth Tegner
Personal Assistant to VP Henrik Maimann
Power New Bio Solutions

DONG Energy
Nesa Allé 1
2820 Gentofte
Denmark
Tel. +45 99 55 26 96

perthe@dongenergy.dk
www.dongenergy.co.uk

Høringssvar fra DONG Energy/REnescience Ressourceplan for affaldshåndtering, MST-770-00019

DONG Energy har interesser i affaldshåndtering og ønsker med baggrund heri at kommentere regeringens ressourceplan for affaldshåndtering.

DONG Energy, herunder vores datterselskab REnescience A/S, støtter regeringens målsætning om i langt højere grad at håndtere affald som en ressource. Vi finder det herunder meget positivt, at der i Ressourceplanen sættes særligt fokus på teknologiekspert, hvor danske virksomheder kan bidrage med ressourceeffektive løsninger og samtidigt skabe nye job.

Målsætningen om at udnytte og genbruge mest muligt affald er ambitiøs, og det er vigtigt at de tiltag, der vælges til at indfri ambitionen, fokuserer på omkostningseffektivitet. I det lys bekymrer det DONG Energy, at ressourceplanen flere steder er formuleret på en måde, der får kildesortering til at fremstå som den eneste/foretrukne metode til udsortering af de forskellige fraktioner i husholdningsaffaldet med henblik på videre genanvendelse og nyttiggørelse af disse. Denne umiddelbare favorisering af en eller flere specifikke metoder/teknologier til løsning af målsætningen vurderes ikke at fremme omkostningseffektivitet, da andre udsorteringsløsninger i nogle tilfælde kan vise sig mere effektive. Herunder tænkes fx på central sortering og forskellige kombinationer af decentral og central sortering.

REnescience-teknologien er en central håndteringsteknologi med fokus på højt biogaspotentiale og høj genanvendelse af metaller og plast. Teknologien demonstreres pt. på Amager Ressource Center (ARC), der er igangsat en international markedsføring af teknologien, og der kan mærkes en stor interesse fra de udenlandske markeder på en løsning, der ikke hviler på højeffektiv kildesortering. I lyset af potentialet i central sortering, og at det har vist sig at være yderst vanskeligt og/eller omkostningstungt at gennemføre kildesortering i praksis, fx i områder med høj andel af etagebyggeri, fremhæver ressourceplanen i flere sammenhænge kildesortering.

3 eksempler kan fremhæves:

Udnyttelse af næringsstoffer/slambekendtgørelsen

I ressourceplanen lægges der stor vægt på udnyttelsen af næringsstoffer i såvel affald som husdyrgødning. Den nuværende lovgivning (Slambekendtgørelsen) giver nogle særlige fortrin til slam fra bioforgasset, kildesorteret grønt affald og spildevandsslam, idet disse fraktioner er optaget på Bilag 1 i Slambekendtgørelsen.

Hvis kommunerne skal have en reel valgfrihed til teknologier, er det vigtigt, at de mulige teknologier sidestilles med hensyn til at kunne udbringe restprodukter på landbrugsjord, hvilket vil være muligt, hvis den grønne fraktion fra central

DONG Energy A/S
Kraftværksvej 53
7000 Fredericia
Danmark

Tlf +45 99 55 11 11
Fax +45 99 55 00 01

www.dongenergy.dk
CVR-nr. 36 21 37 28

28. januar 2014

Vores ref. NIEHE/FIENG
Dok. nr. 1787417
(ver. nr. 1787417A)
Sagsnr. 030-10-0025

niehe@dongenergy.dk
Tlf +45 99 55 20 87

sortering/REnescience optages på Bilag 1 i Slambekendtgørelsen. Det skal bemærkes, at der ingen grund er til at antage, at slammet fra Renescience processen skulle være mere belastende end spildevandsslam.

Dok. nr. 1787417

Slammet fra REnescience vil i øvrigt ligesom andre teknologier skulle overholde grænseværdierne i Slambekendtgørelsen. En manglende optagelse på Bilag 1 medfører, at en tilbageføring af næringsstofferne i restprodukterne til jorden skal ske under dispensationslignende vilkår, hvilket de facto vil udelukke investeringer i central sorteringsteknologi. Vi anbefaler, at en regulering af området foretages baseret på grænseværdier fremfor ikke gennemskuelige parametre – og at MST gennem REACH arbejder for at begrænse anvendelsen af miljøfarlige stoffer, der kan havne i affaldet.

Mulighed for tilskud

Vi vil endvidere opfordre til, at det præciseres i afsnittet i indledningen om "Initiativer om affald fra husholdninger og servicesektoren" og i afsnit 9, at muligheden for tilskud og demonstration af bedre sorterings- og behandlingsanlæg ikke kun gælder kildesortering men også andre metoder og teknologier, der kan sikre høj grad af genanvendelse og nyttiggørelse af affald fra husholdninger og servicesektoren.

Kategorisering af biogas/restprodukt som genanvendelse, materialeudnyttelse eller energiudnyttelse

Vi finder det uklart, om det restprodukt fra biogas, der bringes ud på jorden, kan kategoriseres som materialenyttiggørelse, genanvendelse eller ingen af delene.

Det er et ønske, at den grønne fraktion af husholdningsaffaldet primært udnyttes til biogasfremstilling. I den forbindelse er det vigtigt, at kategoriseringen understøtter målet, dvs. at biogassen og den afgassede restfraktion kategoriseres som enten materialenyttiggørelse eller genanvendelse.

I henhold til definitionen af materialenyttiggørelse er energiudnyttelse og oparbejdning af materialer til brændsel ikke omfattet. Det kan tolkes således, at biogas ikke er materialenyttiggørelse, men at den afgassede restfraktion vil kunne være materialenyttiggørelse.

I Kommissionens afgørelse (2011/753) af 18. november 2011 er der åbnet op for, at biogasfremstilling under ét kan tælle som genanvendelse, jf. artikel 2, nr.6.

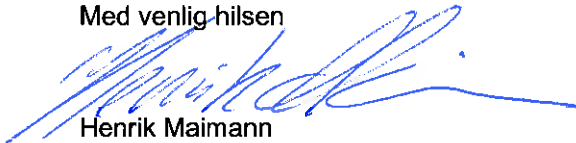
"Hvis beregningen af målet anvendes på aerob eller anaerob behandling af bionedbrydeligt affald, regnes det tilførte materiale til den aerobe eller anaerobe behandling som genanvendt, hvis behandlingen fører til kompost eller afgasset bioaffald, der om nødvendigt efter yderligere behandling anvendes som genanvendt produkt, materiale eller stof til spredning på jorden med positive virkninger for landbrug eller miljø."

I bioforgasningsprocesser på den organiske del af dagrenovation vil der blive lavet afgasset bioaffald, der som materiale vil blive spredt på jorden med positiv virkning for landbrug eller miljø.

Vi vil derfor anbefale, at Kommissionens definition adopteres i ressourceplanen, således at bionedbrydeligt materiale til bioforgasning regnes for genanvendelse subsidiært materialenyttiggørelse, såfremt den afgassede restfraktion anvendes til gavn for jordbrug og miljø.

Samlet set håber DONG Energy, at implementering af ressourceplanen vil tage højde for, at den mest omkostningseffektive udnyttelse af ressourcer sikres ved en teknologineutral tilgang.

Med venlig hilsen

Henrik Maimann
Vice President
DONG Energy Power Thermal
New Bio Solutions

From: Marie Biørn Krause
Sent: 15-01-2014 08:59:47
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Nielsen, Lone Lykke; Justesen, Jette Skaarup; Thomas Harbo
Subject: J. nr. MST-770-00019, Ressourceplan for affaldshåndtering: Høringssvar Genan
Attachments: 20140115_Høringssvar_Ressourceplan_Genan.pdf

Hermed fremsendes i henhold til aftale med Jette Justesen høringssvar fra Genan A/S til ovennævnte ressourceplan for affaldshåndtering.

Med venlig hilsen

Marie Biørn Krause
Head of Marketing, Executive Support

Genan Business & Development A/S

Jegindøvej 16
DK-8800 Viborg

Tel.:+45 87 28 30 00
Dir.no.:+45 87 28 30 04
Mob.:+45 2910 9666

Fra: Justesen, Jette Skaarup [<mailto:jesiu@mst.dk>] **På vegne af** MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Sendt: 29. november 2013 15:33
Emne: Ny orientering om at udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering er sendt i høring

J. nr. MST-770-00019

Til orientering

Miljøstyrelsen sendte den 26. november 2013 udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering til orientering. Der var desværre fejl i det udsendte materiale, idet kapitel 11 og bilag 3 ikke var korrekt, og Miljørapport for ressourceplanen var ikke vedlagt til alle. I bedes derfor se bort fra alt det udsendte materiale.

Hermed fremsendes nyt materialet til orientering: Høringsparter, udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-18 og tilhørende Miljørapport.

Med venlig hilsen

Jette Skaarup Justesen
AC-Specialkonsulent
Jord og Affald
Dir tlf.: (+45) 72 54 41 90
jesiu@mst.dk

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Strandgade 29
DK - 1401 København K
Tlf.: (+45) 72 54 40 00
www.mst.dk

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

Viborg, den 15. januar 2014

HØRINGSSVAR TIL RESSOURCEPLAN FOR AFFALDSHÅNDBLING 2013-2018 - J. nr. MST-770-00019

Genan A/S, der beskæftiger sig med recycling af dæk i Danmark, Tyskland og USA, skal hermed fremføre følgende kommentar:

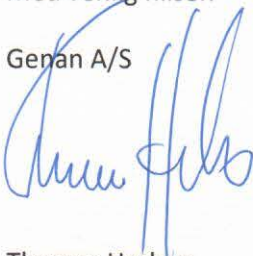
I høringsudkastets afsnit 6.2, nederst på side 45 og øverst side 46, beskrives situationen omkring eksport af brugt elektronikaffald. Vi er helt enige i beskrivelse og konklusion, nemlig at eksport af dansk affald til tredjeverdenslande ikke bør resultere i en forurening af lokalmiljøet og dermed en dårlig udnyttelse af ressourcerne. Som konsekvens heraf anbefales det at skærpe definitionerne af, hvornår udstyr er brugt, samt en skærpet kontrol med dette f.eks. i form af krav om funktionsduelighed m.v.

Vi vil anbefale, at der tages initiativ til tilsvarende foranstaltninger for eksport af dæk til tredjeverdenslande – ikke alene fra Danmark – men fra EU som helhed.

Mange brugte dæk der eksporteres til f.eks. Afrika, vil kun være funktionsduelige i meget kort tid, hvorefter det modtagende tredjeverdensland vil stå med det fulde affaldsproblem uden af have teknologien til at løse det. Der er i bund og grund tale om eksport af dæk, der ikke længere ønskes anvendt af forbrugerne i Danmark, som oftest fordi profilen er stort set nedslidt og dækket for farligt at bruge. Vi finder ikke denne eksport for etisk forsvarlig og vil derfor opfordre til at foranstaltningerne, der planlægges for elektronikaffald, også kommer til at gælde for dæk.

Med venlig hilsen

Genan A/S

Thomas Harbøe

Direktør

Miljøstyrelsen
Jord og Affald
Strandgade 29
1401 København K

MODT. I MST.

27 JAN. 2014

24. januar 2014
SAA/21393

Hørings svar til Høringsudkast "Danmark uden affald - Ressourceplan for affaldshåndtering 2013 - 2018"

HedeDanmark a/s
Jens Juuls Vej 16
DK - 8260 Viby
CVR-nr. 27623549

T: 23 72 12 66
E: saa@hededanmark.dk

www.hededanmark.dk

Miljøstyrelsen har den 26. november 2013 udsendt et udkast til "Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018" med titlen "Danmark uden affald" med høringsfrist den 28. januar 2014. Med følgende høringssvar ønsker HedeDanmark at komme med konstruktive input, der skal være med til at sikre, at Ressourceplanen bliver så præcis og retvisende som muligt.

Generelt

Helt overordnet er vi i HedeDanmark tilfredse med, at der med Ressourceplanen bliver sat yderligere fokus på at recirkulere og genanvende materialer og ressourcer, for derved at sikre en bæredygtig samfundsudvikling.

HedeDanmark håndterer i dag knap 500.000 tons restprodukter, der primært bliver recirkuleret som gødning på dansk landbrugsjord, således at vigtige ressourcer som kulstof, fosfor og kvælstof bliver genanvendt på en god, sikker og bæredygtig måde. Vi har således med stor interesse læst afsnit 8 med titlen "Bedre udnyttelse af vigtige næringsstoffer som fosfor". I det følgende anfører vi de kommentarer, vi har i håb om, at en justering af Ressourceplanen vil gøre den endnu mere præcis og virkningsfuld til gavn for den videre udvikling hen mod et bæredygtigt samfund.

Ensidig fokusering på teknologiske løsninger til at sikre genanvendelse af fosfor bør nuanceres.

I Høringsudkast fremstår det som om, at fosfor kun kan genanvendes, hvis spildevandsslam og andre restprodukter først forbrændes og asken efterfølgende undergår en teknologisk behandling, hvor fosfor bliver isoleret.

Det er langt fra korrekt. Langt hovedparten af spildevandsslammet (Brancheforeningen for Genanvendelse af Organiske Ressourcer til Jordbrugsformål, BGORJ, har i 2012 opgjort, at 77 % af alt spildevandsslam genanvendes som gødning på landbrugsjord) benyttes allerede i dag som gødning. Ved at tilbageføre spildevandsslam uden yderligere behandling end den, som Slambekendtgørelsen foreskriver, sikres

der en 100 % genanvendelse af fosfor, kvælstof, kalium, magnesium, kulstof og en række mikronæringsstoffer. Ressourcer der går tabt, hvis slammet forbrændes og kun fosfor udvindes. Denne "simple" løsning er desuden meget billigere end de eksisterende teknologiske løsninger - specielt i en tid, hvor fosforprisen er faldende.

HedeDanmark håber således, at det i Høringsudkastet vil fremgå, at den eksisterende landbrugsløsning, som p.t. er den foretrukne løsning blandt Spildevandsselskabene, fortsat både er gangbar og acceptabel i forhold til en dyr og teknologisk løsning, hvor det kun er fosfor, der genanvendes.

Forbrænding og udvinding af fosfor kan fjerne fokus fra kildesporing

I Danmark har vi haft en lang tradition for skrappe grænseværdier for restprodukter, der anvendes som gødning på landbrugsjord - f.eks. spildevandsslam. De skrappe grænseværdier, der løbende er blevet skærpet, er med til at sikre en "opstrøms kildesporing", der gradvis reducerer indholdet af miljøbelastende stoffer og som har været medvirkende til, at danske ressourcer med gødningsværdi har en meget høj kvalitet. Ved ensidig fokusering på forbrændingsløsninger risikerer vi, at der fjernes fokus fra at nedbringe miljøbelastningen af produkter, der indgår i husholdninger og industrielle processer.

HedeDanmark håber således, at man i Ressourcestrategien vil holde fast i, at sloganet "Genanvend mere - forbrænd mindre", da det vil fastholde motivationen for at kildesporer og dermed fortsat sikre en løbende forbedring af restprodukternes kvalitet.

Affaldshierarkiet skal overholdes

Som udgangspunkt skal håndtering af alt affald/ressourcer ske med udgangspunkt i Affaldshierarkiet. Dog kan Affaldshierarkiet afviges, hvis en LCA kan påvise, at det for en konkret situation er mere optimalt at håndtere affaldet på en måde, der fraviger Affaldshierarkiet.

Umiddelbart er der dog ingen konsekvenser ved at afvige Affaldshierarkiet uden dokumentation vha. en LCA. Dette medfører, at der i dag forbrændes ressourcer (f.eks. slam), som ifølge Affaldshierarkiet burde genanvendes. Der er ingen muligheder for at sanktionere dette.

HedeDanmark håber således, at det i Høringsudkastet vil fremgå, at det fremover vil være muligt at hindre, at Affaldshierarkiet fraviges.

Fokusering på genanvendelse af fosfor reducerer muligheden for genanvendelse af andre ressourcer

I Høringsudkastet er der stor fokus på genanvendelse af fosfor. Dette skal dog ikke hindre, at genanvendelse af andre ressourcer som f.eks. kulstof, kvælstof, kalium,

magnesium og en række makro- og mikronæringsstoffer sker. I høringsudkastet er der modstridende informationer: Flere steder fremstår det som om afbrænding af spildevandsslam og efterfølgende udtræk af fosfor fra slamasken er en ønsket håndtering af spildevandsslam. Håndteringen er meget dyr og alle andre ressourcer end fosfor mistes. I kapitel 5 vedr. affald fra husholdninger fremgår det, at det er vigtigt at tilføre kulstof til jorden for at modvirke det faldende indhold af organisk materiale.

HedeDanmark håber således, at det vil blive præciseret, at genanvendelse af alle ressourcer/næringsstoffer vægtes ens.

Præcisering af 80 % af fosfor fra slam

I Høringsudkastet fremgår det, at der skal genanvendes 80 % af alt fosfor fra spildevandsslam i 2018 - et mål HedeDanmark hilser velkommen og mener, er realistisk, da BJORJ vurderer, at omkring 77 % af alt kommunalt slam i 2012 benyttes som gødning på landbrugsjord. Det er dog ikke klart, hvorvidt de 80 % alene gælder kommunalt spildevandsslam eller om det også inkludere industrispildevandsslam.

HedeDanmark håber således på en præcisering af, hvad de 80 % skal dække.

Arbejde for fjernelse af barrierer for genanvendelse

I praksis oplever vi med mellemrum barrierer for genanvendelse af restprodukter, som reelt overholder dansk lovgivning. Barriererne kan skyldes indviklet lovgivning og/eller holdninger hos meningsdannende virksomheder som laver selvforanstaltede regler (f.eks. "Arlagården").

HedeDanmark håber således, at det vil blive præciseret, at der vil arbejdes for fjernelse af de barrierer, som hindrer genanvendelse af egnede restprodukter.

Bevarelse af prisloftet

I Høringsudkastet fremstår det som om, at prisloftet er en hindring for udvikling af nye teknologier. Dette er HedeDanmark ikke enig i. Efter vores vurdering er prisloftet med til at sikre, at der for forbrugernes penge ikke bliver indført dyre og ikke nødvendigvis bedre teknologiske løsninger. Prisloftet er med til at sikre, at det alene er forbedrede løsninger til konkurrencedygtige priser, der benyttes i de danske forsyninger.

HedeDanmark håber således, at det vil fremgå, at prisloftet er med til at sikre, at de danske forbrugere ikke oplever en fordyrelse af håndteringen af (spilde-) vand, når vi i dag har billige og sikre løsninger, som fuldt ud lever op til stillede krav.

Husdyrgødning skal ikke forbrændes

"Danmark uden affald. Genanvend mere - forbrænd mindre" er overskriften på Ressourcestrategien, der udkom i oktober 2013. Det er derfor paradoksalt, at der i hø-

ringsudkastet står, at forbrænding af fiberfraktionen af separeret husdyrgødning er aktuel. Som med spildevandsslam tabes alle ressourcer ved forbrænding af gyllefibre, det være sig kulstof, kvælstof, kalium, svovl, magnesium, en række andre makro- og mikronæringsstoffer samt fosfor, med mindre det bliver udvundet af asken. Gyllefiberen kan sagtens håndteres i sin form, og derved udnyttes alle ressourcer/næringsstoffer.

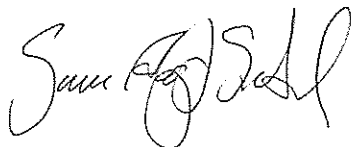
HedeDanmark mener således, at affaldshierarkiet også skal gælde for gyllefibre, hvorved alle ressourcer genanvendes.

Afslutning

HedeDanmark håber, at de fremsendte kommentarer kan være med til at fremme en god og robust ressourceplan, som kan sikre, at vore ressourcer bliver genanvendt på en god og miljømæssig sikker måde.

Skulle der på baggrund af ovenstående være behov for spørgsmål eller afklaringer, er Miljøstyrelsen meget velkommen til at kontakte undertegnede.

Venlig hilsen

Sune Aagot Sckerl
Forretningsområdechef, HedeDanmark a/s
Jens Juuls Vej 16
8260 Viby J
Mob. 23 72 12 66
Mail: saa@hededanmark.dk

From: Lena Holm Christensen
Sent: 10-01-2014 16:13:35
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Justesen, Jette Skaarup; Nielsen, Lone Lykke; 'Thomas Alstrup'; MST - Danmark Uden Affald
Subject: Høringssvar til Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018
Attachments: [Notat vedr Ressourceplan Høring 6-1.docx](#)

Vi har nogle betænkeligheder i forhold til Høringsudkastet til Ressourceplanen for affaldshåndtering 2013-2018, som er beskrevet i vedhæftede Høringssvar.

IBUS Innovation er et innovationsfirma, der arbejder med Integreret Biomasse Udnyttelses Systemer (IBUS), og som blandt andet var med til at grundlægge Dong Energy's Inbicon og udvikle nøgleteknologierne i Inbicon's teknologi til produktion af 2. generations bioethanol.

Ligesom ressourceplanen betragter vi bioaffald (madrester og andet bionedbrydeligt materiale) fra dagrenovation som en vigtig ressource, og det er derfor væsentligt at så stor en del som mulig udnyttes til fx biogas eller bioethanol, med efterfølgende returnering af plantenæringsstofferne til jorden. Selv i de mest optimistiske scenarier med kildesortering, går en ganske stor andel af bioaffaldet til restaffald, og dermed til forbrænding. Vi mener derfor, at det er væsentligt, at systemer med automatisk sortering af usorteret dagrenovation (herefter kaldet totalsortering) ligestilles med systemer der benytter kildesortering af dagrenovationen, da totalsortering har potentialet til at levere en større andel af bioaffaldet til genanvendelse.

Danmark har mulighed for at blive førende indenfor teknologier til totalsortering, så denne type teknologier udgør også et eksport potentiale i modsætning til teknologier til sortering af de såkaldte tørre fraktioner, der er ret moden teknologi i andre europæiske lande. Vi har kendskab til 3 danske totalsorteringsteknologier, nemlig den Dong-ejede REnescience, vores egen teknologi 3D separation og N. C. Miljø's teknologi.

Høringssvaret består af en indledning, der beskriver de ændringer vi foreslår, en kort beskrivelse af de danske teknologier til totalsortering, og et afsnit om fordelene ved totalsortering.

Vores teknologi vil bestå af moduler og vil blive monteret i standard container rammer, hvilket vil gøre systemet særdeles velegnet til eksport.

3D separations teknologien er patenteret i følgende lande:

Europa	Amerika	Øvrige verden
Belgien	Brasilien	Australien
Danmark	Canada	Indien
England	Mexico	Japan
Frankrig	USA	Kina+Hong Kong
Holland		Sydkorea
Italien		
Spanien		
Tyskland		

Vi er ikke helt klar over proceduren, og vil derfor være glade for at få at vide, hvorvidt høringssvar der kommer fra andre end de organisationer der er på høringslisten også tages i betragtning.

Venlig hilsen
Lena Holm Christensen

ODINSHØJVEJ 116
DK-3140 ÅLSGARDE
T + 45 4970 9882
M + 45 2336 9990
LHC@IBUSINNOVATION.DK
WWW.IBUSINNOVATION.DK

Ålsgårde 6. januar 2014
BHC/LHC

Kommentarer til Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018, Høringsudkast November 2013

Indledning

Disse kommentarer retter sig mod de virkemidler man ifølge Ressourceplanen vil tage i brug, for at opnå øget genanvendelse af dagrenovation.

Mange steder i teksten findes formuleringer, der let kan opfattes som om man udelukkende vil fremme løsninger der bygger på kildesortering. Eksempelvis på side 7, hvor man fremhæver følgende initiativer:

- *Understøttelse af udvikling af nye indsamlingsordninger i kommunerne, **der sikrer borgere let adgang til at sortere....***
- *Tilskud til udvikling og demonstration af bedre sorterings- og behandlingsanlæg, bl.a. til håndtering af **tørre fraktioner** (f.eks. plast og metal) fra dagrenovation.....*

Danmark har på nuværende tidspunkt mindst 3 teknologier, der har potentialet til at behandle usorteret dagrenovation med henblik på genanvendelse, det Dong ejede Renescience, 3D separation, ejet af IBUS Innovation A/S samt en NC Miljø's metode. Metoderne fungerer efter væsentligt forskellige principper, og det er derfor også realistisk, at der kan udvikles yderligere metoder efter atter andre principper. Der er store chancer for at en eller flere teknologier til sortering af usorteret dagrenovation (herefter kaldet totalsortering) give bedre resultater end kildesortering, såvel miljømæssigt som økonomisk. Disse metoder har desuden et eksportpotentiale, da de byder på afgørende fordele, i forhold til de systemer baseret på kildesortering, der er ved at vinde indpas i en del europæiske lande.

Ved at supplere teksten, som vist nedenfor med eksemplet fra s. 7, kan det undgås at en gruppe af teknologier foretrækkes frem for andre:

- *Tilskud til udvikling og demonstration af bedre sorterings- og behandlingsanlæg, bl.a. til usorteret dagrenovation og til håndtering af **tørre fraktioner** (f.eks. plast og metal) fra dagrenovation.....*

Derved bringes afsnittene om automatisk sortering i overensstemmelse med intentionerne på side 10 punkt 5: *..."Regeringen lægger vægt på, at der er lokalt spillerum til at finde de rigtige løsninger"...* og med den praksis der benyttes i "Direktivet om industrielle emissioner..." s. 27-28, hvor det bl.a. hedder: *"Konklusionerne omfatter ikke krav til anvendelsen af specifikke teknikker, men udformes fx som krav til genanvendelse og ressource- og energiudnyttelse eller i form af grænser for udledningen af bestemte miljøskadelige stoffer, som kan opfyldes via anvendelsen af bestemte teknikker."*

Beskrivelse af de danske totalsorteringsmetoder

I det følgende vil bionedbrydeligt affald som madrester, papir og pap blive kaldt bio-affald i stedet for "organisk affald" idet også plastaffald er "organisk" ud fra en kemisk betragtning.

I ressourceplanen refereres der til "tørre fraktioner", der er defineret som dagrenovation uden indhold af bio-affald, som derfor indirekte betragtes som den våde fraktion, hvilket er misvisende, da denne fraktion indeholder komponenter med meget forskelligt vandindhold, Fra tørt brød til kasseret frugt. Problemet med bioaffald har været, at det hidtil ikke har været muligt at frasortere det med de teknologier, der som regel benyttes på de centrale automatiske anlæg, der efterhånden er ved at blive udbredt i udlandet. Resultatet er derfor naturligt nok blevet kildesortering suppleret med central sortering af den "tørre fraktion"

I Danmark har Renescience imidlertid gjort det muligt at håndtere usorteret dagrenovation, ved at gøre bioaffaldet flydende ved hjælp af enzymer, hvorved de ikke bio-nedbrydelige komponenter som plast, metal, glas mm kan sies fra og sorteres på centrale anlæg, medens det flydende bioaffald ved hjælp af fermentering konverteres til bioethanol og/eller biogas.

Herudover har IBUS Innovation også udviklet en metode, der kan håndtere usorteret dagrenovation. Metoden bygger på sortering i et bassin med strømmende vand og kaldes 3D separation fordi de forskellige komponenter påvirkes af kræfter i 3 dimensioner nemlig:

- 1) Vandret fremad af det strømmende vand
- 2) En luftstrøm på tværs af vandstrømmen, der virker i samspil med opdriften, og sorterer flydende komponenter efter hvor højt de flyder
- 3) Tyngdekraften, der virker i samspil med vandstrømmen og sorterer synkende genstande efter hvor hurtigt de synker

Herved kan den usorterede dagrenovation opdeles i 5-7 fraktioner, hvoraf bio-affaldet fremkommer som en pressekage med 30-40% tørstof, som let kan transporteres til eksisterende biogasanlæg, hvor den bedst udnyttes til at booste biogasproduktionen fra gylle. De øvrige 4-6 fraktioner transporteres til store centrale sorteringsanlæg.

Da opholdstiden i sorteringsbassinet er meget kort (ca. 1 minut) kan der opbygges kompakte anlæg i 40 fods (ca 12 m) standard kontainer rammer, med en forventet kapacitet på 2-3 t/timen eller 15 – 20.000 t/år, svarende til usorteret dagrenovation fra ca 50.000 borgere. Herved bliver det muligt at etablere relativt små automatiske grovsorteringsanlæg tæt ved kilden fx i forbindelse med større, bemandede kommunale genbrugspladser. Disse lokale grovsorteringsanlæg skal fungere som leverandører af bio-affald til gyllebaserede biogasanlæg og af de øvrige fraktioner til specialiserede finsorteringsanlæg med bl.a. visionsbaseret sorteringsteknologi. Derved vil der kunne opnås en meget høj genanvendelse af ressourcerne i den usorterede dagrenovation.

N.C. Miljø har ikke offentliggjort hvordan metoden virker, men teknologien er beskrevet i denne artikel: <http://www.biopress.dk/PDF/her-er-maskinen-der-kan-sortere-dit-affald>

Ud over REnescience og 3D separation må det forventes at der kan udvikles andre metoder, der vil være i stand til at håndtere usorteret dagrenovation og for at sikre, at denne udvikling ikke bliver hæmmet af en ensidig fokusering på kildesortering foreslår vi, at udvikling af automatisk sortering af usorteret dagrenovation (totalsortering) fremmes på lige fod med udvikling af automatisk sortering af de tørre fraktioner og kildesortering.

Fordele ved totalsortering frem for kildesortering

Totalsorteringssystemer har potentielt en række fordele i forhold til kildesortering. Hvilke og hvor store fordele der kan opnås afhænger dels af totalsorteringsteknologien, dels af udviklingen inden for finsorteringsmetoder, samt markedets udvikling.

- **Ensartet produktkvalitet**

Fraktioner fremkommet ved samme totalsorteringsmetode vil være mere uafhængige af borgernes evne og vilje til at kildesortere end kildesorterede fraktioner. Robusthed overfor kemikalier, elektronik eller andet, der burde være sorteret fra, afhænger i sagens natur af totalsorteringsmetoden.

En totalsorteringsmetode med god robusthed og en vis udbredelse vil således kunne producere nogle ensartede produktstrømme, hvilket er forudsætningen for en lønsom eftersorterings- og genanvendelsesindustri. En vis forudsigelighed i råvarens beskaffenhed, vil formentlig også fremme innovation indenfor disse områder.

- **Højere genanvendelsesgrad**

Der er to grundlæggende udfordringer i forhold til at opnå en høj genanvendelsesgrad ved hjælp af kildesortering: Borgernes evne og vilje til at sortere samt forekomsten af emner, der ikke rigtig passer ind i nogen af de fraktioner, der går til genanvendelse, og som derfor går i restfraktionen.

Totalsortering er uafhængig af borgernes vilje og evne til at sortere, og da hele dagrenovationen kommer til sortering, er det muligt at udnytte en større del til genanvendelse, frem for at have en fraktion, der helt fra borgeren er prædestineret til at gå til forbrænding.

- **Mere fleksibilitet**

Det er langt enklere at ændre på de udtagne fraktioner i et centralt anlæg, end hvis man skal ændre på antal eller sammensætning af kildesorterede fraktioner. Ved totalsortering foretages ændringerne på sorteringsanlægget, ved kildesortering kræves et stort oplysningsarbejde, evt. opsætning af nye affaldsbeholdere, ændringer på skraldebiler osv.

- **Mere effektiv logistik**

Nogle totalsorteringsmetoder vil være egnede til at fungere optimalt i relativt små enheder. Det betyder kort transport fra affaldsproducenten til første sorteringstrin. Herefter vil der være forskel på hvor langt de forskellige fraktioner skal transporteres. Ved kildesortering skal der enten foretages flere kørsler eller affaldet skal hentes i biler, der er indrettede til at køre med flere fraktioner, hvilket betyder, at bilens kapacitet som regel udnyttes dårligere, end hvis dagrenovationen afhentes usorteret.

- **Eksportpotentiale**

Teknologierne til kildesortering og automatisk sortering af den tørre fraktion findes allerede i udlandet, fx Tyskland, hvor kildesortering er langt mere udbredt. Danmark har derimod chancen for at blive førende indenfor totalsortering.

- **Egnet til tredjeverdenslande**

Nogle udgaver af totalsortering vil kunne tilpasses til tredjeverdenslande, hvor genanvendelsen i dag ofte foregår ved, at fattige mere eller mindre selvbestaltede "affaldsarbejdere" samler de salgare fraktioner (typisk metaller, plastik og pap) på lodsepladser eller hvor nu affaldet henligger. Det er overordentligt sundhedsskadeligt arbejde, og ofte køres langt fra alt affald på losseplads, med negative konsekvenser for alles sundhed. Et totalsorteringssystem ville formentligt kunne drives, så man rent faktisk kunne betale en smule for det samlede affald, og derved få det indsamlet og nyttiggjort.

Forslag til kriterier for vurdering af affaldssystemer

Systemer til håndtering af affald bør vurderes ud fra de resultater der opnås og miljømæssigt og økonomisk og ikke ud fra hvilken teknologi der benyttes.

- **Reel genanvendelsesgrad**

Der er ofte ganske store andele af affaldsfraktioner, der sendes til genanvendelse, som alligevel ender i forbrænding.

- **Plante næringsstoffer tilbage til jorden med samtidig overholdelse af slambekendtgørelsens grænseværdier**

- **Miljøbelastning fra proces og transport**

- **Økonomi**

I sagens natur er det ikke muligt at foretage præcise vurderinger af teknologier, der ikke er færdigudviklede, i markeder der stadig er under opbygning, men teknologier hvor det kan sandsynliggøres at de møder kriterierne lige så godt eller bedre end kilde sortering, bør have de samme vilkår som kildesortering.

From: Bettina Kamuk
Sent: 28-01-2014 17:06:10
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Jørgen Haukohl; Nils Christian Holm
Subject: MST-770-00019 Høringssvar ressourceplan
Attachments: Rambølls høringssvar til ressourceplanen.pdf

Til Miljøstyrelsen

Hermed fremsendes vores høringssvar til udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering.

Yours sincerely

Bettina Kamuk

Head of Department

M +45 51618626

BKC@ramboll.com

Ramboll
Hannemanns Allé 53
DK-2300 Copenhagen S
Denmark
www.ramboll.com/energy

DK REG. NO. 10160669

Miljøstyrelsen
Jords og Affald
Strandgade 29
1401 København K

HØRINGSSVAR – RESSOURCEPLAN FOR AFFALDSHÅNTERING 2013-2018

Miljøstyrelsen har d. 26. november 2013 udsendt et udkast "Danmark uden affald. Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018" i høring.

Date 28/01/2014

Rambøll påskønner Miljøstyrelsens fokus på affald som en ressource. Ved gennemlæsning af udkastet til ressourceplanen har vi dog identificeret nogle punkter, som vi ønsker at gøre Miljøstyrelsen opmærksom på. Disse vil belyse at:

Ramboll
Hannemanns Allé 53
DK-2300 Copenhagen S
Denmark

- **Den økonomiske analyse, der er grundlag for planen (Miljøprojekt 1458) ikke giver et retvisende billede af konsekvenserne. Planen vil betyde væsentlig højere affaldsbehandlingsudgifter og højere varmepriser.**
- **Organisk husholdningsaffald tilført biogasanlæg giver et langt lavere energiudbytte end ved affaldsforbrænding.**
- **Genanvendelsesmål opstilles ikke ud fra de værdier der skabes, men kun ud fra det der tilføres "genanvendelses anlæg" uden krav om udbytte og kvalitet.**
- **Nye forbrændingsanlæg kan skaffe værdifulde metaller fra slaggen fra affaldsforbrændingsanlæg.**

T +45 5161 1000
F +45 5161 1001
www.ramboll.com/energy

Ref Høringssvar

Rambøll's baggrund for at indsende høringsvar er vores store erfaring for gennemførelse af affaldsprojekter i Danmark og internationalt, samt vores erfaring fra formandskab for DAKOFA's netværk for klima, energi og affald, formandskab for ISWA's Energy Recovery Working Group og medlem af en række internationale selskaber og bestyrelser.

1. Økonomisk evaluering af planen

Ressourceplanen indeholder ikke en analyse af hvad den koster at implementere, men planen bygger angiveligt bl.a. på Miljøprojekt nr. 1458, 2013 Miljø- og samfundsøkonomisk vurdering af muligheder for øget genanvendelse af papir, pap, plast, metal og organisk affald fra dagrenovation. I denne rapport er der udført budget- og velfærdfærdøkonomiske analyser af

et basisscenarie og 12 alternativ-scenarier med øget grad af kildesortering af forskellige affaldsfraktioner i dagrenovation. Rapporten konkluderer, at genanvendelsen kan øges væsentligt uden højere økonomiske omkostninger.

Men der er i analysen gjort en række antagelser, der i høj grad undervurderer positive effekter ved basisscenariet og overvurderer positive effekter ved alternativerne.

Såfremt man justerer disse antagelser viser det sig, at alle alternativ-scenarier med øget grad af kildesortering er væsentlig dyrere end et basisscenarie, der bygger på forbrænding som i dag.

I analysen antages f.eks. at alle forbrændingsanlæg skal nyetableres. Forbrændingsanlæggene er imidlertid allerede etableret og de fleste anlæg har en betydelig restlevetid. Andre anlæg kan levetidsforlænges for mindre investeringer end hvad det koster at investere i et nyt. Denne situation vil i praksis være gældende for de fleste dele af landet i adskillige år ud i fremtiden.

Analysen er derfor kun relevant i et område, hvor man står overfor helt at skulle skrotte et eksisterende forbrændingsanlæg. Dette er en vigtig forudsætning, som har stor betydning for den økonomiske konsekvens af planen, lokalt og nationalt.

Såfremt et forbrændingsanlæg allerede eksisterer og bruges der mere retvisende antagelser, kan det beregnes, at alternativ-scenarierne vil være mellem 75% og 120% dyrere end basis-scenariet (se tabellen nedenfor og annex 1).

Antagelse: Forbrændingsanlæg eksisterer allerede	Velfærdsøkonomi:		
	Basis scenarie	Nye scenarier	
		Billigste Scenarie (5F)	Dyreste Scenarie (3A)
Økonomi efter korrektioner	592 kr/ton	1.039 kr/ton	1.355 kr/ton
Forhold til basisscenariet	-	+ 75%	+120%

Såfremt der skal bygges et nyt forbrændingsanlæg og bruges der mere retvisende antagelser, kan det beregnes, at alternativ-scenarierne vil være mellem 40% og 80% dyrere end basis-scenariet (se tabellen nedenfor og annex 1).

Antagelse: Nyt forbrændingsanlæg etableres	Velfærdsøkonomi:		
	Basis scenarie	Nye scenarier	
		Billigste Scenarie (5F)	Dyreste Scenarie (3A)
Økonomi efter korrektioner	740 kr/ton	1.039 kr/ton	1.355 kr/ton
Forhold til basisscenariet	-	+ 40%	+80%

Endelig skal det bemærkes, at man i alternativ-scenarierne vil have en mindre mængde affald, der kan energiudnyttes. For husstande, der går fra affaldsvarme til andre varmekilder, vil dette medføre en betydelig meromkostning. Dansk fjernvarmeforening har anslået at dette årligt vil koste en gennemsnitshusstand omkring 3.000 kr.

Overordnet synes Miljøprojekt nr. 1458 således ikke at give et retvisende billede af økonomien i planen og der opfordres således til, at der gennemføres en analyse af, hvad de faktiske omkostninger vil være for brugere og samfundet af forskellige alternativer.

2. Organisk husholdningsaffald

Ressourcestrategien opstiller i afsnit 5.2.1 et mål om, at 50% af det organiske affald fra husholdningerne skal indsamles til genanvendelse eller anden materialenyttiggørelse.

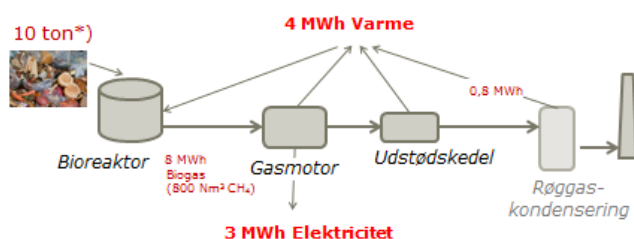
Denne målsætning er udsprunget af de overordnede synspunkter, bl.a. som er anført i afsnit 4.2, herunder "... genanvendelse vil for langt de fleste materialer samlet set medføre en større energibesparelse."

Også i forbindelse med lanceringen af ressourceplanen og den tilhørende ressourcestrategi, har man i offentligheden udmeldt, at det ikke giver mening at sende madaffald til affaldsforbrænding. Dette er ikke imidlertid korrekt.

Baggrunden for dette er kort opstillet nedenfor.

Ved bioforgasning af organisk affald (gennemsnit 32% tørstof og en brændværdi på 4,7 MJ/kg) produceres elektricitet, ligesom der vil være en vis varmeproduktion fra gasmotoren, fra udstødskele og, såfremt det etableres, fra røggaskondensering. Processen er illustreret nedenfor.

BIOFORGASNING

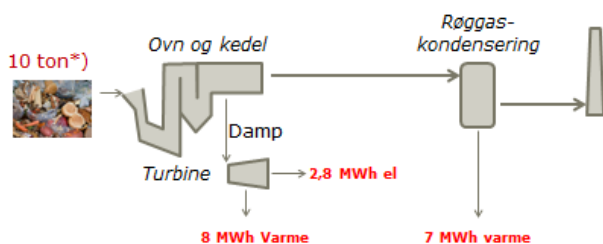

*) Organisk Dagrenovation:
 • 32% tørstof
 • Brændværdi 4,7 MJ/kg

Biogas 10 ton *)	Netto MWh
Elektricitet	3
Varme	4

Ved forbrænding af samme organisk affald på et affaldsforbrændingsanlæg vil der blive produceret elektricitet og varme i anlæggets turbine/generatoranlæg, ligesom der vil blive produceret varme ved røggaskondensering. Processen er illustreret nedenfor.

NYT DANSK FORBRÆNDINGSANLÆG

*) Organisk Dagrenovation:
 • 32% tørstof
 • Brændværdi 4,7 MJ/kg

Forbrænding 10 ton *)	Netto MWh
Elektricitet	2,8
Varme	15

RAMBOLL

Som det fremgår ovenfor vil et moderne og højtydende bioforgasningsanlæg sammenlignet med et moderne affaldsforbrændingsanlæg have en elproduktion som er stort set sammenligneligt, hvorimod der for varmeproduktionen vil være 375% større udbytte ved at brænde det organiske affald sammenlignet med bioforgasning.

Det højere energiudbytte fra affaldsforbrænding sammenlignet med bioforgasning stammer fortrinsvist fra, at biogasprocessen alene udnytter methanproduktionen, hvilket svarer til ca. halvdelen af energiindholdet. Forbrændingsprocessen er i stand til at udnytte hele energiindholdet i det organiske affald.

Det er efter vores opfattelse meget vigtigt, at denne viden om de faktiske energiforhold på moderne danske forbrændingsanlæg tages med i overvejelserne om hvorvidt, planen skal opretholde et mål om 50% af det organiske affald fra husholdningerne skal indsamles til genanvendelse eller anden materialenyttiggørelse.

Vi vil ligeledes henlede Miljøstyrelsens opmærksomhed på, at der i henhold til definitionerne i EU er en uklarhed om, hvorvidt biogasanlæggene er at betragte som "recovery", hvilket er tilfælde når hovedformålet er energiudnyttelse, eller om biogasanlæg er at betragte som "recycling", hvilket kræver, at hovedformålet er at udnytte næringsstoffer. I sidstnævnte tilfælde bør alene den del, der reelt udnyttes som næringsstof, medregnes som "recycling".

3. Definition af genanvendelse og kvalitet af produkter.

Miljøstyrelsen lægger i ressourceplanen vægt på, at der skal være en øget kvalitet i genanvendelse af bygge- og anlægsaffald, hvilket vi er enige i.

I strategien for husholdningsaffald vælger man imidlertid udelukkende at stræbe efter en øget genanvendelsesprocent over de næste år. Genanvendelsesprocenten er et simpelt tal, der beregnes som mængden af materialer sendt til et genanvendelsesanlæg divideret med den samlede mængde affald.

Denne genanvendelsesprocent er imidlertid en forkert og utilstrækkelig - for ikke at sige en decideret uegnet - parameter at styre efter.

Folk der arbejder i sektoren er klar over denne problematik og i EU arbejdes der på at finde en løsning på denne for miljøet så vigtige spørgsmål.

Der er brug for en miljøparameter, der kan bruges til at måle såvel mængden som kvaliteten af genanvendelsen for den samlede strategi såvel som for den enkelte miljøproces. En sådan parameter bør baseres på en konkret miljøvurdering (livscyklus vurdering) af den enkelte proces så der ikke blot bogføres en høj genanvendelsesprocent, men sikres, at der rent faktisk opnås en miljøgevinst (og i givet fald hvor meget).

Det vil som noget nyt kræve, at vi f.eks. i detaljer ved hvad der faktisk sker med de materialer, vi sender til oparbejdningen på anlæg i udlandet, og at der skal laves en konkret miljøvurdering af den enkelte indsats. En sådan tilgang er allerede kendt i forbindelse med affaldsforbrænding, hvor har man udviklet en formel for, hvor god anlægget er til at udnytte energien i affaldet. Dette udtrykkes i EU's affaldsrammedirektiv ved hjælp af den såkaldte R1-formel, som angiver hvor stor en mængde energi anlægget producerer og rent faktisk udnytter, og høj kvalitet energi vægter kraftigere end lavværdigt energi.

Vi vil derfor opfordre til, at der i ressourcestrategien opstilles et mål for den reelle genanvendelse (i stil med R1-formlen for energigenanvendelse) i stedet for alene at måle genanvendelse på grundlag af mængder.

Vi ser en stor risiko for, at man med stræben efter en høj genanvendelsesprocent risikerer at eksportere store mængder affald ud af landet og dermed taber ressourcer, som kunne være anvendt miljømæssigt og samfundsøkonomisk bedre ved høj energiudnyttelse i Danmark.

4. Metalgenanvendelse fra forbrænding

I afsnit 4.2 i ressourceplanen skriver Miljøstyrelsen, at ved forbrænding "...spildes ..de materielle ressourcer ..".

Der er ofte en forkert opfattelse af forbrændingsanlæggenes betydning for materialegenanvendelsen.

Affaldsforbrænding genererer tre genanvendelsesprodukter:

- Metal udvundet fra slaggen
- Slagge som erstatter grus og udgør omkring 15-20% af den indgående affaldsmængde
- Vand fra røggaskondensering som kan erstatte friskvand og som udgør op til 50% af den indgående affaldsmængde

På trods af en god kildesortering findes der i affald en del metal. Ofte er det metal, som ikke umiddelbart lader sig udsortere hos den enkelte husholdning/virksomhed eller metal, som kun med meget stor omkostning kan udsorteres på sorterings/genanvendelses anlæg.

Erfaringer fra virksomheder, som oparbejder forbrændingslaggen, viser, at der ud over jern og aluminium findes en lang række sjældne metaller og jordarter i slaggen. Metallerne er blevet frigivet

ved forbrændingsprocessen og opkoncentereret i slaggen, hvorfra de forholdsvis enkelt og forholdsvis billigt kan udsorteres. Teknikken til denne udsortering er i øjeblikket i stor udvikling og det er vores opfattelse, at Miljøstyrelsen ikke er opmærksom på dette. Fremtidens affaldsforbrændingsanlæg vil have en udsorteringseffektivitet på >90%, hvor vi kan se, at Miljøstyrelsen i økonomiberegningerne i fx Miljøprojekt 1458 alene antager 50% udsortering, ligesom Miljøstyrelsen regner med en betydelig forringelse af metalkvaliteten efter forbrænding. Dette stemmer ikke overens med de seneste erfaringer fra bl.a. Schweiz og Danmark.

Med venlig hilsen

Nils Christian Holm
Direktør, Affaldsforbrænding

Bettina Kamuk
Head of Department

Annex 1

Bemærkninger til Miljøprojekt 1458:

Der foreligger ikke en egentlig økonomisk evaluering af planen, men Miljøstyrelsen udgav i maj 2013 Miljøprojekt 1458: "Miljø- og samfundsøkonomisk vurdering af muligheder for øget genanvendelse af papir, pap, plast, metal og organisk affald fra dagrenovation" som fremstår som et vigtigt baggrundsnotat vedr. de mulige økonomiske konsekvenser af forskellige tilgange til at øge genanvendelsesprocenten.

Rapporten fremlægger samfundsøkonomien for 12 forskellige scenarier for nye udsorteringsstrategier, og et "status quo" basisscenarie, hvor husholdningsaffald efter frasortering af glas og rent papir i kuber sendes til affaldsforbrænding.

Konklusionerne er usædvanlige og nye, nemlig at øget sortering er både husstandsøkonomisk og velfærdsøkonomisk billigere end eller lig med basisscenariet.

I rapporten anføres i bilag detaljerede beregninger for scenarie 5F og basisscenariet. Scenarie 5F er et scenarie, der bygger på bioforgasning af kildesorteret organisk dagrenovation samt central sortering af materialer og en "tør rest". Scenarie 5F er det scenarie med bioforgasning som giver lavest velfærdsøkonomisk omkostning, jf. figur D og tabel 98.

For basisscenariet angives en velfærdsøkonomisk omkostning på 1.282 kr/ton og for scenarie 5F en omkostning 989 kr/ton, dvs. at det angives at basisscenariet er knap 300 kr/ton dyrere end det billigste sorteringsscenarie.

Dette synes at indikerer at ressourceplanen vil være billigere end et alternativ, der bygger på forbrænding som vi kender det i dag.

Men der er i analysen gjort en række antagelser, der i høj grad undervurderer positive effekter ved basisscenariet og overvurderer positive effekter ved alternativerne.

Såfremt man justerer disse antagelser viser det sig at alle de nye scenarier er væsentlig dyrere end et opdateret basisscenarie. Dette indikerer at ressourceplanen kan forventes at blive væsentlig dyrere end et alternativ, der i højere grad bygger på forbrænding.

Herunder oplystes eksempler på forudsætninger, som vil påvirke velfærdsøkonomien og det overordnede resultat, hvis de ændres til værdier, som vurderes mere rimelige/korrekte.

<u>Antagelse: Forbrændingsanlægget eksisterer</u>	Ca. påvirkning af velfærdsøkonomi:	
Forudsætning – Kommentar	Basis scenarie	Scenarie 5F
<p>Hele analysen bygger på at <u>alle anlæg skal nybygges</u>.</p> <p>Forbrændingsanlæggene er imidlertid allerede etableret og de fleste anlæg har en betydelig restlevetid. Andre anlæg kan levetidsforlænges for mindre investeringer end hvad det koster at investere i et nyt. Denne situation vil i praksis være gældende for de fleste affaldsselskaber i adskillige år ud i fremtiden.</p>	-290 kr/ton	

<u>Antagelse: Forbrændingsanlægget eksisterer</u>	Ca. påvirkning af velfærdsøkonomi:	
Forudsætning – Kommentar	Basis scenarie	Scenarie 5F
<p>Analysen er derfor kun relevant i et område, hvor man står overfor helt at skulle skrotte et eksisterende forbrændingsanlæg. Dette er en vigtig forudsætning, som har stor betydning for den økonomiske konsekvens af planen, lokalt og nationalt.</p> <p>Såfremt der allerede eksisterer et forbrændingsanlæg vil kapitalomkostningerne til forbrænding bortfalde i analysen indtil et nyt anlæg skal etableres. Dette vil gøre forbrændingen i begge scenarier billigere, men samlet vil basisscenariet blive ca. 290 kr/ton billigere i forhold til Scenarie 5F.</p>		
<p>Basisscenariet bygger som det eneste scenarie på ugentlig tømning.</p> <p>I alle andre scenarier antages at indsamlingen optimeres økonomisk og der anvendes derfor 14 dages tømning.</p> <p>Såfremt man vurderer hvad <u>den ekstra genanvendelse</u> koster overfor andre alternativer med mere forbrænding, må det være mest korrekt at sammenligne scenarier, der har nogenlunde den samme tømningfrekvens. Dvs. et basisscenarie med 14 dages tømning ligesom de øvrige. Rapporten fastsætter, at der er 300 kr/ton at spare ved dette.</p> <p>(I Rapportens bilag (p296) er der uddrag af en review rapport udarbejdet af Aarhus Universitet, hvori det problematiske i brugen af denne forudsætning netop fremhæves.)</p>	-300 kr/ton	
<p>I Miljøprojekt 1458 er det antaget at omkostninger til informationskampagner er 90 kr/ton i Basisscenariet og 100 kr/ton for alle andre. Dette virker ikke som en rimelig antagelse da genanvendelsesscenarierne vil kræve en meget betydelig informationsindsats i forhold til status quo.</p> <p>Antages det at status quo koster halv så meget som de "nye scenarier" så reduceres omkostningerne ved basisscenariet med 40 Kr/ton.</p>	-40 kr/ton	
<p>Basisscenariet er det eneste scenarie med en kubeordning for indsamling af papir fra husholdninger.</p> <p>Det fremhæves i rapporten (p40) at "For kubeordninger er det</p>	-62 kr/ton	

Antagelse: Forbrændingsanlægget eksisterer	Ca. påvirkning af velfærdsøkonomi:	
Forudsætning – Kommentar	Basis scenarie	Scenarie 5F
<p><i>mest omkostningseffektivt at fylde så meget som muligt". Ikke desto mindre har man antaget 2500 kuber (@2.5 m³), der tømmes hver uge svarende til 130.000 tømninger per år. I gennemsnit regnes der således med 170 kg pr. tømning.</i></p> <p>Normalt vil man for det givne opland forvente omkring 1250 kuber og 65.000 tømninger per år. Indføres dette i stedet vil det medføre en besparelse på 62 kr/ton for basisscenariet.</p>		
<p>Fastlæggelsen af transportomkostninger til to store fælles sorteringsanlæg (der hver servicerer 2,5 mio indbyggere (p137)) er vigtige for studiet.</p> <p>Der regnes med en komprimatorvogn til indsamling, men en lastbil til fjerntransport (60 km). I den forbindelse rejser sig nogle spørgsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er det korrekt at gennemsnitsafstanden fra et "standard" opland i Jylland kun er 60km? (p42) • Der regnes med en 25 t lastvogn til fjerntransport (p42) – men den kan ikke indsamle. Der synes ikke at være sat penge af til omlastning. (50-100 kr/ton kan normalt forventes) • Transportomkostningerne for affald til centralsortering er sat til 0,38 kr/ton/km – dette er urealistisk lavt. (Dette beløb forventes normalt at være 1-1,5 kr/ton/km) • Kan den lave transportpris blandt andet skyldes at der ikke regnes med, at den skal køre retur? Det kan dog ikke forudsættes, at alle disse affaldscontainere kan bruges til andet returkørsel. Er det et generelt problem i transportøkonomien? <p>Samlet vurderes det at transportomkostningerne er væsentligt højere end angivet – svarende til mindst 50 kr/ton.</p>		+50 kr/ton
<p>I Miljøprojektet antages en lav metal udsorterings effektivitet fra affaldsslagge (50%) selvom det i rapporten erkendes, at potentialet er væsentligt højere, og der kendes anlæg der indvinder 90% (p 69) – hvorfor vælges så ikke en effektivitet der med rimelig hed kan forventes i 2020?</p> <p>Der regnes endvidere med 2852 kr/ton metal, når det er udsortet på sorteringsanlæg , men kun 1108 kr/ton for metal udsortet fra forbrænding. Samlet indtægt i scenarie 5F er over 11 mio. kr/år fra metalsalg, mens den kun er 3,7 mio. kr i basis scenariet.</p>	-60 kr/ton	

<u>Antagelse: Forbrændingsanlægget eksisterer</u>	Ca. påvirkning af velfærdsøkonomi:	
Forudsætning – Kommentar	Basis scenarie	Scenarie 5F
<p>Nogle erfaringer fra udlandet er, at det udsorterede metal fra ikke-brændt affald har væsentligt lavere handelsværdi end metal, som er udvundet fra slagge. Det skyldes forureninger i det ikke-brændte metal, herunder sammensatte produkter med begrænset metalandel.</p> <p>Endvidere viser nyere erfaringer fra især Schweiz, at den fine slagge (dvs. den under 5 mm i partikelstørrelse) indeholder de mest værdifulde metaller og den største andel af den samlede metalværdi. Værdien ligger først og fremmest i de ikke-magnetiske metaller (dvs. andet end jern).</p> <p>De partikler, som er under 5 mm efter at have passeret forbrændingsprocessen, kan man vanskeligt forestille sig udsorteret med nævneværdig effektivitet ved kildesortering eller i et mekanisk sorteringsanlæg for ikke-brændt affald. En af årsagerne er, at udsortering af ikke-magnetiske metaller foretages i avancerede sorteringsanlæg, som for at fungere effektivt kræver næsten rent metal og ensartet partikelstørrelse, hvad der vanskeligt opnås for ikke-brændt affald.</p> <p>Det er derfor meget muligt, at metaludvindingen fra slaggen i basisscenariet vil have mindst samme samlet værdi som metaludvindingen i scenarie 5F baseret på mekanisk sortering af ikke-brændt affald.</p> <p>Hvis der antages samme metalværdi i det to scenarier så er der en besparelse på basis scenariet på 60 kr/ton.</p> <p>Metaludvindingen har også betydning for den samlede miljøvurdering.</p>		
Sum af korrektioner (I)	-690 Kr/ton	+ 50 kr/ton

Justeres resultaterne angivet i Miljøprojekt 1458 med ovenstående korrektioner får følgende billede:

Antagelse: Forbrændingsanlægget eksisterer	Velfærdsøkonomi:	
	Basis scenarie	Scenarie 5F
Økonomi ifgl. Miljøprojekt 1458	1.282 kr/ton	989 kr/ton
Ovenstående korrektioner (I)	-690 Kr/ton	+ 50 kr/ton
Økonomi efter korrektioner (I)	592 kr/ton	1.039 kr/ton
Forhold til basisscenariet	-	+ 75%

Dvs. såfremt forbrændingsanlægget allerede eksisterer og man antager 14 dages tømning i basisscenariet og i øvrigt tager udgangspunkt i ovenstående normale forudsætninger så kan Scenarie 5F anslås til at være ca. 75% dyrere end basisscenariet.

Det skal endvidere bemærkes at alle andre "nye" scenarier (på nær et uden bioforgasning) er i Miljøprojekt 1458 beregnet til at være dyrere end scenarie 5F. Det dyreste scenarie anføres til at koste 1.325 kr/ton. Scenarierne vil med ovenstående korrektioner således være mellem 75 og 120% dyrere end basisscenariet (jvf. nedenstående tabel).

Antagelse: Forbrændingsanlægget eksisterer	Velfærdsøkonomi:		
	Basis scenarie	Nye scenarier	
		Billigste Scenarie (5F)	Dyreste Scenarie (3A)
Økonomi efter korrektioner (I)	592 kr/ton	1.039 kr/ton	1.355 kr/ton
Forhold til basisscenariet	-	+ 75%	+120%

Antages det, at man ikke har et forbrændingsanlæg og således skal bygge et nyt, må det antages at dette bygges efter "state of the art 2020". Dette giver anledning til yderligere korrektioner, som vist i tabellen nedenfor.

Antagelse: Nyt forbrændingsanlæg skal etableres	Ca. påvirkning af velfærdsøkonomi:	
Forudsætning – Kommentar	Basis scenarie	Scenarie 5F
Antages det at der skal etableres et nyt forbrændingsanlæg skal kapitalomkostningerne tilbageføres i analysen. Forskellen på kapitalomkostninger mellem de to scenarier er som anført ovenfor 290 kr/ton .	+290 kr/ton	
Der anvendes i rapporten en 15 år afskrivningsperiode for maskinanlæg. Det kan være rimeligt for sorteringsanlæg, men den tekniske levetid for forbrændingsanlæg er længere og der bruges nu som standard 20 år for forbrændingsanlæg, men højere kunne også anvendes. (I UK anvendes 25 år og i MST's ressourceplan	-50 kr/ton	

Antagelse: Nyt forbrændingsanlæg skal etableres	Ca. påvirkning af velfærdsøkonomi:	
	Basis scenarie	Scenarie 5F
Forudsætning – Kommentar		
angives en teknisk levetid på 35 år.) Justeres denne periode fra 15 til 20 år så reduceres omkostningen i basisscenariet relativt til 5f med ca 50 kr/ton.		
<p>Det antages i Miljøprojekt 1458 (p 119) at WTE anlægget med en kapacitet på 200.000 tpa og en brændværdi på 11,5 MJ/kg koster 1,415 mia. kr. For en analyse af denne art er dette omkring 15% for højt.</p> <p>Med en brændværdi på 9 MJ/kg skal prisen justeres tilsvarende ned. Det er ikke helt tydeligt, hvilken pris man har regnet med for en kapacitet på 200.000 tpa med en brændværdi 9 MJ/kg, men umiddelbart synes kapitalomkostningerne for forbrændingsanlægget her overvurderet med mindst 20%. Hvis investeringen i forbrændingsanlægget reduceres med 20% så vil dette påvirke forskellen mellem de to scenarier med 57 kr/ton.</p>	-57 kr/ton	
<p>Forbrændingsanlægs virkningsgrader er i rapporten antaget til: El-Virkningsgrad 22% (netto) og varme-virkningsgrad på 73%</p> <p>Nye anlæg etableres med højere virkningsgrader for el- og varme: 24% og 83% (netto).</p>	- 35 kr/ton	
Korrektioner (II)	+148 kr/ton	0 kr/ton

Justeres resultaterne angivet i Miljøprojekt 1458 med summen af begge ovenstående korrektioner får følgende billede:

Antagelse: Nyt forbrændingsanlæg skal etableres	Velfærdsøkonomi:	
	Basis scenarie	Scenarie 5F
Økonomi ifgl. Miljøprojekt 1458 – med de første korrektioner (I)	592 kr/ton	1.039 kr/ton
Ovenstående korrektioner (II)	+148 Kr/ton	+0 kr/ton
Økonomi efter korrektioner (I + II)	740 kr/ton	1.039 kr/ton
Forhold til basisscenariet	-	+ 40%

Dvs. såfremt der, som antaget i Miljøprojektet, skal bygges et ny forbrændingsanlæg og man antager 14 dages tømning i basisscenariet og i øvrigt tager udgangspunkt i ovenstående normale forudsætninger så kan sorteringsscenarioet 5F anslås til at være ca. 40 % dyrere end basisscenariet.

Det skal igen bemærkes at alle andre sorterings scenarier (på nær et uden bioforgasning) er i Miljøprojekt 1458 beregnet til at være dyrere end scenarie 5F. Det dyreste scenarie anføres til at koste 1.325 kr/ton. Alle scenarierne vil med ovenstående korrektioner være mellem 40% og 80% dyrere end det korrigerede basisscenarie (jvf. nedenstående tabel).

<u>Antagelse: Nyt forbrændingsanlæg skal etableres</u>	Velfærdsøkonomi:		
	Basis scenarie	Nye scenarier	
		Billigste Scenarie (5F)	Dyreste Scenarie (3A)
Økonomi efter korrektioner (II)	740 kr/ton	1.039 kr/ton	1.355 kr/ton
Forhold til basisscenariet	-	+ 40%	+80%

Endelig skal det bemærkes, at man i sorteringsscenarioerne vil have en mindre mængde affald, der kan energiudnyttes. For husstande der går fra affaldsvarme til andre varmekilder vil dette medføre en betydelig meromkostning. Dansk fjernvarmeforening har anslået at dette årligt vil koste en gennemsnitshusstand omkring 3.000 kr.

Sammenfattende kan man således være bekymret for om beslutningstagere har fået et fuldt og retvisende billede af planens økonomiske konsekvenser.

From: Ane Mette Walter
Sent: 27-01-2014 12:32:21
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: MST-770-00019
Attachments: Høringssvar TI Byggeri og anlæg.pdf

Hermed kommentarer til høringsudkastet til Ressourceplan for affaldshåndtering. Nærværende kommentarer vedrører alene området for bygge- og anlægsaffald.

Såfremt det fremsendte giver anledning til spørgsmål, stiller vi os selvfølgelig til rådighed for dette.

Venlig hilsen

Ane Mette Walter

Seniorprojektleder
Indeklima og Bygningsundersøgelser
Byggeri og Anlæg
Mobil +45 72 20 22 00
amkn@teknologisk.dk

Teknologisk Institut

Gregersensvej
2630 Taastrup
Telefon +45 72 20 20 00

<http://www.teknologisk.dk>

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen
Jord & affald
Att.: LLN/JESJU
Strandgade 29
1401 København K

Gregersensvej 4
2630 Taastrup
Tlf. +45 72 20 20 00
info@teknologisk.dk
www.teknologisk.dk

27. januar 2014

Kommentarer - høringsudkast til Ressourceplan for affaldshåndtering

Hermed kommentarer til høringsudkastet til Ressourceplan for affaldshåndtering. Nærværende kommentarer vedrører alene området for bygge- og anlægsaffald.

Økonomisk infrastruktur omkring affaldshåndtering

Helt generelt er der behov for at facilitere udviklingen af en økonomisk solid infrastruktur omkring affaldshåndtering. I bygge- og anlægsbranchen, hvor udsortering og korrekt håndtering er fordelt ud på, bl.a. en meget stor mængde af mindre virksomheder, er det væsentligt at alle disse virksomheder kan se et økonomisk incitament for at handle korrekt i en nedrivnings/ombygning/renoveringssituation. Den øgede omkostning der alt andet lige vil være ved korrekt håndtering, skal kunne opvejes af eksempelvis muligheden for at tjene penge på direkte salg af det rene materiale. Virkeligheden af i dag er, at håndværksvirksomhederne sætter penge til på udsortering af materialer med miljøskadelige stoffer, hvorfor det er nærliggende at klassificere materialet som rent, for på den måde at kunne afhænde det billigst muligt. Der bør derfor i en ressourcestrategi indgå udvikling af en økonomisk infrastruktur omkring korrekt affaldshåndtering. Her kan f.eks. nævnes et via Teknologisk Institut nyligt startet projekt omkring udvikling af en 'Genbrugsportal' som formidler bygge- og anlægsaffald direkte mellem aktørerne, uden mellemlid.

Uddannelse og vidensspredning på tværs af branchen

Der er behov for at sikre at den nyeste viden omkring emnet er let tilgængeligt for alle aktører på tværs af branchen. Vi er opmærksomme på at der er en ny bekendtgørelse på vej omkring selektiv nedrivning og krav til nedrivers uddannelse. Desuagtet, er det væsentligt for os at understrege, at vi mener, der er behov for en tværgående indsats, som kan favne alle aktører i branchen. Lige fra håndværker over kommunal tilsynsmedarbejder til modtagepersonale på genbrugs- og miljøstationerne. Vi mener derfor, man bør oprette 'Byggeriets videnscenter for affaldsproduktion, -håndtering og -genanvendelse' som kan fungere som samlende instans for alle de nye tiltag der iværksættes på denne front, samle eksisterende viden på området og stå til rådighed for spørgsmål, tilbyde kurser og udarbejde informationsmateriale.

Behov for nye teknologier

Der er et meget påtrængende behov fra byggebranchen om udvikling af billige, hurtige, on-site teknologier til såvel påvisning af miljøskadelige stoffer som fjernelse af disse. Prisen for at påvise og fjerne stofferne skal gå markant ned hvis man vil øge andelen af udførende der følger lovgivningen.

Genanvendelse giver mening, men husk livscyklusperspektivet!

Det er væsentligt at se processer og nye tiltag i et livscyklusperspektiv, således at man ikke genanvender for enhver pris. Et eksempel er genanvendelse af gamle termovinduer. Dette kan på overfladen virke som en god idé, men gennemregning af det ekstra energiforbrug, det vil koste i en driftssituation at benytte de gamle vinduer frem for nye med en mere moderne teknologi og bedre u-værdi, viser ofte at det i et livscyklusperspektiv koster langt mere energi. Derved tabes bæredygtigheden på bekostning af genanvendelse.

Genanvendelse af gamle mursten

Det må gælde genanvendelse af murværk generelt. Murværk består af både tegl og mørtel, vi regner med forholdet 7:2.

Tegl har i tidens løb stort set ikke ændret egenskaber. Formatet har de sidste 150 år været det nuværende danske normalformat. Derimod har mørteltyperne ændret sig voldsomt, også i de senere år.

Genanvendelse baseres på murværksmaterialernes egenskaber:

- Styrke
- Porøsitet
- Kemisk bestandighed
- Normalt uforurennet

Det giver en række forskellige muligheder som:

- Anvendelse i mark- og skovveje. Andre steder i verden fremstilles tegl alene til dette formål. Her vil både tegl og mørtel gøre fyldest
- Plantesubstrater
- Tennisbaner. Til en tennisbane anvendes ca. 16 t rødt tegl.
- Fyld i ledningsgrave. Til højspændingsledninger vil der være krav til termisk resistivitet.
- Tilslag i betonmaterialer
- Erstatning for sand i kalksandsten, som får bedre egenskaber
- Genanvendelse af de enkelte tagsten eller mursten. I så fald skal de genanvendte materialer selvfølgelig leve op til de nugældende krav beskrevet i europæiske og nationale standarder. I forhold til murstenenes oprindelige egenskaber vil der være krav til bl.a. trykstyrke, vedhæftningsstyrke i kombination med den anvendte muremørtel (receptmørtel eller funktionsmørtel) og indhold af opløselige salte. Det bemærkes der i nutidigt murværk er krav til bøjningstrækstyrker, dette medfører igen krav til vedhæftning mellem muremørtel og mursten. Og en sådan god vedhæftning kan medføre vanskelig afrensning af mørtel hvis stenene på ny skal genanvendes.

- Det bemærkes at der skal tages stilling til genanvendelse af den mørtel der fjernes fra stenene. Det vil for ældre kalkmørtler dreje sig om en blanding af sand (bakkesand eller strandsand) og hærdnet kalk. Da den hærdnede kalk vil virke som filler vil genanvendelse i mørtel ikke være hensigtsmæssig. For kalkcementmørtler (relevante som muremørtler efter 1920) vil mørtlen efter afrensning af mursten findes som større partikler. Afrensningen vil være vanskeligere og mørtelrester på stenene kan forekomme.

Genanvendelse af vindmøllevinger i beton

Ressourcestrategien nævner at det skal undersøges hvorvidt det giver mening at genanvende gamle vindmøllevinger i f.eks. beton. Det er materialeteknisk meget muligt, at behandlede vindmøllevinger kan have en gavnlig effekt på nogle af betonens egenskaber. Det er dog meget væsentligt at anlægge et livscyklusperspektiv, hvor det overvejes hvorledes beton-kompositmaterialet efter endt brug så skal affaldshåndteres.

Bedre genanvendelse af beton

Der er allerede gennemført dybdegående undersøgelser af muligheden for at genanvende beton til ny beton, se fx Produktområdeprojektet vedrørende betonprodukter, (2003-2005). Genanvendelse af beton til ny beton er bestemt en mulighed som også teknisk er dokumenteret i mange forskellige projekter. Problemet er blot at produktionsomkostningerne for betonen stiger, cementindholdet i betonen skal øges, hvilket gør betonens miljøprofil dårligere. Prisen på naturlige materialer er lav, så det kan ikke svare sig at anvende genbrugsbeton som erstatning for naturlige ressourcer. Desuden er nedknust beton bare et rigtigt godt materiale til vejfyld, så hvis det vel at mærke er rent, hvorfor så ikke bruge det til det?. Herved spares også naturlige ressourcer som grus og sten. Der er i hvertfald brug for at undersøgelsen indeholder både totaløkonomiske betragtninger og miljømæssige vurderinger i et livscyklusperspektiv.

Genanvendelse mellem brancher?

Denne mulighed lader ikke til at være tænkt ind i ressourcestrategien for bygge- og anlægsaffald, hvilket kan undre. Eksempelvis har betonbranchen i årevis haft gavn af genanvendelse af flyveaske fra de kulfyrede kraftværker og mikrosilika fra stålproduktion. I fremtiden vil reservoiret af disse restprodukter formodentlig reduceres pga politiske tiltag og udvikling indenfor produktionsmetoderne, men der findes restprodukter fra en lang række andre sektorer, som ville være værd at se på. Det kunne eksempelvis være fra biobaserede produktioner. Helt generelt kan der være mange ressourcer at spare, ved at indtænke genanvendelse på tværs af brancher.

Fjernvarmerør

I afsnittet 7.4.1 beskrives fjernvarmerøret som havende en jernkerne. Dette bør erstattes af ordet stålrør, da en jernkerne er massiv og ikke hul. Endvidere anvendes rent jern sjældent; det er som regel legeret til stål.

Imprægneret træ

I afsnittet omkring træ er vi meget enige i det fremsatte tiltag/forslag og glade for at emnet bliver behandlet.

Såfremt der skulle være behov for uddybning af ovennævnte, stiller vi os naturligvis til rådighed.

Venlig hilsen

Ane Mette Walter, Seniorprojektleder
Indeklima og Bygningsundersøgelser

Mobil +45 72 20 22 00
amkn@teknologisk.dk

From: Ina Thulsted Brink
Sent: 28-01-2014 13:50:04
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Jens M. Prismo (jmp@spvand.dk); John Buur Christiansen; Kim Rindel; Dines Thornberg (dt@spvand.dk); Lars Krogsgaard Nielsen (lkn@spvand.dk)
Subject: J.nr. MST-0770-00019
Attachments: Miljøstyrelsen brev 280114 - Høringsvar til Ressourceplan for affaldshåndtering.pdf

Til Miljøstyrelsen

Herved sendes høringssvar til "Ressourceplan for affaldshåndtering, november 2013" – J.nr. MST-0770-00019

Med venlig hilsen

Ina Thulsted Brink
Vores Rens Service A/S
Refshalevej 250
1432 København K

T.: +45 32 57 32 32
D.: +45 32 68 56 44 / 36 34 38 27
Mail: itb@spvand.dk / itb@lyn-is.dk

Denne mail er blevet scannet af <http://www.comendo.com> og indeholder ikke virus!

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

28. januar 2014

jeres J.nr.: MST – 0770 – 00019

Hørings svar til "Ressourceplan for affaldshåndtering, november 2013"

Vores Rens ejer 3 af de største renseanlæg i Danmark og producerer via slamforbrænding langt hovedparten af slamasken i landet.

Vi skal i den forbindelse tillade os at fremsende følgende bemærkninger til Ressourceplanen.

1. Behov for initiativer i forhold til at fjerne økonomiske og juridiske barrierer for vandselskabernes udnyttelse af fosfor fra spildevandsslam

Vi deponerer i dag en stor del af askemængden fra slamforbrænding på egne, kontrollerede specialdepoter. En delmængde genanvendes i mineraluldsindustrien.

Vi kan ud fra en miljømæssig vurdering tilslutte os planens forslag om at genanvende fosfor indholdet i slamaske.

Vi ser dog umiddelbart en række barrierer herfor. For det første indebærer prisloftreguleringen, at genanvendelse af asken – som alt andet lige vil være en driftsomkostning, da det ikke er vores erfaring, at nogen vil betale for asken – vil medføre øgede driftsomkostninger, som skal afholdes under prisloftet. Dette er i modsætning til deponeringsafgiften, som er en 1:1 omkostning.

Lovgivningen giver mulighed for at kommunalbestyrelsen kan fastsætte et miljømål for genanvendelsen, der så bliver en 1:1 omkostning igen. I sidste ende skal forsyningen også sikre sig, at Forsyningssekretariatet er enig i denne betragtning, inden der kan indgås bindende kontrakter med virksomheder om genanvendelse.

Dette er i den praktiske verden en omstændelig procedure, hvorfor vi skal anbefale, at det som en udløber af Ressourceplanen fastsættes centralt, at genanvendelse af slamaske er et miljømål, som automatisk er godkendt som 1: 1 omkostning.

En anden barriere er, at der ikke i dag efter vores opfattelse er en teknologi til rådighed, der kan sikre genanvendelse af fosfor i slamaske inden for en rimelig omkostning. Vi er derfor enige i de initiativer, der er anført i planen om tilskud til teknologiudvikling indenfor området. Vi deltager gerne som selskab heri, igen afhængigt af, hvorvidt vi kan få de prisloftsmæssige rammer hertil, eks. som særlige innovationsmål, dvs. som 1:1 omkostning.

Endelig skal man, set i lyset af, at teknologien ikke er til stede, ikke se bort fra, at slamaske også kan genanvendes i anden form, eksempelvis som i dag i mineraluldsindustrien. Vi har også erfaringer med at anvende asken i betonindustrien. Sådanne muligheder bør kunne fortsætte, indtil der foreligger gennemprøvede teknologier til genanvendelse som fosfor. De bør derfor fortsat kunne godkendes som miljømål, igen gerne som nationale mål jf. ovenfor.

2. Fremme udnyttelse af ledig kapacitet i vandselskabers renseanlæg til at trække ressourcer ud af organisk affald

I planen er der anført en række fordele ved at indsamle det organiske affald fra dagrenovation og behandle det på især biogasanlæg. Selv om det ikke fremgår, gælder disse fordele også de biogasanlæg/rådnetanke, der findes på vandselskabers renseanlæg over hele landet. Der er på mange renseanlæg ledig kapacitet på biogasanlæg/rådnetanke, der med fordel kunne bruges til at trække ressourcer ud af organisk affald.

Som et konkret eksempel herpå, kan nævnes, at der i forbindelse med et større renoverings- og optimeringsprojekt på Renseanlæg Avedøre ved udgangen af 2014 vil være en rådnetank på 6000 m³ i overskud. Denne kan enten anvendes til lager - eller som led i at gøre driften af renseanlægget CO₂ neutralt og i øvrigt bidrage til selskabets driftsøkonomi - anvendes til afgang af organisk affald fra industri og husholdninger. Her er der dog også juridiske barrierer, idet det gældende regelgrundlag for vandsektoren betyder, at vandselskaber ikke må behandle affald - men kun spildevand - på deres renseanlæg. Affaldsbehandling skal ske i selvstændige selskaber.

Projektets videre forløb er således meget afhængigt af, at disse lovgivningsmæssige barrierer fjernes snarest muligt.

Vi ser frem til at vore kommentarer kan indgå i den videre behandling af planen og står gerne til rådighed for yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Jens M. Prismo
teknisk direktør

From: Hanne Haugshøj
Sent: 27-01-2014 13:23:05
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: J.nr. MST-770-00019 Udkast til "Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-18"
Attachments: Høringssvar - Udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-18.pdf

Hermed høringssvar til videre ekspedition.

Venlig hilsen

Hanne Haugshøj
Sekretær

AffaldPlus+
GENBRUG OG ENERGI

AffaldPlus
Ved Fjorden 20
4700 Næstved

T: +45 5575 0800
M: hah@affaldplus.dk
W: www.affaldplus.dk

.....
Fælleskommunalt affaldsselskab
for Syd- og Vestsjælland

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K.

Den 23. januar 2014
01.00.00A09-0001/2013

Brevid: 104068
NOP/tof

J.nr. MST-770-00019

Udkast til "Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-18"

Miljøstyrelsen sendte 27. november 2013 udkast til "Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-18" i høring.

AffaldPlus' bestyrelse har drøftet ressourceplanen og regeringens bagvedliggende ressourcestrategi på bestyrelsesmøderne i henholdsvis december og oktober. Bestyrelsen har på denne baggrund besluttet, at fremsende en række bemærkninger til ressourceplanen.

Bemærkningerne drejer sig om planens indhold og de bagvedliggende intentioner, men også om en række emner, der efter vores opfattelse burde have indgået i planen.

Ressourceplanens indhold og de bagvedliggende intentioner:

AffaldPlus' bestyrelse er grundlæggende enig i ressourcestrategiens mål om at genanvende mere og brænde mindre affald – fra både husholdninger og erhvervsvirksomheder. Men både ressourcestrategien og -planen mangler efter vores opfattelse en mere nøgtern og realistisk vurdering af genanvendelsesmulighederne og den miljømæssige værdi af genanvendelsen af nogle af fraktionerne. Med den valgte model, hvor kommunerne skal opnå en vis genanvendelsesprocent for husholdningernes affald, tæller et ton lige meget i genanvendelsen, uanset om der er tale om aluminium, papir eller organisk affald. Og uanset om den økologiske rygsæk har en meget forskellig sammensætning for de pågældende materialer.

AffaldPlus' bestyrelse har noteret sig, at det ifølge ressourcestrategien og -planen altovervejende er husholdningerne, der skal øge genanvendelsen. Initiativerne overfor erhvervslivets affald drejer sig – bortset fra enkelte konkrete forventninger om genanvendelsen i servicesektoren – alene om bygge- og anlægsaffald, elskrot og shredderaffald. Vores erfaringer, med hvad der fortsat leveres til vores behandlingsanlæg, viser, at liberaliseringen af erhvervslivets genanvendelige materialer ikke har ført til det ønskede resultat om øget genanvendelse. Ressourceplanens initiativer vil, som de p.t. er formuleret, derfor ikke øge erhvervsvirksomhedernes genanvendelse, til noget der bare minder om husholdningernes fremtidige niveau.

Mest kritisk er det for plast, hvor den – efter vores opfattelse – noget bevidstløse jagt på tons og genanvendelsesprocenter medfører, at store mængder plast vil blive (og allerede bliver) udsorteret og indsamlet, uden at hele mængden bliver genanvendt som kvalitetsråvare i nye plastprodukter. For mange plasttyper eksisterer der reelle genanvendelsesmuligheder i dag, men for langt flere synes der ikke, i en overskuelig fremtid, at være reelle genanvendelsesmuligheder. I stedet for at indsamle vidt forskellige plastprodukter – ofte med flere plasttyper i samme produkt og forurenede med fødevarer – bør indsatsen rettes mod at udvikle processer, så den i dag anvendte råvare i plastindustrien, mineralolie, kan erstattes af råvarer produceret ved biologiske processer og baseret på biomasse. Den CO₂, der emitteres ved forbrænding af kulstof, er miljømæssigt den samme, om det forbrændte produkt blev produceret for 1 måned siden eller for 200 mio. år siden. Det centrale er, at der ikke udsendes mere CO₂, end der løbende bindes i nye produkter og planter.

I forhold til at nå det ambitiøse mål om 50 % genanvendelse af husholdningsaffaldet i 2022, skal AffaldPlus opfordre til, at kommuner og affaldsselskaber også får mulighed for at indregne nye genanvendelige materialer i opgørelsen. Som beregningsformlen p.t. er formuleret, er det kun de i ressourceplanens bilag 5 oplyste materialer, der kan indgå i tælleren. Det må antages, at der – udover tekstiler og hård PVC, som allerede genanvendes og ikke er nævnt i bilag 5 – vil udvikles genanvendelsesmetoder for nye materialer. Både tekstiler og PVC samt evt. fremtidige nye genanvendte materialer bør naturligvis kunne tælles med.

Endelig skal vi også opfordre til, at aktiv affaldsforebyggelse – f.eks. ved afsætning af produkter indsamlet eller afleveret på genbrugspladserne til direkte genbrug – også kan indgå på tællersiden i ovennævnte beregningsformel. Og gerne på en sådan måde, at den godskrevne mængde i beregningen af genanvendelsesprocenten afspejler den reelle miljømæssige værdi, dvs. svarende til mængden af de sparede ressourcer ved produktion af nye varer opgjort ud fra produktets økologiske rygsæk.

Udeladte emner i ressourceplanen:

Ressourceplanen forholder sig ikke til en række centrale og væsentlige problemstillinger for sektoren. Og det ser ikke umiddelbart ud til, at emnerne bliver taget op i de planer/strategier, som miljøministeren har annonceret vil blive fremlagt. Det drejer sig bl.a. om:

- De fremtidige rammer for genbrugspladserne, herunder erhvervs benyttelse og betaling for brug af genbrugspladserne. Den nuværende ordning skal ifølge aftalen mellem forligspartierne bag affaldsreformen evalueres efter årsskiftet 2013/14, men da planen dækker perioden frem til 2018 (og strategien 12 år, jf. Affaldsrammedirektivet), burde regeringens tanker om genbrugspladserne være fremlagt.

Den nuværende ordning medfører store administrative udfordringer i et forsøg på at sikre forligskredsens meget idealistiske krav om "forureneren betaler – princippet" og ingen krydssubsidiering. Dette kan aldrig sikres 100 %, af årsager, som også forligskredsen selv pegede på i aftalen fra 1. juli 2011.

Det er stadig vores opfattelse, at det bedste vil være en ordning, hvor alle husholdninger og virksomheder betaler samme beløb for at have adgang til en genbrugsplads med affald, der i art og omfang svarer til en husholdnings. Og gerne med en årlig omsætningsgrænse på f.eks. 300.000 kr. (men ikke andre fritagelsesmuligheder) for at sikre, at f.eks. enkeltmandsvirksomheder drevet fra bopælsen ikke skal betale dobbelt gebyr for brug af genbrugspladsen.

- Kommuner og kommunale fællesskaber må efter gældende regler ikke etablere modtage- eller behandlingskapacitet til genanvendeligt erhvervsaffald. Dette er problematisk i forhold til de kommende nye behandlingsteknologier for så vidt angår forbehandling og behandling af organisk affald samt central sortering (oparbejdning af den tørre fraktion). Det er u hensigtsmæssigt, hvis der skal etableres parallel behandlingskapacitet – specielt i områder, hvor der ville være stordriftsfordele ved at affald fra både husholdninger og erhverv kunne behandles på samme anlæg. Udbud af mængderne fra kommuner og affaldsselskaber vil ikke løse denne problemstilling, idet det vindende tilbud ikke nødvendigvis kan bruges af oplandets virksomheder (f.eks. pga. utilstrækkelig kapacitet). Resultatet vil være, at virksomhedernes genanvendelige materialer næppe bliver genanvendt i fuldt omfang.
- Kommuner og kommunale fællesskaber må ligeledes ikke indsamle genanvendeligt affald fra erhverv – uanset der ikke er eller bliver etableret private indsamlingsordninger i området for erhverv. Der henvises her til eksemplerne fra kommuner og selskaber om manglende private ordninger efter ophøret af de kommunale ordninger for erhverv fra 2010. For organisk affald er der en "dispensation" frem til 2016, men det fremgår ikke af planen, om ordningen gøres permanent. Tilsvarende eksisterer der en ikke-tidsbegrænset "dispensationsmulighed", der giver kommunerne mulighed for at indsamle genanvendeligt affald fra erhverv, der er beliggende i ejendomme med blandet bolig og erhverv. Her må kommunerne gerne tilbyde virksomheder, at blive omfattet af den eller de ordninger for kildesortering, genanvendeligt affald, som kommunen har etableret for husholdningerne.

Hvis man ønsker den danske genanvendelse styrket, bør man fjerne de unødvendige begrænsninger og give virksomhederne mulighed for at benytte de kommunale indsamlingsordninger, i det omfang virksomhederne ønsker det, og kommunerne kan tilbyde løsninger, der tilgodeser virksomhedernes behov.

Genanvendelseskravet for husholdningsaffaldet i 2022 på 50 % gælder landet som helhed. Med erfaringerne fra Miljøprojekt 1458 in mente, må man konstatere, at de store by-kommuner får svært ved at nå 50 %-målet grundet deres boligsammensætning. Etageboliger giver erfaringsmæssigt en lavere sorteringseffektivitet og dermed færre tons af de materialer, der indgår i tælleren i beregningsformlen. De øvrige danske kommuner – herunder kommuner som AffaldPlus' ejerkommuner – skal derfor præstere bedre end 50 %'s genanvendelse.

Vores beregninger viser – baseret på den forventede opnåelige systemeffektivitet fra Miljøprojekt 1458 – at også nogle af vores kommuner (med relativ stor andel etageboliger) vil få svært ved at nå 50 % genanvendelse af husholdningsaffaldet. Hvilket øger presset på de øvrige kommuner. 2022-målet kan derfor kun nås for AffaldPlus' opland som helhed, hvis kommunerne med den maksimale effektivitet angivet i miljøprojekt 1458 indsamler det organiske affald fra husholdningerne til forbehandling med henblik på efterfølgende bioforgasning og udnyttelse af næringsstofferne på landbrugsjord og samtidig sikrer, at mindst 40 % af de nuværende mængder stort og småt brændbart på genbrugspladserne bliver genanvendt.

Dette er formentlig også Miljøstyrelsen bekendt.

Den kommunale metodefrihed er derfor en illusion. Vi skal derfor opfordre Miljøstyrelsen til klart at fremlægge, at målene ikke nås, uden at organisk affald bliver indsamlet og behandlet/genanvendt separat.

Med venlig hilsen

Niels O. Pedersen
Bestyrelsesformand

John Kusz
Direktør

From: Helena Nielsen
Sent: 24-01-2014 15:29:37
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Peter Roulund; Ulla Röttger
Subject: MST-770-00019 (journalnummer)
Attachments: [ARCs høringssvar til Ressourceplanen.pdf](#)

Til rette vedkommende

Vedhæftet er ARCs høringssvar til udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering.

Venlig hilsen

Helena Nielsen

Helena Nielsen
Direktionssekretariatet
D +45 32 68 93 55
M +45 30 22 19 75
hen@a-r-c.dk

Amager Ressourcecenter
Kraftværksvej 31
2300 København S
T +45 32 68 93 00
www.a-r-c.dk

ARC arbejder for at udnytte ressourcerne i affald mest optimalt. Det gør vi ved at drive [vores genbrugspladser](#), og ved at udvikle nye metoder til at få mest mulig energi ud af affaldet på [energianlægget](#). Andet affald håndterer vi forsvarligt på deponiet [AV Miljø](#). Læs, se og hør mere om ARC på www.a-r-c.dk

Miljøstyrelsen – Jord og vand
Strandgade 29
1401 København K

20-01-2014

Sagsnr. 13/279
Dok.nr. 185/14
Initialer HEN/akh

Side 1 af 3

Sendes som elektronisk post

Høringsvar til Danmark uden affald, Ressourceplan for affaldshåndtering 2013 – 2018, høringsudkast

Indledningsvist er ARC meget enig i, at vi skal sikre, at ressourcerne i affaldet håndteres til bedst mulig gavn for miljøet, ved at udnytte de værdier og ressourcer, som er i affaldet, og ved at reducere miljøpåvirkningen fra affaldet.

Er det primære mål med Ressourceplanen at efterleve EU's målsætning eller at sikre de højeste miljøgevinster?

Både ved fremlæggelsen af Ressourcestrategien og Ressourceplanen sidder ARC tilbage med fornemmelse af, at den primære årsag til, at der i Ressourceplanen opstilles et mål om, at 50 % af husholdningsaffaldet skal genanvendes er, at det handler om at opfylde målene i EU's Affaldsdirektiv. Her er det vigtigt at bemærke, at en primær 'driver' for EU's mål har været at få stoppet mange af de europæiske landes brug af deponier – ikke nødvendigvis at gå imod energiudnyttelse. Der er ikke en miljømæssig argumentation for de 50 %.

Det skal være miljøets bedste, der afgør, hvordan affaldet skal behandles - ikke tilfældige udokumenterede % satser.

Retorikken om affaldsforbrænding virker fordømmende

I Danmark er der en tradition for at energiudnytte affaldet, fordi det er godt for miljøet – det er ikke miljødårligt at energiudnytte affaldet. ARC er enige i, at vi skal øge genanvendelsen af affaldet og derved sikre værdierne og ressourcerne, men der vil også fremadrettet være behov for energiudnyttelse. Derfor er det positivt, at der står, at energiudnyttelse fremadrettet skal ske på de mest effektive anlæg.

Hele retorikken omkring forbrænding, og at det er vigtigt at forbrænde mindre, kan virke intens, når mange undersøgelser viser, at det både er godt for miljøet og ikke mindst, at der er god samfundsøkonomi forbundet med at energiudnytte affald i Danmark. Senest har Miljøstyrelsens egen LCA undersøgelse af behandling af haveaffald vist, at det kan være en fordel at energiudnytte en andel af haveaffaldet fremfor den 100 % genanvendelse, der hidtil har været gældende.

Ved indsamlingsmål er der en risiko for mere fokus på kvantitet end på kvaliteten (at sikre en reel genanvendelse)

Målsætningen om at 50 % af husholdningsaffaldet skal genanvendes kan ikke umiddelbart opnås, medmindre kommunerne etablerer indsamlingsordninger for alle de udvalgte affaldsfraktioner (organisk-

affald, papir-, pap-, glas-, plast-, metal- og træaffald). Da der ikke er lagt op til at måle på, om der sker en reel genanvendelse, men derimod at måle på en indsamlet mængde, må målet betragtes som et *indsamlingsmål*.

Affald, der er indsamlet med henblik på genanvendelse, indvejes typisk på et genanvendelses anlæg og tæller derfor som genanvendt, uanset hvor stor en del af affaldet der senere måtte gå til energiudnyttelse eller deponering. Dette gælder både for Danmark og de øvrige europæiske lande.

Registrering af f.eks. sorteringsanlæg/MBT anlæg som genanvendelses anlæg bør give anledning til en diskussion af "kvalitet i genanvendelse". Er det f.eks. bedre at genanvende affald i et sorteringsanlæg/MBT anlæg (RDF til forbrænding, metal og plast til genanvendelse og deponering af stabiliseret restfraktion) end at forbrænde samme affald med energiudnyttelse?

Når man ser på miljøpåvirkningen af de enkelte affaldsfraktioner, fremgår det af Miljøstyrelsens Miljøprojekt nr. 1447, at der forskel på, hvor der kan hentes flest miljøgevinster. Eksempelvis er miljøgevinsten ved at udsortere og genanvende de tørre affaldsfraktioner højere, end de er ved at bioforgasse det organiske affald. Men når man i ressourceplanen primært fokuserer på indsamlingsprocenten, og en fraktion som organisk affald har højere vægtfylde i den samlede affaldsmængde end f.eks. plast og karton, opprioriteres netop det organiske affald, og man får ikke det resultat, der giver den højeste miljøgevinst.

ARC savner, at der er en større opmærksomhed på netop miljøgevinsterne, og derved at der ses mere på kvaliteten fremfor kvantiteten. Det kan overvejes at foretage en form for vægtning/prioritering af affaldsfraktionerne, således at det giver en større 'gevinst' at genanvende de tørre affaldsfraktioner, end det gør at genanvende meget vandholdigt affald – alternativt måle på tørstofindholdet i affaldet. Det er vigtigt at få sat nogle egentlige miljømål.

Er det genanvendelse at bioforgasse organisk affald?

Det er godt med metodefrihed, men med den opstillede beregningsmetode til at nå 50 % målsætningen anser ARC det for umuligt at nå målet, uden at kommunerne indfører indsamling til kildesorteret organisk affald. Nu virker det som et krav i Ressourceplanen. I den forbindelse er det yderst relevant at få udfoldet bevæggrundene for at indføre dette 'krav'. Dette rejser tvivl om, hvorvidt Renaissance-teknologien er dømt ude, da denne teknologi netop ikke forudsætter en kildesortering?

Hvis en kommune iværksætter en kildeindsamling af organisk dagrenovation, er den indsamlede mængde så pr. definition 100 % genanvendt, hvis den sendes til en form for biopulping mhp. bioforgasning og efterfølgende spredning på landbrugsjorden? Netop i et sådan system vil en stor andel af det indsamlede blive energiudnyttet, og en anden andel udspredd på markerne. Præcist som man ved en traditionel energiudnyttelse også har et energioutput og en andel der bliver genanvendt (slagge og jern og metal). *Hvordan defineres genanvendelse af organisk affald?*

Mange LCA undersøgelser viser, at netop omkring det organiske affald er der ikke en energimæssig fordel ved bioforgasning fremfor forbrænding – især ikke hvis det pågældende forbrændingsanlæg har røggaskondensering. Derfor er det relevant netop hér at have et fokus på kvaliteten i genanvendelsen

og at få klarlagt mere præcist, hvilken gevinst det er, der ønskes opnået, når der lægges op til så store omstillinger af det danske affalds- og energisystem.

Er det afgørende at få en synergigevinst i forhold til husdyrgødning, altså at hjælpe landbruget til at opfylde miljøkrav, gå efter den lille andel af fosfor eller at få en mere fleksibel energiform? I den forbindelse savnes også en afklaring af, hvem der forventes at skulle betale for udbygningen af biogassektoren – er det affaldskunderne, varmekunderne eller landbruget?

Vigtigt med klare rammebetingelser

Ressourceplanen lægger op til, at der skal etableres samarbejder omkring bl.a. sorteringsanlæg og det organiske affald – i den forbindelse er det vigtigt med nogle klare rammebetingelser.

Det er vigtigt at kende rammebetingelserne fremadrettet, da både det offentlige og det private ved anlæg af kapacitet til behandling af organisk affald og etablering af sorteringsanlæg har behov for en sikkerhed for deres investeringer (forsyningssikkerhed) – hvordan kan det sikres, at dette affald ikke skal udbydes, med en risiko for at det eksporteres?

Hvis det overordnede fokus er på at sikre ressourcerne og sikre en god kvalitet i genanvendelsen, er det vigtigt at få etableret nogle systemer, hvor der sikres en form for kontrol med værdikæden, altså at der kommer en reel genanvendelse, og hvor det kan vælges at træffe beslutninger, der er til gavn for miljøet.

En usikkerhed omkring rammebetingelserne kan risikere at bremse eller 'hæmme' udviklingen.

Hvem skal betale?

ARC savner, at Miljøministeriet anerkender, at en omstilling kan være svær at gennemføre, uden at det medfører ekstra omkostninger - især på den korte bane, hvor der skal udvikles teknologier og indføres nye ordninger.

I Ressourceplanen nævnes det, at en forudsætning for at der ikke vil være øgede økonomiske omkostninger er, at det forventes, at priserne på de genanvendelige materialer og energi er stigende – hér er det ARCs vurdering, at netop disse priser kan være meget svingende.

Der er gennemført samfundsøkonomiske analyser, der viser, at der vil være økonomiske gevinster forbundet med at sikre en udnyttelse af den danske forbrændingskapacitet, derfor kan denne gevinst være med til at dække omkostningerne til at sikre, at mere affald bliver genanvendt.

Med venlig hilsen

Ulla Röttger
Direktør

From: Per Nielsen
Sent: 10-01-2014 08:59:54
To: MST - Danmark Uden Affald
Cc: MIM - Miljøministeriets Informationscenter
Subject: Høringssvar vedr. Ressourceplanen - deponering af affald
Follow Up Flag: Opfølgning
Flag Status: Red
Attachments: [Deponi.net høringssvar til Ressourceplanen 080114.pdf](#)

Til Miljøstyrelsen

Se vedlagte brev.

Med venlig hilsen

Per Nielsen

Deponi.net
Uldjydevej 2
7400 Herning

pn@deponi.net
tlf 96 26 15 32
fax 96 26 15 10

Denne e-mail kan indeholde fortrolige oplysninger. E-mailen er kun bestemt for den anførte modtager. Hvis De ved en fejl har modtaget denne e-mail, bedes De derfor straks returnere denne til afsenderen og herefter slette e-mailen. For uvedkommende er enhver distribuering, kopiering, offentliggørelse, eller brug af denne e-mail eller dens indhold, strengt forbudt. På forhånd tak!

This e-mail may hold confidential and/or privileged legal information. This e-mail is intended for the above adress(es) only. If you receive this e-mail in error - kindly return this to sender and then delete the e-mail. Any processing, distributing, copying or publication, herof whatsoever of this e-mail, is strictly forbidden. Thank you in advance!

Til Miljøstyrelsen

Deponi.net
Uldjydevej 2
DK-7400 Herning

telefon +45 96 26 15 15
telefax +45 96 26 15 10
e-mail info@deponi.net

direkte
telefon +45 96 26 15 32
e-mail pn@ostdeponi.dk

dato 8. januar 2014
sagsnr. 08110004
reference /pn

Deponering af affald - høringsvar til Ressourceplanen

Deponi.net er et fælleskommunalt affaldsselskab ejet af 6 jyske kommuner (www.deponi.net) stiftet med det formål at sikre en forsvarlig håndtering og behandling af deponeringsegnet affald fra ejerkommunerne.

Deponi.net er ikke høringsberettiget i forhold til Ressourceplanen men efter at have drøftet selskabets fremtidige virke i forhold til Ressourceplanen, tillader vi os alligevel at indsende vores kommentarer.

Kommunerne bag Deponi.net samt de affaldsselskaber, som kommunerne i øvrigt deltager i, har stor fokus på minimering af mængderne til deponi. Således er mængden leveret til Deponi.net reduceret fra ca. 23.000 ton i 2010 til 20.000 ton i 2013.

Høringsforslaget til Ressourceplanen tilkendegiver, at deponeringsmængderne kommer til at stige med ca. 300.000 ton/år i de kommende år, som følge af at kvaliteten i det byggeanlægsaffald, der genanvendes, skal forbedres.

Deponi.net er helt enig i, at der skal være fokus på, at kvaliteten i det byggeanlægsaffald, der frit kan genanvendes, skal være i orden, herunder bl.a. en sikker håndtering af PCB-holdige materialer.

I dag udgør mineralsk deponeringsegnetaffald i Deponi.nets opland ca. 35 % (6.000 ton) af den samlede mængde og den væsentligste andel heraf er tagplader.

En andel af disse tagplader er asbestholdige men en stadig stigende andel er ikke asbestholdige. Det er både besværligt og usikkert at satse på genanvendelse af de ikke asbestholdige tagplader på nuværende tidspunkt, idet enkelte fejlsorteringer ødelægger mulighederne og den konkrete genanvendelse af materialet kræver særskilt tilladelse (§ 19).

Med fokus på fortsat at minimere mængderne til deponering, med samtidig respekt for, at der vil ske en stigning i PCB-holdigt affald til deponering, foreslår Deponi.net, at der tænkes initiativer ind i Ressourceplanen omkring bedre udnyttelse af tagplader. Det kan omfatte udvikling af behandlingsmetoder, nye anvendelsesmuligheder og omfatte såvel de asbestholdige som ikke asbestholdige tagmaterialer.

Af eksempler kunne nævnes knusning af materialer (under støvsikrede forhold) og indstøbning af materialer i visse konstruktionselementer, definition af bagatelgrænser således at genanvendelse af ikke asbestholdige tagplader gøres praktisk muligt.

Vi håber, at ovenstående kan være et bidrag til det store stykke arbejde, der skal gøre for at sikre en fremtidig god og sikker udnyttelse af ressourcerne i affaldet. Deponi.net deltager gerne i eventuelle drøftelser omkring emnet.

Med venlig hilsen

Deponi.net

Poul Kristensen

Per Nielsen

From: Morten Therkildsen
Sent: 23-12-2013 10:43:21
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: MST-770-00019
Attachments: [Høringssvar ressourceplan.pdf](#)

Læs venligst vedlagte høringssvar til udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering.

Med venlig hilsen

Morten Therkildsen
direktør

**RENO
DJURS**

Nymandsvej 11
8444 Balle

Tlf. 87 59 77 77
Fax 87 59 77 66

www.renodjurs.dk

Miljøstyrelsen
Jord & Affald
(sendt pr. mail til mst@mst.dk)

RENO DJURS I/S
NYMANDSVEJ 11
8444 BALLE

TLF.: 87 59 77 77
FAX.: 87 59 77 66

RENODJURS@RENODJURS.DK
WWW.RENODJURS.DK

23. DECEMBER 2013

Høringssvar til udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering

(Miljøstyrelsens journalnummer MST-770-00019)

Bestyrelsen for Reno Djurs har med stor interesse læst høringssudkastet til Ressourceplan for affaldshåndtering, og bestyrelsen er glad for denne mulighed for at tilkendegive nogle overordnede synspunkter.

Tid og spillerum

Vi hilser det først og fremmest velkomment, at planen giver både tid og spillerum til at tilrettelægge lokalt forankrede løsninger. I det lys ser vi det som en positiv opgave – i samarbejde med vore to interessentkommuner – at give vores bidrag til, at genanvendelse af husholdningsaffald på landsplan øges fra nuværende 22 % til 50 % i 2022.

Genanvendeligt affald ud af forbrændingsanlæggene

Ressourcestrategien har stort fokus på at øge genanvendelsen kombineret med at minimere affaldsmængden til forbrænding. Vi deler opfattelsen af, at der er et stort potentiale for at trække genanvendelige materialer ud af affaldet, der i dag tilflyder forbrændingsanlæggene. Vi anbefaler i den forbindelse, at der som redskab for at opnå dette mål indføres systematisk modtagekontrol på forbrændingsanlæggene.

Bedre mål for ressourceudnyttelse

Vi opfatter målsætningen om at øge genanvendelsen af husholdningsaffald på landsplan fra 22 % til 50 % som et centralt element i ressourceplanen. Vi anbefaler dog, at der lægges vægt på ressourceeffektivitet og på dokumenterede miljøeffekter og ikke alene på genanvendelsesprocenten, som ikke bør være et mål i sig selv. Efter vores opfattelse bør der endvidere lægges vægt på, at det for visse affaldsfraktioner – fx plast i husholdningsaffald – må erkendes, at den reelle ressourceeffektivitet er usikker.

Er bioforgasning ubetinget en god idé?

Det er vores vurdering, at genanvendelsesmålene for husholdningsaffald kun kan opnås, hvis genanvendelsen af organisk dagrenovation øges. Vi er imidlertid af den opfattelse, at det ikke synes at være tilstrækkelig godt gjort, at bioforgasning af organisk husholdningsaffald vil resultere i større positive miljøeffekter end forbrænding. Vi vil derfor opfordre til, at ressourceplanen suppleres med en mere omfattende og systematisk sammenligning af miljømæssige fordele og ulemper ved henholdsvis bioforgasning og forbrænding.

Øget genanvendelse vil koste

Ressourceplanen bygger blandt andet på en modelberegning, som konkluderer, at det ikke behøver at koste ekstra at øge genanvendelsen af husholdningsaffald. Vi har i den forbindelse noteret os, at modelberegningens genanvendelsessystemer sammenlignes økonomisk med et

utidssvarende og økonomisk ineffektivt basisrenovationssystem. Sammenlignes økonomien i genanvendelsessystemerne imidlertid med et allerede effektiviseret renovationssystem - som fx Reno Djurs' - er konklusionen den modsatte, nemlig at øget genanvendelse koster ekstra. Vi mener, at denne vigtige pointe bør fremstå mere eksplicit i ressourceplanen.

Shredderaffald

I Reno Djurs' opland er shredderaffald den ubetinget største enkeltfraktion til deponering, og Reno Djurs hilser det derfor velkomment, at ressourceplanen har fokus på øget genanvendelse og ressourceudnyttelse af shredderaffald. Reno Djurs ønsker i den forbindelse at tilkendegive stor interesse i at deltage i aktiviteter og samarbejder - herunder gerne et udbygget offentligt-privat samarbejde - der kan fremme ressourceplanens målsætning for shredderaffald.

Ønskes der uddybende bemærkninger til ovenstående, står Reno Djurs naturligvis rådighed.

Med venlig hilsen

Morten Therkildsen
direktør

From: Søren Svendsen
Sent: 28-01-2014 16:46:52
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: MST-770-00019
Attachments: Ressourceplanen - Høringssvar fra Renosyd.pdf

Miljøstyrelsen
Jord & Affald
Strandgade 29
1401 København K

28. januar 2014

Kommentarer fra Renosyd i/s til udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018

Hos Renosyd har vi læst udkastet til den nationale ressourceplan med stor interesse og glæde. Vi er helt enige i, at affald skal betragtes som værdifulde ressourcer. Vi fortsætter gerne ad dette spor, og arbejder for, at værdierne udnyttes bedst muligt i vores område.

Vi har i det vedhæftede brev samlet nogle kommentarer til ressourcestrategien baseret på vores lokale forhold og erfaringer med at indsamle flere værdier til genanvendelse.

Venlig hilsen

Søren Svendsen
Projektleder
Telefon: 86 52 52 11
Direkte: 87 93 41 52
Mobil: 22 22 67 13

Email: renosyd@renosyd.dk

Følg Renosyd på:
www.renosyd.dk

Følg Værdiagenten på:

<https://www.facebook.com/rsagenten>

IMS: MÅ IKKE SLETTES {imsid=c9cc52ec-43be-43de-88eb-de095469c8fc/imsid}

Miljøstyrelsen
Jord & Affald
Strandgade 29
1401 København K

28. januar 2014

Kommentarer fra Renosyd i/s til udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018

Hos Renosyd har vi læst udkastet til den nationale ressourceplan med stor interesse og glæde. Vi er helt enige i, at affald skal betragtes som værdifulde ressourcer. Vi fortsætter gerne ad dette spor, og arbejder for,

at værdierne udnyttes bedst muligt i vores område.

Vi har i det vedhæftede brev samlet nogle kommentarer til ressourcestrategien baseret på vores lokale forhold og erfaringer med at indsamle flere værdier til genanvendelse.

Venlig hilsen

Søren Svendsen
Projektleder
Telefon: 86 52 52 11
Direkte: 87 93 41 52
Mobil: 22 22 67 13

[Følg Renosyd på:](#)
www.renosyd.dk

Følg Værdiagenten på:

<https://www.facebook.com/rsagenten>

IMS: MÅ IKKE SLETTES {imsid=c9cc52ec-43be-43de-88eb-de095469c8fc/imsid}

Miljøstyrelsen
Jord & Affald
Strandgade 29
1401 København K

Sendt elektronisk til: mst@mst.dk "MST-770-00019"

28. januar 2014

Kommentarer fra Renosyd i/s til udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018

Hos Renosyd har vi læst udkastet til den nationale ressourceplan med stor interesse og glæde. Vi er helt enige i, at affald skal betragtes som værdifulde ressourcer. Vi fortsætter gerne ad dette spor, og arbejder for, at værdierne udnyttes bedst muligt i vores område.

Vi har i det følgende samlet nogle kommentarer til ressourcestrategien baseret på vores lokale forhold og erfaringer med at indsamle flere værdier til genanvendelse.

Virkemidler

Ressourceplanen støtter op om og fortsætter det udmærkede princip, at nationale mål udmøntes af kommunerne i lokale initiativer. Dette virker glimrende, særligt når kommunernes muligheder støttes op med relevante virkemidler fra statslig side. Vi finder, at ressourceplanen kunne styrkes ved at udbygge beskrivelsen af gældende regler på affaldsområdet med en mere systematisk beskrivelse af de virkemidler, der kan tages og bliver taget i anvendelse for at udnytte værdierne i affaldet. Det drejer sig f.eks. om

- tilvejebringelse af generel, miljøfaglig viden, som kan indgå i de kommunale beslutningsprocesser
- kriterier for kvaliteten af genanvendte materialer
- støtte til teknologiudvikling
- påvirkning af designfasen, så flere produkter kan leve længere eller alternativt bliver nemmere at genanvende
- kampagneaktiviteter
- økonomiske virkemidler til f.eks. styring af emballagevalg i detailledet

Vi oplever f.eks., at kunderne undrer sig over, at vi ikke forbyder anvendelsen af sort plast til f.eks. kødbakker, når det ikke er muligt for os at udsortere disse til genanvendelse med kendte teknologier.

Et samlet overblik over "værktøjskassen" og de forventede effekter kunne formodentlig fremme tilvejebringelsen af en stærk og koordineret indsats.

Samfundsøkonomien ved øget genanvendelse af husholdningsaffald

Ressourceplanen anfører blandt andet, at *"Det er muligt at øge genanvendelsen af de forskellige affaldsfraktioner betydeligt (bortset fra genanvendelsen af haveaffald) uden øgede samfundsøkonomiske omkostninger ved en koordineret tilgang for alle fraktioner og inddragelse af stordriftsfordele."*

Dette beror på en sammenligning med et basisscenarie, hvor det er forudsat, at der indsamles i 140-liters beholdere ugentligt. Mange kommuner og affaldsselskaber, herunder Renosyd, har allerede omlagt indsamlingen af restaffald til 14-dages-tømning, og dermed høstet den gevinst, der er herved. Hvis genanvendelsen skal øges yderligere, vil dette betyde øgede gebyrer for brugerne, da indtægterne fra salg af genanvendelige materialer ikke kan opveje de øgede omkostninger til indsamling, sortering og behandling.

Renosyd har f.eks. i 2012 etableret en husstandsindsamling af emballager af glas, metal og hård plast. Materialerne indsamles i beholdere ved hver husstand med tømning én gang om måneden. Dette har fordoblet de indsamlede mængder fra 1.000 ton til over 2.000 ton emballager til genanvendelse i første normale driftsår. En efterkalkulation på første driftsår viser, at omkostningen ved emballageindsamlingen udgør ca. 170,- kr. pr. husstand pr. år (ekskl. moms).

Indsamling af ny fraktioner som f.eks. organisk husholdningsaffald i beholder hver 14. dag vil ifølge vores estimater betyde en forhøjelse af omkostningerne til indsamling på ikke under 200,- kr. (ekskl. moms) årligt pr. husstand til tømning alene. Hertil skal lægges omkostninger til afskrivning af beholdere, transport til behandlingsanlæg, kommunikation osv.

Det er vigtigt, at man holder sig dette for øje, og ikke arbejder ud fra en forudsætning om, at genanvendelsen kan øges lokalt, uden at det betyder øgede gebyromkostninger for kunderne.

Mål om 50 procents genanvendelse af husholdningsaffald

Ressourceplanen angiver målet for indsamling af husholdningsaffald til genanvendelse til 50 procent. Renosyd er enig i, at udnyttelsen af værdierne i affaldet skal øges. Ved at opstille et samlet mål, skal man være opmærksom på, at f.eks. batterier og appelsinskræller sidestilles, og at der dermed ikke tages højde for de forskellige miljøgevinster, der er ved at indsamle forskellige materialer. Og at det ensidige fokus på indsamling frem for kvaliteten af genanvendelsen, herunder hvor meget der reelt materialegenanvendes efter indsamlingen, ikke nødvendigvis fører til etablering af de løsninger, der giver mest miljønytte.

Hvis målet gøres til bindende mål for hver enkelt kommune for sig, er det vigtigt, at indsamlede mængder registreres korrekt ud fra affaldsproducentens hjemkommune og ikke efter f.eks. indsamlerens hjemkommune. Dette stiller særlige krav til kvaliteten af Affaldsdatasystemet. Krav som systemet ikke kan leve op til i dag.

Vi oplever en række problemer med kvaliteten og anvendeligheden af de data, der lægges ind i og kan trækkes ud af Affaldsdatasystemet. Det er f.eks. et problem, at mæglere ikke er pligtige til at indberette, hvorledes affaldet behandles.

Det er i det hele taget vigtigt at sikre en tilstrækkelig høj kvalitet af data i beregningen af genanvendelsesprocenten. Beregningen af genanvendelsesprocenten forudsætter indgående kendskab til potentialerne. I forbindelse med etableringen af husstandsindsamlingen af emballager har vi erfaret, at statistikken over emballageforsyningen f.eks. ikke skelner klart mellem husholdnings- og erhvervsaffald. Det er heller ikke muligt at vurdere ud fra statistikken, hvor store mængder, der reelt er genanvendelsesegnede. En del af emballagerne vil have været i kontakt med fødevarer uden at kunne skylles tilstrækkeligt – f.eks. remouladetuber. Andre plastemballager er indfarvet med sort farve, som umuliggør mekanisk udsortering med kendte sorteringsteknologier. Det er vigtigt at kende de reelle potentialer, inden der træffes beslutning om indførelse af ny indsamlingsordninger.

- Renosyd foreslår, at indsamlingsmålet suppleres med genanvendelsesmål for enkeltfraktioner
- Renosyd foreslår, at Affaldsdatasystemet snarligt evalueres med henblik på at forbedre datakvalitet og anvendelighed
- Renosyd foreslår, at ressourceplanens initiativ om tilvejebringelse af potentialer præciseres med hensyn til, hvilke materialer, der er reelt genanvendelige, gerne på kommuneniveau.
- Renosyd foreslår, at der i ressourceplanen indføres et initiativ om design af emballager, så disse bliver lettere at genanvende.
- Renosyd foreslår, at der i ressourceplanen indføres et initiativ, der kan reducere anvendelsen af sort plast til fødevareremballager, f.eks. i form af
 - en frivillig aftale med detailhandlen eller
 - et forbud mod anvendelse af sort plast til f.eks. kødbakker eller
 - en afgift på sort plast til emballager

Affald fra servicesektoren

Ressourceplanen beskriver initiativer for at øge genanvendelsen af affald fra servicesektoren. Renosyd oplever, at der efter flere år med frit marked for kildesorteret affald fra erhvervsvirksomheder (affaldsreformens første fase) fortsat ikke er private aktører på markedet for indsamling af visse affaldsfraktioner. En række virksomheder som f.eks. restauranter og kantiner efterspørger f.eks. mulighed for at kunne tilmeldes husstandsindsamlingen af genanvendelige emballager af metal, glas og hård plast. I vores område er der p.t. ingen private indsamlere, der tilbyder denne mulighed, men vi må som offentligt ejet virksomhed ikke tilbyde at afhente disse fraktioner til materialenyttiggørelse hos virksomheder. Vi kan kun tilbyde virksomhederne, at de køber sig adgang til genbrugspladsen og afleverer materialerne der, hvilket ikke sker. Ressourcen går med andre ord tabt, så længe der ikke er private aktører på markedet. Det samme kan tænkes at ske ved etablering af indsamlingsordninger for organisk affald til bioforgasning. I forbindelse med evalueringen af affaldsreformens fase 1 kunne der

kigges på, om der kan skabes lige adgang til markedet for alle, også de offentligt ejede virksomheder.

- Renosyd foreslår, at der i ressourceplanen indføres et initiativ, hvor mulighederne for, at offentlige virksomheder må indsamle genanvendeligt, kildesorteret erhvervsaffald ved små og mindre virksomheder på lige vilkår med private aktører, belyses.
- Renosyd foreslår, at muligheden for, at kommuner kan tilbyde virksomheder indsamling af organisk affald fra deres dagrenovationslignende affald i samme ordning som husholdningsaffald, gøres permanent.

Kvalitet i genanvendelsen af bygge- og anlægsaffald

Ressourceplanen beskriver initiativer til øget kvalitet i genanvendelsen af bygge- og anlægsaffald. Initiativerne er fine, da det er vigtigt at sikre, at miljøfremmede stoffer ikke spredes med genanvendte byggematerialer som f.eks. knust beton. I Norge har man i flere år også haft fokus på PCB'ens afløser, klorparaffinerne og senest disse afløser, phthalaterne samt på tungmetaller i f.eks. maling. Spørgsmålet er, om man ikke med fordel kan udvide fokus fra PCB til også at omfatte disse stofgrupper for at sikre, at genanvendte byggematerialer ikke på sigt viser sig at være problematiske.

Ressourceplanens initiativer retter sig kun mod nedrivning. Som affaldsselskab oplever vi, at langt de største mængder bygge- og anlægsaffald leveres til blandt andet genbrugspladserne fra renoveringer og nybygninger, der ikke er omfattet af reglerne om nedrivning. Det drejer sig både om udskiftede materialer (opbrudt beton, tegl, træværk, ruder osv.) og om fraskær af ny materialer. Mængderne leveres af håndværkere og af private gør-det-selv husejere. Det er vores oplevelse, at kendskabet til f.eks. reglerne om screening for PCB er særdeles lav i disse målgrupper. Kommunerne og de kommunale selskaber forsøger at løfte vores del af opgaven ved information på genbrugspladserne, dialog med lokale bygherrer og håndværkere osv., men staten kan være en vigtig aktør ved gennemførelse af landsdækkende kampagner, hvilket vi vil foreslå medtaget som initiativ i planen.

- Renosyd foreslår, at det overvejes, om ressourceplanens initiativer vedrørende PCB skal udvides til også at omfatte andre miljøfarlige stofgrupper.
- Renosyd foreslår, at der i ressourceplanen indføres initiativer, der retter sig mod de affaldsmængder, der stammer fra renoveringer og nybyggeri, f.eks. gennemførelse af landsdækkende oplysningskampagner om miljøfremmede stoffer i byggematerialer.

Mål for indsamling af genanvendelige emballager

Det undrer, at der på side 34 og flere andre steder i planen henvises til genanvendelsesmålene i emballagedirektivet, mens de nationale mål beskrevet i bilag 5 til Bekendtgørelse om visse krav til emballager (bekendtgørelse nr. 1049 af 10.11.2011) ikke nævnes. De specifikke mål for emballager trækkes heller ikke frem som egentlige mål. Betyder det, at de specifikke mål for emballager ikke længere er gældende, og at der alene arbejdes efter at nå det generelle mål om samlet genanvendelse af 50 procent af husholdningsaffaldet uanset art?

Deponeringsanlæg

I kapitel 11 og bilag 3 gennemgås eksisterende og planlagt kapacitet for deponeringsanlæg. Opgørelsen er lavet regionsvis. Vi vil gerne gøre opmærksom på, at der kan være ret store transportafstande indenfor regionerne. Den forventede stigning i mængderne af mineralsk affald som følge af fokus på miljøfremmede stoffer i bygge- og anlægsaffaldet kan føre til lokal underkapacitet for mineralsk affald til deponering, samtidig med at der i hvert fald frem til 2020 er rigelig kapacitet på anlæg for blandet affald i vores område. Vi oplever, at mineralsk affald må anvises til deponering på fjernere beliggende anlæg, "fordi det er for rent" til at blive deponeret på lokale anlæg for blandet affald.

- Renosyd foreslår, at reglerne om forbud mod deponering af mineralsk affald på anlæg for blandet affald opblødes, således at kapaciteten udnyttes bedst muligt lokalt og unødigt transport reduceres.

Venlig hilsen

Renosyd

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Annemette Fuglsang".

Annemette Fuglsang
Direktør

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Kristian Skovhus".

Kristian Skovhus
Bestyrelsesformand

From: Ole H. L. Nielsen
Sent: 21-01-2014 11:08:24
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: Frederiksberg Kommunes høringssvar vedr. udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering - J.nr. MST-770-00019

Attachments: [2013-0024904-3 Høringssvar - Danmark uden affald.pdf](#)

Til Miljøstyrelsen

Hermed fremsendes Frederiksberg Kommunes høringssvar vedr. udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering.

Venlig hilsen

Ole H. L. Nielsen
Specialkonsulent

Bygge-, Plan- og Miljøafdelingen
Smallegade 1
Frederiksberg
<http://www.frederiksberg.dk>

F R E D E R I K S B E R G
K O M M U N E

Notat

Hørings svar til Danmark uden affald, Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018, høringsudkast, november 2013

21. januar 2014

Dok.nr.: 2013/0024904-3

Indledningsvist skal Frederiksberg Kommune udtrykke sin støtte til resourceplanens mål om at skifte fokus fra affald til ressourcer, hvor værdien af materialerne og næringsstofferne i affaldet udnyttes bedre. Omstillingen bør ske i samspil med udviklingen ny teknologi, og drevet af forretningsmuligheder for danske virksomheder og af forventningerne til essentielle ressourcers tilgængelighed på længere sigt.

By- og Miljøområdet

Bygge, Plan og Miljø
Rådhuset

2000 Frederiksberg
www.frederiksberg.dk

Telefon: 38214120

bpm@frederiksberg.dk

Vi noterer os, at regeringen erklærer sin tillid til kommunerne, og at planen umiddelbart ikke stiller krav om nye ordninger. Omvendt giver planen ingen nye virkemidler, og målet om 50 % genanvendelse er så markant, at det kun kan nås ved indsamling af organisk affald og sortering af det tørre husholdningsaffald. Desuden synes tilliden begrænset til den varslede evaluering i 2016, hvor vi vil påpege, at der er en række udfordringer med at få en retvisende opgørelse af genanvendelsen på kommuneniveau.

Det er vigtigt, at der skabes klarhed om kommunernes opgaver vedrørende affaldsforbrænding. Forbrændingsanlæg drives mest effektivt i fri konkurrence, mens samarbejdet om sorteringsanlæg og organisk affald derimod kræver kommunernes opmærksomhed og gensidige tillid.

Endelig mangler vi forebyggelsesstrategien, som kan have stor betydning for, om vi kan nå høje genanvendelsesmål. Det er naturligvis positivt, hvis affaldet kan undgås, men trækkes der genanvendeligt affald ud af affaldsstrømmen, påvirker det genanvendelsesandelen negativt.

Husholdningsaffald

Frederiksberg Kommune er enig i, at husholdningsaffaldet er centralt, da det vedrører alle borgere og udgør en stor del af affaldet. Målet om 50 % genanvendelse er imidlertid særdeles markant, når udgangspunktet er 22 % i 2011. Som det understreges i resourcestrategien fra oktober, er det vigtigt, at indsatsen tilrettelægges omkostningseffektivt og på en samfundsøkonomisk hensigtsmæssig måde.

Det ønskes tydeliggjort, om kommunerne enkeltvis skal forfølge målet, og på hvilken måde kommunerne skal sikre, at målopfyldelsen sker hensigtsmæssigt.

Der efterlyses en sammenhængende argumentation for, at det er hos husholdningerne, at der er mest at hente. Endelig bør det præciseres, i hvilken udstrækning et initiativ er en kommunal opgave – eller hvornår og hvordan det eventuelt bliver det.

Sorteringsanlæg

- *“State of the art” sorteringsanlæg skal være en miljømæssigt og økonomisk effektiv løsning, hvor der sikres stordriftsfordele.*
- *Anlægget skal kunne modtage affald fra både husholdninger og virksomheder.*
- *Når rammerne falder på plads, deltager Frederiksberg Kommune gerne i samspil med de øvrige ejerkommuner i ARC i en tæt dialog med alle relevante parter om at få etableret et “state of the art” anlæg i hovedstaden.*

Sorteringsanlæg er væsentligt. Ikke alene grundet de miljømæssige gevinster, men også fordi de vil reducere antallet af affaldsbeholdere. Det vil frigøre værdifuld plads, særlig i tætte byområder som Frederiksberg. Færre beholdere vil også gøre det enklere for borgerne at sortere rigtigt, og dermed øge kvaliteten af og opbakningen til kildesorteringen.

Vi mener, at det bør overvejes at koble partnerskab for plastaffald med udviklingen af affaldssorteringsanlæg, idet sortering af plast kan indgå som en del af et “state of the art” sorteringsanlæg. Et automatisk sorteringsanlæg med tilstrækkeligt store mængder kan understøtte planens hensigt om fortsat udvikling af teknologierne og systemløsningerne, så energi og materialeresourcer udnyttes endnu bedre.

Automatiske affaldssorteringsanlæg skal være miljømæssigt og økonomiske effektive. Det er oplagt, at der placeres et anlæg i Hovedstadsområdet, hvor affaldsgrundlaget er størst og afstandene overskuelige. Her kan sortering af plast indgå som en del af et “state of the art” sorteringsanlæg.

Sorteringsanlægget bør være for affald fra både husholdninger og virksomheder, idet affald der ligner husholdningsaffald, bør indsamles og behandles på samme vis.

Det er afgørende at få afklaret mulige forretningsmodeller samt organisering og rammevilkår for at sikre, at man finder sammen i tilstrækkeligt store oplande og forholder sig til væsentlige spørgsmål som påpeget i Miljøministeriets fyrtårnsprojekt om sorteringsanlæg. Med henblik på at få de bedste fremadrettede løsninger på ressourceudfordringen skal samarbejdet sikre stordrift og udnytte parternes forskellige kompetencer og finansieringsmuligheder.

Ved tilskud til udvikling og demonstration af et "state of the art" affaldssorteringsanlæg til håndtering af tørre fraktioner i Hovedstaden bør der ske en tæt koordinering mellem den kommunale kildesortering/ kildeopdeling og den automatiske eftersortering. Det er væsentligt, at kommunerne har den videst mulige leveringsret til et kommende fælles sorteringsanlæg. Hvis de kommunale leverancer skal sendes i udbud, vil der være risiko for, at affaldet eksporteres og ender på anlæg i udlandet, hvor kvaliteten i genanvendelsen ikke kan sikres i samme grad.

Organisk affald

- *Demonstrations- og udviklingsprojekter bør afklare, hvilke indsamlings- og behandlingsløsninger, som kommunerne skal vælge.*
- *Kommunerne skal have forlænget muligheden for at indsamle organisk affald fra virksomheder.*

Det er meget vigtigt at finde løsninger, der sikrer en udnyttelse af næringsstofferne. Blandt andet er der behov for at se nærmere på, hvad de mest optimale måder at indsamle på i det åbne land og i byområder er, herunder udfordringer med nedgravede beholdere, mobilsug og skakte. Fordi omlægningen af indsamlingssystemet har stor betydning for den enkelte borger og samtidigt store økonomiske konsekvenser, er det vigtigt at finde det rigtige "set up".

Kommunernes mulighed for at tilbyde virksomheder deltagelse i ordning for organisk affald ophører 1.1.2016. Denne mulighed foreslås forlænget med henblik på, at vi også kan servicere interesserede virksomheder og dermed fastholde og eventuelt øge genanvendelsen af det organiske affald. Det er Frederiksberg Kommunes erfaring er, at private transportører ikke er opsøgende over for især mindre virksomheder, fordi kundegruppen ikke er tilstrækkelig kommercielt attraktiv.

Affald fra servicesektoren

- *Kommunerne skal kunne tilbyde indsamling af genanvendeligt affald over for en bredere kreds af virksomheder.*
- *Der bør også fastsættes forpligtende mål for erhvervsaffaldet, hvor det underbygges, hvordan målene opnås.*

I dag kan kommunerne tilbyde afhentning af genanvendeligt affald fra virksomheder i blandede bolig- og erhvervsejendomme. Det foreslås, at tilbuddet udvides til alle virksomheder, hvilket især giver mening i byområder, hvor kommunen samler tilsvarende affald ind fra husholdninger. Baggrunden for forslaget er, at mange mindre virksomheder ikke tilbydes afhentningsløsninger for genanvendeligt affald fra private indsamlere, fordi mængderne fra den enkelte virksomhed er begrænsede.

Frederiksberg Kommune savner, at der også opstilles forpligtende mål for virksomhederne. Regeringens plan kan med fordel i højere grad forholde sig til virksomhedernes affald, og hvordan effekterne opnås her.

Elektronikaffald

- *Der er brug for en yderligere indsats for at sikre værdifulde ressourcer i elektronikaffaldet.*

Vi er enige i, at elektronikaffald og batterier indeholder en række "kritiske" ressourcer, hvorfor der med fordel kan gøres en yderligere indsats for at sikre disse værdifulde ressourcer. Det nuværende kollektive producentansvar understøtter ikke, at producenterne tænker på ressourcerne, og reglerne kan derfor overvejes suppleret med incitamenter med henblik på direkte tilbagetagning, som for eksempel pantordninger o.l. Desuden bør der ske en udvikling af behandlingen, så der sker en effektiv og reel udnyttelse af de "kritiske" ressourcer.

Bygge- og anlægsaffald

- *Området skal prioriteres højere blandt andet ved en øget tilsyns- og vejledningsindsats på byggepladser og modtageanlæg.*

Udfordringen er at få adskilt bygge- og anlægsaffaldet, så de problematiske stoffer behandles korrekt, mens de rene dele af især beton, tegl og asfalt skal genanvendes eller endnu bedre genbruges ligesom det i et vist omfang sker med mursten.

Vi mener, at området er meget vigtigt og på grund af de markante mængder og udfordringer bør prioriteres højere. Ud over de nævnte initiativer i planen kan der være behov for at en øget tilsyns- og vejledningsindsats på byggepladser og modtageanlæg i lyset af de ofte store omkostninger, der kan være forbundet med miljøbeskyttelsen. Med henblik på at øge vidensgrundlaget kan der sideløbende være behov for en styrket dialog mellem branchen og tilsynsmyndighederne.

Grøn omstilling

- *Der er behov for klare rammer for, hvordan kommuner og private kan samarbejde i en grøn omstilling.*

I planen fylder partnerskaber som et redskab for at fremme en grønne omstilling meget. Vi mener, at kommunerne kan bidrage til udviklingen ved at indgå i partnerskaber og blandt andet i indkøb og udbud samt ved byggeri og anlæg at stille krav, som løbende opdateres. I den sammenhæng ser vi behov for nye modeller og tydeliggørelse af duelige samarbejdsformer mellem kommuner og private, hvilket passende kan ske i et samarbejde på nationalt plan, så der sikres den nødvendige kobling med rammevilkår, incitamenter og overholdelse af EU-retten.

Mængder og kapacitet

- *Planen bør forholde sig til import og eksport af energi- og materialeressourcer.*

Regionerne for forbrændingseget affald afløses af et samlet nationalt opland, hvor affaldsforbrændingen skal ske på de økonomisk mest effektive anlæg. Vi er enige i, at forbrændingen skal ske på de mest effektive anlæg. Vi savner dog en mere fremadrettet planlægning, der fordomsfrit forholder sig til konsekvenserne af import og eksport af energi- og materialeressourcer, herunder ressourcebanker hvor affaldet oplagres med henblik på senere oparbejdning.

Beregning af genanvendelsen

- *Da affaldsdatasystemet ikke fungerer tilfredsstillende, bør evalueringen i 2016 alene ske på baggrund af kommunernes affaldsplaner.*

I planens bilag 5 er en detaljeret anvisning af, hvordan genanvendelsen opgøres. Opgørelsen sker ud fra tal i Miljøstyrelsens affaldsdatasystem (ADS). I planen nævnes, at der er en vis usikkerhed forbundet med tallene.

Kommunerne har ved gentagne lejligheder påpeget svaghederne i ADS efter opgaven med dataindsamling blev centraliseret. Både som tilsyns- og planlægningsværktøj på kommunalt niveau er ADS behæftet med store fejl og mangler. Vi vil derfor advare mod, at kommunerne måles på et fejlagtigt og mangelfuldt grundlag.

På grund af de beskrevne usikkerheder ved opgørelse af genanvendelsen vil vi foreslå, at evalueringen i 2016 forholder sig til vedtagelsen af kommunale affaldsplaner samt de fastsatte mål.

Mirja Crone

Fra: Søren Geert Nielsen <soenie@tmf.kk.dk>
Sendt: 29. januar 2014 17:51
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Jette Skaarup Justesen; Julie Bülow Appelqvist; Merete Kristoffersen
Emne: Ressourceplan for affaldshåndtering - Høringssvar TMF, Københavns Kommune
Vedhæftede filer: 2013-0229234-7 Høringssvar - Ressourceplan for affaldshåndtering 10672520_29_0.pdf

Til Miljøstyrelsen

Vedlagt høringssvar fra Teknik- og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune til Ressourceplan for affaldshåndtering. Høringssvaret fremsendes i dag efter aftale mellem Julie Appelqvist og Jette Justesen.

Med venlig hilsen

Søren Geert Nielsen
Cand.techn.soc.

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen
Rådhussekretariatet

Rådhuset 1
Postboks 453
1550 København V

Telefon +45 2476 9297
Mobil +45 2476 9297
Fax +45 3366 7133
Email soenie@tmf.kk.dk
EAN 5798009493149

KØBENHAVNS KOMMUNE

Teknik- og Miljøforvaltningen
Center for Affald og Genbrug

MILJØSTYRELSEN
Strandgade 29
1401 KØBENHAVN K

24-01-2014

Sagsnr.
2013-0229234

Dokumentnr.
2013-0229234-7

Høringssvar - Ressourceplan for affaldshåndtering

Generelle bemærkninger

Miljøstyrelsen har den 29. november 2013 sendt udkast til Ressourceplan for affaldshåndtering i høring. Teknik- og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune (herefter TMF), har læst planen og har følgende kommentarer:

Vi finder det meget positivt, at ressourceplanens mål er at skifte fokus fra affald til ressourcer, hvor værdien af materialerne i affaldet udnyttes bedre i lukkede ressourcekredsløb. Det er vigtigt, at omstillingen sker i samspil med udviklingen af ny teknologi, og i samspil med borgerne. I TMF ser vi et stort engagement og velvilje hos borgernes til at kildesortere husholdningsaffald.

Regeringens mål om 50 % genanvendelse af husholdningsaffald er ligeledes positivt, og medfører øget genanvendelse af organisk affald og det tørre husholdningsaffald i flere fraktioner (plast, metal, pap m.v.).

Vedrørende ”nye” fraktioner hvor behandlingskapaciteten endnu ikke er udbygget, er det vigtigt, at der er sat klare mål til indsamling og behandlingen, det gælder fx det organisk- og plastaffald fra husholdninger.

Ved fastsættelse af målene for genanvendelse bør der fokuseres på mulighederne for den reelle genanvendelse, når affaldet *er* blevet behandlet, frem for hvor meget affald, der *sendes* til behandling. Princippet bag de nye reviderede mål i WEEE-direktivet, hvor der netop fokuseres på output frem for input, bør også anvendes på andre målsætninger indenfor plast, pap, papir, m.v. Det vil anspre sorteringsanlæg og oparbejdere til at sikre den højst mulige udnyttelse af ressourcerne – helt i tråd med planens overordnede mål.

Planens initiativer indenfor servicesektoren fokuserer primært på dialog og information, hvilket, ifølge vores erfaringer, vil resultere i en meget begrænset effekt. Hvis man i stedet for husholdningsaffald anvender begrebet ”kommunalt affald”, så erhverv, der har genanvendeligt affald i art og mængde som en husholdning, kan benytte de kommunale ordninger, skønnes dette at have en betydelig større effekt på genanvendelsen. Det er vores vurdering, at det vil lette

den administrative byrde for mindre og mellemstore erhverv, og virksomheder med større mængder genanvendeligt affald vil fortsat kunne vælge deres egen transportør.

Et andet område, der vil få stor betydning for en øget genanvendelse fremover, er muligheden for at etablere sorteringsanlæg, der ikke kun behandler husholdningsaffald. En betingelse for at etablere et sorteringsanlæg er, at der kan sikres tilstrækkeligt meget affald til anlægget, så økonomien er bæredygtig. For flere af de affaldsstrømme hvor der er behov for at etablere nye sorteringsanlæg eller behandlingsmetoder, kan det være en udfordring dels at finde villige (private) investorer dels at skabe økonomi i driften af anlæggene.

Hvis det kommunale affald også omfatter genanvendeligt erhvervsaffald, der i art og mængde svarer til en husholdning, vil det kunne bidrage til at øge affaldsmængden og skabe bedre økonomi i kommunale sorteringsanlæg. TMF har kendskab til en lang række virksomheder, der oplever, at indsamlingsvirksomheder og transportører ikke er interesserede i at afhente ”husholdningslignende” hård plast til genanvendelse, da der ikke er økonomi heri.

TMF hilser de tværgående initiativer i afsnit 9.1.2 velkommen og ser frem til etableringen af et videncenter for ressourcer. Et center, der skal samle viden og erfaringer inden for lukkede ressourcekredsløb.

TMF ser gode muligheder i gennem partnerskaber at etablere nye forretningsområder for behandling af affald i Danmark, da der er et behov for udvikling af nye teknologier. TMF foreslår, at der tages udgangspunkt i erfaringerne fra Københavns Kommunes EU del-finansierede projekt ”Plastic Zero”, som netop går ud på at etablere samarbejder med de relevante parter i en given værdikæde.

Husholdningsaffald

Sorterings- og behandlingsanlæg, side 7

I Københavns Kommune har vi indrettet vores indsamlingsordninger efter princippet om kildesortering. Et sorteringsanlæg vil skulle være et state of the art anlæg, men også et anlæg, der har til formål at oparbejde en affaldsstrøm, hvor der ikke findes tilstrækkelige teknologier i Danmark eller eventuelt i udlandet. Vi ser eksempelvis et stort behov for at etablere et anlæg til sortering og oparbejdning af husholdnings- og husholdningslignende plast.

Livscyklusbetragtning, side 11

TMF at enige i at ”Affaldshierarkiet kan fraviges for særlige affaldsstrømme, hvis fravigelsen er begrundet i en livscyklusbetragtning. Anvendelse af affaldshierarkiet og fravigelser herfra skal ske med henblik på at opnå det bedste samlede

miljømæssige resultat, der ud over miljøhensyn inkluderer samfundsøkonomiske betragtninger og proportionalitetsprincippet.”

Dog finder TMF, at der behov for tilpasning og afklaring i forhold til tidligere udkast til ændring af affaldsbekendtgørelsen om frivillige nationale tilbagetagnings-ordninger. På høringsmødet den 2. december 2013, fremgik det, at LCA skulle sammenlignes med de lov-fastsatte krav til ordningerne og ikke en miljømæssig bedre ordning, selvom en sådan var udbredt i flere kommuner.

Det vil efter TMFs opfattelse kunne medføre en ”fravigelse” og dermed en frivillig ordning, der miljømæssigt og samfundsøkonomisk er ringere end de eksisterende ordninger i kommunerne. Således er der uoverensstemmelse mellem Ressourceplan for affaldshåndtering og bekendtgørelse om frivillige nationale tilbagetagningsordninger.

Håndtering af emballage og emballageaffald, side 21

TMF er enige i, at der er behov for en intensiveret indsats i forhold til håndtering af emballage og emballageaffald. Da Danmark har en meget lav genanvendelse af plastemballage på kun 10,5 % (2011) forslår TMF, at afsnittet udbygges med konkrete initiativer til at øge genanvendelsen. Vi foreslår derfor, at der fokuseres på mere end blot drikkevareemballage.

TMF har de seneste år set en klar tendens til, at man bevæger sig væk fra genpåfyldelige flasker og i stedet bruger engangsflasker, som så omsmeltes og støbes til nye. Vi foreslår derfor, at man, som et af initiativerne på dette område undersøger, om de gældende økonomiske incitamenter virker og i hvilken grad. Herunder om der er andre tiltag, som med fordel kunne supplere virkemidlet og målet om øget genbrug. Desuden opfordres Miljøstyrelsen til at overveje supplerende initiativer, der kan minimere emballageforbruget. For eksempel i form af incitamenter, som vil støtte op om brugen af emballage, der kan bruges flere gange, eller emballage som gennem designtiltag er mindre materiale-forbrugende eller nemmere genanvendelige.

Storskrald og træaffald, side 32

TMF finder det positivt, at Miljøstyrelsen har fokus på genanvendelse af storskrald. Storskrald udgør en forholdsvis stor mængde af husholdningsaffaldet og analyser af det københavnske storskrald viser, på linje med Miljøstyrelsens udmelding, at fraktionerne indeholder store mængder træaffald. Vi ser dog en udfordring i, at få undersøgt hvilke typer træaffaldet, der egner sig til genanvendelse. Der nævnes imprægneret træ som uegnet til genanvendelse i strategien, men behandlet indendørs træ kan ligeledes indeholde uønskede stoffer

(tungmetaller). Det foreslås, at der ses nærmere på hvilken former for træ, der egner sig til genanvendelse.

TMF håber, at ovenstående betragtninger indgår i at ”Staten gennemfører en opdateret vurdering af potentiale, livscyklusvurdering og samfundsøkonomisk analyse for øget genanvendelse af træ fra storskrald og forbrændingseget affald fra genbrugspladserne.” (s. 37). TMF opfordrer til, at sammensætning og indholdet af miljøfremmede stoffer i træ indgår i vurderingen.

EU-regler, side 34

Emballagedirektivets krav er specificeret på fraktionsniveau for husholdninger. TMF opfordrer til, at der udarbejdes potentialer for de enkelte emballagefraktioner på kommuneniveau.

I arbejdet med at opfylde målene i Emballagedirektivet foreslår TMF, at Miljøstyrelsen vurderer muligheden for, at udvide det allerede eksisterende og velfungerende pantsystem for visse drikkevarer markedsført i genpåfyldelige emballage eller engangsemballage. Er det muligt, at systemet også kan omfatte de store mængder ikke pantbelagte engangsemballager af plast, der afleveres i detailhandlen via returautomaterne. Ofte genanvendes disse engangsemballager ikke i dag, men ender i det forbrændingsegnete affald, og det selvom butikkerne er forpligtet til, at sikre genanvendelsen af væsentlige mængder, jf. Bekendtgørelse om affald nr. 1309 § 67.

Initiativer 2013 – 18, side 37

TMF er enig i at informationskampagner over for borgerne er essentiel når genanvendelsen skal øges. Københavns Kommune har gode erfaringer med informationskampagner, hvor den samme farve for en fraktion går igen på informationen og på beholder lågene. I/S Vestforbrændings 19 ejerkommuner har besluttet at bruge de samme farver. Andre affaldsselskaber og kommuner, har også vist interesserede i at benytte farverne. Med samme farvekoder på udvalgte affaldsfraktioner vil landsdækkende kampagner blive mulige, hvilket vil gøre det nemmere for borgere og virksomheder, at sorterer på tværs af landet. TMF vil foreslå at Miljøstyrelsen i samarbejde med kommunerne støtter op om fælles farvekoder.

TMF tilslutter sig indsatsen om ”Oparbejdning af nye produkter af høj kvalitet”. Up-cycling er målet, men diskussionen om hvad, der kendetegner ”nye produkter af høj kvalitet” er omfattende! Hvis der i

højere grad kan fokuseres på, at et materiale ”egner sig til oparbejdning til nye produkter, som så igen ville kunne genanvendes”.

TMF støtter udarbejdelse af vejledende potentialer for de enkelte affaldsfraktioner som et godt initiativ. Miljøstyrelsen i Holland har for eksempel gode erfaringer med at, lave mindre månedlige affaldsanalyser (1 ton) forskellige steder i landet.

Bygge- og anlægsaffald side. 8, 30 og 54

Det er TMFs opfattelse, at tilsyn og håndhævelse med bl.a. forurenede bygge- og anlægsaffald er kompliceret og en konsekvent håndhævelse derfor er vanskelig. Herudover flytter bygge- og anlægsaffaldet over kommunegrænsen og mangel på ensartet håndhævelse mellem kommunerne kan derfor have nogle utilsigtede virkninger.

TMF ser det som en stor hjælp, hvis Miljøstyrelsen sikrer, at der udarbejdes en tilsynsvejledning om tilsyn med håndtering af byggeaffald, indeholdende krav til tilsyn med anmeldelse og kortlægning af bygninger inden nedrivning.

TMF deler Miljøstyrelsen ønske i afsnit ”7. Øget kvalitet i genanvendelse af bygge- og anlægsaffald” (54) om, at skabe sikkerhed for, at problematiske stoffer og materialer i tilstrækkelig grad identificeres og frasorteres, inden bygge- og anlægsaffaldet materialenytiggøres. Kommunen er enig i, at PCB-holdigt byggeaffald ikke skal spredes i miljøet, og at der er behov for en målrettet indsats for at identificere og frasortere PCB-holdige materialer i forbindelse med renoveringer eller nedrivning af bygninger. Ligeledes skal det sikres, at den efterfølgende behandling af affaldet er korrekt. Grænseværdier for eksempelvis PCB i byggeaffald bør fastsættes ud fra krav til rensning, inden nedrivning, og baseres primært på overfladeprøver, dvs. nationale rensningskrav. Såfremt der suppleres med grænseværdier ud fra analyser af det nedknuste materiale, skal disse grænseværdier i sagens natur være væsentlig lavere pga. fortyndingen, og analysearbejdet væsentlig mere omfattende således at sandsynligheden for at undervurdere mængde og koncentration af forurenende stoffer er lille.

TMF ønsker ligeledes, at der laves lignende indsatser for andre problematiske stoffer og materialer i bygge- og anlægsaffaldet.

Øget kortlægning og fokus på forurenede stoffer vil også stille større krav til affaldsbehandlingen, når det ikke er muligt at rense affaldet på stedet. Her tænkes eksempelvis på anlæg, der kan håndtere olie- eller PCB-holdigt affald således, at affaldet efterfølgende kan genanvendes.

Miljøstyrelsen opfordres til at tage initiativ til at fremme udviklingen af anlæg, der kan behandle og separere forurenede bygge- og anlægsaffald.

Ny organisering af forbrændingssektoren, side 19 og 91.

På side 19 frem at "EU's affaldsdirektiv giver virksomhederne mulighed for, at eksportere forbrændingsegnet affald til klassificerede nyttiggørelsesanlæg i udlandet, uanset kommunernes anvisning". På side 91 hedder det til at: "Kommunen er forpligtet til at sikre, at forbrændingsegnet affald, der ikke er omfattet af biomasseaffaldsbekendtgørelsen, anvises til forbrænding på godkendte forbrændingsanlæg".

TMF finder ikke umiddelbart, der er overensstemmelse mellem disse citater fra høringsudkastet. Der findes i dag ikke en liste over klassificerede nyttiggørelsesanlæg i udlandet.

Det fremgår videre, at affaldet skal sendes til det økonomisk mest effektive anlæg. Umiddelbart fremgår det ikke af udkastet, hvordan miljømæssige hensyn vægtes.

Rammer for håndtering af erhvervsaffald, side 19, 73, 74 og 90

Producentansvar, tilsyn og håndhævelse

TMF hilser velkommen, at Ressourceplanen skal danne ramme for håndteringen af erhvervsaffald til materialenyttiggørelse og affald omfattet af producentansvar. Med det liberaliserede marked for genanvendeligt erhvervsaffald er det afgørende, at markedet reguleres så det sikres, at de incitamenter, der skal sikre genanvendelse af alle affaldsstrømmene – også de nyere, hvor der endnu ikke er etableret et marked - bliver implementeret.

Vi ser det ligeledes som et vigtigt element, at det er "Miljøstyrelsen, der fører tilsyn med, at indsamlingsvirksomheder lader sig godkende og registrere samt i øvrigt overholder reglerne fastsat for deres virke som indsamlingsvirksomheder." Effekten af mangelfuld håndhævelse kan indebære konkurrenceforvridning.

Det er TMFs erfaring, at nogle private indsamlervirksomheder ikke er opsøgende over for især mindre virksomheder, fordi kundegruppen ikke er tilstrækkelig kommercielt attraktiv. Vi håber derfor, at ressourceplanen kan give anledning til, at tilsynet og kommunikationen mellem myndigheder på dette område kan blive styrket.

København Kommune ser derfor frem til udfoldelsen af Miljøstyrelsens ambition om et fokuseret tilsyn og håndhævelse. Vi indgår gerne i samarbejder, der skal undersøge, om der er "særlige områder på affaldsområdet, hvor mangelfuld håndhævelse har større

betydning end andre steder.” (side 74). Det er vel vidende, at ”Kommunen dog ikke har ansvar for det kildesorterede erhvervsaffald til materialenyttiggørelse, hverken for kapacitet eller anvisning. For dette affald skal virksomhederne selv sørge for, at affaldet genanvendes eller anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse.” (s. 90).

For genanvendeligt erhvervsaffald er det uhensigtsmæssigt, at kommunerne ikke har mulighed for at påvirke håndteringen. Det bør derfor fra centralt hold adresseres, hvordan man vil håndtere de uhensigtsmæssigheder, der er i systemet.

Livscyklusvurderinger, fremskrivninger

Brugen af LCA til at vurdere miljøaspekterne ved affaldsbehandling kan være en rigtig god idé, dog bør man være opmærksom på, om datagrundlaget er fyldestgørende og afspejler nyere teknologier.

Derudover bør man være opmærksom på, at LCA-resultaterne sjældent vil kunne påvise et samlet miljømæssigt resultat, hvor det ene scenarie er bedre end det andet, fordi resultaterne af en LCA omfatter mange forskellige miljøkategorier, som ikke fagligt kan sammenlignes. Det bør derfor altid være en individuel politisk vurdering, der er bestemmende for beslutningerne, der tages på baggrund af vurderingerne.

TMF håber på, at Miljøstyrelsen i forhold til fremskrivningerne ligeledes igangsætter arbejder til udvikling af metoder til registrering af affaldsmængder, hvor affaldet flyttes fra genanvendelse til genbrug og forebyggelse. Eksempelvis brædder og tømmer, der flyttes fra anvendelse i produktion af spånplader til brug som brædder og tømmer.

Miljøstyrelsen bør ligeledes sikre, at tilbageførsel af shredderaffald fra deponeringsanlæg som beskrevet i afsnit 6.4.1 inddrages i kapitel 11. Fremskrivninger.

Elektronikaffald mv. side 43, 45, 46 og 99

Producentansvar

I høringsudkastet nævnes, at producenterne har ansvar for at indsamling og behandling sker efter reglerne. TMF ønsker belyst om, producenterne dermed har mulighed for at lave fælles indsamlinger direkte fra husholdninger?

TMF så gerne, at en kontrolleret indsamling og behandling skulle betyde beskyttelse mod tab af ressourcer. Desværre har vi set flere eksempler på, at selv korrekt indsamlet elektronikaffald ender illegalt i

udlande. Ligeledes er der eksempler på, at legale anlæg indenfor EU kan være lavteknologiske med deraf store tab af de kritiske ressourcer. TMF ser derfor gerne, at Miljøstyrelsen igangsætter supplerende initiativer, med henblik på at sikre genanvendelsen af de knappe ressourcer.

TMF er enige med Miljøstyrelsen i, at vi har en høj indsamling af elektronikaffald, men desværre kun for husholdningsaffald. Sammenholdes de markedsførte mængder af elektronik, med de indsamlede mængder samt restaffaldsanalyser står det klart, at det ikke er i restaffaldet, at de manglende mængder skal findes. Hvis man skal øge indsamlingen, kan man derfor ikke nøjes med at fokusere på de mængder, der ender i restaffaldet.

Partnerskaber om småt elektronik side 46

TMF vil meget gerne indgå i partnerskaber om småt elektronik, men ser også gerne, at Miljøstyrelsen uddyber, hvilken betydning de lægger i ordet "Partnerskaber", både ansvarsmæssigt og økonomisk. Kommunen håber i den forbindelse på en afklaring af, hvem der har ansvaret for at øge indsamlingsprocenterne, kommunerne, producenterne eller Miljøstyrelsen? TMF foreslår, at initiativet suppleres med et samarbejde om store husholdningsapparater og sparepærer, hvor indsamlingen ligeledes kan effektiviseres.

Miljøstyrelsen vil undersøge mulighederne for en frivillig ordning med indsamling af mobiltelefoner. TMF ønsker initiativet præciseret, herunder om det er i overensstemmelse med § 63b styk 1 i "Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om affald".

TMF er helt enige i, at "producenterne skal være en aktiv del af løsningen" (side 45). Kommunen efterlyser en afklaring af, hvordan det tænkes ført ud i praksis, når det er kommunerne, der står for indsamlingen.

TMF hilser initiativet til afklaring af, hvornår brugt udstyr reelt vil kunne anvendes af modtageren, velkomment. Det vil være en hjælp for kommunen, at der med implementeringen følger regler, der er praktisk anvendelige i forhold til tilsyn, specielt i forhold til eksport ud af EU.

TMF støtter op om Miljøstyrelsen, i forhold til producenternes direktivfastsatte ansvar. Det foreslås, at Miljøstyrelsen i forbindelse med gennemgangen af direktivet om "Batterier, Udrangerede køretøjer samt Elektrisk og Elektronisk udstyr" (s. 99) tager en tæt dialog med indsamlings- og oparbejdningsevner, også i forhold til virksomhedernes forpligtigelse til at indberette i Affaldsdatasystemet.

From: Jørgen Niemann Jensen
Sent: 29-01-2014 07:22:20
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Subject: MST-770-00019
Attachments: Høringssvar Ressourceplan for affaldshåndtering.docx

Hermed vedhæftet høringssvar.

Venlig hilsen

Jørgen Niemann
Sektionsleder

Randers Kommune

Affaldskontoret

Tlf.: 8915 1641

Mobil: 2544 1641

E-mail: jni@randers.dk

- læs iøvrigt på www.affald.randers.dk

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København

Affald
Laksetorvet
8900 Randers C

Telefon +45 8915 1617
Direkte 1641

Jorgen.Niemann@randers.dk
www.affald.randers.dk

28-01-2014 / 07.00.00-G01-2-14

Journalnummer MST-770-00019 Høringssvar til Ressourceplan for affaldshåndtering.

Randers Kommune tillader sig hermed at fremkomme med et høringssvar til udkastet til Ressourceplan for affaldshåndtering.

Indledningsvis skal nævnes, at planen er længe ventet, og at Randers Kommune allerede har vedtaget sin Affalds- og Ressourceplan 2018 her i december 2013 og den kan læses på hjemmesiden på følgende link: [Affalds- og ressourceplan 2018](#). Skulle der i den endelige udgave af Ressourceplan for Affaldshåndtering være elementer, der ikke er tilstrækkeligt behandlet i Randers Kommunes Affalds- og Ressourceplan vil vi tage emnerne op i vores implementering af planen.

Vi har imidlertid en række kommentarer til udkastet:

Sæt delmål og kvalitetsstandarder, og definer klart!

Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018 har været ventet længe, men har efter gennemlæsning også været værd at vente på. Den er fuld af gode hensigter, fornuftige ideer og ambitiøse, men lidt tågede mål.

Så på trods af ressourceplanens ambitiøse linjer har planen også nogle mangler. Vi savner:

- 1. Specifikke mål for hvor mange procent af hver enkelt fraktion af husholdningsaffaldet, der som minimum skal genanvendes – altså rammebetingelser, der kan sætte gang i genbrugsindustrien inkl. biogas-anlæg.*
- 2. Evt. kvalitetsstandarder for organisk affald og plastik. Det kan sikre, at vi sammen kan levere tilstrækkelige mængder til at føde en genbrugsindustri. Det kan dog også være en hæmsko.*
- 3. Genanvendelsesprocent ud fra Affaldsdatasystemet – er det system solidt nok?*

4. *En klar definition på bl.a. husholdningsaffald og kommunalt indsamlet affald, da ressourceplanens brug af begreberne tilsyneladende afviger fra Affaldsbekendtgørelsens.*
5. *En evaluering har sin berettigelse. Men når det, som her, er uklart hvad der skal evalueres, er det svært at fokusere på opgaveløsningen.*

Specifikke delmål

Metodefrihed og et samlet mål for genanvendelsen af husholdningsaffaldet er godt. Det samlede mål må bare ikke stå alene. Der bør være minimumstal for, hvor mange procent af hver enkelt fraktion af husholdningsaffaldet, der som minimum skal genanvendes. Ellers risikerer vi, at mere besværlige fraktioner, eksempelvis plast og organisk, vil blive sendt til forbrænding i stedet for at blive genbrugt.

Håndteringen af plasten er vanskelig, og vi er ikke gode til det i Danmark. Det vejer ikke noget, men fylder. Der er mange blandingsprodukter og forskellige typer plast, og det kan være svært at afsætte til en fornuftig pris. Ved at indføre måltal og evt. kvalitetsstandarder for hver enkelt fraktion sikrer vi, at vi sammen kan levere tilstrækkelige mængder til at føde en genbrugsindustri. Uden specifikke måltal for genanvendelse af plast og andre vanskelige fraktioner kan det nemt ende med, at der bliver bedre økonomi i at brænde dem af. Det var jo ikke meningen. Kvalitetsstandarder kan dog også være en hæmsko, der bremser for nye initiativer og muligheder.

Genanvendelsesprocent

Skal vi undgå at blande æbler og pærer, behøver vi nogle klare definitioner på både husholdningsaffald og andet kommunalt indsamlet affald. Ifølge ressourceplanen er der stor forskel på, hvor store mængder erhvervsaffald, der er inkluderet i "kommunalt indsamlet affald" i de forskellige EU-lande. Men det er også forskelle kommunerne imellem. Ønsker en kommune eller et affaldsselskab en høj genanvendelsesprocent på genbrugspladsen, kan den f.eks. vælge at se gennem fingre med håndværkere, som sniger sig ind på genbrugspladsen med byggeaffald uden at have betalt for det. Så bliver deres murbrokker registreret som husholdningsaffald. Og har en kommune mange erhverv, som er tilmeldt den kommunale dagrenovationsordning, vil det influere på mængderne af kommunalt indsamlet affald. Og ikke nok med det! Det er også uklart, hvornår vi kan tillade os at sige, at noget går til genanvendelse. Er det, når det forlader kommunen udnævnt som genanvendelige produkter, eller er det når det rent faktisk bliver genanvendt? Ved nogle typer genanvendelse ender en del af materialerne som affald., da det alligevel er for ringe til at blive genanvendt. Er det rimeligt, at den del tæller med i kommunens genanvendelsestal?

Skal vi have mulighed for at sammenligne alle disse tal kommunerne imellem og sigte mod et fælles mål, er vi som minimum nødt til at være enige om definitionerne. Det samme gælder for beregningsmetoderne for genanvendelsesprocenterne. Skal de kunne sammenlignes og bruges til noget, er de nødt til at være skåret over den samme skabelon.

Derfor er Randers Kommune også glade for at se en definition på genanvendelsesprocenten. Hvad vi ikke er så glade for, er at det skal beregnes ud fra data fra Affaldsdatasystemet. Hvor troværdige er de? Hvad sker der hvis en modtagerstation, en kommune eller anden indberetter ikke får registeret sine data, trods flere påmindelser?

Pt. kan vi ikke selv hente rapporter fra systemet og dermed ikke selv beregne en genanvendelsesprocent. Hvordan ved vi så, hvor vi står, i forhold til at skulle rulle nye indsamlingsordninger ud for at nå de 50 % af husholdningsaffaldet. Med hvilke argumenter skal vi overbevise vores politikere om at ændre fra det nuværende?

Når målene i ressourceplanen er hægtet op på genanvendelsesprocenten, er det essentielt, at kommunerne selv har adgang til at kunne foretage beregninger. Og det har vi ikke på nuværende tidspunkt.

Evaluering 2016

Det er altid fornuftigt at evaluere et projekt. Hvor er vi i processen? Har vi nået vores delmål? Hvad skal justeres? Problemet er dog, at vi ikke ved hvad vi bliver evalueret på og vil derfor ikke kunne opstille delmål.

Hvis vi skal evalueres på mængder og procenter, vil 2016 være for tidligt i forløbet. Mange kommuner er bundet af udbud som kan forsinke nye indsamlingsordninger. Data fra Affaldsdatasystemet er typisk et par år forsinket, dermed vil en evaluering i 2016 sandsynligvis være baseret på data fra 2014, og altså inden kommunernes initiativer fra deres affaldsplaner for alvor slår igennem.

Hvis det er på initiativerne i sig selv, vil de fleste kommuner i 2016 være i fuld gang med at implementere initiativerne og dermed vil det være for sent at kunne reagere på en evaluering.

Derfor, hvis det skal give mening med en evaluering, er det nødvendigt, at vi allerede nu ved, hvad der skal evalueres på, således kommunerne allerede nu kan inddrage det i deres planlægning.

Afsluttende strøttanker

Randers Kommune ønsker, at det er muligt for virksomhederne at tilmelde sig de kommunale indsamlingsordninger. Det vil, tror vi, gøre det nemmere for de små virksomheder at leve op til Affaldsbekendtgørelsens krav om udsortering af genanvendelige materialer.

Randers Kommune er tvivlende overfor om markedskræfterne alene er tilstrækkelige til at kunne trække indsamlingsprocenten af det organiske affald fra servicesektoren fra nuværende 17 % op til kravet på 60 % i 2018. Hvilket incitament skulle få de mindre restauranter, hoteller, butikskæder osv. til at etablere en henteordning? Det er dyrt og besværligt. Vi tror, det vil gøre det

nemmere for servicesektoren at komme i mål, hvis de også efter 2015 må tilmelde sig kommunernes evt. indsamlingsordning for organisk affald.

Vi undrer os over, at tekstiler slet ikke er nævnt i planen, da tekstiler er resourcekrævende at fremstille.

Med venlig hilsen

Jørgen Niemann Jensen
Sektionsleder Affald

From: Anne-Mette Jansen
Sent: 27-01-2014 16:20:07
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Marianne Fiirgaard Nielsen (mfn@greve.dk); Tina Braunstein (tib@gsforsyning.dk); Torben Forskov; Lotte Lodberg Kjær
Subject: journalnummer MST-770-00026
Attachments: Høringssvar til ressourceplanen 2013-2018, endelig.docx

Til Miljøstyrelsen

Vedhæftet høringssvar til Ressourceplanen 2013-2018 fra Greve Kommune og Solrød Kommune.

Venlig hilsen

Anne-Mette Jansen

Miljømedarbejder

Teknik og Miljø

Solrød Kommune, Solrød Center 1
2680 Solrød Strand

Telefon: 56 18 20 00
Direkte: 56 18 22 46

www.solrod.dk

SOLRØD KOMMUNE

Du bør undgå at sende cpr-nr. og andre fortrolige oplysninger i e-mails. Brug Digital Post i stedet. Tilmeld dig på borger.dk

Til Miljøstyrelsen

Vedhæftet høringssvar til Ressourceplanen 2013-2018 fra Greve Kommune og Solrød Kommune.

Venlig hilsen

Anne-Mette Jansen

Miljømedarbejder

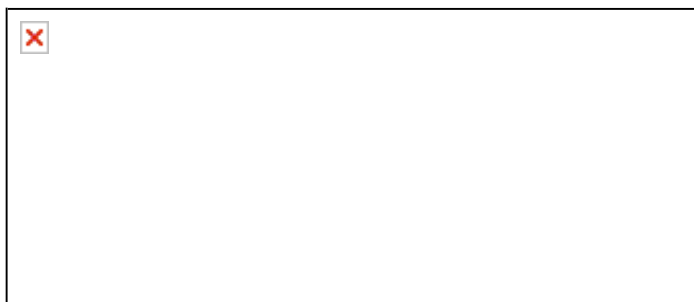
Teknik og Miljø

Solrød Kommune, Solrød Center 1
2680 Solrød Strand

Telefon: 56 18 20 00
Direkte: 56 18 22 46

www.solrod.dk

SOLRØD KOMMUNE

Miljøstyrelsen

Den 27. januar 2014
Ref. Aja
Mail: teknisk@solrod.dk
Direkte mail: aja@solrød.dk
Direkte telefon: 56182246

Høringssvar fra Solrød og Greve Kommune til Ressourceplanen for affaldshåndtering 2013-2018

Solrød og Greve Kommuner har læst og forholdt sig til Ressourceplanen for affaldshåndtering 2013-2018. Vores høringssvar har vi delt op i 4 emner, som er vigtige for os.

Miljøstyrelsens vurdering af kommunerne ud fra genanvendelse ved brug af ADS

Vi mener ADS kan blive et godt redskab til kontrol af genbrugsprocenter, men der er brug for, at systemet bliver styrket, så det er de rigtige oplysninger der står i systemet.

Når kommunerne bliver vurderet på genanvendelsesprocenter efter den foreslåede beregning bliver der lagt op til, at kommunerne fokuserer på kvantitet fremfor kvalitet. F.eks. er det, som vurderingen bliver lavet, ligeså vigtigt at frasortere 1 ton plast, som det er at frasortere 1 ton metal. Desuden medfører beregningsmetoden, at affaldsminimering og direkte genbrug ikke bliver prioriteret. Måske er der behov for yderligere målemetoder der supplerer genanvendelseskravene.

Man bør overveje om kravet om 50% genanvendelse skal suppleres med en fordelingsnøgle, således at kommuner med mange sommerhuse eller lejligheder får lavere målsætninger end kommuner med mange enfamiliehuse.

I kommunerne er der mange eksempler på, at kommunen ligger inde med mere korrekte data end hvad der kan findes i ADS. De data kommunerne har, skal være mulige at bruge i ADS. Selv hvis alle indberettede "korrekt" til ADS, er der problemer med fordeling af affaldet på en række områder. Der er brug for, at der i ADS bliver muligt at fordele affaldet mellem f.eks. kommuner, husholdninger og erhverv, genanvendelse og forbrænding når det bliver indberettet. Vi har nedenstående eksempler på, hvor vi ser problemer i forhold til at få en korrekt genanvendelsesprocent.

- Solrød Kommune og Greve Kommune deler genbrugsplads. Da genbrugspladsen ligger i Greve Kommune bliver alle mængder, som det er i dag, registreret under Greve Kommune. Der er brug for, at der i ADS kan blive registreret en mængdefordeling mellem de 2 kommuner. Kommunen ligger inde med de rigtige procentfordelinger, som er lavet efter brugerundersøgelser, men kommunen har ikke mulighed for at bruge fordelingen i ADS.

Greve Kommune

- Indberetning til ADS fra genbrugspladsen bliver i dag alt sammen registreret som erhvervsaffald. En stor del af affaldet er dog husholdningsaffald. Da virksomhederne har adgang til genbrugspladsen igennem en abonnementsordning, ligger kommunerne inde med de rigtige procentfordelinger, som er udarbejdet efter de lovpligtige brugerundersøgelser. Hvis der skal være en fast procentfordeling mellem erhverv og husholdninger, bør den også gælde ved opkrævning af gebyrerne, så kommunen ikke længere skal lave en brugerundersøgelse herfor.
- De 2 kommuner har fælles udbud, hvilket medfører, at der er en fælles transport af dagrenovation fra boligselskaber i de 2 kommuner til sorteringsanlæg. Affaldet bliver vejet på bilen, så mængderne kan blive adskilt og dermed regningen. Ved indvejning på forbrændingsanlægget bliver det hele registreret som værende fra Greve Kommune. Kommunerne skal have mulighed for at fordele disse mængder korrekt mellem de to kommuner.
- Stort brændbart fra boligselskaber bliver kørt til sorteringsanlæg. Herfra går en del til genanvendelse og en del til forbrænding, men alt bliver registreret i ADS, som om det er blevet sendt til forbrænding. Kommunerne ligger igen inde med viden, om at det pågældende sorteringsanlæg sender 27% af affaldet til genanvendelse, hvilket bør kunne indberettes i ADS. Samme problematik vil komme igen, hvis der bliver lavet større/flere sorteringsanlæg. På sorteringsanlæggene er der stor forskel på, om der bliver målt på inputtet eller outputtet.
- Ved husstandsindsamling af dagrenovation, papir, pap og glas bliver der i samme bil indsamlet fra både husstande og kommunens institutioner. Alt bliver i dag registreret i ADS, som husholdningsaffald. Der bør være mulighed for at lægge en procentfordeling ind, således at institutionernes affald bliver korrekt registreret som erhvervsaffald.
- Butikskæder som Dansk Supermarked og Coop tager affald retur til eget distributionscenter, hvilket medfører at mængder fra de enkelte butikker ikke bliver indberettet i den kommune, den enkelte butik ligger i. Der er brug for, at der bliver taget stilling til, hvordan dette skal indberettes i ADS.
- Returdåser og -flasker bliver ikke indberettet i ADS, dermed vil Danmark ligge dårligere i forhold til andre lande, medmindre mængderne indgår i den samlede indberetning til EU.
- Direkte genbrug på genbrugspladsen eller genbrugstøj bliver ikke indberettet i ADS og dermed indgår det ikke i genanvendelsesprocenterne.
- Affaldsminimering bliver der ikke krediteret for i beregningen. Det er kendt at papirmængderne falder kraftigt, hvilket vil medføre en dårligere genanvendelsesprocent for papir. Det samme vil gælde for andre genanvendelige materialer, når vi bliver bedre til affaldsminimering.

Elektronikaffald

Vi ser en del brugt elektronik blive eksporteret ud af landet. Det er svært for kommunerne at sikre, at det brugte elektronik ikke er affald. Vi har erfaringer med, at når vi i den ene kommune bliver for strenge, rykker eksport-virksomheden til en anden kommune.

Vi mener der er brug for en mere præcis definition af, hvornår brugte elektroniske produkter er affald og hvornår det stadig er et produkt. Samt evt. klargøring af hvilke dokumentationskrav vedr. oprindelse og stand der kan stilles til eksportvirksomhederne. Det er både kommuner som tilsynsmyndighed og eksportørerne der har brug for den præcisering.

Derudover er der brug for en undersøgelse af om Danmark er interesseret i at eksportere brugte elektroniske produkter. Hvis ikke Danmark er interesseret i at eksportere brugte elektroniske produkter er det så pga. risikoen for dårligt arbejdsmiljø for modtagerne, risiko for skader på miljøet i modtagelandet eller fordi Danmark vil holde på de vigtige ressourcer.

Servicesektoren

Generel information til servicesektoren om udsortering og behandling af affald fra servicesektoren er godt, men ikke nok. Den direkte dialog med hver enkelt virksomhed øger i langt højere grad motivationen for at håndtere affaldet korrekt. Tilsyn/direkte dialog med virksomhederne er dog meget ressourcekrævende. Ansvar for tilsyn hos virksomheder i servicesektoren ligger i dag hos kommunerne, men bliver ikke prioriteret, da det er skattefinansieret og kommunerne generelt ikke har prioriteret ressourcer hertil. Tilsyn med virksomheder sker i praksis hos de virksomheder der er omfattet af brugerbetaling/bekendtgørelsen og de virksomheder, der kommer klager over. Det er derfor sparsomt med tilsyn hos virksomheder hos servicesektoren. Både Solrød og Greve Kommune har dog lavet deciderede affaldstjek hos enkelte virksomheder i servicesektoren. Fremfor generel information til virksomhederne er der brug for mere tilsyn, da det er vores erfaring, at det er mere effektivt.

I dag må kommunerne inddrage affald fra servicesektoren i indsamlingsordningen fra husstande, når virksomheden ligger ejendomme med blandet bolig og erhverv. Formuleringen ejendomme med blandet bolig og erhverv giver en skæv fordeling, således at vi i Solrød Center f.eks. gerne må lave en indsamlingsordning for Netto, fordi der i samme ejendom ligger lejligheder ovenover, mens vi for Super Best ikke må lave en indsamlingsordning, for dér ligger der kontorvirksomheder. Små virksomheder med små mængder affald vil have større mulighed for sortering, hvis de kan indgå i den kommunale indsamlingsordning. Specielt hvis de er beliggende i umiddelbar nærhed af boliger, da indsamlingsbilerne kører lige forbi.

Bioaffald

Kommunerne mangler retningslinjer for hvilke former for behandling af bioaffald, der ønskes anvendt. Da ressourceplanen også skal ses i sammenhæng med energiaftalen er der måske behov for krav om behandling med energiudnyttelse.

Hjemmekompostering har været og er udbredt i mange kommuner. Det bør afklares, om ressourceplanen lægger op til en udfasning af hjemmekompostering eller om hjemmekompostering er en acceptabel måde at behandle en del af bioaffaldet på.

Genanvendelse koster penge

Ressourceplanens målsætninger bygger blandt andet på en antagelse om, at ekstra genanvendelse ikke behøver at koste flere penge. Dette er ikke korrekt. Der sammenlignes med et basissystem, der ikke er repræsentativt for dagens situation, og dermed bliver der draget forkerte konklusioner. Kommunernes økonomi er generelt presset og det betyder, at aktiviteter, der kan øge genanvendelsen uden at medføre ekstra udgifter eller kun få ekstra udgifter, allerede er gennemført. Skal genanvendelsen øges yderligere, kommer vi til de former for genanvendelse, der vil fordyre affaldssystemerne. Tilsvarende er alle oplagte rationaliseringsgevinster hentet, herunder gevinster ved samarbejder med andre kommuner. Ligeledes er de serviceforringelser, der er opbakning til politisk, allerede gennemført.

Et eksempel er, at udsortering af bioaffaldet i vores kommuner umiddelbart betyder en fordyrelse, idet der bliver forøgede udgifter til udsortering og transport. Tonsprisen for aflevering til Biovækst i Audebo er i øjeblikket på 750 kr., og selvom den forventes at falde til omkring 650 kr./ton skal det sammenlignes med en forbrændingsafgift på 470 kr./tons. Dertil kommer udgifter til indsamling samt en kørselsudgift på knapt 2.000 kr. pr. kørsel.

Det kan sagtens give mening at bruge penge på øget genanvendelse, men det er et stort problem for gennemførelsen af ressourceplanen, at man bilder borgerne ind, at det er gratis. Det er muligt, at en øget genanvendelse er udgiftsneutral samfundsøkonomisk og over en længere årrække, men her og nu vil ressourceplanen betyde øgede renovationsgebyrer for borgerne og det er vigtigt, at det meldes ud fra centralt hånd, hvis ressourceplanen skal bakkes op af borgerne.

I øvrigt

- Dækordning virker ikke efter hensigten for små virksomheder. Indsamlere af dæk kræver store mængder af dæk før de vil indsamle hos de enkelte virksomheder. Der bør som minimum være centrale pladser, hvor virksomhederne selv kan aflevere deres dæk uden betaling, ligesom de regionale pladser for WEEE.
- Vi foreslår en ændring af gebyrstrukturen, så det i højere grad bliver muligt at belønne f.eks. boligselskaber eller borgere, der er gode til at sortere.
- Vi ser gerne en oversigt over hvilke initiativer, der direkte er målrettet kommunerne.

Venlig hilsen

Anne-Mette Jansen
Miljømedarbejder
Solrød Kommune
Solrød Center 1
2680 Solrød Strand

Marianne Firskov
Miljømedarbejder
Greve Kommune
Rådhusolmen 10
2670 Greve

From: Ellen Andersen AffaldGenbrug - Administration Miljø Vejle Kommune
Sent: 23-01-2014 10:57:35
To: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Jørgen Chris Madsen AffaldGenbrug Miljø Vejle Kommune; Dorthe Hamann AffaldGenbrug Miljø Vejle Kommune; Karen Lübben AffaldGenbrug - Administration Miljø Vejle Kommune
Subject: MST-770-00019
Attachments: [Vejle Kommunes høringssvar på ressourceplan for affaldshåndtering 2013 - 2018.pdf](#)

Til Miljøstyrelsen.

Hermed fremsendes Vejle Kommunes høringssvar til "Danmark uden affald" – Ressourceplan for affaldshåndtering 2013 - 2018.

Venlig hilsen

Ellen Andersen
AffaldGenbrug | Vestre Engvej 70 | 7100 Vejle
Tlf.: 76 81 28 00 | Direkte tlf.: 76 81 28 24
ellan@vejle.dk | www.affaldgenbrug.vejle.dk

MILJØSTYRELSEN
Strandgade 29
1401 København K

Vejle Kommunes høringssvar til "Danmark uden affald" - Ressourceplan for affaldshåndtering 2013 - 2018

Vejle Kommune har modtaget ressourceplan for affaldshåndtering i høring og bakker op om planens hovedintentioner. Vi har følgende kommentarer og bemærkninger til udkastet.

Generelt finder Vejle Kommune det positivt, at der arbejdes med en samfundsmæssig holdningsændring, så vi ser vores affaldsproduktion som et aktiv – en ressource, vi skal udnytte.

Vejle Kommune har gennem flere årtier tilrettelagt vores ordninger med henblik på bedst mulig udnyttelse af ressourcerne i vores affald – mest muligt genbrug/genanvendelse under hensyntagen til miljø og farlighed. Med ressourceplanen fastlægges et højt niveau for genanvendelse, samtidig med at kommunerne får metodefrihed til at nå målene.

Vi er tilfredse med, at der på den måde vises os tillid. Dog giver metodefrihed begrænsninger i visse sammenhæng. Metodefrihed er vigtig, når kommunerne fastlægger ordninger f.eks. tømningfrekvenser, opsamlingsmateriel m.m. Men metodefrihed i forhold til at fastsætte, hvilke affaldsfraktioner der skal indsamles kommunalt kan resultere i manglende målopfyldelse på nationalt niveau.

Vi stiller gerne vores viden til rådighed i forbindelse med de mange initiativer, der oplystes i ressourceplanen. På mange af områderne ligger kommunerne inde med stor viden og erfaring.

Mål

Høringsudkastet indeholder mange initiativer, men kun få målbare mål. Fokus er på genanvendelsesmålet for udvalgte materialetyper i husholdningsaffaldet og dertil, at der iværksættes diverse undersøgelser, analyser, vurderinger og informationsindsatser. Vejle Kommune finder, at der skal fastsættes klare målbare mål for, hvilke indsatser der skal prioriteres. På den måde sikres, at der sker en vis ensretning i den måde kommunerne håndterer affaldet på, uanset hvor man befinder sig. Samtidig vil målet kunne nås hurtigere og mere effektivt.

Dato.: 22-01-2014

Side: 1/7

J. nr.:
07.00.01-K04-1-14

Ejd. nr.:

EAN-nr.: 5798006362400

Kontaktperson:

Ellen Andersen

Lokaltlf.: 76 81 28 24

Lokal fax: 76 81 28 01

Mobil:

E-post: ELLAN@vejle.dk

Her bor vi:

Vestre Engvej 70, 7100

Vejle

På orienteringsmødet om ressourceplanen 8. januar i Aarhus oplyste repræsentant fra Miljøstyrelsen, at der forligger materiale med tre-fire eksempler på gode løsninger for husholdningernes affald. Disse eksempler bør offentliggøres hurtigst muligt, så kommunerne kan bruge dem i forbindelse med den kommende planlægning. Vejle Kommune håber, at eksemplerne også omfatter løsninger for flerfamilieboliger/etageboliger og angiver de økonomiske konsekvenser for borgerne, der skal betale for løsningerne.

Genanvendelsesmålet

I forhold til genanvendelsesmålet, der bliver et vigtigt styringsredskab for kommunerne i forhold til at måle effekten af vores initiativer samt fastlæggelse af evt. yderligere tiltag, er det altafgørende, at beregningen af målet er baseret på retvisende tal og bliver så entydigt som muligt.

Det er temmelig foruroligende, at der fortsat ikke er bedre styr på mængderne i ADS. Det må være et krav, at der kan trækkes pålidelige data ud af systemet. Kommunerne betaler for at ydelsen stilles til rådighed. Så længe tallene ikke er pålidelige, er kommunerne nødt til selv at lave beregninger og opgørelser over den faktiske affaldshåndtering.

Vejle Kommuner er forbeholden over for, hvordan parallelle indsamlinger indregnes i genanvendelsesmålet. I takt med at værdien af visse typer affald stiger, kan vi se, at affaldet håndteres på andre måder end via de kommunale ordninger. Det kan være spejderordninger, private genbrugspladser, produkthandlere (der også modtager plast, pap, papir m.m).

Samtidig lægger regeringen op til producentdrevne tilbagetagningsordninger. Det kan virke undergravende i forhold til den kommunale planlægning, ligesom det må forventes, at kommunerne kan få svært ved at opnå det fastsatte mål om 50 % genanvendelse, hvis genanvendelige fraktioner i form af især metal, papir og plast afsættes udenom de kommunale ordninger i privat regi. Herved vil andelen af kommunalt indsamlet forbrændingseget affald øges uforholdsmæssigt. Det ønskes klarlagt, hvorledes dette indregnes i opfyldelsesmål, samt hvorledes genanvendelige fraktioner, der håndteres udenom de kommunale affaldsordninger skal indregnes i opfyldelsesmål samt, hvordan de fremadrettet skal håndteres/reguleres.

I ressourcestrategien og ressourceplanen anføres en række forskellige genanvendelseprocenter. Det er vanskeligt at gennemskue, hvad der er baggrunden for de forskellige beregninger. Det kunne være et godt redskab, hvis vi kunne få en skematisk opstilling over, hvordan de forskellige procenter er udregnet. Det bør endvidere fremgå om der, når det angives at affaldsmængden er genanvendt, er tale om affald tilgået et genanvendelses anlæg, eller om der er tale om faktisk genanvendt. Altså er det tilført eller fraført behandlingsform, der er afgørende?

Evaluering

Regeringen vil evaluere strategien i 2016. Det betyder, at kommunerne i princippet har 1-1½ år til at arbejde med de lokale affaldsplaner inden, der skal ske en evaluering. Det er meget kort tid, der gives til kommunerne til at demonstrere resultater.

For det første kan kommunerne være bundet af kontrakter, der ikke gør det muligt at ændre ordninger her og nu.

For det andet kan effekten af ”nye ordninger”/ændret adfærd - hvis det er muligt at tilrettelægge ordningerne på en anden måde, så genanvendelsen kan øges, først måles efter en indkøringsperiode. Ændring af borgers adfærd et langt og sejt træk

For det tredje er det væsentlig for målopfyldelsen, at der findes modtageanlæg og tilstrækkelig kapacitet til det indsamlede affald. Det sammenholdt med, at dataene i ADS er så mangelfuld, bør indgå i en overvejelse om, hvornår og hvordan en evt. evaluering giver mening.

Rollefordeling

Der ses ikke en klar rollefordeling i ressourceplanen. En samlet handlingsplan, hvor de enkelte initiativer er anført, herunder med parternes rolle i forbindelse med initiativet og tidshorisont for gennemførelse, kunne lette kommunernes overblik.

En del af initiativerne vedrører grøn omstilling. Er kommunerne en del af disse initiativer? Det samme spørgsmål kunne man stille til flere af initiativerne omkring erhvervsaffald, hvor aktørerne ofte er brancherne. Vi efterlyser klare svar på disse spørgsmål.

Tilsyn og håndhævelse

Der lægges i ressourceplanen op til bedre tilsyn og håndhævelse for at nå planens mål. Hvis tilsyn og håndhævelse skal bruges som styringsmidler til at gennemføre ressourceplanens mål, er det vigtigt, at der findes en enkelt og entydig hjemmel til håndhævelse. Vejle Kommune oplever ofte, at håndhævelsen vanskeliggøres af kompleksiteten i lovgrundlaget. Det gælder blandt andet for bygge- og anlægsaffald, reglerne om afbrænding, eksport af WEEE, private borgeres offentlige indsamling af brugte ting af ringe værdi (som velgørende organisation) m.fl.

Senest har vi fået høringsudkast til stramning af eksport-reglerne for EEE/WEEE i høring. Her ser det ud til, at der gennemføres et regelsæt, der gør det lettere for kommunerne at klassificere produkter/affald. Det er meget positivt.

Samtidig har vi modtaget ”Brændeovnsbekendtgørelsen” i høring. Her forslås det, at malet og lakeret træ må bruges som brændsel i små fyringsanlæg, der er godkendt til det. Det bliver til gengæld meget vanskeligt for kommunerne at håndhæve disse regler, da bevisbyrden bliver meget tung og vanskelig at håndhæve.

Det er vigtigt, at reglerne er entydige både for borgere og virksomheder samt kommunerne, der skal administrere reglerne.

Initiativet med øget vejledningsindsats i forhold til håndhævelse vil være en stor hjælp til kommunerne. Der stilles stadig større krav til kommunernes sagsbehandling, og vi oplever en stigende tendens til, at sagerne prøves ved statsforvaltninger, domstole m.fl.

Tilsyn og håndhævelse af affaldsreglerne er normalt omfattet af det skattefinansierede område. Såfremt kommunerne skal lægge yderligere ressourcer til disse opgaver, bør det sikres, at kommunerne får midler til opgaven eller hjemmel til at finansiere opgaverne over det gebyrfinansierede område.

Bemærkninger til de fire hovedindsatsområder.

Husholdninger og servicesektoren

Datagrundlag

Kommunerne har ansvaret for affaldsplanlægningen på lokalt niveau og herunder særligt husholdningernes affald.

I forbindelse med den kommende affaldsplanlægning er det foruroligende, at der fortsat ikke er styr på affaldsmængderne i ADS. Det betyder, at kommunerne på trods af de mange ressourcer, der er brugt på at understøtte ADS, ikke kan anvende de centrale data, men er afhængig af egen kortlægning.

Det er afgørende, at kommunerne kan trække valide data til brug for affaldsplanlægningen. Det bør derfor prioriteres, at alle data indrapporteres, og at der efterfølgende sker en kvalificering af de indrapporterede data.

Genanvendelses-mål

Af den fremsendte ressourceplan fremgår det, at der alene arbejdes med et mål for husholdningernes affald, nemlig 50 % genanvendelse af udvalgte materialetyper i 2022.

Der er fire væsentlige faktorer af afgørende betydning for, at målet kan opnås:

1. Borgerne skal være klar over, at samfundet forventer en øget udsortering af affaldet. Der skal arbejdes med en holdningsændring og adfærdsændring, så affald ikke længere blot er noget, der forsvinder af sig selv på bedst mulige måde. Vejle Kommune er derfor glade for, at man på nationalt niveau planlægger en informationsindsats over for borgerne. Vi håber, at informationsindsatsen retter sig mod ressourceplanens indsatser og mål.
2. Der skal være behandlingsanlæg/modtageanlæg til de genanvendelige affaldsfraktioner i den kvalitet, som kommunerne vil kunne levere. Det vil typisk være ikke helt rene fraktioner f.eks. organisk affald med mindre glasstykker, gafler, små batterier og lign. Situationen pt. er, at kommunerne må tilrettelægge indsamlingsordninger efter de løsninger, der tilbydes i privat regi uden hensyntagen til serviceniveau, arbejdsmiljø, økonomi m.v.
3. Vejle Kommune har i høringssvar af 13. december 2013 vedr. etablering af tilbagetagingsordninger anført bemærkninger omkring emnet. Såfremt hjemlen fortsat fastholdes, må det være et krav, at kommunerne som minimum får data over, hvad der indsamles til genanvendelse fra hver enkelte kommune, således det kan indgå i den kommunale affaldsplanlægning og mængdeopgørelse. Det er endvidere vigtigt at være opmærksom på de mange aktører, der indsamler materialer til genbrug/genanvendelse f.eks. private genbrugspladser, produkthandlere m.fl. Disse mængder indgår ikke i data fra ADS.
4. Det skal være entydigt, hvordan målet for genanvendelse beregnes, og at kommunerne har adgang til valide data. Af bilag 5 fremgår, hvordan procenten beregnes, udfordringen for kommunerne bliver at få de rigtige baggrundstal. Det er vores erfaring, at tallene ofte ikke er beskrivende.

I affaldsdirektivet er der fastsat konkrete mål om indsamling og genanvendelse af husholdningsaffaldet. Målet er, at der i 2022 samlet set skal genbruges/genanvendes mindst 50 % af organisk affald, papir- pap-, glas-, træ-, plast- og metalaffald fra husholdninger **og om muligt fra andre kilder med tilsvarende affald**, altså også fra virksomheder.

Organisk dagrenovationslignende affald fra erhverv

Af affaldsbekendtgørelsen fremgår det, at der er en tidsbegrænsning frem til 1. januar 2016 for at lade virksomheder være omfattet af kommunens ordning for organisk affald fra det dagrenovationslignende affald. Samtidig fremgår det af ressourceplanen, at affald fra andre kilder med tilsvarende affald, kan indregnes i genanvendelsesmålet.

Vejle Kommune mener, at organisk dagrenovationslignende affald fra fortæring og madaffald fra spiserum/spisesteder og kantiner ved virksomheder - altså dagrenovation tilsvarende fra vores husholdninger - bør indsamles med henblik på bedst mulig udnyttelse af ressourcerne - helt tilsvarende for husholdninger.

Der findes pt. ikke indsamlere i privat regi i Vejle Kommune, der tilbyder afhentning af denne affaldsfraktion. Det betyder, at såfremt det organiske affald ikke indsamles i den kommunale ordning, vil ressourcerne i det organiske affald ikke blive udnyttet optimalt.

En begrænsning i kommunernes adgang til alene at indsamle den organiske del af affaldet frem til 2016 vil medføre en betydelig risiko for, at mange især virksomheder med en mindre produktion af organisk dagrenovationslignende affald efterfølgende vil håndtere det organiske affald som restaffald. Selvom der fra 2016 vil blive etableret private indsamlingsordninger for kildesorteret organisk dagrenovationslignende affald fra virksomheder, vil en sådan ordning primært være målrettet virksomheder med større produktion af organisk dagrenovation og ikke virksomheder, der producerer f.eks. 1-2 kg/uge. Derfor bør det for virksomheder med mindre mængder af organisk dagrenovation forsat være lovligt, at benytte den kommunale ordning.

Hensynet til kommunernes tilrettelæggelse af ordningerne bør også tages i betragtning. Forskellen i reguleringen af hhv. dagrenovation fra husholdninger og erhverv betyder blandt andet, at virksomheder i kommuner med rumdelte beholdere vil opleve, at de skal bruge ordningen for den del af affaldet, der vedrører restaffald, men ikke ordningen for organisk affald. Det vil sige, at det ene rum i beholderen vil være tomt. Til gengæld skal det organiske affald håndteres i privat regi med yderligere opsamlingsmateriel til følge.

Endelig skal værdien af, at dagrenovation skal håndteres på samme måde, uanset om du er på arbejde eller hjemme, ikke negligeres. Entydig håndtering giver altid større effekt.

Vejle Kommune opfordrer til, at tidsbegrænsningen bortfalder.

Potentiale-tal

Det fremgår af ressourceplanen, at kommunerne får potentiale-tal for udvalgte affaldsfraktioner. Potentiale-tal er et væsentligt redskab for kommunerne til at prioritere og planlægge indsats og ordninger for kommunens borgere og virksomheder.

Miljøstyrelsen har tidligere brugt potentiale-tal til at måle kommunernes effektivitet i forhold til indsamling af genanvendeligt affald. I takt med at affald stiger i værdi, ser vi, at affaldet håndteres udenom de kommunale ordninger. Typisk sælges ”affaldet” til f.eks. skrothandlere, modtageanlæg m.fl. ligesom der er lagt op til flere frivillige tilbagetagingsordninger. Evaluering af kommunernes indsats på fraktionsniveau efter potentiale-tal og udtræk fra ADS (standardrapport) vil ikke give et retvisende billede af, om indsatsen er god nok, og om målet nås. En sådan evaluering må derfor frarådes eller tages med forbehold. Det bør overvejes, hvem der gives adgang til at håndtere affald, og hvordan håndteringen styres såvel i forhold til genanvendelses mål som lovlighed.

I forbindelse med den kommende affaldsplanlægning mangler kommunen de omtalte potentiale-tal. Vi imødeser derfor tallene snarest og inden udgangen af 1. kvartal 2014.

Servicesektoren

Vejle Kommune er enig i, at der er et stort potentiale af organisk affald fra servicesektoren, hvor ressourcerne ikke udnyttes optimalt.

Vejle Kommune har tidligere etableret ordninger for blandt andet detailhandlen, hvor der blev indsamlet uemballeret organisk affald. Vi kan oplyse, at der er betydelige mængder, der er lette at indsamle. Ordningen blev lukket i forbindelse med liberaliseringen af det genanvendelige erhvervsaffald.

Det fremgår ikke tydeligt af høringsudkastet, hvilken rolle kommunerne har i forbindelse med de anførte initiativer. Det afventer vi svar på jf. tidligere anførte afsnit om rollefordeling.

Et af initiativerne omhandler tilbagetagningsordninger. Endnu en gang må det være et krav, at der leveres data til ADS på kommune-niveau, så kommunerne har mulighed for at planlægge såvel kapacitet som ordninger og genanvendelsesindsats.

Elektronikaffald (WEEE)

Fokus på såvel indsamlingseffektiviteten og kvaliteten i den efterfølgende behandling af WEEE er afgørende.

Vejle Kommune finder, at det virker påfaldende, at der ikke findes et initiativ, der skal sikre, at der skabes fokus på elektronikaffald fra erhverv. Hvorvidt initiativet skal omhandle indsamling eller kvalificering af datagrundlaget, ligger hen i det uvisse, da der ikke af det fremsendte høringsudkast fremgår nogle fakta omkring dette affald.

Endnu en gang skal der peges på de udfordringer, der kan være ved indførelse af frivillige tilbagetagningsordninger.

Det er positivt, at der implementeres nye nyttiggørelsesmål samt krav til produkternes udformning, så det bliver lettere at adskille produkterne.

Samtidig kan Vejle Kommune med glæde se, at der fastsættes mere præcise krav til klassificering af WEEE ved eksport.

Bygge- og anlægsaffald

Vejle Kommune er helt enige i, at der bør gennemføres initiativer, der kan sikre større klarhed over, hvad der sker med bygge- og anlægsaffaldet, og sikre at det byggeaffald, der genanvendes ikke indeholder farlige stoffer.

Det er Vejle Kommunes vurdering, at der er store mængder byggeaffald, der aldrig kommer til vores kendskab. Kommunen får primært viden om bygge- og anlægsaffald, når bygherren skal søge om enten nedrivningstilladelse eller byggetilladelse. Det er jo langt fra dækkende for sager om mere end 1 ton byggeaffald, hvor byggeaffaldet skal anmeldes. Det er åbenlyst, at der mangler viden om reglerne på området. Det gælder såvel for nedriverer/entreprenører, bygherrer og den private borger, der frembringer byggeaffald, herunder PCB-holdigt byggeaffald. Det blev på informationsmødet 8. januar oplyst, at der er nationalt informationsmateriale på vej. Det imødeser vi med spænding.

Bestemmelserne om brug af bygge- og anlægsaffald som erstatning for primære råstoffer, er vanskelige at administrere. Når byggeaffald indbygges i veje og pladser er det vanskeligt at fastslå om byggeaffaldet bruges som erstatning for primære råstoffer, eller om der er tale om affaldsbortskaffelse. Kommunerne mangler et mere præcist regelsæt, der kan danne baggrund for

at klassificere materialerne som erstatning for primære råstoffer. Tilsvarende reglerne om klassificering af WEEE ved eksport.

Vejle Kommune ved, at der er igangsat en del arbejde med branchen omkring selektiv nedrivning. Vi imødeser materialet, der forventes af medfører bedre kvalitet i affaldshåndteringen samt overholdelse af gældende regler om anmeldelse, screening m.m.

Det fremgår også, at der stilles øgede krav til nedrivningsvirksomhedernes kvalifikationer. Vejle Kommune går ud fra, at der med nedrivningsvirksomheder menes virksomheder, der som en del af deres aktiviteter foretager nedrivning af bygninger eller bygningsdele, f.eks. entreprenører, murermestre og lignende og ikke alene virksomheder, der har det som hovedaktivitet i cvr.

Det fremgår ikke tydeligt i ressourceplanen, hvad kommunernes rolle er i forhold til at nå målsætningerne for bygge- og anlægsaffald, herunder vindmøller og fjernvarmerør.

Partnerskaber (privat-offentligt samarbejde)

Mange af initiativerne i ressourceplanen omfatter partnerskaber og privat-offentligt samarbejde. Vejle Kommune arbejder pt. med en masterplan for fremtidige affaldsordninger og behandlingsanlæg. En del af masterplanen vedrører privat-offentligt samarbejde om drift af behandlingsanlæg. Dette samarbejde vanskeliggøres af, at det kommunale affald og erhvervsaffald er reguleret meget stringent. Der gælder forskellige regelsæt for det to parter, og det besværliggør gode løsninger. Der er behov for maksimal fleksibilitet for behandlings- og modtageanlæg, så husholdnings- som erhvervsaffald kan behandles samme sted og på samme vilkår, og stordriftsfordelen kan udnyttes. Det samme gør sig gældende for de regler, der generelt findes for at etablere samarbejder på tværs af offentlige og private aktører. Der opfordres til at underbygge de gode intentioner om samarbejde aktørerne imellem med lovændringer, der muliggør dette.

Det er endvidere vigtigt at være bevidst om de geografiske forskelle, der er mellem København og det øvrige Danmark. Befolknings- og virksomhedstæthed og dermed affaldsproduktionen har en anden spredning i provinsen, men der skal fortsat sikres behandlingsmuligheder, der understøtter regeringens ressourceplan. Det kan betyde, at der skal tænkes i forskellige løsningsmuligheder for at opnå samme effekt i hele landet.

Høringssvaret er behandlet i Vejle Kommunes Natur- og Miljøudvalg 20. januar 2014.

Vi håber, at de fremsendte bemærkninger vil indgå i det videre arbejde med gennemførelse af ressourceplanen og står gerne til rådighed med uddybende kommentarer.

Venlig hilsen

Jørgen Chris Madsen
Chef AffaldGenbrug

From: Münter, Charlotte Frische
Sent: 23-01-2014 21:34:28
To: Justesen, Jette Skaarup; Nielsen, Lone Lykke
Subject: VS: Høringssvar vedrørende Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018
Attachments: Høringssvar 23_01_14.pdf

Kære begge
Denne skal indgå i høringsrunde..
Vh
Charlotte

Fra: Thomas Møller [mailto:thomamoe@rm.dk]
Sendt: 23. januar 2014 10:56
Til: Münter, Charlotte Frische
Emne: Høringssvar vedrørende Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018

Hej Charlotte

Hermed tilbagemelding/input jf. din mail af 8. december.

Skulle du/I have spørgsmål eller kommentarer til fremsendte, hører jeg/vi naturligvis meget gerne fra jer.

Go' dag.. ☺

Med venlig hilsen

Thomas Møller
Miljøkoordinator

Aarhus Universitetshospital
Teknisk Afdeling
Brendstrupgårdsvej 100
8200 Aarhus N
Tel. 784 63926
Mail. thomamoe@rm.dk

 Tænk på miljøet - er det nødvendigt at printe denne e-mail ?

Fra: Thomas Møller
Sendt: 9. december 2013 07:03
Til: "Münter, Charlotte Frische"
Emne: SV: Att.: Claus Torp; vedrørende "Zero Waste"

Hej Charlotte

Tusind tak for mail.

Jeg vil tage din opfordring op til refleksion.

Du hører fra mig i det omfang jeg har relevant input, som bør og kan inddrages i ressourcestrategien.

Go' dag.. ☺

Med venlig hilsen

Thomas Møller
Miljøkoordinator

Aarhus Universitetshospital
Teknisk Afdeling
Brendstrupgårdsvej 100
8200 Aarhus N
Tel. 784 63926
Mail. thomamoe@rm.dk

 Tænk på miljøet - er det nødvendigt at printe denne e-mail ?

Fra: "Münter, Charlotte Frische" [<mailto:CFM@MST.DK>]
Sendt: 8. december 2013 18:42
Til: Thomas Møller
Cc: Torp, Claus
Emne: Att.: Claus Torp; vedrørende "Zero Waste"

Kære Thomas
Tak for din henvendelse om affaldsforebyggelse.

Jeg svarer på Clau's vegne fordi det er mig der er daglig projektleder for udarbejdelse af strategien. Som Claus fortalte, er vi i gang med at samle inspiration og input fra omverdenen. Det er altså lidt for tidligt at melde konkrete krav, initiativer eller andre håndfaste ting ud.

Jeg kan dog afsløre, at det naturligvis er vigtigt, at se på alle dele af de aktiviteter som foregår i jeres regi – lige fra forebyggelse af affald ved ombygninger af afdelingerne, over madspild i hospitalskøkkenet, brug af tekstil til beklædning over farligt affald som af hygiejniske grunde skal behandles særligt varsomt.

Det er også relevant, at I ser på f.eks. jeres indkøbsfunktion og i hvor vidt et omfang f.eks. produkternes levetid og indhold af recirkulerede genbrugelige materialer indgår.

Hvis du har nogle yderligere betragtninger er du meget velkommen til at kontakte mig – Vi kunne måske drøfte, om du har noget særligt input eller overvejelser som kan anvendes mere generelt.

Med venlig hilsen

Charlotte Frische Münter
Chefkonsulent
Jord og Affald
Dir tlf.: (+45) 72 54 45 03
cfm@mst.dk

Strandgade 29
DK - 1401 København K
Tlf.: (+45) 72 54 40 00
www.mst.dk

Fra: Thomas Møller [<mailto:thomamoe@rm.dk>]
Sendt: 27. november 2013 13:54
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Emne: Att.: Claus Torp; vedrørende "Zero Waste"

Hej Claus

Jeg havde fornøjelsen af at høre dit oplæg på DAKOFA konferencen "Zero Waste" i sidste uge.

I den forbindelse gav du udtryk for, at det kunne være hensigtsmæssigt at implementere en mere cirkulær tankegang i forhold til vores forbrug af ressourcer med udgangspunkt i offentlige organisationer

og virksomheder. Herunder refererede du til kommuner og hospitaler.

I min egenskab af Miljøkoordinator (affalds- og spildevandsansvarlig) på AUH (Aarhus Universitetshospital) er jeg naturligvis interesseret i at høre nærmere herom, i det omfang der er konkrete overvejelser om implementering af den nye ressourcestrategi i den offentlige sektor med fokus på og evt. krav om bedre og mere genanvendelse/genbrug. Den strategi der lægges for dette område på landsplan har jo naturligt en direkte indflydelse på, hvorledes vi på AUH bør og skal agere fremadrettet i relation til vores miljøindsats.

Kan du/I for nuværende løfte sløret for, hvad I forventer af tiltag og krav på baggrund af ressourcestrategien? Og i bekræftende fald hvad forventer I?

På forhånd tak.

Go' dag.. ☺

Med venlig hilsen

Thomas Møller
Miljøkoordinator

Aarhus Universitetshospital
Teknisk Afdeling
Brendstrupgårdsvej 100
8200 Aarhus N
Tel. 784 63926
Mail. thomamoe@rm.dk

 Tænk på miljøet - er det nødvendigt at printe denne e-mail ?

Høringssvar vedrørende Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018

På baggrund af mail fra Charlotte Frische Münter d. 8. december 2013 samt offentliggjorte høringsudkast for ovennævnte ressourceplan fremsendes hermed høringssvar fra Aarhus Universitetshospital (AUH)

Indledning/baggrund for høringssvar

AUH har en mangeårig erfaring med struktureret arbejde i forhold til affaldssortering og bortskaffelse. På denne baggrund ønsker AUH naturligvis at bidrage til realiseringen af de visioner og mål der er skitseret i høringsudkast til Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018 (ReFAh).

Dato 23.januar 2014
Ref.: Thomas Møller
Direkte tel. 7846 3926
thomamoe@.rm.dk

Side 1

Visioner, mål og udfordringer

AUH er overordnet enig i, at der fremadrettet skal sikres et stigende fokus på genanvendelse af ressourcerne i affaldet. Dette således at vi til stadighed har adgang til de nødvendige råvarer/ressourcer, som er med til at sikre den høje levestandard i vores samfund.

I ReFAh lægges blandt andet op til følgende fokusområder:

- 1.: Vi skal forbrænde mindre affald, og være bedre til at udnytte de værdier og ressourcer, som er i det.
- 2.: Der skal være kvalitet i genanvendelsen, og farlige stoffer skal ud af affaldet, inden det genanvendes.

Konkret angiver ReFAh, at der i 2018 forventes en forøgelse af genanvendelsen af papir-, pap-, glas-, metal- og plastemballage i servicesektoren til 70 % imod 53 % i dag. Ligeledes sigtes mod knap en firedobling af genanvendelsen af organisk affald. Fra 17 % i dag til 60 % i 2018.

AUH er enig i at ambitiøse mål kan være drivkræft for nytænkning og alternative løsninger. Der er dog en række praktiske udfordringer som skal løses i forhold til at sikre rammer og incitamenter til en højere grad af kildesortering og genanvendelse. Som hospital er AUH udfordret af, at hensynet til patienternes helbredelse vægter tungere end hensynet til realisering af mål for genanvendelse af ressourcerne

i affaldet. Dette skal dels henføres til det konkrete hensyn til muligheden for genanvendelsen af ressourcer i affaldet kontra patientplejen, dels til de personalemæssige ressourcer der skal allokeres til sikring af bedre kildesortering af affaldet på hospitalet. Af samme årsager byder AUH initiativerne om dialog med servicesektoren om genanvendelsesindsatsen samt analyser af gebyrstruktur på affaldsområdet velkommen. Herunder vil det være oplagt at behandle den skitserede informationsindsats (jf. ReFAh). Desuden er det for AUH afgørende, at der sikres nogle klare, entydige og rimelige måleparametre for hvornår genanvendelsesindsatsen hos den enkelte virksomhed er tilstrækkelig. Dette foreligger ikke i dag, hvilket kan gøre det meget svært for den enkelte virksomhed at tilrettelægge den relevante nødvendige indsats.

Det er AUH's opfattelse, at der på landets hospitaler for nuværende er meget stor spredning i både kvalitet og kvantitet i forhold til miljøindsatsen. Af samme årsag må forventes, at strukturerede fraktionsopdelte mængdeopgørelser og genanvendelsesandele for affaldet ikke foreligger for en lang række af dem.

Frivillig kontra lovreguleret implementering

Såfremt ReFAh implementeres som en frivillig ordning i servicesektoren generelt er det forventeligt, at de økonomiske incitamentter til forøget genanvendelse vil være afgørende. Dette således også for sundhedssektoren, hvor blandt andet hospitalerne mødes af løbende krav til effektiviseringer, og hvor engagering af nye medarbejdere eller opgradering af materiel skal retfærdiggøres af en højere service eller kvalitet i relation til patientplejen. Arbejdet med ressourcegenanvendelse kan ikke som udgangspunkt honorere dette krav, og nedprioriteres følgelig. Alternativet til en frivillig ordning er forhøjede lovregulerede krav til rapportering vedrørende ressourcegenanvendelse og deraf følgende eventuelle indsatser for at imødekomme genanvendelseskrav. Et kommissorium for et arbejde/dialog om genanvendelsesindsatsen mellem Miljøstyrelsen og servicesektoren/hospitalssektoren frem mod 2018 kunne således omfatte besvarelse af følgende spørgsmål:

1. Kan genanvendelsesmålene indfries ved en frivillig ordning? Hvilke incitamentter skal være til stede for at støtte indfrielse af målene?
2. Skal genanvendelsesmålene i stedet indfries ved hjælp af regulerende lovgivning? Og i så fald hvordan?
3. Kunne den rette løsning være en kombination af ovenstående?

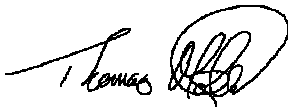
Som det fremgår af ovennævnte er der en række udfordringer, som skal adresseres i relation til realisering af ReFAh. En dialog om

genanvendelsesindsatsen er derfor vigtig, således at de initiativer der iværksættes er i synk med de realiteter og udfordringer virksomheder og organisationer står med i dagligdagen.

AUH skal på den baggrund meddele, at vi meget gerne deltager i en dialog om genanvendelsesindsatsen frem mod 2018 qua ReFAh.

Spørgsmål og/eller kommentarer til dette høringssvar er naturligvis velkomne, og kan rettes til undertegnede.

Med venlig hilsen

Thomas Møller
Miljøkoordinator på AUH

midt
regionmidtjylland

Side 3

Til Miljøministeren

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

Fra Finn Langgaard
Hillerødvejen 55
3480 Fredensborg

MODT. I MST.

27 JAN. 2014

(2)

SCANNET

DOK.NR.

SAGSNR.

MST-

Indsigelse til høringsudkast til Ressourceplan 2013 - 2018

Som mangeårig affaldsmedarbejder i 3 kommuner og nu på Amager Ressourcecenter, samt som engageret medlem af Fredensborg Kommunes Agenda 21 forening og Fredensborg Kommunes Klimaforum vil jeg gøre opmærksom på:

1. At ressourceplanen i høj grad bygger på vildledning.
2. At ressourceplanens store dele af planens forudsætninger ikke holder i praksis.

Ad 1

Danmarks placering på ranglisten over lande, der genanvender affald, kan ikke bruges som argument for at igangsætte nye ordninger. Ingen kender reelt vores placering, da landene opgør deres andel til genanvendelse vidt forskelligt. Det er mere reglen end undtagelsen, at anvendelse af affald til energifremstilling regnes for genanvendelse, hvilket er udelukket i Danmark, men ved tilsvarende beregning ville medføre en helt anden placering.

I Danmark beregner vi konsekvent vores genanvendelsestal, så de bliver mindst mulige, hvilket giver os størst muligt handicap i en konkurrence, som det i praksis ikke er muligt at finde en vinder af.

Det er også vildledning, når man postulerer at større mængder til genanvendelse vil give højere priser på de genanvendte materialer. Det vil med meget stor sandsynlighed medføre overmætning af markedet og dermed faldende priser. Prisen for materialer til genanvendelse er bundet til verdensmarkedspriserne for virgine materialer, samt udbud og efterspørgsel, hvilket næppe vil ændre sig i mange år fremover.

Ad 2

Ressourceplanen bygger bl.a. på en rapport, som Cowi har udarbejdet. Rapporten er sobert arbejde, men giver kun det ønskede resultat, fordi den bygger på nogle forudsætninger, som ikke kan tilvejebringes i praksis, men som til gengæld giver det resultat, som ministeren har ønsket.

Rapporten konkluderer, at større grad af sortering medfører besparelser for husstandene og væsentlige miljøfordele. I praksis vil de påtænkte ændringer med sikkerhed give væsentlige merudgifter.

Det er direkte forkert, når man undlader at regne bredt – f.eks. at medregne merudgifter til den fremtidige energiforsyning, når så store mængder affald ikke længere må brændes.

Dernæst lægger planen op til ændringer, som i praksis ikke giver nogen målelig miljøfordel, men med stor sandsynlighed vil påvirke miljøet negativt.

Eksempler til belysning af økonomien i henteordninger (ordninger med indsamling ved husstandene):

Opsamling af materialer hos husstandene vil være så bekostelig, at merudgiften overstiger materialernes salgspris mange gange.

Tømning af en beholder koster det samme om den indeholder 60 kg eller 10 kg, hvilket er den reelle forskel mellem vægten på en beholder med dagrenovation og en beholder fyldt med plast, pap eller metal.

Ved en vurdering af fordelene ved at etablere en ordning må man følgelig indregne materialets sandsynlige genanvendelsesprocent (til materialegenanvendelse), dets værdi og den miljøfordel, som opnås. Specielt miljøfordelen er vanskelig at sætte pris på, men det er nødvendigt at forsøge for at få et reelt beslutningsgrundlag.

- Metal har en høj pris ved afsætning, en høj genanvendelsesandel, giver ulemper på affaldsforbrændingsanlægget og mister en meget stor del af værdien i forbrændingsprocessen.
- Pap har en rimelig pris ved afsætning, en relativt høj genanvendelsesandel, men medfører også køb af erstatningsbrændsel, når det udtages af forbrændingsprocessen, hvor det har en energiværdi, som anslås til mindst samme pris, som afsætningsprisen til genanvendelse. Så længe tilvæksten i skovene er større end hugsten, kan man ikke sige, at der sker et ressourcetab ved at brænde pap.
- Plast har en lav pris ved afsætning til genanvendelse – højst kr. 0 pt., har en lav genanvendelsesandel og giver derfor et relativt lavt tab af ressourcer ved forbrænding. Dertil kommer, at plast har en høj energiværdi (kr. 3.000 pr. ton) og derfor kræver tilsvarende meget erstatningsbrændsel.

Man skal her huske, at erstatningsbrændslet vil blive kul, da der ikke er andre energikilder at anvende som marginalt supplement!

Eksempler til at belyse sandsynligheden for ringere miljø:

Når er indsamles affald til sortering, vil der altid blive en rest, som kun hensigtsmæssigt kan bortskaffes ved forbrænding.

Denne rest vil med stor sandsynlighed indeholde størstedelen af de farlige stoffer i affaldet – de stoffer, som kræver et affaldsforbrændingsanlæg for at kunne brændes forsvarligt i forhold til at fange de kritiske stoffer med effektiv røggasrensning.

Ressourceplanen medfører dog, at ingen mængde tilført et affaldsforbrændingsanlæg kan regnes for genanvendt. Resultatet vil være oparbejdning af resterne til brændsel, som kan afbrændes i andre energianlæg. Da disse anlæg ikke har samme krav til røggasrensning, vil en meget større del af de kritiske stoffer blive udledt til miljøet.

Men affaldet kan regnes for genanvendt i statistikkerne til EU!

Vi ser denne problematik i dag, hvor der samles træ fra til genanvendelse til produktion af spånplader på Novopan. En del af den opsamlede fraktion egner sig ikke til anvendelse som spånplader og anvendes derfor i værket kraftvarmeværk, som ikke har røggasrensning til afbrænding af de aktuelle stoffer.

Alligevel har man ikke forlangt de kasserede materialer leveret til affaldsforbrænding! Det skyldes for mig at se flere hensyn: Novopan er helt afhængig af at modtage affaldstræ, der er en meget billigere råvare end råtræ fra skoven. Hvis der blev stillet krav om, at de kasserede ca. 30 % af affaldstræet, skulle tilføres affaldsforbrænding som affald, ville økonomien i denne genanvendelse forsvinde - og træet vende tilbage til affaldsforbrændingsanlæggene. Måske spiller det også ind, at Novopan er ejet af os alle via pensionselskaberne? Og at lukning af værket vil koste ca. 150 arbejdspladser? Samt påvirke betalingsbalancen, når landets forbrug af spånplader efterfølgende skal importeres.

I virkelighedens verden er der jo flere hensyn at tage end miljøet!

Tilsvarende kan vi købe os til en højere genanvendelsesprocent ved at eksportere alt vores plastaffald til sortereanlæggene i Tyskland. Her udtager man en forsvindende lille del til materialegenanvendelse og oparbejder resten til et værdifuldt brændsel, som i de tyske statistikker indgår som genanvendt. Så kan vi jo også regne det hele for genanvendt i vores statistikker. Men gavner miljøet – det gør det IKKE!

Ressourceplanen lægger op til at lukke de mindst effektive forbrændingsanlæg. Det virker fuldstændig vanvittigt, da selv de ringeste, danske anlæg udnytter affaldets energiindhold ca. 3 gange bedre end de anlæg, som i andre europæiske lande til produktion af elektricitet alene.

Hvis vi fjerner affald fra affaldsforbrændingsanlæggene, kan vi for alvor gavne miljøet ved at importere affald, som bedst behandles ved forbrænding – og vi kan initiere sortering og optimeret behandling af betydeligt større mængder, som ellers vil blive deponeret, med de negative konsekvenser for miljøet, som denne behandlingsform har.

Det er helt uforståeligt, at vi fra dansk side ikke gør en indsats her, hvor vi har forudsætningerne for at gøre det forsvarligt – og dermed udnytter en energiressource, der ellers ikke alene går tabt, men som uudnyttet og deponeret er stærkt miljøskadelig. Det er dybt selvmodsigende, at vi på den ene side er så idealistiske i forhold til at genanvende noget, som næsten ingen miljø giver, mens vi lader hånt om store værdier som korrekt behandlet virkelig vil have en miljøeffekt.

Det er svært at have respekt for!

Metoder til effektivt og billigt at øge genanvendelsen

Den mest rationelle og billigste metode til indsamling af emballager i form af flasker (glas og plast) og dåser (konserves og drikkevareemballager) er at lade dem være omfattet af pantordningen.

Hvis man pantmærker alle emballager, der med hensigtsmæssighed kan modtages i de eksisterende automater, vil man få en relativt stor del af de ressourcer, som virkelig egner sig til genanvendelse.

Der er på hylderne i dagligvarehandelen rigtig mange emballager, der reelt kan være omfattet, men alligevel ikke er det. Hvorfor?

Skulle det mon skyldes, at man ved at medtage disse emballager i pantordningen tager den sidste del af økonomien ud af de påtænkte henteordninger?

Eller at man ikke medtager pantemballager som genfyldes i genanvendelsestallene, fordi disse principielt ikke har været affald og derfor ikke 'kan' medtages? Det bør ikke være en hindring, da de manglende emballager, som er mulige at medtage IKKE genfyldes.

Enhver emballage, som genfyldes bør medregnes som genanvendt HVER GANG. Sker det ikke er her et område, der klart underbygger, hvorfor vi ikke har så høje genanvendelsesprocenter som de lande, som vi sammenligner os med!

Er det også på grund af de kommende ordninger, at man endnu ikke – med miljø og ressourcer som absolut god begrundelse – har tvunget grænsehandelsbutikkerne og færgerne sydpå med i pantordningen?

Det burde være ret let, da vi ellers kan beslutte at genere deres kunder så meget, at handelen går helt i stå. Det kan gøres ved at kræve pantmærker påsat og betaling af pant for de importerede emballager ved passage af grænsen. Giv et varsel på 3 måneder og sæt så en sådan ordning i gang – jeg tror ikke, at det tager længere tid før alle emballager vil have pantmærker på, at panten vil blive betalt, og at Danmark uhindret kan sende revisorer ind i butikkerne til kontrol af, om det foregår korrekt! Også selv om de ikke er beliggende inden for Danmarks grænser.

Import af brændbart affald, som ellers vil blive deponeret vil kunne give uforholdsmæssigt meget miljø for pengene. Udnyttelse af energiindholdet i forbrændingseget affald, som ikke kan genanvendes ER genanvendelse!

Det gælder for i øvrigt også for danske affald, som efter sortering tilføres affaldsforbrændingsanlæg!

Det gælder også for den rest af kildesorteret affald, som til sidst lægges i restaffaldssækken / beholderen!

Her er den danske holdning helt uforståelig. Forbrændingseget affald er jo reelt biobrændsel, hvis ikke det kan lade sig gøre at tage det fra til genanvendelse inden for en rimelig økonomisk ramme.

Og kildesortering er normalt bedre end sortering på et sortereanlæg, da sammenblandet affald sjældent kan sorteres med et lige så godt resultat. Dette faktum er jo netop baggrunden for den danske satsning på kildesortering!

Der er ingen logik i tingene – kun negative holdninger og mistro. Hvorfor lukker vi øjnene for, at affaldsforbrændingsanlæg er den ultimativt optimale måde at udnytte affald på, når det ikke er økonomisk forsvarligt at genanvende. Har vores forgængere virkelig satset så meget forkert? Netop energiudnyttelsen af affaldet har gennem de seneste 40 år medvirket til at Danmark er så rigt et samfund, som vi reelt er.

Nu har vi kapacitet til at hjælpe med naboerne med at komme længere med miljøet, end det ellers vil være muligt, men vi vil ikke. Hvorfor?

Andre forhold

I Ressourceplanen anføres, at man gerne vil have indsamlet mere elektronikaffald til genanvendelse. Det er problematisk, da der i hele landet indsamles store mængder elektronik til direkte genbrug i det tidligere Østeuropa og sikkert også andre steder i verden.

Meget store dele af de effekter, som sættes ud til storskrald, hentes inden den kommunale henteordning kommer.

En meget stor del af de hårde hvidevarer, som forhandlerne tager med tilbage, når de leverer nye, sælges til eller tillades hentet direkte af opkøbere. Selv på de kommunale genbrugspladser sker løbende afhentning af elektronik i store mængder uden om det eksisterende producentansvarssystem.

Det vil ikke være muligt for kommunerne at øge andelen i deres ordninger selv med en væsentlig øget indsats og dermed større udgift – som jo IKKE dækkes af producenterne. Dertil er interessen for disse effekter fra anden side alt for stor! Det er vi selv skyld i, da vi kasserer alt for mange produkter, som ikke er udtjente.

De er derfor salgbar vare i fattigere lande, hvor de jo egentlig går til direkte genbrug og altså udnyttes optimalt, hvorfor det godt kan diskuteres om denne trafik egentlig er så skadelig.

Og endelig tror jeg, at man undervurderer pulterkammereffekten. Vi gemmer alle 'halvudtjent' elektronik i større stil. Efter skybruddet over København i juli 2011 steg mængden af kasseret elektronik i mere end et halvt år med en ret stor andel af særligt fjernsyn, men også andre effekter. Alene fra det ramte område til genbrugspladserne taler vi her om flere hundrede tons ekstra, som reelt var udrangeret, men sat i kældrene som reserve og altså ikke returneret til producenterne.

Generelt

Jeg tillader mig at vedlægge et forsøg på en kronik om ressourceplanen, nogle forsøg på beregning af økonomi i hente- og bringeordninger samt et kortere skriv, som jeg heller ikke har offentliggjort.

Rent personligt er jeg både vred, meget betænkelig og stærkt ulykkelig over den fremlagte ressourceplan. Kommer det ud i den brede offentlighed, hvad det reelt vil komme til at koste, og hvor lidt der vil blive opnået med gennemførelse af denne plan, er det min frygt, at rigtig mange borgere vil vende ryggen til enhver form for affaldssortering – også den, der virkelig giver fordele - fordi de bliver så trætte af den fuldstændige ligegyldighed, hvormed man i Miljøministeriet betragter det øgede besvær og de øgede udgifter, som planen tvinger ned over folk – uden at der kan forventes en reel effekt at tiltagene – og slet ikke noget, som står mål med udgifterne.

Det kan reelt betyde, at mine mere end 30 år som genbrugsnørd i affaldsbranchen kan være spildte – og det er meget svært at være ligeglad med.

For mig at se, er det et problem, at vi her taler om rene gebyrfinansierede ordninger, hvorfor de ekstra udgifter ikke fremgår af skattebilletten – og altså heller ikke stiller krav om kompenserende besparelser, men rammer alle med lige store udgifter og altså vender den tunge ende nedad.

Det bliver med de påtænkte ordninger unødigt meget dyrere at være borger i Danmark!

Med venlig hilsen

Finn Langgaard

Mail: lar.lang@mail.dk

Fastnet: 4847 6442

Mobil: 4010 9442

Bilag:

Hvad sker der på affaldsområdet – udkast til 3 artikler.

Regneark – Genanvendelse af materialer: Plast, metal og papir. Anslåede udgifter til henteordninger.

Vedr. Høringssvar til Affaldsstrategi

Notat om Danmarks indsats i kampen mod de menneskeskabte forandringer i klimaet.

Hvad er det, der sker på affaldsområdet.

Man må med forundring iagttage den ændring, som Ressourcestrategien lægger op til:

At man insisterer på at vi skal sortere vores affald yderligere med kun én begrundelse: Konkurrencehensyn. Ikke en konkurrence mellem virksomheder, men mellem lande.

En konkurrence hvor resultatet fremgår af tal, som deltagerne hver for sig selv opgør – og som de opgør vidt forskelligt, og hvor resultatet derfor ikke kan bruges til noget som helst.

En konkurrence uden dommer.

Hvor de helt usammenlignelige tal giver Danmark en forsmædelig 8. plads.

Den placering, der er hele baggrunden for ressourcestrategien.

Vor deltagelse i affaldskonkurrencen

Tidligere ændrede vi kun på etablerede affaldsordninger, hvis det gav enten bedre økonomi for renovationskunderne, gav væsentlige forbedringer i miljøforholdene eller var et velbegrundet lovkrav. Retningslinjer fra Miljøstyrelsen der ikke levede op til disse krav er tidligere bevidst blevet ignoreret af kommunerne.

Alligevel høres der næsten ingen modstand mod den konkurrence, som vi nu går ind i.

Umiddelbart set drejer det sig om at genanvende mest, men det reelle mål er at få gennemført nogle super idealistiske tiltag, som ikke kan begrundes rationelt eller kan besluttes ud fra almindelig sund fornuft.

I Danmark har vi utvivlsomt den mest korrekte definition og opgørelsesmetode, når det drejer sig om behandlingen af vores affald. Og den skal vi naturligvis ikke ændre på.

Men konsekvensen af at bruge tallene ukritisk er, at vi bliver tvunget til at gennemføre en række tiltag, som hverken kan begrundes med miljø eller økonomi.

Den nye ressourceplan er kort sagt vedtaget efter en effektiv kampagne, bygget på løgn og bedrag og gennemførelsen vil være uden reel miljøeffekt.

Resultatet vil derfor kun føre til, at vi alle bliver fattigere!

En ny ordning skal vurderes nøje

Selvfølgelig kan vi i Danmark blive bedre til at genanvende, og det skal vi naturligvis stræbe efter. Men enhver ny ordning skal vurderes nøje: Hvilken effekt vil den have på miljøet – og hvad vil den koste – ikke kun på affaldsområdet, men totalt set.

Selv om det er svært, betyder det, at miljøet må prissættes – ellers kan man jo ikke sammenligne.

At stile efter at undgå at bruge affald som energikilde må fra start afføde en redegørelse for, hvad man så vil bruge til at erstatte den varme og el, som i dag produceres på affaldsforbrændingsanlæggene. Når sol, vind og biobrændsler samt naturgas og olie ikke kan dække behovet bliver det nødvendigvis kul, der i mange år fremover må erstatte det affald, som vi tager ud til genanvendelse.

Ressourcestrategiens erstatningsbrændsel: Grenene fra Haveaffaldet

Ressourcestrategien taler om at bruge den forbrændingsegne del af haveaffaldet, men dels er mængden, som er til rådighed slet ikke tilstrækkelig, og dels er mængden af egnet haveaffald i vinterperioden beskednen og energiindholdet lavt, da der som oftest er tale om helt frisk beskæraffald.

Og det er som bekendt om vinteren, vi har vores største behov for varme.

Man skal tillige være opmærksom på, at det ændrer væsentligt på regningen for den leverede energi – det er følgen af, at anlæggene nu skal betale for at få brændslet i stedet for at få penge for at modtage det.

Og falder produktionen på forbrændingsanlæggene skal energien komme andre steder fra, hvilket logisk vil medføre en større samlet regning til fjernvarme- og elektricitetskunderne!

Øget opdeling af dagsrenovationen

Nye affaldsordninger kræver mere materiel, flere kørsler, og giver betydelige udgifter til administration i form af planlægning, information og motivering. Man må derfor vurdere hver mulig ordning for sig.

De fleste steder indsamler man blandet dagrenovation og papir ved husstandene samt flasker og glas i centralt opstillede kuber. Man kan supplere med en række fraktioner:

Bioaffald

Metal

Pap

Plast

For hver af disse fraktioner vurderes de forventede miljøgevinster, de affødte (mer)udgifter til anlæg og drift og de øvrige økonomiske konsekvenser i form af mistet energiværdi, mistede afgifter, nødvendig substitution i energisystemet mv.

Alt sat i forhold til den reelle genanvendelse, der i praksis kan opnås ved ordningen.

Eksempelvis vil miljøeffekten blive halveret og omkostningerne fordoblet for den genanvendte andel, hvis kun halvdelen af den indsamlede mængde af en fraktion reelt bliver genanvendt.

Det er også nødvendigt at tage højde for, at den normalt anvendte opdeling i etageboliger contra haveboliger (med hhv. fælles og individuel renovation) ikke holder. Der er rigtig mange haveboliger, som ikke i praksis har mulighed for at have materiel opstillet til opsamling af flere fraktioner ved den enkelte bolig – og derfor overgår til at have fælles renovation, som etageboligerne – med de konsekvenser det har for den opnåede effekt, når ansvaret ikke længere kan lægges på den enkelte husstand.

Man skal være opmærksom på, at energiforbruget og udgifterne ved indsamling stiger voldsomt med faldende rumvægt, da tømning af en beholder giver samme miljøbelastning og koster det samme - uanset vægten af indholdet.

Falder vægten i en beholder derfor til 10 % af den gennemsnitlige vægt i en dagrenovationsbeholder, vil både den miljømæssige og den økonomiske konsekvens for indsamlingssystemet øges med en faktor 10. Jo lettere de enkelte emner er – og jo lavere genanvendelsesandel en fraktion har, jo mindre sandsynlighed er der for en positiv effekt af ordningen.

Vurdering af de enkelte fraktioner – eksisterende som nye

Bioaffald

Udsortering af bioaffald giver ikke mere energi i form af biogas end det giver ved forbrænding, men dog en energi af højere kvalitet.

I praksis vil opdelingen næppe give de mængder, som man fra centralt hold forventer.

Ifølge beregninger fra DTU Miljø er der ingen målelig miljøeffekt ved ordningen.

Vil man oven i købet opgradere den rå biogas til naturgaskvalitet, medfører det et energitab, så man i væsentlig grad nedsætter den mængde energi, der bliver tilbage til brug som motorbrændstof.

Restaffald

er det, som bliver tilbage, når de rene fraktioner til genanvendelse er sorteret ud. Og som kun kan behandles forsvarligt ved forbrænding.

I forhold til blandet dagrenovation vil sorteringen medføre et samlet, større behov for volumen til affaldet.

Papir

At samle papir i spande, som tømmes med passende mellemrum giver god mening og er absolut forsvarligt. Papir er generelt ikke velegnet til forbrænding, har en høj rumvægt og en høj genanvendelsesandel.

Glas

Flasker og emballageglas har i mange år været indsamlet i centralt opstillede kuber. Der indsamles en meget stor del af glasemballagen, men det kan da blive bedre.

Glas gør ingen gavn i forbrændingsprocessen og har en værdi til genanvendelse. Uanset af råmaterialet til glas er en næsten uudtømmelig ressource, er det en god idé at indsamle materialet til genbrug og genanvendelse (altså til genfyldning og som råvare til fremstilling af nyt glas). Inddragelse af flere glasemballager i pantsystemet er den mest rationelle vej at gå for denne fraktion.

Metal

Indsamling af metal belastes af en meget lav rumvægt. Ordningen giver til gengæld store miljømæssige fordele og sparer mange ressourcer, som ellers var gået tabt i forbrændingsprocessen. Metal har ingen brændværdi og har en negativ effekt i forbrændingsanlæggene, men en meget høj genanvendelsesandel hvorfor det samlet set vurderes at være særdeles fornuftigt at indsamle denne fraktion særskilt.

Det er dog vigtigt for såvel miljø, som økonomi i ordningen, at husstandene gør en indsats for at få mest muligt i beholderne – dvs. gør dåser og aluforme flade, så der bliver mindre luft i beholderen.

Pap

Denne fraktion har som metal en meget lav rumvægt, hvilket medfører uforholdsmæssigt store miljømæssige og økonomiske omkostninger ved indsamlingen. De små mængder i containerne hos husstandene giver ved indsamlingen en meget høj belastning såvel miljømæssigt som økonomisk og betyder reelt, at det gør en ordning uforvarlig at etablere.

Til gengæld er genanvendelse af pap en absolut god idé, hvis man sorterer det fra og selv kører det på genbrugspladsen, når mængden er tilstrækkelig stor. Andelen, der kan genanvendes, er meget høj, hvorfor aflevering på genbrugspladsen i modsætning til afhentning ved husstanden både miljømæssigt og økonomisk er fordelagtig.

Plast

Plast har en meget lav rumvægt, hvorfor indsamling ved husstandene giver store miljømæssige og økonomiske omkostninger. Plast er ganske vist en ressource med fossil oprindelse, men plast består af en lang række forskellige materialer, der ofte er sammensat, så de ikke kan adskilles, hvorfor muligheden for at genanvende plast er beskednen.

I praksis vurderes det, at kun ca. 20 % af den indsamlede mængde, bliver genanvendt, mens resten alligevel ender med at blive brændt.

Beregnet pr. genanvendt ton vil indsamling ved husstandene medføre så store omkostninger såvel miljømæssigt som økonomisk, at der ingen sammenhæng er mellem intentionerne og det faktisk opnåede resultat.

Efter sortering bliver mindre end 20 % genanvendt og resten brændt – blot ikke i Danmark.

I Tyskland kalder man det genanvendelse, når man brænder materialer, som efter sortering ikke kan genanvendes. Her i landet vil samme behandling hedde forbrænding!

Ved at sende plast til Tyskland kan hele mængden i de danske statistikker altså fremstå som genanvendt – selv om 80 % bliver brændt!

Hvis man vil øge mængden af plast til genanvendelse, kan man i stedet udnytte pantsystemet til de emballager, som kan genanvendes. Så vil der være idé i foretagendet – og store emner af plast, som man selv afleverer på genbrugspladsen kan også forsvares med ressourcebevarelse, men vil dog stadig være en udgift, da energitabet må forventes at være større end værdien af genanvendelsen.

Kartoner fra mælk og juice

Der har fra flere sider været rejst krav om udsortering af kartoner til genanvendelse. En eksakt beregning på fordele og ulemper vil med stor sandsynlighed vise, at det både miljømæssigt og økonomisk er stærkt uhensigtsmæssigt. Materialet kan sammenlignes med pap, men de forventede mængder i en indsamlingsordning vil formentlig blive meget mindre og fordelene meget svære at få øje på.

Konkurrence er godt, men reglerne skal være ens for alle

Selvfølgelig skal vi tænke os om, vi skal få nye idéer og sætte nye ting i værk, men det skal være med begge ben på jorden og IKKE i en tåbelig konkurrence, som reelt ikke drejer sig om genanvendelse men om opgørelsesmetoder.

Jeg vil opfordre til, at man starter med at finde ud af, hvordan vores 'konkurrenter' opgør deres tal, tilrette vores egne efter samme opgørelsesmetoder og derefter se, hvordan vi er placeret i konkurrencen. Med stor sandsynlighed ligger vi allerede i top 3?

Ikke fordi vi skal hvile på laurbærene, men et eller andet sted må vi også kunne sige stop – indtil der igen kommer en idé, som objektivt set kan være hensigtsmæssigt at tage op! Eller at udviklingen over tid ændrer vilkårene, så det bliver hensigtsmæssigt at tage emnet op igen.

I stedet for at betragte den 8. plads, som vi nu har, skal vi være stolte af at ligge så højt oppe på listen, når vi tager højde for de store forskelle, der er i opgørelsesmetoderne landene imellem.

2. artikel: Skovene og CO2

Helhedssyn er svært – her er et eksempel for så vidt angår CO2:

Generelt gælder det for genanvendelse af produkter, som baserer sig på træ, at yderligere begrænsninger i brugen medfører, at endnu mindre skov dyrkes aktivt.

Skov, der ikke passes med udtynding, optager mindre CO2 end aktivt dyrket skov. Det har allerede i mange år været situationen, at skovene i Europa kun er blevet udnyttet perifert, hvilket dels betyder, at der er opsparret meget store mængder træ og dels, at skovens betydning som opsamler og binder af CO2 bliver stadig mindre. Den ultimative situation er naturskove, som reelt er CO2 neutrale og derfor slet ikke gavner i klimaregnskabet.

Forestiller man sig en kurve over skovens optag af CO2 mellem 0 og 100 % af det mulige, ligger vi allerede midt på kurven. Det er derfor uforståeligt, at vi ikke i højere grad bruger træ og dermed øger skovens rolle i optagelsen af CO2 i stedet for at gå den anden vej via overdreven genanvendelse.

Hvis man brænder produkter baseret på træ og udnytter energien, vil der blive udledt relativt mere CO2 end ved brug af fossile brændsler. Til gengæld vil skoven ved aktiv dyrkning optage mere CO2. Aktivt dyrket skov i god omdrift – dvs. dyrkning, så træet kan certificeres – kan levere temmelig meget energitræ, men også træ til andre formål, hvor kulstoffet gemmes i mange år i bygninger, møbler mv.

Øger vi vores forbrug af træ i bygninger og begrænser brugen af beton, vil det gavne væsentligt på klimaregnskabet – også selv om vi energiudnytter de dele af træet, som ikke kan anvendes til andet!

3. artikel: BIOFORGASNING AF GYLLE

Et andet eksempel:

Regeringen vil gerne have, at landmænd med dyrehold etablerer biogasanlæg til behandling af gyllen fra dyrene, så energiindholdet i gødningen bliver udnyttet. Der er imidlertid ikke så meget energi i gyllen, så det vil være en tilstrækkelig god forretning. Det kan hjælpe, hvis der kommer bioaffald fra husholdningerne i. Så vil gasproduktionen og gødningsindholdet i restprodukterne stige – og økonomien blive bedre i balance, så der ikke skal gives så store tilskud fra staten, som det ellers vil være nødvendigt for at initiere den ønskede udvikling.

For at skaffe bioaffaldet skal alle husstande i landet udsortere dette og levere det til dyrebrugenes biogasanlæg.

Det vil ganske vist koste renovationskunderne mellem kr. 200 og 400 mio. årligt, men vil spare tilsvarende beløb på de skatteudskrevne midler og altså ikke påvirke den upopulære skatteprocent, men alene ramme gebyrerne (og husstandenes økonomi direkte).

Den miljømæssige værdi vil være beskeden, hvis ikke negativ. Det skyldes, at restprodukterne vil blive udbragt på de jorder, som i mange år er tilført naturgødning og dermed er rigeligt forsynet med kulstof og i forvejen er overgødsket med fosfor. Der vil følgelig være en stor risiko for ekstra udvaskning af fosfor, som vil give problemer med algevækst i de indre farvande, øge risikoen for fiskedød mv.

Det vil være særdeles optimistisk at forudsætte, at restprodukterne vil blive anvendt på de jorder, som har behov for dem – medmindre at udgiften hertil lægges på renovationskundernes betaling for at levere bioaffaldet til biogasanlæggene. Bliver det løsningen, vil regningen blot blive endnu større.

Problemet i vores samfund er imidlertid den stigende ulighed, som opstår ved dels at mindske skattetrykket på de bedst lønnede, og dels ved at øge de gebyrer og det afgiftstryk, som principielt er ens for alle uanset indkomst. Kort sagt bliver ved hvert tiltag, der ændrer disse forhold, relativt dyrere for de fattigste og relativt billigere for de rigere. Man kan lide det eller ej, men det er et forhold, som man bør være opmærksom på – særligt i den siddende regering.

Genanvendelse af materialer - plast

Etablering af indsamlingsordning - materiel, information mv.

Anslåede udgifter - er formentlig i praksis langt større for 1.

Drift af ordningen - indsamling

Udgiften til henteordningen (1) kan rent faktisk være større end det nævnte tal!

Do kvitblivning - behandlingsudgift

Sparet betaling til forbrænding

Samlede driftsudgifter pr. indsamlet ton

Mistede indtægter til forbrændingsanlæg

Mistet statsafgift på forbrænding

Mistet energiværdi

Samlet tab pr. indsamlet ton

Samlet udgift pr. indsamlet ton

Effekt

Materialegenanvendelse % - reelt et skud i tågen - ingen kender tallet - det kan være betydeligt mindre, men er næppe større

Samlet udgift pr. genanvendt ton

Energigenvinding - dvs. afbrænding af indsamlet mængde i %

Sparet brug af fossilt CO2 i DK i % - den ikke genanvendte mængde energitudnyttes ikke i DK, men i andre lande

	kr. pr. indsamlet ton fra husholdninger Henteordning	1	kr. pr. indsamlet ton på genbrugspladser Bringeorndning	2	Bemærkninger
		1.000	100		
		10.000	1.000		
		0	445		
		-420	-420		Besparselse i renovationsgebyret
		10.580	1.125		Betales af husstandene via renovationsgebyrerne
		90	90		Betales af el- og fjernvarmekunderne
		330	330		Betales af skatteyderne
		3.000	3.000		Betales af el- og fjernvarmekunderne
		3.420	3.420		
		14.000	4.545		
		20			40 1. Større genanvendelsesandel kan formentlig opnås ved yderligere sortering, men værdien vil med sikkerhed være mindre pr. ton, da den nuværende genanvendelse logisk nok sker af de mest værdifulde materialer
		70.000	11.363		
		80			60 Betegnes i DK som forbrænding - i Tyskland som genvinding i statistikkerne
		20			40 Ved samme mængde CO2 pr. MJ

Anvendt erstatningsenergi i Danmark - type

Kul

Kul Det forudsættes, at der i forvejen anvendes flest mulige biobrændsler, mest muligt naturgas og olie. Erstatningen vil derfor ske i den yderste marginal, som er KUL.

Konklusion:

Når størstedelen af den indsamlede plast ikke genanvendes, men ender med at blive energiudnyttet, er fordelene ved at udsortere blandet plast beskeden.

Når energitabet samtidig erstattes med anden fossil energi, kan denne form for genanvendelse næppe betragtes som hensigtsmæssig - hverken i forhold til økonomi eller miljø.

Der er dog betydeligt mere fornuft i genanvendelse af plast, når fraktionen samles op på genbrugspladserne, end når den afhentes hos husholdningerne.

Større andel til genanvendelse kan sikres med bedre sortering af plastmaterialerne. Det vil dog kræve etablering af et sortereanlæg og dermed også øge omkostningene. Om det vil være økonomisk hensigtsmæssigt er uvist, men det kan måske øge sandsynligheden for, at energiværdien bliver i landet - eller i det mindste, at der bliver opnået en bedre betaling for den rest, som ikke kan genanvendes og derfor efterfølgende skal energigenvindes. Netto forventes udgiften pr. genanvendt ton ikke at blive mindre!

Den klart billigste opsamlingsform for den genanvendelige plast er pantsystemer. Der er en række emballager, som umiddelbart kan være omfattet af det eksisterende pantsystem, men ikke er det. For andre værdifulde plastmaterialer kan eventuelt etableres andre pantsystemer end det nuværende.

Genanvendelse af materialer - metal

Etablering af indsamlingsordning - materiel, information mv.

Drift af ordningen - indsamling

Do kvitblivning - behandlingsudgift

Sparet betaling til forbrænding

Samlede driftsudgifter pr. indsamlet ton

Mistede indtægter til forbrændingsanlæg

Mistet statsafgift på forbrænding

Mistet energiværdi

Samlet tab pr. indsamlet ton

Samlet udgift pr. indsamlet ton

Effekt

Materialegenanvendelse % - reelt tal / meget lille fejlmargen

Samlet udgift pr. genanvendt ton

Energigenvinding - dvs. afbrænding af indsamlet mængde i %

Konklusion:

Jern og metal er værdifulde ressourcer, som ved genanvendelse giver relativt store energibesparelser.

Ved forbrænding mister vi en stor del af disse ressourcer, da metallerne enten smelter til en legering af aluminium, bly, tin, zink mv. eller de forvitres i slaggens modningsproces, så de omdannes til rust og salte. Anslået halvdelen af mængden forsvinder i processen.

Der er derfor god fornuft i at samle jern og metal ud af det blandede affald. Der bør dog overvejes andre opsamlingsformer ved husstandene, da rumvægten for fraktionen er meget lav (aluminiumsåser udgør en stor del) og indsamlingsudgiften derfor tilsvarende høj.

kr. pr. indsamlet ton fra husholdningerne Henteordning	1	kr. pr. indsamlet ton på genbrugspladser Bringeorndning	2	Bemærkninger
	1.000		50	Anslået - er formentlig langt større for 1
	10.000		200	Udgiften til henteordningen (1) kan rent faktisk være større end det nævnte tal!
	-1.500		-1.500	Positiv værdi = udgift. Negativ = indtægt
	-420		-420	Besparelse i renovationsgebyret
	9.080		-1.670	Betales / opnås af husstandene via renovationsgebyrerne
	90		90	Betales af el- og fjernvarmekunderne
	330		330	Betales af skatteyderne
	0		0	Betales af el- og fjernvarmekunderne
	420		420	
	9.500		-1.250	
	90		80	I fraktionen er der typisk 10 - 20 % andre materialer, som ender som shredderrest - vurderet at den største andel heraf findes på genbrugspladserne
	10.556		-1.563	
	0		0	Betegnes i DK som forbrænding - i Tyskland som genvinding i statistikkerne

Genanvendelse af materialer - papir

Etablering af indsamlingsordning - materiel, information mv.
 Drift af ordningen - indsamling

Do kvitblivning - behandlingsudgift

Sparet betaling til forbrænding

Samlede driftsudgifter pr. indsamlet ton

Mistede indtægter til forbrændingsanlæg

Mistet statsafgift på forbrænding

Mistet energiværdi - der er ikke meget energi i papir, men dog noget! Anslået til kr.

Samlet tab pr. indsamlet ton

Samlet udgift pr. indsamlet ton

Effekt

Materialegenanvendelse % - reelt tal / meget lille fejlmargen

Samlet udgift pr. genanvendt ton

Energigenvinding - dvs. afbrænding af indsamlet mængde i %

Sparet brug af fossilt CO₂ i DK i % - den ikke genanvendte mængde ?
 energiodnyttets ikke i DK, men i andre lande
 Anvendt erstatningsenergi i Danmark - type

kr. pr. indsamlet ton fra husholdningerne	kr. pr. indsamlet ton på genbrugspladser	Bemærkninger
Henteordning	Bringeordning	
1	2	
20	10	Anslået - er formentlig langt større for 1
1.000	100	Udgiften til henteordningen (1) kan rent faktisk være større end det nævnte tal!
-800		Positiv værdi = udgift. Negativ = indtægt
-420	-400	Lavere pris fra GP på grund af iblanding af bøger
-200	-420	Besparelse i renovationsgebyret
90	-710	Betales af husstandene via renovationsgebyrerne
330	90	Betales af el- og fjernvarmekunderne
400	330	Betales af skatteyderne
	400	Betales af el- og fjernvarmekunderne ved køb af erstatningsenergi fra andre kilder
	820	
	620	
	95	
	653	116
5	5	5 Betegnes i DK som forbrænding - i Tyskland som genvinding i statistikkerne
?	?	Sparede produktionsomkostninger, men ikke nødvendigvis en sparet miljøgevinst.
Kul	Kul	Kul Det forudsættes, at der i forvejen anvendes flest mulige biobrændsler, mest muligt naturgas og olie.
		Erstatningen vil derfor ske i den yderste marginal, som er KUL.

Konklusion:

Papir og særligt glittet papir egner sig dårligt til at indgå i forbrændingsprocessen og er velegnet til genanvendelse. Brændværdien er beskeden og askemængden stor. Indsamling af papir er en gammel, indarbejdet ordning, og der indsamles en meget høj andel af potentialet. Ved genanvendelse af papiret opnås en energibesparelse på ca. 25 %, men en del af denne besparelse sættes til igen ved den stadig mere begrænsede brug af træ fra skovene, som derved i stadig mindre grad bliver dyrket aktivt, hvorfor tilvæksten bliver mindre med det resultat, at skovene får en stadig mindre evne til at opsamle CO₂.

Tilsvarende problematik opstår ved enhver genanvendelse af træfibre - uanset om det i form af træ til varige formål som huse, møbler mv. eller som fibre til mindre varige som til papir og pap.

Altså også ved genanvendelse af træ til spånplader og af bølgepap og karton.

Vedr. Høringssvar til Affaldsstrategi

Når EU beslutter fælles retningslinjer – som f.eks. Ressourcestrategien – er formålet overordnet set rimeligt gennemtænkt og fornuftigt, nemlig at begrænse den meget store mængde affald, der i dag deponeres og at bevare flest mulige af de ressourcer, som i dag forsvinder primært via deponering, men i et vist omfang også via forbrænding.

Det betyder imidlertid IKKE, at alle de tiltag, der er nødvendige for at leve op til strategien, er fornuftige / hensigtsmæssige / fremmende for formålet set i forhold til de forudsætninger, der er gældende i de enkelte lande.

Her er de klare selvfølgelige forudsætninger for at etablere nye ordninger:

- Det skal være enkelt.
- Det skal have en reel effekt.
- Og det må ikke være for dyrt!

Hvis den overordnede strategi betyder, at der skal bruges betydelige midler på ordninger, som har ingen eller begrænset reel effekt i forhold til miljø og / eller ressourcer, er det ikke hensigtsmæssigt at sætte sådanne ordninger i gang.

I forhold til at måle Danmarks indsats på genanvendelsesområdet vil det i vidt omfang være muligt i stedet at opgøre tallene, så vi ad den vej imødekommer de nye regler! Det kræver blot en anden måde at tænke på!

Naturligvis skal vi øge genanvendelsen for at sikre ressourcer. Men det er vigtigt at se på de tiltag, som man forestiller sig vil være nødvendige for at leve op til kravene og vurdere disse tiltag objektivt (LCA og økonomi) i forhold til hensigtsmæssigheden - hver ordning for sig.

Hvis en ordning kan overholde ovennævnte forudsætninger, skal denne naturligvis igangsættes. Ellers ikke!

Og så skal vi i øvrigt ændre opgørelserne for den reelle behandling, så landet samlet set imødekommer de krav, som stilles fra EU.

Da vi i Danmark normalt beregner tallene, så vi ligger lavere, end vi nødvendigvis behøver i forhold til de andre lande i fællesskabet, vil en ændret opgørelse ikke være så vanskelig – vi skal i mange tilfælde blot tilpasse vores opgørelser, så de i højere grad sker på samme måde, som i de lande vi sammenligner os med - og sådan at de tilgodeser formålet.

Formålet er naturligvis at undgå at gennemføre bekostelige tiltag uden reel effekt og altså blot for reglernes skyld.

De regler for opgørelse af behandlingsform, som er foreslået i resourcestrategien, er meget rigide og vil, hvis de skal efterleves som de er fremlagt, medføre betydelige, unødvendige udgifter og være en direkte hindring for de miljømæssigt bedste løsninger.

Et eksempel: Dagrenovation, som ender på forbrændingsanlæg, kan ikke beregnes som genanvendt – uanset, hvor godt det er sorteret ved kilden. Altså må det via et sortereanlæg, hvor der tages en smule mere ud til genanvendelse, mens resten omdannes til brændsel, som nødvendigvis må anvendes på et energianlæg, som IKKE er et affaldsforbrændingsanlæg. Den rest, der går til forbrænding, vil stadig indeholde langt de fleste af de forurenende stoffer, men må ikke brændes på de anlæg, som har den nødvendige røggasrensning og er underlagt den stærkeste kontrol, men må forventes at blive oparbejdet til brændelsespiller, som kan brændes på andre energianlæg, hvor røggasrensningen er i en betydelig lavere

kvalitet. Det jo sådan man gør i Tyskland, så sådan ender situationen nok også i Danmark, uanset at vi allerede har investeret i anlæg, der har både kapacitet og kvalitet i behandlingen, så vi kan undgå den ekstra forurening, det vil give at flytte affaldet til andre former for energianlæg.

Løsninger er, at vi lærer at kalde den forbrændingsegnete rest for biobrændsel, så den uden afgift kan tilføres affaldsforbrændingsanlæggene, og dermed sikrer den bedste røggasrensning – og så kan man oven i købet forsvare at kalde behandlingen energi-genvinding og regne materialet for genanvendt!

Her kan peges på følgende tiltag:

- I pantsystemet regnes en flaske for genanvendt, hver gang den bliver genfyldt (glas og plast). Tilsvarende skal en plastkasse regnes for genanvendt, hver gang den bliver genfyldt.
- Pantsystemet udbygges til at omfatte flere / alle emballager, som egner sig til systemet. Der er rent faktisk tale om mange emballager, som helt naturligt kan indgå, men som ikke er omfattet i dag.
- Pantsystemet udbygges, så der er pant på alle importerede emballager, som er pantbelagt i Danmark. Dvs. at alle emballager fra grænsehandelen, som er pantbelagt i Danmark skal være med pantmærke – og pant indbetales enten direkte fra butikkerne (det er mest enkelt for den del af emballagerne, som er omfattet af pant i Tyskland, da butikkerne i forvejen er forpligtet til at registrere det enkelte salg for at blive fritaget for at betale tysk pant) eller ved betaling ved grænsen.
- Cirkulerende emballager af plast og metal i de store kædeforretninger opgøres som genanvendte, hver gang de genfyldes. Det gælder såvel i H&M og andre, som dagligvarekæderne Coop, Dansk Supermarked, Dagrofa, Arla o.a. Det vil give MEGET store mængder på genanvendelseskontoen.
- Hvor affald er kildesorteret i et vist omfang medregnes den mængde, som efter sorteringen går til forbrænding som genanvendt til energiformål. Det skal diskuteres, hvor meget der skal udsorteres, før man kan medregne den forbrændingsegnete rest. Det er jo netop denne metode, der giver landene med de højeste genanvendelsesprocenter deres placering på ranglisten – altså at de medregner energiudnyttelse som genanvendelse.
- Den mængde storskrald, som indsamles i kommunale henteordninger og sorteres med henblik på at udtage dele til genanvendelse, vil efterlade en del til forbrænding. Denne mængde må logisk set regnes for genanvendt til energiformål.
- Genanvendelse af restprodukter sikres registrering som genanvendelse. I praksis ved f.eks. at fratække slagter fra forbrændingsanlæggene i den brændte mængde.
- Der er givetvis andre muligheder for at ændre beregningerne. Kravet er naturligvis, at man kan argumentere for ændringerne, så man ikke omgår reglerne (mere end fornuftigt er), men fremmer formålet inden for disse!

Notat om Danmarks indsats i kampen mod de menneskeskabte forandringer i klimaet.

Mange af de betydelige tiltag på affalds- og energiområdet har ét overordnet formål: At sikre os den nødvendige energi i form af elektricitet og varme med mindst mulig påvirkning af klimaet.

Det betyder igen størst mulig begrænsning i udledningen af CO₂ – og i særlig grad CO₂ fra ikke-fornyelige (fossile) energikilder.

Danmark gør på mange måder en stor indsats, men de danske politikere koncentrerer sig både lokalt og nationalt om at begrænse den DANSKE påvirkning af klimaet, hvilket på mange måder er prisværdigt, men med resultater som ikke vil kunne måles eller registreres globalt, da de tiltag, som vi arbejder med, er for perifere – og Danmark for lille.

Hvis Danmark skal være et udstillingsvindue for nye teknologier, kræves ekstraordinære tiltag, der giver stor effekt – og at det er tiltag, hvor der kan forventes 'kunder' som vil og kan anvende de viste tiltag.

Hvis vi vil være lokomotiv for en udvikling, kræve det, at vi investerer i at trække andre i den ønskede retning. Vores ageren kan give betydeligt større resultater, hvis vi tænkte globalt i stedet for lokalt – og tænker mere i generel bæredygtighed end i lokal 'gloriepudsning'. Også selv om det ville betyde større udgifter for os selv – vi har trods alt bedst råd!

Danmark har mulighed for at nedsætte den globale udledning af fossilt CO₂ i langt højere grad, end vi pt. påtænker.

Det kræver en ændret indsats og et internationalt engagement, men vil til gengæld få en betydeligt større effekt end de tiltag, som vi nu er i gang med at sætte i værk. Jeg tænker her primært på indsamling af bioaffald og plast.

I en række lande i Europa (EU27) deponeres meget store mængder affald – herunder også meget store mængder organisk / biologisk omsætteligt affald. Ved deponering omdannes det organiske affald til klimagasser i form af metan og lattergas.

Vi taler om organiske affaldsmængder så store, at det næsten ligger uden for vores fatteevne: Anslået 600 mio. tons årligt!

Naturligvis kan Danmark ikke gøre meget ved denne store mængde, men alt, hvad vi gør, er bedre end ingenting – og vi kan initiere en langt bedre affaldssortering og udnyttelse af ressourcerne i affaldet uden for vore grænser – og samtidig dække en meget større del af vores eget energiforbrug ved at øge vores affaldsforbrænding betydeligt.

Når vi med den aktuelle politik allerede nu begynder at lægge affaldsforbrænding 'på hylden' som en teknik, der på grund af manglende mængder forbrændingseget affald er på vej ud, er vi tyvstartet på at løse en problematik, som ikke bliver aktuel de første 40 - 50 år. I praksis vil et affaldsforbrændingsanlæg, som bygges i dag, blive nedslidt og klar til skrotning, længe inden det bliver et problem at skaffe affald til det.

I Danmark har vi opbygget en ekspertise på affaldsforbrænding og udnyttelse af energien i affald, som er unik - men vil ikke bruge den. Det er uforståeligt, når den eneste ikke-fossile energikilde, som findes i stort set ubegrænsede mængder netop er affald. Og fordi det aktuelle affald netop SKAL behandles på affaldsforbrændingsanlæg, som der i Europa er alt for få af til at behandle de store mængder.

Vi skal naturligvis ikke importere usorteret affald til vores forbrændingsanlæg, men skal importere sorteret, forbehandlet, forbrændingseget affald i en form, der kan lagres og anvendes efter behov. Derved kan vi initiere større grad af affaldssortering og øget ressourceudnyttelse i de lande, som vi i den forbindelse vælger at samarbejde med.

Hvis Danmark importerer f.eks. 500.000 tons forbrændingseget, lagerstabil affald, vil vi kunne medvirke til, at en meget større mængde bliver sorteret og udnyttet bedre.

Det vil skabe arbejdspladser, bedre udnyttelse af ressourcerne i affaldet og en generelt mere hensigtsmæssig affaldsbehandling, som vil forebygge ændringer i klimaet i langt større omfang, end det er muligt ved indenlandske tiltag.

Og vi kan gøre det med ubetydelige, negative konsekvenser for miljøet i Danmark.

Vi vil samtidig via store danske virksomheder kunne igangsætte udbygning af nye former for energiforsyning i andre lande og dermed skabe mulighed for at øge effekten væsentligt. Det kan bl.a. ske ved at medvirke til at få etableret forbrændingsanlæg med tilhørende fjernvarmeanlæg, hvor der ikke i dag er økonomisk mulighed for det - ved at skabe økonomien.

Når vi kan købe 'kul i Kina' - som vi gør i dag - kan vi vel lige så godt købe forbrændingseget affald i Europa til vores egen energiforsyning. Og dermed i større omfang lægge vores energiproduktion an på fornyelige brændsler og begrænse forbruget af de fossile.

Det kan kræve en ændret afgiftsstruktur i Danmark - f.eks. skal (importeret,) forbrændingseget affald ikke belægges med affaldsavgift. Afgiften skal ligge på energiforbruget og ikke på energikilden. For at begrænse brug af genanvendelige materialer til energiproduktion, kan det blive nødvendigt med øget kontrol med det affald som tilføres affaldsforbrænding.

På den anden side er der reelt store mængder plastaffald, som enten ikke kan genanvendes (melamin og andre former for støbeplast, PEX, lamineret plast, sammensatte plasttyper, som ikke umiddelbart kan adskilles) eller som er underlagt krav om destruktion ved forbrænding (sygehusaffald, ikke-farligt kemikalieaffald primært i form af rester af plastmaling i plastemballager, samt plast forurenset med fødevarer). Disse affaldstyper må undtages fra CO2 afgift. Der er jo ingen grund til at forbyde eller afgiftsbelægge affaldstyper, som reelt ikke har anden mulighed for behandling end forbrænding.

Afgifter skal være logiske og motiverende for at fremme energibesparelser og anvendelse af de klimamæssigt bedste energikilder – hver gang de virker modsat, vil man opleve en adfærdsændring, der er uhensigtsmæssigt i forhold til det overordnede mål.

Når vi i Danmark er så fokuseret på, at vores genanvendelsesprocent er lavere end i sammenlignelige lande, skyldes det i høj grad, at vi sammenligner os med lande, hvor genanvendelsen opgøres på en helt anden måde – typisk hvor genvinding af affald til energiformål indgår i genanvendelsesprocenten.

Det er en fundamental fejl, hvis man ikke beregner den danske affaldsbehandling ud fra samme principper, som bruges i de lande, vi sammenligner os med.

Konklusion

- Byg større kapacitet i form af affaldsforbrændingsanlæg! I Taastrup, ved Silkeborg og ved modernisering og udbygning af eksisterende.
- Udnyt den del af affaldet, som egner sig til forbrænding til begrænsning af forbruget af fossile brændsler!
- Nedsæt den globale belastning af klimaet ved begrænsning af udledning af fossilt CO2, udledning af metan og lattergas fra lossepladser.
- Forøg ressourceudnyttelsen globalt ved at initiere bedre sortering. Skab muligheder for bedre håndtering af affaldet i vore nabolande ved at købe det brændbare affald i en specificeret kvalitet, som inden import til Danmark neddeles, renses for jern og metal og emballeres / opballes for hensigtsmæssig transport og lagring.
- Etabler en organisation, der står for at modtage og fordele det brændbare affald mellem de danske affaldsforbrændingsanlæg efter behov og praktisk mulighed.
- Tilret de danske afgifter så de understøtter den ønskede udvikling.

Fredensborg den 18. januar 2013

Finn Langgaard

Medlem af Agenda 21 foreningen for Fredensborg Kommune og
Fredensborg Kommunes Klimaforum